Samlede

Eventyr og Fortællinger

af

Bernhard Severin Ingemann.

Syvende Bind.

Anden Udgave.

Fire nye Fortællinger.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1861.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhle.

Fire nye Fortællinger

af

Bernhard Severin Ingemann.

Anden Udgave.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1861.

PT
8138
A15
1853
Bd 7-8

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhle.

Indhold.

De sidste Herrer af Gervansborg.

Den gamle Prinds Gervan af Gervansborg laae for Døden. Han hørte til en Sidelinie af den regjerende Fyrstefamilie i hans Fædreland og havde levet et stille ubemærket Liv paa sit Herresæde, der i gamle Dage havde været en befæstet Ridderborg, men nu var en yndig fredelig Villa i italiensk Stil paa hans lille Gods Gervansborg, som med sine Skove, Kornmarker og Indsøer dannede ligesom en stor frugtbar Have om det saakaldte Slot. Den gamle Prinds havde været hæderlig bekjendt som en lærd og retsindig Herre, der kun bekymrede sig om Videnskaberne og aldeles ingen Ærgjerrighed besad. Han havde i sin Ungdom giftet sig af Tilbøielighed, men noget under sin Stand, og havde aldrig ladet sig see ved Hoffet. Først i hans fremrykkede Alder havde hans almindelig elskede Gemalinde med Tabet af sit Liv født ham hans eneste Søn og Arving, Prinds Emil, paa hvis Opdragelse han havde anvendt den største Omhu. Den gamle Herre havde et særdeles ædelt, men tungsindigt Ansigt, og der var i hans Væsen og Adfærd noget Hemmelighedsfuldt, som vakte særegen Deeltagelse. Fremmede Lærde og Videnskabsmænd, der altid fandt venlig Modtagelse hos ham, kunde ikke noksom prise hans Gjestmildhed og elskværdige Personlighed, medens de meget skaansomt bedømte hans sære Forkjærlighed til en forsvunden Tids Mystik og hans

Tilbøielighed til astrologiske og alchymistiske Drømmerier. Han havde ogsaa med Iver studeret alle Skrifter om den animalske Magnetisme saavelsom i den sidste Tid Physiognomik og Phrenologie. Paa hans Arbeidsbord stod en Himmelglobus ved Siden af et Crucifix og et Dødningehoved af Gips, betegnet med Tal efter det Gallske Hjernelæresystem. Naar Nogen vilde sammenlignet hans høie, noget skaldede Isse og hans stærkt fremstaaende Tindinger med hint Hoved, vilde man fundet de med Nr. 13, 14, 16 og 18 betegnede Organer i høi Grad udviklede hos ham, og Phrenologen vilde glædet sig ved i denne Mands bekjendte Charakteer at finde sine videnskabelige Gjetninger bekræftede, som heri ville see Tegn paa Godmodighed, Velvillie, en stærk Samvittighedsfølelse og en dyb Ærbødighedsfølelse (eller en streng moralsk og religiøs Aandsretning) i Forbindelse med en særegen Lyst til det Vidunderlige, hvorimod den nøieseende Phrenolog af hans noget tilbagetrædende Pande maaske vilde tillægge ham en fuldkommen Mangel paa den saakaldte Causalitet eller metaphysisk Dybsind. Imidlertid savnedes der intet vigtigt filosofisk Værk i hans Bogsamling. Ingen af hans Bøger vare sirligere indbundne; men de syntes rigtignok de mest skaanede. Nogle ansaae Prinds Gervan for en hemmelig Katholik, fordi han aldrig deeltog i den offentlige protestantiske Gudstjeneste, men holdt sig en Huskapellan, der baade var hans Skriftefader og Privatsecretair og som man paastod var dannet paa et Jesuitercollegium, uagtet han udgav sig for Reformeert.

Prindsen var opgiven af Lægerne. Han havde forlangt alle Andre bortfjernede, for at være ene med sin Skriftefader. I et Sideværelse ventede hans fjortenaarige Søn paa Faderens Velsignelse og sidste Villie.

Paa et lille Bord ved Kaminen stod en Sølvkalk, med en lille Sølvdisk over, og ved Siden deraf en forgyldt Krukke, lig dem, hvori de katholske Geistlige bringe den sidste Olie til de Døende. Den gamle, ligblege Herre sad halvt opreist i Sengen, med et stort beskrevet Foliohefte for sig, medens Skriftefaderen stod ved hans Side, med en dyppet Pen i Haanden, og betragtede ham med et forskende Blik. Det var en høi, mager Mand paa nogle og tredive Aar med et besynderligt ubevægeligt Ansigt og et roligt, næsten staaende Smil.

„Gives der intet andet Middel?" — spurgte den Døende med svag Stemme og uroligt Blik.

„Intet, naadigste Herre!" — svarede Skriftefaderen. — „Enten maa Deres Høihed for evige Tider opgive Haabet om mulig Anerkjendelse af Sideliniens Thronarveret — eller nu ved et eneste Pennestrøg tilintetgjøre enhver moralsk Uvisheds om, hvad der jo var Deres som Deres høisalige Herre Faders faste og inderligste Overbeviisning."

„Men om nu baade min Fader og jeg havde levet i en Drøm? — hvis den Ret, der syntes os klar som Dagen, dog var beviislig og aabenbar Uret?"

„Saa var det ikke første Gang i Verden, at den høieste Ret eller Uret beroede paa et eneste Ord — et eneste Pennestrøg. Det er sidste Gang i Verden, et saadant Ord og Pennestrøg i denne vigtige Sag kan gjøre Udslaget. Sig: ja! i Deres nu retfærdiggjorte Sjæl, ædle Herre! til hvad De altid har troet! Var denne Sag ogsaa mørk som Natten i Aarhundreder, den maa kunne blive ren og klar som Solen for alle kommende Tider. Dertil behøves kun det høit hædrede Navn Gervan af Gervansborg herunder. Skriv, Herre! Deres ædle Søn vil da ikke kunne møde nogen lammende Tvivl i sin Sjæl om

Sandheden og Retfærdigheden i sin Familieret. Først med en saadan fast moralsk Overbeviisning kan han med Kraft og Lykke modvirke alle de vantroe Historikere og Diplomater med et uudsletteligt testimonium pectoris & cinceræ conscientiæ i sin Bevidsthed."

„Læs — læs mig det hele Document, at jeg klart kan vide, hvad jeg bevidner i min sidste Time!" — sagde Prindsen med bævende Stemme og skjød det store Papirshefte fra sig.

„Dertil bliver der ingen Frist, høie Herre!" — svarede Skriftefaderen med rolig Bestemthed og saae paa sit Lommeuhr — „efter Lægernes Erklæring er der nu kun ti Minuter tilbage — og tre Timer behøvedes idetmindste — men" — vedblev han hastigere og med lavere Stemme — „Deres Høihed kan underskrive roligt, paa Tro og Love! Her staaer intet Ord, uden hvad jeg har hørt af Deres Høiheds egen Mund i Deres sundeste og klareste Aandstilstand og hvad der selv maa findes et juridisk Beviis for i det fyrstelige Geheime-Archiv. Jeg paatager mig ethvert muligt Ansvar baade her og hisset. Hvad Deres Høiheds Haand i denne Stund underskriver, er i samme Øieblik den mest utvivlsomme Sandhed for Deres mægtigste og klogeste Venner i Verden — saasandt hjælpe mig St. Ignatius og alle Hellige!"

„Vel! sæt Pennen i min Haand! — paa Tro og Love! paa eders Tilsagn og Ed, ærværdige Guds Tjener! —" sagde Prindsen med neppe hørlig Stemme og greb Pennen med skjælvende Haand. — Hans Navn stod efter nogen Anstrengelse kjendeligt, men med vaklende Træk paa Papiret. Der foer idetsamme som en sort Skygge over hans blege Ansigt, og han sank med et Suk tilbage i Dynerne. I det Øieblik, han havde faaet Pennen mellem

de rystende Fingre og skrev sit Navn, havde Skriftefaderen pludselig aabnet Døren — Prinds Emil var traadt ind og havde kastet sig paa Knæ ved Faderens Leie. Huskapellanen tog nu hastig Documentet fra Sengen tilligemed Pennen, som var falden den Døende af Haanden. Ved Lyden af Sønnens hulkende Stemme aabnede Faderen endnu engang sine Øine, dog med et forfærdeligt Blik — „mit Navn" — stammede han med lallende Tunge; han stirrede mod Documentet i Skriftefaderens Haand — han løftede den ene Haand med krampagtig Heftighed — han vilde raabe, som det syntes, men Stemmen var borte — de vildtstirrende Øine vare som overtrukne med en Hornhinde; hans Haand faldt ned paa Sønnens Hoved — den var iskold og gled tungt ned over Sønnens vaade Kind paa Sengetæppet. Der hørtes et dybt Suk — og Prinds Gervan af Gervansborg var ikke mere i denne Verden.

„Hans dyrebare Liv er henfaret" — sagde Skriftefaderen og lukkede hastig hans brustne, grueligt stirrende Øine — „knæl kun ved hans Dødsleie, ædle unge Herre! men vær fattet! Deres Høihed er nu af den Døendes Haand velsignet og indviet til retmæssig regjerende Fyrste; men det er endnu en ligesaa farlig, som dyb Hemmelighed for Verden. Læg Deres sønlige Haand paa hans Lig, medens jeg foresiger Dem den Ed, som han i sin sidste Stund bød mig forelægge Dem!"

Den knælende Søn græd; han lagde sin Haand paa Faderens Bryst, medens han ordret gjentog, hvad Skriftefaderen fremsagde: „Jeg lover og sværger dig, forevigede Fader, ved dit hellige Minde, ved min Sjæls evige Salighed, at jeg med Tanke, Ord og Handling, selv med Ære, Gods og Liv, hvis det udfordres, selv med Opoffrelse af al anden Sandhed og Ret, vil hævde og gjennemføre

hvad du med din sanddrue Haand i din sidste Time har bevidnet for Gud og Verden, som den høieste Sandhed og den ubrødeligste Ret. Hvis jeg nogensinde bryder denne Ed, vil jeg være fordømt og give min udødelige Sjæl Fordærvelsens Magter i Vold!"

Den unge Prinds faldt i Afmagt, da han havde udtalt det sidste Ord. Læger og Betjente traadte nu ind. Liget blev undersøgt, og den afmægtige unge Prinds bragt ud af det dunkle Dødskammer. Huskapellanen bortfjernede sig med et triumferende Blik og det vigtige Document i sin Haand. „Nu skal det lykkes!" — mumlede han. — „Hvad der skeer — kun Det er Sandhed og Ret! — For en eneste Sjæl kjøber jeg Magt over Millioner!"

Prinds Emil af Gervansborg havde fulgt sin Faders Lig til det gamle Familiekapel. I hans store, brune Øine havde man seet en voldsomt tilbagetrængt Taare; men i hans Miner og Adfærd havde man bemærket en Fasthed, der var usædvanlig for hans Alder. Den afdøde Faders Huskapellan og Privatsecretair, Dr. Ignats, til hvem Sønnens hele aandelige Udvikling indtil hans eet og tyvende Aar var betroet, havde den Dag opfordret ham til at give et Beviis paa Sjælsstyrke og Villiefasthed, ved ikke at lade Følelsen faae Magt over ham og tvinge ham til blødagtig Graad. Faderens Bisættelse var netop berammet til den Afdødes Fødselsdag, der indtraf fjorten Dage efter Dødsfaldet. Denne Dag havde altid tilforn været en Glædesdag for den unge Prinds. Ved Modsætningen skulde Sorgen skærpes, og ved at tilbagetrænge enhver heftig Yttring deraf,

skulde det unge Sind øves i Selvbeherskelse. Prinds Emil udholdt Prøven; men fra den Dag af kom der aldrig nogen Taare i hans Øine. Det barnlige Udtryk i hans Ansigt var forsvundet paa hans Faders Dødsdag. Da han hin Dag vaagnede af sin Afmagt, syntes han i ti Minuter at være bleven ti Aar ældre. Man har et Portrait af Prinds Emil fra dette hans fjortende Livsaar. Han er afbildet knælende, med den høire Haand hvilende paa et sammenfoldet Document, og den venstre Haand udstrakt og forsvindende ved Rammen. Efter en af Faderens besynderlige Ideer med Hensyn til den formentlige Legemsfornyelse hvert syvende Aar og det nye Afsnit i den hele menneskelige Udviklingsgang, han dermed satte i Forbindelse — skulde Sønnen hvert syvende Aar afmales og i en Stilling, der betegnede et Hovedmoment i det sidste Syvaar af hans Liv. Efter Dr. Ignats' Opgivelse til Konstneren var denne Stilling valgt. Den Haand, der strækker sig ud af Stykket, uden at man seer hvorhen, var den, han ved Faderens Dødsleie havde lagt paa Ligets Bryst, medens han udsagde Eden.

For Prinds Emil selv var den blotte Antydelse af den ham velbekjendte Armbevægelse endnu mere virksom, end om Maleriet tillige havde fremstillet Dødssengen med Faderens Lig. Han kunde siden aldrig kaste et Blik paa hint Portrait, uden at Fantasien endnu stærkere maatte fremkalde den døde Faders Aasyn for ham, end nogen Konstners Pensel havde været istand til.

Prinds Emil skal have forladt Gervansborg strax efter Faderens Jordefærd og i syv Aar opholdt sig med sin

Lærer ved fremmede Gymnasier. I hans eet og tyvende Aar traf mange af hans Landsmænd ham i Italien. Han var ledsaget af Dr. Ignats, der var hans eneste Cavaleer og tillige hans Privatsecretair. De vare i Rom i Carnevalstiden. Paa den sidste Carnevalsdag, der indtraf paa hans Faders Dødsdag, havde Prindsen modtaget Breve fra Hjemmet og en Pakke, der indeholdt en stor, glimrende Ordensstjerne fra hans Fætter, den regjerende Fyrste i hans Fædreland. Diplomet, der medfulgte, var dateret fra den Dag, da Prinds Emil var indtraadt i Myndighedsalderen, der efter den fyrstelige Familielov var det eet og tyvende Aar. Prindsen havde med et bittert Smil kastet Diplom og Decoration hen paa sit Bord.

Paa denne Carnevalsdag var der foranstaltet et Maskeoptog af hans Landsmænd, hvori han, uden at erindre hvilken Dag det blev, havde lovet at overtage en lystig Pulcinel-Rolle. Til samme Dags Aften havde han modtaget Indbydelse til en stor Fest hos en af Cardinalerne. — Han stod i en sort Civildragt i sit Hotel, da Dr. Ignats traadte ind i en spansk ridderlig Maskeradedragt med en Rulle Papirer under Armen.

„Send Afbud, Doctor!" — sagde Prindsen og pegede paa en italiensk Calender, der laae paa hans Arbeidsbord, — „paa denne Dag kan jeg hverken være Gjøgler eller Hofmand."

„Tør jeg spørge om Grunden? min Prinds!" — spurgte Ignats med sit fine staaende Smil i det ubevægelige Ansigt. — „Jeg mente, min naadige Herre var formeget Diplomat til, at Almanaken skulde være Herre over Deres Sind og Villie. At De med dyb Alvor erindrer denne Dags Betydning, er i sin Orden!" — vedblev han.

— „Med Alvor kan den ogsaa blive feiret, ved et mandigt Skridt fremad mod det store Maal. Læs, min Prinds!" — tilføiede han og fremlagde paa hans Arbeidsbord tolv beskrevne Blade med forskjellig Haandskrift. — „Hvad jeg her i forskjellig Form kun har udskrevet af Deres ophøiede Aand og skarpsindige Tanke, maa under forskjellige Mærker udbredes i de mest læste europæiske Tidsskrifter — ethvert Inserat maa ledsages af dette Brev til vedkommende Redacteurer. For Optagelsen af disse og en fortsat Række Opsatser i samme Aand, tilsikkres Redacteurerne — under ubrødeligt Taushedsløfte — et betydeligt aarligt Honorar. Denne Udgift lader sig vel ikke udrede af Deres nærværende smalle Indkomster, men jeg har sørget for et sikkert Forskud — paa Fremtiden."

Prindsen studsede; men Dr. Ignats vedblev: „Deres ophøiede Fader søgte Fremtidslykken i Stjernerne og dens gyldne Løftestang i Alchymiens Mysterier — i sin sidste Time fandt han begge Dele i sin egen Bevidsthed — ved et eneste Pennestrøg blev den kostbare Sandhedsperle Deres Arv. De har den Dødes Anviisning paa en stor og rig Fremtid. Betænk Dem ikke paa noget midlertidigt Offer!"

Prindsen læste taus de fremlagte Papirer, medens Dr. Ignats satte sig rolig hen i en Krog og syntes at fordybe sig i en Bog, men holdt skjult Øie med enhver af sin Herres Miner og Bevægelser under Læsningen.

I de sidste syv Aar havde Prinds Emil udviklet sine ualmindelige Evner og sin eiendommelige Natur i en flersidig Retning: han var kun alvorlig Statsmand i sit Lønkammer — men Student, Skjønaand og Konstelsker blandt den dannede Ungdom. — Han kunde spille den fine Hofmand i en diplomatisk Kreds og med det overgivneste

Lune deeltage i en Farce blandt lystige unge Herrer. Han kunde holde glimrende Taler over Frihed og Lighed i et tydsk „Burschenschaft,“ skjøndt kun med en Overdrivelse, der gjerne spillede paa Grændsen af Enthusiasme og Ironie — men med ligesaamegen tilsyneladende Varme kunde han blandt fornemme Dagdrivere sværme for Dandserinder og Operaheltinder, for Baller og Jagtpartier, for Hunde og Heste. I sit Levnet var han imidlertid streng afholdende og undskyldte sig for enhver ophidsende Nydelse med — sin Helbred. Hans Ansigtsfarve var noget bleg, og der var en Pirrelighed i hans Nervesystem, der ofte røbede sig i opfarende Heftighed og en urolig Vexlen mellem mørk Alvor og overstadig Lystighed. Paa hans Bord laae det Bind af Machiavellis Værker, der indeholder hans berygtede, men, som man siden har ment, ironiske Raad til Despoterne i hans »Principe;« de mange fremstikkende Mærker i Bogen viste, at den var læst; men den var skjult af Noder og belletristiske Skrifter. Goethes Faust laae opslagen, og flere fantastiske Tegninger dertil laae ved Siden. Paa Væggen hang der nogle Malerier og Skitser af nyere Konstnere. Det mest udførte forestillede den Scene, hvori Faust forskriver sig til Mephistopheles. Det var et genialt Værk af en nyere Konstner; Prindsen havde selv tjent som Forbillede til den unge, særdeles ædelt fremstillede Faust, medens Dr. Ignats' Ansigt umiskjendelig havde foresvævet Konstneren under Udførelsen af hans Mephistopheles.

Under Læsningen af de meddeelte Papirer vexlede ofte Minerne i Prindsens Ansigt: snart nikkede han kjæk og stolt — snart kom der en dyb Rynke tilsyne mellem hans mørke Øienbryn, og han syntes at bekæmpe en indre Uro, idet han drog Veiret dybt og tungt.

„Ypperligt fremstillet!" — sagde han endelig og reiste sig — „som skrevet ud af mit Inderste i Hovedsagen! — en fin Dialektik, som jeg beundrer! — Form og Udtryk mesterligt varieret! — Det maa kunne tillægges tolv forskjellige, næsten lige grundige Diplomater: — trods alle underordnede Afvigelser i det Enkelte — trods den tilsyneladende Polemik, mødes dog alle i det afgjørende Hovedpunkt. — Det maa blive af en mageløs Virkning, Doctor! — men — jeg skal ikke negte det — der er Noget i mig, som oprører sig derimod, som ydmyger mig, trods den stolteste Følelse af min Ret: — Maaden, Doctor! — Methoden synes mig hverken hæderlig eller retfærdig — jeg vilde kalde den falsk — underfundig, næsten dæmonisk — hvis ikke Sagen selv var mig ren og hellig. — Er ikke den simple Sandhed her understøttet af en Række Spidsfindigheder og ubeviislige Paastande — for ikke at sige Usandheder?"

„Naturligviis, Deres Høihed! den simple, nøgne Sandhed behøver altid et Costume. — Det Reneste og Helligste kan jo kun fremtræde under endelige og mangelfulde Former. — Electricitetens Grundlove gjælde for alle Naturer: — Den positive Guddom kan aldrig undvære den negative i Tilværelsens Sphære. — Uden Løgn var der jo ingen Sandhed anskuelig i Verden. — Er det ikke netop Herligheden selv ved det Dæmoniske, at det som Folie maa tjene til at forherlige det Guddommelige? — Er ikke selv Filosofien kommen til Nødvendigheden af den evige mørke Urgrund for al skjøn guddommelig Tilværelse? — Dog her staae vi ikke paa et metaphysisk Standpunkt, høie Herre! men paa et aldeles reelt borgerligt og statsvidenskabeligt. Vi maatte meget slet have studeret vor store miskjendte Machiavelli, hvis vi paa dette Tilfælde vilde anvende den forslidte, indskrænkede Hængehovedmoral."

„Men det Document, der fornemmelig sigtes til," — spurgte Prindsen — „kan det virkelig uden Svig modtage en saadan Fortolkning? — findes det ordret, som det anføres, i det fyrstelige Geheime-Archiv?"

„Jeg har selv havt Originalen i mit Værge" — svarede Dr. Ignats med et bestemt Blik — „saaledes som det nu ligger i Geheime-Archivet, stemmer det Ord for Ord med min Afskrift. Hvad dets Fortolkning angaaer, saa kan den aldrig være tvivlsom, hvor den, som hos Dem, min Prinds! fuldkommen stemmer med den reneste moralske Overbeviisning."

Ved disse Ignats' Ord opløftede Prindsen sit Hoved med et stolt Seierherreblik. „Nu vel!" — sagde han — „saa er min Sag jo alt vunden — saa er min Ret jo uimodsigelig beviist for Europas moralske Domstol. Hvortil da disse Omsvøb? — hvortil alle disse hemmelige og lidet hæderlige Omveie? — hvortil de uværdige Bestikkelser og det hele System af List og selv af Løgn, for at faae Sandheden erkjendt?"

„Min naadige Prinds!" — svarede Dr. Ignats og bukkede dybt med et tilbagetrængt Smil — „jeg beundrer deres Charakteers Høihed og Renhed og den aabne, bjærve Natur, der vægrer sig ved at følge Snogens lønlige og bugtede Gang, hvor den lige Sandhedens og Retfærdighedens Vei synes den nærmeste og hæderligste; dog — tilgiv mig! — Deres Verdensanskuelse staaer endnu ved Grændsen af den tabte Uskyldigheds Paradis og lukker Øiet for den ufuldkomne Verden, vi syndige Mennesker nu eengang ere henviiste til. Kun hvad der erkjendes og hævdes af den afgjørende Magt, er i Staternes Forhold Sandhed og Ret. Uret vil Ingen have Ord for at billige — forsaavidt æres altid Sandhed og Ret. Hvad der skal

gjælde, maa være stemplet, som det Rette — og — hvor Stemplet mangler, maa det skaffes tilveie. Vult decipi mundus. Den, der ikke, for Sandhedens og Rettens Skyld, vil skuffe den taabelige Verden, maa finde sig i at bedrages allermest og opgive hvad han vil døe paa, som det eneste Rette."

„Fordømt!" — udbrød Prindsen og stampede. — „Nu vel da, lad det skee! De udfærdiger de lumpne Tribut-Tractater med den offentlige Menings Organer! De kjøber mig den fornødne Opinion for Sagen til enhver Pris! — dog uden at jeg compromitteres! — Naar Opinionen for min Ret har seiret, vil jeg først fremtræde — og da lægger jeg min Ære, mit Sværd og mit Liv i Vægtskaalen, hvis det behøves!"

„Fortræffeligt, Deres Høihed! det hele Maskineri kan gaae, naar De kun har rørt ved en eneste Traad deri — det er Sjælen, som skal sætte det Hele i Bevægelse — denne Sjæl er — saa at sige — Deres Idee og Villie, min Prinds! — af denne eneste Traad skal jeg udspinde de Millioner Tanketraade, der, som en aandelig Spindelvæv, skal omsnoe hele Riger og Folk og drage de Mægtiges Sjæle til os — men Traaden maa De lægge i min Haand! — Deres Forskrivning maa jeg have — deres Fuldmagt til i denne Sag at handle frit paa min høie Herres Vegne! — En saadan Primus motor har jeg medbragt — kun et Pennestrøg mangler — Deres Underskrift!" —

„Giv hid!" — sagde Prindsen spændt og heftig, idet han hastig greb den beskrevne Seddel, der blev ham rakt. — Han gjennemløb dens juridisk stive Indhold. „Lapperier!" — udbrød han og greb en Pen — „jeg væmmes ved de Formaliteter; men er det nødvendigt, nuvel! saa tag hvad De kalder Sjælen i Spillet i denne Lap — og sæt

Maskinen i Gang!" Han skrev rask sit Navn under den beskrevne Seddel og kastede Pennen fra sig. —

Ignats gjemte hastig Papiret. „Det er strax Corsotid, min Prinds!" — sagde han nu ligegyldig og saae paa sit Uhr. — „Jeg melder altsaa Deres Ankomst til de lystige Landsmænd?" —

„Nei, De undskylder mig, som sagt!"

„Umuligt, min Prinds! — jo alvorligere Ting, De tænker paa, jo muntrere og letsindigere maa De netop synes. Det er den allersimpleste Diplomatik af Verden. De er ikke ubevogtet her, maa De vide. Min sidste Artikel i de franske Blade har gjort Opsigt. Vor Gesandt her er aarvaagen. Ethvert af Deres Skridt bliver indberettet. De maa være ret overgiven paa Carnevalet; men i Cardinalens Festsalon maa De møde, som ivrig Patriot, i Uniform og med den nye smukke Stjerne."

„Ha, nei! den Ulykkesstjerne vil forraade mig; den vil brænde mig paa Brystet, naar jeg tænker paa hvad jeg dog skjuler under den."

„Hvad Andet vil De skjule under den, min ædle Prinds! end Begeistring for en ren og hellig Sag, der tilfældigviis strider mod en kronet Fætters Interesse, hvem De endnu maa holde gode Miner med? — Jo mindre Fyrsternes Gunst med slige Toiletsager betyder i vor Tid, jo mere Vægt maa der lægges derpaa blandt Speidere og Narre. Alle slige Jammerligheder kan faae en drillende, skjæbneironisk Betydning — det indrømmer jeg — dog, det kommer man aldrig bedre ud over, end ved selv at ironisere slig Tilfældets Ironie. Det har De just et mageløst Talent til" —

„Vel, Doctor! De skal see mig paa Corso, som en Blanding af Hamlet og Brutus, med Narrekappe! De skal

see mig i Cardinalens Salon, som den loyaleste Repræsentant for vort Hof og en pligtmæssig Beundrer af Skjønheden!"

Dr. Ignats bukkede med sit sædvanlige Smil og forlod Stuen. Idet han gik ud af Døren, saae Prindsen hans Ansigt i et Speil, og han syntes at see et besynderligt triumferende Udtryk deri. Han kastede sig i en Stol og faldt i dybe Tanker. Med et uroligt Blik stirrede han hen for sig. Hans Øine vendte sig ofte mod Maleriet paa Væggen. „Hvad stod der paa hint Blad?" — mumlede han — „en Fuldmagt — en simpel Forskrivning i Pengesager og diplomatiske Forretninger — det var jo det Hele!" — Han greb i Klokkestrængen. — „Min Vogn! — min Pulcinelmaske! — Jeg vil til Corso!"

Hvad der tildrog sig størst Opmærksomhed paa denne Carnevalsdag var et lystigt Optog af fremmede Konstnere og unge reisende Lærde, som i overgivent Lune havde maskeret sig i en Blanding af forskjellige Tiders Costumer og fremstillede Cæsars Drab under det urimeligste Galskab af barok Fantasteri og ironisk Spøg. Man saae de romerske Senatorer drage til Capitolium med Alongeparykker og Chapeaubas til deres antike Togaer, ledsagede af Middelalder-Legendernes Dæmonskikkelser, efter Malernes Afbildninger af den hellige Antonius's Fristelse og under Musik af Robert le diable. Toget anførtes af den italienske Maskekomedies Pulcinel, der spillede Brutus og ved sin overdrevne Heroisme vakte almindelig Latter. Han ledsagedes af en Jødemaske med langt Skæg, der spillede

Cassius. Bag ved dem og de øvrige Sammensvorne, der tildeels vare i tyrkisk Dragt og Alle vare kjendelige paa uhyre store franske Cocarder, listede sig en høi, mager Skikkelse, i spansk Ridderdragt og med en lang Hanefjær i Baretten, der, som Mephistopheles, hviskede de Sammensvorne Djævelskab i Ørene. En af de lystigste tydske Konstnere, en lille, tyk Mand, var maskeret som en Nyrnberger-Spidsborger med en lille Lazaron-Tobakspibe i Munden; han spillede Cæsar — og tog først Piben af Munden efterat han var gjennemboret af 21 Papirsdolke — for paa eet Been at sparke den hvide Sukkertops-Hue af Pulcinel og udraabe: „ogsaa Du, min Søn Brutus!"

De godmodige Romere loe hjertelig af denne platte Parodie paa et af de mest tragiske Optrin i deres egen Historie — og i flere Dage taltes der med Beundring saavel om den tobaksmøgende Cæsar, som om den humoristiske Pulcinel-Brutus, som man paastod var den ultramontanske Prinds Æmile. Med ligesaa megen Lykke havde Prinds Emil om Aftenen paa Cardinalens Fest spillet den fine, artige Hofmand og i sin prægtige Husar-Oberst-Uniform, med den glimrende Ordensstjerne, hævdet sit Hofs og sin Nations Ære. Den unge, fremmede Prinds var snart den feirede Helt saavel i Salonerne som i Konstnernes og de reisende Landsmænds lystige Aftenkredse. Malerne kappedes om at bringe hans mærkelige, høist interessante Ansigt paa Lærredet. Paa en Konstudstilling i Rom var der i samme Aar en halv Snes Portraiter af ham. Et af dem lod han ved sin Privatsecretair selv kjøbe og sende til Gervansborg. Det fremstillede ham i hans glimrende Husar-Uniform. Der var et Smil i hans Ansigt, der dog ikke kunde skjule det mørke, grublende Udtryk, hans Aasyn i dette hans eet og tyvende Aar havde modtaget.

I hans store, brune Øine var der et besynderligt uvist Blik og en fantastisk Ild, der netop af Mange fandtes saa høilig interessant.

Foraaret tilbragte Prinds Emil dette Aar i Neapel, hvor han ligeledes spillede en glimrende Rolle i de Stores Saloner og skal have sat mange Damehjerter i Brand, skjøndt han selv ingen anden Tilbøielighed syntes at kjende, end Kjærlighed til Naturen, Konsten og Selskabslivet. Han foer fra Fest til Fest, fra Musæum til Musæum, fra den ene Lystreise i den fortryllende Omegn til den anden, fra Jagtpartier og Væddeløb til Theatrene. Han ledsagedes altid af sin Privatsecretair, Dr. Ignats, der ofte i Fortrolighed forsikkrede de afslappede Hofmænd, at hans unge, talentfulde Prinds kun aandede og levede for Videnskaberne og Naturen, saavelsom for Heste, Hunde og et nydelsesrigt Privatlivs »dolce far niente«.

Prinds Emils Ophold i Neapel indtraf kort før en ny revolutionair Vulkan kom til Udbrud i denne Vesuvs mærkelige Nabostad. Prindsen havde Anbefalingsbrev fra en berømt Naturrets-Docent i Tydskland til en »Principe« og høi Militairperson, der gjaldt for en videnskabelig og særdeles aandrig Mand. Ved sit første Besøg hos denne Herre, der endeel af Foraaret havde været paa Landet, som det hed, blev han modtagen paa en saa besynderlig hemmelighedsfuld Maade, at han strax mærkede, man vilde inddrage ham i en eller anden farlig Forbindelse eller allerede ansaae ham for en hemmelig Medforbunden mod den bestaaende Tingenes Orden i Europa. Den neapolitanske »Principe«, der kun var Fyrste af Titel, bar Generals-Uniform og var en høi, anseelig Mand, med et kraftigt og noget listigt Ansigt. Han modtog sin Gjest taus, men høist forbindtligt og førte ham gjennem en lang

Række af Værelser til sit allerinderste Lønkammer, medens han hastig gjennemlæste Anbefalingsbrevet. Her først bad han Prinds Emil tage Plads og bemærkede med hviskende Stemme, at man maatte være yderst forsigtig — Væggene havde Øren — man var ikke sikker for sine egne Tjenestefolk. Han overøste sin Gjest med Berømmelser over hans bekjendte ædle og høihjertede Charakteer og frisindede Tænkemaade — han forbeholdt sig ved nærmere Bekjendtskab at indvie ham i de Planer, der ogsaa her knyttede sig til Tidsalderens store aandelige Udvikling og forenede dens Heroer i de fjerneste Lande til et skjult, men trofast Broderskab.

Prinds Emil studsede og svarede i saa almindelige svævende Udtryk, at Generalen kunde udtyde det efter sin mulige Forudsætning, uden dog just deri at see nogen bestemt Tilnærmelse.

„Deres Høihed er langt mere forsigtig, end jeg ventede" — sagde han — „dog deri fortænker jeg Dem ingenlunde. Skriver De Breve herfra, saa glem ikke, at ethvert Brev aabnes af vort aarvaagne Politie! — Vi har Folk her, som forstaae ethvert fremmed Sprog — den mindste mistænkelige Yttring er livsfarlig. Man har Exempler paa, at mistænkte Personer pludselig ere forsvundne. — Vi har Katakomber. — Det er en mærkelig Tid" — vedblev han — „De træder her paa vulkansk Grund — hvert Øieblik kan Blomsterdækket aabnes og et Luehav strømme frem. Man gaaer med Vaaben paa Gaderne under de store Regnkapper — hver Aften kan vi vente en siciliansk Vesper" —

Efter nogle gjensidige almindelige Høfligheder tog man Afsked og lovede at mødes til anden Tid — men helst ubemærket — og ikke, som nu, ved høi lys Dag. —

Generalen rakte sin Gjest Haanden paa en egen Maade og kyssede ham paa venstre Kind.

„Hvad er her paafærde?" — spurgte Prindsen om Aftenen Dr. Ignats, og fortalte ham hvorledes Visiten hos Generalen var løben af. —„Har Manden en Skrue løs? — anseer han mig for en Carbonari=Chef og politisk Frimurer?"

„Sandsynlig!" — svarede Ignats — „var Kysset paa venstre Kind brav yderligt, næsten ved Øret, saa skal det maaske betyde Broderskab med yderste Venstre i det store Verdensraad." — De loe begge. Ignats dog, som sædvanlig, med Hostelyd og med uforandret Ansigt.

„Og disse Advarsler!" — vedblev Prindsen. — „Jeg har skrevet endeel Breve til mine Venner, men betænkt mig paa at sende dem med Posten. Eet har jeg dog allerede afsendt imorges; deri har jeg fortalt nogle lystige Anekdoter om Hoffet her, blandt Andet om den kongelige Forlystelse at see leiede Lazaroner med Hænderne paa Ryggen spise Macaroni af et Svinetrug. Jeg har nu gaaet hele Eftermiddagen og ventet paa at — forsvinde."

Han loe atter; men Ignats loe ikke med. „Send kun Deres Privatbreve afsted endnu iaften" — sagde han — „hvis de intet Politisk indeholde! — tilføi kun et Par Ord paa Fransk med en lystig Spot over de urolige Hoveder, som det har moret Dem at mystificere!"

„Men jeg kjender jo ikke en eneste af de Herrer." —

„Har De ikke ved høilys Dag gjort Visit hos denne General, uagtet jeg fraraadte det? — Betænk Dem ikke! nævn ham, men paa en vittig Maade, som den største Nar af dem Alle! — i Nat vil Deres Vittighed more Politiepræfecten, og imorgen maae vi være over Grændsen, inden man faaer det noble Indfald at lægge Beslag paa vore

Passer. — Sandt at sige — jeg har benyttet Deres Fuldmagt her til nogle tilsyneladende Underhandlinger med Oppositionen."

„Hvorledes?" — spurgte Prindsen og studsede — „i hvad Hensigt?"

„Paa Skrømt, min Prinds! — det forstaaer sig — men ingen Forbindelse er aldeles forkastelig i bevægede Tider. Naar Mudderet kommer ovenpaa, maa man ogsaa til Nød kunne anbefale sig med dets tidligere Bekjendtskab. De er Aristokrat, min Prinds!" — vedblev Ignats — „baade af Fødsel og Princip — det er i sin Orden — den Charakteer maa De bevare ved Hofferne — dog naturligviis med det lette Anstrøg af Humor, der klæder Dem saa genialt og hos Oppositionen kan gjælde for Ironie. Den, der vil frem med sin Tid, maa give Agt paa den Tidsstrøm, der gaaer virkelig fremad. Den Tid kan ikke være langt borte, da Demokratiet indtil videre bryder igjennem allevegne — saa gjælder det at kunne følge Bevægelsen, uden bestemt at have Opinionen imod sig — til man med Held kan gribe ind i Reactionen. Et eensidigt dynastisk Formaal maa idetmindste tilsyneladende kunne forbindes med populaire Tendenser i Bevægelsens Retning. Som sagt, min Prinds! jeg har sørget for, at ogsaa denne Lystreise kan være gavnlig, naar den er glemt — men nu er det Tid at reise."

Dr. Ignats' Raad blev fulgt. Dagen derefter vare de over den neapolitanske Grændse.

Det var en smuk Eftermiddag henimod Efteraaret, da Prinds Emil forlod Rom. Hans Landsmænd, som dette Aar vare talrige i den evige Stad, vare reiste forud til det bekjendte Gjestgiversted La Storta, et Par Mil fra Rom, hvor et Afskedsmaaltid var beredt for ham af hans Fædrelands Gesandt. Prindsen lod ikke vente paa sig. Han kom paa det bestemte Minut, med militair Eskorte, med fire raske Muler for sin Reisevogn, ledsaget af sin Privatsecretair og et Par Tjenere. Han blev modtagen med Jubel og begeistret Hyldest. Hans Landsmænd, der fordetmeste bestode af Konstnere og unge, reisende Videnskabsmænd, vare henrevne af hans udmærkede personlige Egenskaber. Han syntes at have arvet sin Faders Begeistring for Videnskab og Konst, medens han dog tillige var høist selskabelig og underholdende. Han dømte med Smag og ikke uden Indsigt om Literaturens og Konstens Værker. Han havde flittig besøgt Konstnernes Værksteder og altid paa en smuk Maade, uden fornem Nedladenhed, vidst at sige Enhver noget Behageligt. Han havde opmuntret dem med betydelige Bestillinger, og man havde altid moret sig prægtigt i hans Saloner.

Blandt Landsmændene var der tilfældigviis nogle temmelig raae Udhalere, der gjerne angave Tonen i Prindsens Jagtselskaber, og som nu ogsaa her vare de mest høirøstede. Osteriet gjenlød snart af en bacchantisk Larm, der klang barbarisk i Italienernes Øren. Uagtet det var et Afskedsselskab, var Munterheden og Overgivenheden dog den herskende Stemning. Man var kommen sildigt tilbords, og der blev tændt Lys. Under Sang, Latter og Guitar-Musik blev Underholdningen bestandig lystigere. Nærværelsen af hine Udhalere gav snart Anledning til en Vildhed og Raahed, der ellers aldrig fandt Sted blandt disse Konstens og Videnskabens unge Venner, og som Prindsen heller ikke syntes at

finde Smag i. Han var dog for høflig til at afbryde Lystigheden og deeltog selv i et Par Skaaler, som kun de faa Kinder rødmede ved, der ikke allerede blussede meer end tilbørligt af de hede Vine.

En af Prindsens unge Landsmænd havde forfattet en Afskedssang, i Konstnernes og sine andre Venners Navn, til den høie hædrede Landsmand, men havde af Undseelse holdt den tilbage, da Tonen i Selskabet udartede til Vildhed og cynisk Smudsighed. En af hans Venner fik nu fat paa Sangen. Han var overstadig lystig og en god Sanger. Han fik Sangen hastig uddeelt blandt Gjesterne og slog til Lyd paa Bordet med en Orviettoflaske, saa den sprang. Han svang sig nu tumlende op paa Bordet, mellem væltede Glas og Frugtkurve, for at synge. Afskedssangen var digtet i en alvorlig, begeistret Aand og sat til den kraftige, høitidelige Tone af en bekjendt Fædrelandssang; men den blev nu læmpet efter en overgiven Drikkevisetone, som istemtes med jublende Bifald. Under den almindelige Overgivenhed sang dog snart Enhver den paa en forskjellig Tone, og tilsidst fik en Melodie Overvægten, som Nogle med Latter paastode var Spidsrodsdandsen, der tilforn brugtes ved Executioner.

Sangen indeholdt en oprigtig Berømmelse over den ædle Prinds og hans udmærkede Personlighed; han kaldtes en ung Ørn, der flyver hen over Verden med stedse voxende Vinger, for at svinge sig høiere og høiere mod Solen. — „Det er til Sandhedens rene Sollys, han stirrer — og indvier sin Flugt!" — hed det — „Vingerne, som bære ham, er Kjærlighed og Troskab." — Sangen endtes med et Leve for Gervansborg-Ørnen, Fyrstens og Fædrelandets troe Ven. — Dette „Leve" blev saaledes udbrølet af de berusede Gjester til den skrækkelige Henrettelses-Melodie, at det klang dæmonisk og ledsagedes af en overstadig Latter.

Prindsen havde skiftet Farve, men tvang sig til en Latter, der endnu klang lystigere, end nogen af de Andres. — Han vaklede, som beruset, og greb sit Glas. „Tak, tak, mine høist fortræffelige Landsmænd! for den mesterlige Dithyrambe til min Ære! — men nu har jeg faaet Vivat nok" —

„Lad os nu ende med et Pereat for hver Fjende!" — raabte en lallende, beruset Stemme.

„Pereat hver Fjende! pereat hver Slyngel og Forræder!" lød mange skrigende Stemmer, og nu var Vildheden kommen til det Yderste: — under en gruelig Piben slog man Glas og Flasker istykker — man blæste alle Lysene ud og slog Tallerkener, Fade og Frugtkurve ud af de sønderslagne Ruder. Under denne Larm var Prindsen et Øieblik tumlet tilbage paa en Stol — men hans Privatsecretair greb hastig hans Haand og drog ham ud i den friske Luft. Et Øieblik efter sad han i sin Reisevogn; paa Vogntrinet havde han svinget med Reisehuen og takket for den herlige Fest, med Ønsket om at gjensee dem Alle i det elskede Fædreland. Under Fakkelblus og ledsaget af skingrende Hurraskrig, foer Prindsens Reisevogn bort fra La Storta — men selv laae han halv bevidstløs i Vognen ved Siden af Dr. Ignats, der rakte Hovedet ud af Vognen og raabte: „Fort, i Satans Navn! — i Galop!" —

Prinds Emil havde modtaget sin Udvikling i Naturfilosofiens og den romantiske Poesies Blomstertid. Af en forblindet Faders Dødninghaand havde han modtaget Indvielsen til Løgnens og Urettens Rige, hvori han var tvungen

til at see den høieste Sandhed og Ret. I denne Tro blev han stadfæstet af Egoismens Dæmon i hans Inderste og den hjerteløse jesuitiske Verdenskløgt, der, baade med og uden den hellige Maske, tillader Løgn for Sandhedens Skyld og æreløs Udaad for Ærens Skyld. Saa vist det oprindelig var en høiere og ædlere Natur, der i denne Charakteer gik tilgrunde — saa vist maatte der gives Øieblikke i hans Liv, hvori han kunde forekomme sig selv som en politisk Faust, der havde forskrevet sig til den Onde. Kun en eneste Tanke var der, som kunde holde hans Hoved opreist, trods alt Had og alle Forbandelser, trods de Blodstrømme, der siden skreg om Hevn til Himlen over ham i hans forraadte og mishandlede Fædreland — denne eneste opløftende Tanke i hans Sjæls Inderste var Visheden om, at den Ret, han havde sat Ære, Liv og Samvittighed paa, var Sandhed. Kom nogensinde den Time, da ogsaa denne Tanke vaklede eller forlod ham — saa maatte den ædlere Natur i ham reise sig, som en frygtelig Nemesis, og sønderknuse ham.

Ni og tyve Aar efter Afskedsfesten i La Storta red Prinds Emil en Foraarsdag gjennem en Grændseby i hans Fædreland, hvor Sproget og Folkestammen er blandet. Han hørte sit Navn lovprise, som Frihedens Helt, i det Tungemaal, som rigtignok hans Fader havde talt, men som ikke var hans skjønne Moders. Han havde ingen Heltebedrift udøvet. Efter Dr. Ignats' Raad havde han i ni og tyve Aar med utrættelig Udholdenhed og store Opoffrelser virket hemmelig gjennem Bladliteraturen for sit Øiemed. Trods sin aristokratiske Tænkemaade, havde han med kløgtig Konst

sat Friheds- og Nationalitets-Fanatismen i nøie Forbindelse med sin Arveretssag, som han selv ansaae for fuldkommen ren og utvivlsom. Han havde med en voldsom Lidenskabs Magt kvalt enhver advarende Røst i sit Inderste og efterhaanden hildet sig i en Dialektik, der med dæmonisk Overvægt drog ham ind i et stedse tættere og tættere Sammenspind af Løgn, Underfundighed og Selvbedrag. Han løftede dog endnu bestandig sit Hoved med stolt Selvfølelse, i den faste Tro, at han virkede for en ren og hellig Sag. Ethvert Middel, han greb, til Fuldførelsen af den Livsbedrift, han ved sin Faders Dødsseng havde besvoret, var blevet ham retfærdigt og helligt. Det Mod, der undertiden syntes at udlyne fra hans mørke Øine, havde ikke ført ham til anden Seier, end over hans egen Samvittighed og over hans bedre Naturs Afsky for underfundige Rænker. De blodige Fegtninger, han, efter sin klogt beregnede Plan, kun ved sin Nærhed skulde opflamme til, uden beviislig at have draget Sværdet mod sin Landsherre — havde hidtil været uheldige. Den Stad, han nu red igjennem, under larmende Hyldestraab, havde for faa Uger siden seet ham flygte paa en Fuldblodshingst, som et jaget Vildt. Ved en fremmed Magts Hjælp havde han nu dog seet sine troe Landsmænd overvældede, og i Spidsen for de fremmede, blodbestænkte Skarer drog han, som tilsyneladende Seierherre, gjennem Staden. De Krigere, som mest høirøstet tilraabte ham deres Hyldest, bare hans Fædrelands Uniformer, men med et Armbind, hvormed de selv havde betegnet sig som Meensvorne. De havde skiftet Fyrste og Fædreland, inden de endnu havde faaet Tid og Raad til at skifte Klæder. Selv bar han en smuk Uniformsfrak af egen fantastisk Opfindelse. Synet af hans usle Beundrere syntes dog nu at slaae ham med

Skamrødme og hemmelig Rædsel. Man saae ham ofte paa dette Triumftog skifte Farve. Der var noget vildt Feberagtigt i hans Blik og Miner, ligesom en Række uhyggelige Drømmebilleder droge ham forbi den ængstede Sjæl. Hvad han tænkte paa, røbede han ikke med noget Ord. Usandsynligt var det ikke, at hans æreløse Triumftog her, mellem fanatiske Meenedere og Landsforrædere, maatte forekomme ham som et Indtog i Løgnens Rige. De vilde Hyldestraab kunde med Føie klinge ham som Velkomsthilsener af de Fordømte — og de frafaldne Soldaters Armbind blive til glimrende Slanger for hans feberagtige Blik. De selvgjorte Faner, der flagrede ud af alle Vinduer, maatte vel for den vakte Samvittigheds Drømmeblik blive til de frafaldne Aanders Mærker, hvormed han hilstes af jublende Dæmoner.

Faa Dage efter dette Indtog i Oprørernes By sad Prinds Emil ved en Døendes Leie. Det var hans Ungdomslærer, hans Faders forrige Skriftefader og Privatsecretair, Dr. Ignats, som i de sidste Aar havde lidt af epileptiske Anfald, med en besynderlig Krampelatter, og som nu laae paa sit Yderste. Hans lange, ubevægelige Ansigt var i høi Grad udmagret og ligesom forstenet; det staaende kolde Haansmil over hans Mund var endnu mere fremtrædende — og hans hule, krampagtige Hostelatter kom ligesom fra et fremmed Væsen i ham, der spottede ham selv og den Verden, han nu skulde forlade, uden at forandre nogen Mine i hans Ansigt.

„Fordølg mig Intet!" — sagde Prindsen — „havde

min Fader fuldstændig læst eller hørt hvad jeg saae ham underskrive i hans sidste Time?"

„Dertil havde det været dumt at lade ham faae Tid — han kunde maaske betænkt sig. — Hvert Ord var ellers udskrevet af hans Sjæl — som hvad jeg siden har udskrevet af Deres — dog, naturligviis — Drøm og Løgn ligefuldt — som alt Andet!"

„Raser du, Menneske! — og hin Ed ved min Faders Lig?" —

„En vakker improviseret Prolog — til Deres Høiheds Levnetsfarce — men i høitragisk Stil — som hvad der skal gribe Ungdommen" —

„Satanisk! Og hin Forskrivning, hin Fuldmagt i Rom" — vedblev Prindsen og rystede ham ved de magre Skuldre — „hvor er den? — giv mig den tilbage! — sønderriv den, før du opgiver din usalige Aand! — Jeg veed jo ikke engang selv hvad jeg underskrev" —

„Fuldmagten — Forskrivningen" — mumlede den Døende med en dyb, hul Latter — „den er velforvaret — den ligger i Geheime-Archivet — i den store Kjælder — til Terminen" —

„Hvilket Archiv? — hvilken Termin?" —

Ignats fortrak Læberne til et haanligt Svar, som det lod til, men hindredes af den voldsomste Latter. Han var bleven sorteblaa i Ansigtet; der kom intet Ord meer over hans Læber — Latteren havde kvalt ham. Prindsen rystede, som rasende, hans Lig og styrtede med et Skrig om paa Gulvet hos den Døde.

Vi gaae nogle Skridt frem i Tiden og fuldføre Billedet, som det viser sig for os i Udviklingen af dets indre Nødvendighed.

Vi staae i et Slags Forgemak i en stor, anseelig Bygning og drage Forhænget lidt tilside fra en Dør, der staaer paa Klem. Indenfor see vi et temmelig dunkelt Gemak, som synes os vel bekjendt. Ved Siden af en Løibænk staaer der et langt Arbeidsbord, opfyldt med Bøger i temmelig Uorden. Imellem Bøgerne staaer en Himmelglobus og et Crucifix; der ligger et Dødningehoved af Gips med phrenologiske Mærker og ved Siden deraf et virkeligt. Ved Kaminen staaer et lille Bord, hvorpaa der er hensat nogle Medicinflasker; paa dette Bord forekommer det os, der engang før har staaet Kalk og Disk til en Sygeberetelse — det synes det samme Gemak paa Gervansborg, hvori den gamle Prinds Gervan havde draget det sidste Suk, efterat han i halv Vildelse med et Pennestrøg havde indkastet et helt Livs skjulte Ærgjerrigheds-Drømme i sin uskyldige Søns Sjæl og — vistnok uden at vide det — havde givet det underfundigste Hjernespind af kløgtig Løgn et skuffende Sandhedsstempel. Dog det er kun en Efterligning af hint Værelse paa Gervansborg. Gjennem de høie Vinduer, som forneden ere tilhyllede, seer man høie, vilde Fjeldmasser rage frem — man seer en Bjergnatur, helt forskjellig fra det yndige Gervansborgs Sletter. Der er intet Gervansborg meer til. Forræderens Villa er sløifet. Han og hans Slægt er landflygtig — Godset hjemfaldet til Kronen. Det er et Bjergslot i et fremmed Land, vi see ind i. Paa Landsherrens Bud er Alting her indrettet som det ønskes.

Paa Stolen ved det lange Arbeidsbord sidder en høi, mager Herre, bleg, men kraftig bygget, indsvøbt i en stor,

blaa Slængkappe, der kun løselig er sammenheftet under Halsen; det synes tilforn at have været et Pragtstykke, der nu tjener til Slobrok. Kappen skjuler baade Bryst og Arme paa den høie, blege Mand. Hans Haar er næsten aldeles graat og hænger ham langt ned over Skuldrene; — han bærer et stort, ligeledes graasprængt Skæg over Mund og Hage. Den Deel af hans Ansigt, som ikke skjules af Skægget, fremviser store, ædle Grundformer, men er saa gjennemfuret af smaa, fine Rynker, at man kunde antage ham for en udlevet Olding, naar man ikke saae Kraften i hans Ørneblik, Fastheden i hans Legemsbygning, og Sikkerheden i enhver af hans Bevægelser. Han reiser sig ofte fra Stolen og gaaer op og ned ad Gulvet med stærke, næsten trampende Skridt. Snart dvæler hans Blik paa det af Papirer og Bøger opfyldte Bord, snart paa de syv Portraiter, der pryde Værelset. Hvad der giver hans Bevægelser noget Stivt og Besynderligt, er den kneisende Stilling, han bestandig bibeholder, medens han aldeles ikke bevæger sine Arme. Det første Portrait i Rækken fremstiller en Dreng, der puster Sæbebobler, med et kjækt, aabent Ansigt og det gladeste, uskyldigste Udtryk. Det samme Ansigt er kjendeligt i alle de andre sex Portraiter, men med høist forskjelligt Udtryk — det er en og samme Person i forskjellige Aldere, det er umiskjendeligt — og det ottende Billede af den samme Person er Manden i den blaae Kappe, der betragter dem. Paa fem af Billederne bærer han krigersk Uniform og i bestandig høiere Værdighedsgrader indtil Generalens, bestandig prydede med flere Ordenstegn, undtagen det sidste, som er i simpel Reisedragt, uden noget Udmærkelsestegn. Paa Barneportraitet hviler ofte den blege Mands Blik. Undertiden standser han for et Speil, der hænger meget høit, men helder frem foroven.

— Han synes at sammenligne sit Ansigt med Portraiterne. Det er ligesom han i disse Ansigter læser en Levnetshistorie, der ikke glæder ham; thi det Smil er bittert og den Latter ikke Glædens, hvormed han af og til ledsager sine Betragtninger. Det samme bittre ironiske Smil see vi allerede i det tredie Billede i Rækken tilligemed et listigt, underfundigt Udtryk, der bestandig stærkere fremtræder — blandet med en stedse voxende Trodsighed og Kraft. Han standser ofte ved det store Bord og stirrer paa det sidste Blad af et Folioskrift. Hvergang han seer paa Underskriften, nikker han med en rolig, tillidsfuld Mine og ligesom med et forklaret Martyraasyn — dog kun et Dieblik — snart formørkes hans Aasyn — han vender sig bort og mumler: „Drøm — Løgn — som alt Andet!" Det Storartede i hans Miner opløser sig i de tusind smaa, fine Rynker — det heltemodige Martyransigt bliver til en fortvivlet Lykkespillers Vrængbillede.

Blandt den Mængde opslagne Bøger, Bordet er opfyldt med, findes en stor Bunke politiske Tidsskrifter, med en Mængde indlagte Mærker; paa dem seer han ofte med et stolt og selvtilfreds Blik, der dog snart forvandles til et foragteligt Smil, medens de samme Ord: „Drøm — Løgn, som alt Andet!" — farer ham over de mumlende Læber. Paa samme Maade og med en dæmpet Haanlatter betragter han en Mængde Skrifter med opslagne Titelblade. Ved Siden af disse Skrifter ligge endeel Breve med fyrstelige Segl. Udtrykket i hans Ansigt bliver bestandig mørkere og smerteligere — især naar han betragter en stor Liste med flere tusinde Navne, hvorover der staaer „Døde og Saarede". Paa Gulvet ligge nogle Documenter, som han ofte med harmfuld Mine tramper paa; de ere forsynede med store Segl og mange Underskrifter; enkelte Ord

deri ere understregne — dem synes han at læse hvergang han tramper paa dem, og man hører Ordene: „æreløs" — „Landsforræder" — „forbrudt Ære, Liv, Gods!" — Hvad han dog med meest Gru og Harm betragter er det virkelige Dødningehoved, som ligger ved Siden af det phrenologiske, hvormed han undertiden synes at sammenligne det. Dette Dødningehoved er paa en underlig Maade prydet med nogle falmede og sønderrevne Ordensbaand. Paa dets Pande er skrevet: „Dr. Ignats".

Idet han stirrer paa dette Hoved, udstøder han et forbittret Skrig og gjør en Bevægelse med Tænderne, som et glubende Dyr, der vil sønderslide sit Bytte, dog uden at røre en Haand. „Fordømt" — mumler han — „fordømt, som du!" — men afbryder sig med en hoverende Latter — „ha — nei, Løgn — Løgn som alt Andet!" — „du og dit Liv saavelsom mit — kun Eet er sandt" — her vender hans Blik sig til Listen over de Døde og Saarede — „Eders Blod — Tusinders Blod strømmer over mit Hoved." — Hans Miner blive vildere; han farer med et rasende Hyl med Hovedet mod Væggen; men Væggen skader ham ikke — den er udstoppet med Bomuld under det Klædesbetræk. Ved den voldsomme Bevægelse falder den store Kappe fra hans Skuldre; han rører ingen Haand for at tage den op — hans Arme ere sammenbundne paa hans Ryg i de lange Ærmer af en — Spændetrøie.

Kun eet Blik endnu til hint fjerne, enlige Bjergslot, hvor paa Landsherrens Befaling en fremmed, syg Herre i mange Aar bliver pleiet. Ingen kjender hans Navn. Ingen

besøger ham, undtagen en gammel Tjener og Lægen, som siges at føie ham i Alt og indrette Alting i Huset efter hans Ønsker. For kort Tid siden har man sagt ham helbredet for en skrækkelig Sygdom, hvis Natur dog er holdt hemmelig. I de sidste Dage har man seet Stedets katholske Præst gaae ind og ud paa Slottet, og sidste Gang med den hellige Monstrans i Haanden. Et Ligtog kommer derfra, dog ingen Sørgeskare. Den prægtige Ligkiste ledsages kun af Lægen og den gamle, fremmede Tjener, hvis Sprog Ingen her forstaaer. Han gaaer stille efter sin Herres Kiste, og hans Læber bevæge sig lydløst. Han bærer et sort Trækors, som han vil opstille ved Graven; intet Navn staaer derpaa; men i det samme fremmede Sprog, som Tjeneren taler, staaer der de Ord: „Retfærdige Gud! Hvo tør sætte Grændser for din Barmhjertighed!"

Araberen i Constantinopel,

Maaneskinsbillede.

Det var en stille Midnat i Maishøsten. Den tiltagende Maane speilede sig i det dybe Bosporus og kastede Sølvglands paa det slumrende Stambuls Minareter. Moscheerne blinkede med de mangfoldige Kupler og Halvmaaner. Luften var næsten lummer; men af og til afkjøledes den pludselig ved en frisk Luftning fra det sorte Hav. Paa denne Tid af Natten syntes den uhyre Stad uddød. Paa Stadens Mur med det halve Tusind Taarne saaes intet Menneske. De aabne Forstæder hævede sig i rolig Halvdunkelhed paa deres Bjergterasser. I Havnen blinkede der kun hist og her en enkelt Lygte paa Skibene. De tolv Porte mod Havnen vare lukkede, og ved den trettende, der stod aaben, syntes Vagten henslumret i Opiumsdrømme. Ved Sophiemoscheen og Serailets Hovedport hørtes ingen anden Lyd, end den ensformige Pladsken af et stort Vandspring. Under Cypresserne og de vilde Morbærtræer i Serailets anden Gaard hørtes samme Lyd af faldende Vandstraaler. I Serailets tredie Gaard — som Ingen, ukaldet, under Livsstraf tør betræde — stod i Slagskyggen af den uhyre Mur, under den første Sultanindes Altan, en ung, broncefarvet Araber, med sorte Ørneøine og en dristig Krigerpande, men med saa kjærligt et Udtryk om den fintdannede

Mund, med det lille, sorte Mundskæg, som om disse Læber kun kunde udaande milde Ord og sværmende Elskovssange.

Han bar et fint, vingeformet Linklæde om sin lille røde „Fæs" eller Hue og en mørkefiolet Kaftan om den gulblommede saakaldte „Entari" eller Livkjortel. De røde folderige Benklæder omsluttede tillige hans Fødder, og under Fodsaalerne bar han raae Gedeskinds-Sandaler. I det purpurrøde Bælte glimrede Heftet af en krum Dolk og de sølvbeslagne Skæfter af to Pistoler. Ved hans høire Side stod en smekker, ravnesort Hingst af den reneste arabiske Race, uden Sadel, men med Løvehuds-Dækken og med Gedeskinds-Sokker under Skoene, hvorved dens hjortelette Trin maatte være lydløse. Den hvilede Hovedet paa sin Herres Skulder og spidsede Øren, som om den lyttede. Araberen lyttede ogsaa. Han holdt sit Øre tæt til den høie Mur, der, enten ved akustisk Konst eller ved en Tilfældighed i Bygningsformen, ligesom gjennem et usynligt Talerør bragte hans hemmelige Ord til en fjern og skjult Fortrolig. Nu funklede hans sorte Øine — han var hørt. „Agib! min Ørn!" — hviskede en deilig Kvindestemme i hans Øre — „er det dig?"

„Din Ørn fløi til dig som Aftenbakken, Zuleima! jeg venter dig, mine Øines Lys!" — hviskede han til Muren.

„Har Ingen seet og hørt dig?"

„Kun han, som seer den sorte Myre paa den sorte Sten i den sorte Nat og hører Lyden af dens Fodtrin."

„Men hvo er med dig? hvo staaer os bi?"

„Min flyvende Hingst staaer ved min Side, og min Maage venter med udspilede Vinger i Havnen — Profeten og vore Engle er med os —"

„Men de tre Portes Vogtere?"

„De tre Portes Vogtere drømme — men ikke om

Agibs Tanker og hvad vore Skytsengle formaae med vor Villie."

„Profeten staae os bi!" — hviskede det atter fraoven. — „Jeg har tredie Gang kastet Uhyrets Tørklæde fra mit Skjød; jeg har tredie Gang bortstødt hans Guldsmykker med min Fod. Inat ventede jeg hans Bødler med Sækken."

„Kom, kom, min rene Due! flyv med din Ørn til vor Ørken! Ingen Bøddel skal røre Fligen af dit Slør medens jeg aander."

Saaledes fløi de sagte udhviskede Ord gjensidigt fra Læber til Øren i den stille Nat gjennem Murens Huulninger.

Et Øieblik derefter flagrede et stort, hvidt Slør hen over Altanen. I Sløret svøbte sig den yndigste ungdommelige Kvindeskikkelse, uden anden Beklædning, end de lange, lyserøde Benklæder, med gyldne Border over de fine, blottede Fødder, og derover en hvid Linkjortel med langtnedhængende vide Ærmer. Hun stod aldeles skjult af Sløret og saae speidende til alle Sider. Hun bandt en Stige af sønderrevne Schavler til Altanens Jerngitter. Let som en Fugl, svang hun sig ud over Gitteret og syntes et Øieblik at svæve i Luften. Dog snart omsluttedes hun af den unge Arabers Arme, og næsten i samme Øieblik sad hun tværs over Løvehudsdæknet paa Hestens Ryg og klappede den med sin nydelige Fod. Den troe Hingst vendte sit Hoved til Siden og berørte kjælen den lille, yndige Fod med sin sorte Mule.

Ørkenens raske Søn havde svunget sig op paa Hestens Lænd. Han understøttede nu den skjønne Tilsløredes Ryg med den venstre Arm, hvori han tillige holdt Hestebidslet. Over hans høire Arm hvirvlede han en tartarisk sammenrullet „Lasso" eller Hestefangersnare, der, som en tam Slange,

fulgte ham paa enhver farlig Udflugt. Ligesom han vilde give Hesten Tegn til at sætte i Firspring, standsede han og kastede sin Kaftan over den fine, bævende Skikkelse foran ham. „Stille, du Vindens Broder!" — hviskede han til Hesten, der drog Veiret stærkt til et Spring. Den syntes at forstaae ham og stod urokkelig som en Broncehest.

„Seer du hin høie Mand i Frankerkappen? Zuleima!" — hviskede Rytteren til den unge Kvinde. „Jeg er ikke den Eneste, der vover at blive spiddet paa disse Pæle, naar Sol staaer op."

„Hellige Profet! — det er ham — Uhyret — Sultanen selv — han gaaer forklædt her hver Nat og speider — han skjuler en spændt Pistol i hver Haand i sit Bælte. — Ingen Vagt maa røre sig før han skyder" —

„Godt! jeg har ogsaa Pistoler!" — hviskede Araberen og greb til sit Bælte; men hun holdt hans Haand tilbage. „I det Øieblik et Skud høres, er Gaarden spærret af tusind Capidschis. — Stille! han seer os ikke her i Skyggen — han har fast dumme Øine — den gamle Tiger — han er mørk og tungsindig — hør! han taler høit med sig selv." —

„Hist havde jeg halvfemsindstyve Hustruer — ikke een af dem var mig tro" — mumlede den gamle Sultan og stirrede paa Serailets Mure — „de sank Alle, kvalte i deres Sække, hist i Bosporus. — Hm! nu har jeg to hundrede — de vil gaae samme Vei. Ha!" — vedblev han i samme Tone — „fire og tyve Millioner Slavesjæle holder jeg i denne Haand — ikke een vilde dog røre et Fingerled for at frelse mit Liv — skjalv de ikke Alle for deres eget. Tredive Vezirer svor mig Troskab ved Profeten — ikke een af dem holdt sin Ed — hist tørres deres afpillede Hoveder paa Pælene. — Feige,

som troløse!" — tilføiede han med en haanlig Latter — „hvem jeg sender Silkesnoren, kvæler sig selv af Gru for mine Bødler." — Idet han afbrudt mumlede disse Ord, traadte han ind i Skyggen under Muren og standsede lige ved den sorte Hest, der stod som fastgroet og syntes at bære to Døde.

„Hvad er Dette?" — udbrød Sultanen og traadte tilbage i Maanelyset, medens han foer med Hænderne ud af Bæltet med en spændt Pistol i hver.

„Den Eneste af fire og tyve Millioner Sjæle, som holder den Ed, han svor Sultan Mahmud!" — lød Svaret med den dristige Arabers Stemme: — „han er her, for at holde sin Ed. Han har en spændt Pistol i hver Haand, som Sultan Mahmud — de kan afbrændes eller forsvinde i samme Øieblik som dine."

Uvilkaarlig forsvandt begge Sultanens Pistoler i hans Bælte, og han stod maalløs med opspilede Øine, uden at røre sig, men med Haanden knuget fast om Diamanterne i sit Dolkhefte.

„Husker du den unge Araber ved Misrams Brønd i Sichems Dal, hvis unge Brud du lod rane i Bedetimen?" — vedblev Araberen, idet han ligeledes stak sine Pistoler i Bæltet og hvilede den høire Haand med den sammenrullede Slynge mod sin Hofte — „husker du den Ed, han svor dig ved Profeten, medens hans Hingst fløi gjennem din Jægerhær, som Ørknens Fugl gjennem de fangne Løvers Gitter? — Jeg svor at hente min Brud, død eller levende, fra Hyænens Hule og bringe ham et kosteligt Halsbaand før Profetens Maane vendte sin Huulhed mod min høire Haand. Og see, Sultan Mahmud! endnu kan jeg gribe i Maanen med min venstre. Min unge Brud sidder, urørt af din visne Haand, her paa Løvehuden — og du,

Hyæne! du følger mig til Porten hist, som Ørknens vilde Dyr, i min Slynge!"

Inden han havde udsagt det sidste Ord, foer hans Hingst som en Fugl afsted med ham og den skjønne Araberinde gjennem de dødsstille Gaarde, og Sultan Mahmuds Legeme slæbtes efter ham med Halsen i hans udkastede Slynge.

Da Halvmaanen dalede og kastede sin sidste Glands hin Høstnat over Bosporus, tordnede fem hundrede Marmorkanoner fra Serailets Mure og vakte den forfærdede Stad. Sultan Mahmuds Lig var fundet med en tartarisk Hestefangersnare om Halsen ved Porten af Serailets første Gaard. Men forbi Leanders Taarn fløi for en frisk Luftning en arabisk Seilbaad med en flyvende Maage i Speilet. Ved Masten stod en ravnesort Hest og vendte Hovedet med Opmærksomhed mod Bagstavnen. Der sad den unge Araber med den ene Haand paa Roret og med hin unge, skjønne Araberinde i sin Arm. De seilede til det frie, lykkelige Arabiens Kyst, for aldrig meer at see Halvmaanen lyse over Despotstaden.

Skolekammeraterne.

Det var en smuk Pintsemorgen 180—. Den daglige Larm og Færdsel hørtes ikke paa Kjøbenhavns Gader. I alle Huse var der gjort rent og pynteligt til Høitiden. Hos de Syge paa Hospitalet saae der ogsaa helt festligt ud. Gangkonerne trippede i deres Søndagsklæder med de blanke polerede Tinskaaler til deres Syge, og Professoren gik, sirlig friseret, paa sin gammeldags Maade, som Verdensmanden fra det attende Aarhundrede, med en hel Række unge Candidater, gjennem Sygestuerne og foretog sin daglige Morgen-Undersøgelse. „Hvor er Valman?" — spurgte han og rynkede Panden. — „Han forsømmer den skjønne og lærerige Amputation, vi saa længe har glædet os til."

„Valman talte om at gaae i Kirke" — svarede en af Candidaterne med et sarkastisk Smil.

„Hm! i Kirke?" — mumlede Professoren og rystede paa Hovedet — „han sover vel snarere ud efter Sviren igaar, eller styrker sig til en ny magnetisk Cuur ved en god Frokost. Det forbandede tydske Sværmeri var jeg tilfreds Ingen af Dem vilde befatte sig med, mine unge Herrer!" — vedblev han og standsede. — „Det fører kun til Galskab og følsomme Historier. Jeg mærker nok, det er ikke rigtigt med vor flinke Valman siden Mirakelcuren med den

Grossererdatter. Er han nu ovenikjøbet bleven andægtig, varer det vel ikke længe inden han formelig slaaer sig til Flasken."

De unge Candidater smaaloe; men Ingen af dem gjorde Indsigelser mod deres høit agtede Docents Yttringer.

„Der er Ingenting, en ung Chirurg mere maa vogte sig for" — vedblev Professoren docerende — „end Følsomhed og utidig Fromhed, saavelsom Formiddagsdrik og den animalske Magnetisme. Den ædrue Erfaring, det solide Practiske kommer det ene an paa, mine Herrer! — Den følsomme Chirurg er en Kludrer, naar det gjælder om at sætte en Arm eller et Ben af med koldt Blod. Den forelskede Sværmer dræber Patienten paa Jorden, medens han sukker for sin Engel i den syvende Himmel. Den, der skal have en sikker Haand og et skarpt Blik, maa aldrig smage Spiritus om Morgenen — om Aftenen i godt Lag er det en anden Sag. Andagt kan være god nok for Patienten, hvor Læger og Apotheker ikke meer kan hjælpe; men dertil har den samvittighedsfulde Læge, saa Skam, ingen Tid; dermed kommer Videnskaben, paa min Ære, heller ikke et Skridt videre. Det er den bedste og christeligste Andagt at helbrede sine Medmennesker. Det gjorde vort store Dydsmynster ogsaa paa Sabbathen. Hvad endelig den animalske Magnetisme angaaer — saa er den mere aands- og legemssvækkende, end Drik og al simpel, naturlig Liderlighed. Slige fordømte Experimenter kan snarere gjøre de klogeste Folk gale, end Romanforelskelse og utidig Kirkegang. Jeg forsikkrer Dem, mine Herrer!" — tilføiede han næsten bevæget — „jeg taler til Dem som en practisk Christen og en faderlig Ven. Det fornøier mig at see Dem saa talrige her idag; jeg glæder mig til Operationen i Formiddag som til en Fest. Det er den skjønneste og

værdigste Maade, vi kan helligholde Aandens og vor ædle Videnskabs Høitid paa. De maa vide, mine Herrer! det var en Pintsedag, hvis jeg ikke feiler — da vort berømte chirurgiske Akademie blev stiftet, og var det ikke paa den Tid, saa burde det, paa min Ære, været det."

Efter denne lange Tale, som de unge Candidater med megen Opbyggelse syntes at have hørt, medens de hemmelig havde gjort pudseerlige Miner til hverandre, gik den gamle Professor videre. Han fremtog allerede sine chirurgiske Instrumenter, som han pudsede og ligesom kjælede for, medens han med glædestraalende Ansigt og hastige Skridt nærmede sig til en jamrende Patient, hvis halve Legeme, saa omtrent, denne Morgen skulde afsættes.

Den unge chirurgiske Candidat, Christian Valman, stod imidlertid i sit Værelse paa Hospitalet, omgivet af Dødningehoveder og Scheletter, og betragtede med Velbehag sin nye Klædning i Speilet. I den fine, grønne Kjole med korte, spidse Skjøder, med sin veldannede Skikkelse i de snevre, lysebrune Casimirs Benklæder, der, efter den da herskende Mode, skjultes forneden af et Par blanke, gulkravede Støvler — med forgyldte Knapper i den nye, blommede Silkevest, syntes han nu selv, han var ganske vakker, og ønskede kun, at hans lykkelig helbredte Patientinde, Frøken Amalia Falk, maatte møde ham idag og finde ham endnu langt vakkrere. Som Amanuensis hos Agent Falks Huslæge, havde han kun havt Adgang der i Huset, medens han foretog en magnetisk Cuur med den unge Frøken. En altfor stærk Sympathie mellem de unge Mennesker var ikke undgaaet Huslægens Opmærksomhed, og neppe var Amalia helbredet, før Valman, med et betydeligt Honorar, havde faaet Afsked som Magnetiseur og Amanuensis. Siden havde han kun havt Leilighed til at see den smukke Grossererdatter

om Søndagen i Kirken eller paa de offentlige Spadsere-veie. Hun fulgtes næsten bestandig af sin Fader, Agenten, en lille Mand med et ret muntert, men tørt Pengemands-ansigt. Sidste Søndag var hun tillige ledsaget af en fremmed, aldrende Herre, som vakte Opsigt med sine store Diamantsbrystnaale og theatralske Fagter.

Valman tog nu sin Sukkerrørs-Stok, for Spøg kaldet Ligevægtsholderen, i Haanden, satte den nye, fine Hat af David Marcks Fabrik paa tre Haar, slog med Stokken paa de gule Støvlekraver og spadserede frem og tilbage for Speilet, for at øve sig i at være en rask Cavaleer, der kunde hamle op med den fremmede Diamantherre, og for ikke, som sidst, at hilse, som en forlegen Confirmand, naar han saae Amalia i Kirkestolen eller mødte hende paa Østergade. Han hilsede nu rask for Speilet. Idetsamme hørte han en skingrende Latter bag ved sig og en Raslen paa Væggen over Døren, medens en stærk Trækvind gjennemisnede ham. Det var den mærkelig grimme Gangkone, som de kaldte Cadaver-Marthe, der med Latter var bleven staaende bag ved ham i den aabnede Dør, med hans Frokost paa en Tin-Tallerken i Haanden, medens et Barneschelet, der hang over Døren, raslede i Trækvinden. „Jo, De er rigtignok endnu en ganske kjøn Fyr, Hr. Valman!" — sagde hun med skingrende Stemme — „men giv kun Tid! naar Haaret falder af Skallen og Kjødet af Kjævebenene, saa er al den Herlighed forbi."

„Det behøver du ikke at fortælle mig, gamle Sybille! Jeg skulde rigtignok ikke see mig saa selvtilfreds i Speilet, det kan du have Ret i — speiler man sig ved Midnat, staaer jo gjerne en vis Mand bagved og griner, og, har han Forfald, sender han sin Oldemoder — men nu er det jo høilys Dag. — Bliv ikke vred, skjøn Marthe!" — til-

føiede han forsonende, da den Gamles Latter saa pludselig gik over og hun smeldede Døren haardt i. — „Jeg har egentlig pyntet mig for din Skyld idag, og du er ung nok til at gifte dig igjen. Du er jo dog min gamle Skolekammerats kjødelige Moster. Nu hvad synes du om mig?"

„Var jeg tredive Aar yngre," — svarede Marthe med et stikkende Blik — „kunde jeg være dum nok til at ønske mig saa ung en Spradebasse til Brudgom; — nu var jeg tilfreds, jeg kunde putte den spraglede Spottefugl i Kjedlen inat og skrabe ham til saa abstadig en Herre, som de gode Venner, der hænge og dingle!" — Dermed trak hun en af de Benrader, der hang paa Væggen, i Taaen, saa den raslede. „Den Taa har jeg havt under Kniven, da der var Kjød paa den," — tilføiede hun; — „dengang var den, saamænd, vel saa smuk som min fine Herres lille Peerspillemandsfinger der med Guldringen."

„Fy, Marthe! du gjør jo værre Grimasser, end din gale Søstersøn, naar han legede Satan med os i Skolen. — Han er nu sagtens gaaet Fanden i Vold, og du ligger nok paa Reisen til ham. Det var bedre, du gik i Kirke, som jeg, end var saa arrig paa en høihellig Pintsedag — hør! nu ringer det jo sammen."

„Ha, ha!" — loe Marthe — „gaae nu Chirurger ogsaa i Kirke? og det er dog ikke Confirmations-Søndag; men maaske kan der alligevel være smukke Jomfruer at pynte sig for."

„Gaa din Vei, Marthe! — du seer ret ond ud idag" — sagde Valman alvorlig — „men, hør dog! naar faaer jeg det Hoved, du har lovet mig?"

„Imorgen" — svarede Marthe — „men herefter kan I fine Herrer see hvem der skaffer Jer pene Hoveder og Rader! Jeg reiser med min Søstersøn herfra" — tilføiede

hun stolt — „han er bleven en stor Mand — han reiser om, som Professor i Mirakelkonsten — hans Navn staaer med røde Bogstaver paa Gadehjørnet. Det er noget Andet, end en lumpen Candidat, der knap kan betale de Klæder, han stadser med, og bliver bleg om Næsen, naar jeg skraber Kjødet af en kogt Mand og drikker hans Skaal i en Midnatssnaps." — Dermed var hun ude af Døren.

Valmans overgivne Lune var forbi. Hans Værelse syntes ham en Hexehule, hvor han kun hørte gispende Dødssuk omkring sig. Han forekom sig selv som en letsindig Galning, der dandsede i en Gravhvælving, medens magre Dødninge udstrakte deres spidse Knokkelfingre efter ham. Det var hans Vane at give sine Tanker lydelige Ord, naar han var ene, og det var sagt ham, at det var et sikkert Tegn paa, han skulde blive gammel. Derfor var det maaske ogsaa, han uvilkaarlig pleiede denne Gammelmands-Vane hos sig. „Jeg duer ikke til Anatom" — sagde han mismodig: — „jeg overvinder dog aldrig min barnagtige Væmmelse og Rædsel for Afgrunden i Naturens Inderste. Denne gamle Kjærling gjør mig til Skamme. Hun staaer ene om Natten ved Cadaverkjedlen og skraber Fingre og Ben med Sang og Latter, medens jeg faaer ondt ved enhver Obduction. Nu bort fra disse Benrader idag! Det er Helligdag — jeg vil i Kirke!"

Paa Veien til Kirken glemte han rent alle mismodige Skrupler; han huskede heller ikke paa, at han var pyntet og vilde spille en rask Cavaleerrolle, men gik stille og glædede sig over den herlige Foraarsluft, som han selv i Staden syntes at indaande. At han gik en Omvei til Kirken, mærkede han først, da han stod udenfor den prægtige Gaard, hvor Amalias Fader, den rige Agent Falk, boede. Han saae alle Rullegardiner nedrullede og undrede sig der-

over, da man dog ikke kunde sove endnu og vel neppe saa tidlig kunde være reist paa Landet. Han besluttede at spørge sig for hos Portneren. Han ringede sagte og beskedent. Den fornemme Portner, der paa Klangen troede at høre, det var en Betler, lod ham staae. Han tog Mod til sig og ringede stærkt. Da Portneren nu lukkede op og saae den pyntelige Herre, fortalte han ham meget høflig, at Herskabet var taget ud paa det nye Landsted ved Strandveien, tilligemed den fremmede Grev Schwalben, der om tre Dage skulde have Bryllup med Frøkenen.

Valman vidste ikke Meer af hvad han havde hørt. Han foer afsted som en Rasende og kom først til Besindelse, da han, imod Sædvane, befandt sig i en Vinkjælder, ligeoverfor Kirken, som han først havde agtet sig til.

„Brud om tre Dage!" — mumlede han — „Grevinde Amalia v. Schwalben — det klinger ganske anderledes end Madam Valman — men hvad har jeg at bebreide hende? det var jo kun i Drøm, i magnetisk Søvn, hun gav mig hint Kys og satte denne Ring paa min Finger — Dosmer! Dosmer, som kunde bygge et helt Livs Lykke paa en Drøm!" — Han slog sig for Panden og forlangte Vin. Han skyllede et Glas ned og blev siddende med Haanden under Kinden.

„Hvad seer jeg? — Christen Kirkelam!" — klang nu en velbekjendt Stemme i hans Øren, og han hørte med Forundring sit Øgenavn fra Skolen, idet en pudseerlig, rødnæset Karrikatur omfavnede ham.

„Er det muligt!" — udbrød Valman — „Du er virkelig her, Mathis Galgefugl! — og er hverken hængt endnu eller druknet i Brændevin!" —

„Fy, Kammerat!" — sagde Mathis — „man hænger ikke engang Tyve meer, end sige magiske Konstnere, som

kun stjæle Forstanden fra dem, der alt ere gale af for megen Klogskab. Tro heller ikke, jeg drikker Brændevin meer! det var kun i min uskyldige Barndom. Nu er jeg kommen til bedre Forstand og drikker Vin, med en lille Forstærkning af Mirakel-Essens. Det fornøier mig ellers," — vedblev han — „at du heller intet Hængehoved er længer, men holder din Andagt i dette gode Kapel, og ikke blandt de gamle Kjærlinger derovre."

„Det var ogsaa kun i min uskyldige Barndom," — sagde Valman og loe med et smerteligt Træk — „at jeg var et stille, fromt Kirkelam. — Nu er jeg bleven en Hospitalsulv. Nu vil jeg dog ogsaa engang høre Orgelet med Glasset i Haanden her fra Vinkippen. Din Skaal, gale Mathis! — I vor Skolegang sang jeg tidt, med Saltvand i Øinene, for Lig, medens du sang en liderlig Vise paa Psalmetonen. Nu maa jeg have lært at skære min egen Fader op, om det skulde være, og synge en Drikkevise dertil. Jeg er bleven en lystig Practicus, som du seer. Fortæl mig nu hvad der er blevet af dig! Du seer jo ud som en udenlandsk Gjøgler."

„Respect for Konsten, Kammerat! — jeg har ikke løbet Verden igjennem for Ingenting. Mens du har raget i stinkende Aadsler, har jeg gjennemforsket Naturens ædlere Dybheder. Har du ikke seet min røde Placat paa Hjørnet — saa læs den der! og lær hvorledes du med Værdighed bør titulere din lærde Ven, Professor Mathias Franzenius!" Med disse Ord trak han en stor Placat frem, hvori han, med den høie Øvrigheds Tilladelse, indbød et oplyst, fordomsfrit Publicum til sit naturmagiske Camera obscura, med Opregnelse af alle de Hoffer og Fyrster, han ved sine mesterlige magiske Konster havde forbauset, og med den skrydende Underskrift: Mathias Franzenius, Doctor Physio-

logiæ & Professor extraordinarius Magiæ naturalis & supranaturalis."

„Og med denne selvgjorte Titel vover du at lade dig see her offentlig?" — spurgte Valman. — „Den første bedste Aagerkarl vil jo kjende den gale Mathis Frantsens Næse i den anden Ende af Gaden og kaste dig i Slutteriet inden Aften."

„Et andet Værelse, Garçon! Frokost og den bedste Johannisberger!" — raabte nu Mathis med fornem Mine til Opvarteren, der just nærmede sig, medens flere Vinhusgjester traadte ind.

Saasnart de gjenfundne Skolekammerater vare alene, vendte Mathis sig et Øieblik tilsiden og fremtraadte nu ganske ukjendelig for den forbausede Valman, med et gammelt gjennemfuret Ansigt, og idet han kastede en stor, klingende Pung paa Bordet, sagde han med aldeles forandret Stemme: „hvilken Djævel kjender nu Mathis Frantsen? og hvem vil kaste den rige Dr. Franzenius i Slutteriet?"

„Kan du hexe?" — spurgte Valman — „eller gik der et halvt Aarhundrede over dit Ansigt i en Minut?"

„En Smule Mimik, min Bro'er, intet Andet! — Har du glemt mine sex og tredive Ansigter, hvormed jeg selv fik vor pedantiske Conrector til at lee?" — Nu gjorde han dem allesammen, og Valman maatte lee, enten han vilde eller ei.

„Men den Rigdom, du brammer med, Mathis! paa hvad Maade er du kommen dertil?"

„Derfor priser jeg min Konst. Man maa gribe rask ind i Livet, Kammerat! see det er Tingen! — forstaa mig ret! — jeg mener just ikke plumpt og ligefrem med lange Fingre. — Nei, sine Talenter maa man gjøre gjældende, min Bro'er! Den, der kjender sine Folk, veed altid at kaste den Krog ud, som fanger Guldfisk. Men sig mig nu kort

og godt: hvad fattes dig, Christen Valman? for du er en slet Komediant, hvis du troer at bilde mig ind, det er Alvor med din Lystighed. Den ægte Humor har du aldrig kjendt; men jeg har dog altid havt det Haab om dig, at der med Tiden kunde blive en ganske respectabel Nar af dig."

„En miserabel Nar er der blevet af mig. Jeg har for Alvor forelsket mig — har du hørt galere? — og i en Pige, som om tre Dage ægter en Greve og giver Chirurgen en god Dag, trods et hjerteligt Kys og denne Ring!" Han betroede nu sin gamle Skolekammerat hele hans lille Eventyr med den smukke Grossererdatter og den Lykke, han troede at have gjort, som Magnetiseur, — men hvorledes han nu idag var falden ned fra sin syvende Himmel ved tre Ord af en Portner.

„Ja saa! du har villet magnetisere dig en kjøn og rig Kone til" — udbrød Mathis og klappede ham paa Skulderen. — „Bravo! Kammerat! godt begyndt! — der kan blive Noget af dig! — Den Konst har jeg ogsaa practiseret, men uden saa grundige Hensigter."

„Hint Forhold kom af sig selv, uden nogen Plan og Hensigt" — forsikkrede Valman. — „Hun er sig neppe selv bevidst, hvad hun kun i somnambul Tilstand gav mig dette Pant paa." Han betragtede sin Ring og faldt i dybe Tanker.

„Jeg lykønsker dig, min Bro'er!" — begyndte Mathis med en halv ironisk, halv høitidelig Mine og fyldte hans Glas med den blinkende Johannisberger, medens han ubemærket heldede nogle Draaber dertil af en lille Flaske, han bar i Vestelommen. — „Du er jo saaledes forlovet paa den allerinteressanteste Maade, mere med en yndig drømmende Sjæl, end med et crast Stykke Pigebarn af Kjød og Blod, som ligefrem veed hvad hun gjør. Denne halve

Ubevidsthed paa den ene Side gjør et saadant Forhold høist piquant. Det er det Umiddelbare, det Geniale deri, og det maa du holde fast ved! derved kan du opsvinge dig i en ren aandelig Sphære, hvori din Kjærlighedslykke er uafhængig af alle timelige Tilfældigheder. Lystig, min Ven! tøm dit Glas! hun skal leve, din somnambule Skjønne! — hun skal leve for dig og i dig og med dig, om hun saa gifter sig med hundrede Grever! — Du kan da, som en fri Fugl, flyve med mig gjennem Verden — vi skal gjøre en mageløs Lykke sammen! En Ven, som dig, trænger jeg netop til — en Læge med Fantasi, og som har forsøgt sig i Magnetismen. Drik! siger jeg — drik! og du vil forstaae mig! Jeg kjender nu dit Standpunkt; jeg kunde misunde dig, hvis du ikke var min allerbedste Ven — dog du hænger med Hovedet — den rette Høide har du kun ikke naaet endnu; men til den skal du snart opsvinge dig med ætheriske Vinger! Jeg vidste det nok" — vedblev han — „din egentlige Existens er contemplativ, ideal — du har, som jeg, ved et dybere Studium af Menneskenaturens Nat-Side, lært at adskille Blendværk fra Sandhed — kun eet Skridt videre! og du staaer ved Kilden til al Skjønhed og Sandhed — og kan selv realisere dine skjønneste Ideer ved Aandens egen potenserede Kraft, uden andet Medium, end det aandigste af alle, hvori Naturens virksomste Elementaander skjule sig i det ætheriske Fluidum, indtil de, i Rapport med din intuitive Sjæl, optræde i levende Gestalter og give dig virkeligt, hvad der før kun var Skuffelse og Skin!" Under denne Tale klinkede han med Valman og fyldte hans tømte Glas paany. „Nu, din Gudindes Skaal, min Ven!" — vedblev han og klinkede atter med Valman, der ligesom sad hensjunken i Drømme og mekanisk satte Glasset til Læberne. — „Drik ud!" — vedblev Mathis. — „Om tre Dage

ægter hun en Greve, siger du jo — du kunde ligesaagodt sige: om hundrede Aar. Hvad er Tid i Ideernes Rige? Hvo kan desuden maale den paa den frie Flugt fra den ene Verden til den anden? Hvo veed, om Brudgommen ikke vaagner, hundrede Aar ældre, imorgen og favner en gammel rynket Hex istedetfor den unge smukke Brud?" —

„Nu vel da!" — raabte Valman og sprang op med blussende Kinder — „lad os da være gale engang igjen, siden du endelig vil have det! Hvad var det, du sagde mig om Elementaander? Meningen af al det Galimathias var vel sagtens, at man skulde drikke sig lystig —"

„Gale-Mathias kan du kalde mig selv, om du vil! — jeg haaber virkelig at være hvad den crasse Verdensforstand kalder gal; men hør nu! Er din Sands sløv for Naturens Mysterier? siger du med den aandelige Pøbel, at Vin kun er Saften af Druer og dens hellige Begeistring kun en Rus? — siger du, at Spiritus, selv Naphtaens og Ætherens, kun er en chemisk Luftart, men ingen levende Aand? — Jeg veed det bedre! — jeg gaaer med en mægtig levende Aand i min Vestelomme; jeg er dens Herre og Mester; med en Haandevending kan jeg byde den fare frem og give os Vinger — med et Vink kan jeg byde den aabne os en ny fortryllet Verden. — Den magiske Konst skal leve! Mesmerismen skal leve og Ætherens Aand fremfor Alt! Den har opløftet mig Naturens trivielle Hverdagsslør og gjort mig til Aandernes Herre, som Salomon og den herlige Faust."

„Svindelige Gjæk!" — raabte Valman og klinkede med ham — „din naragtige Alvor gjør mig lystig igjen. Ja, jeg troer, du har Ret — du er en magisk Konstner!" — vedblev han og svimlede, idet han satte det tømte Glas fra sig. — „Kan du gjøre Mirakler, saa gjør det, i alle

Engles eller Djævles Navn! — sæt mig ind i den Himmel, jeg savner — og jeg giver Verden en god Dag med alle dens Grever og lykkelige Elskere — jeg følger dig, som en fri Fugl, gjennem Verden!"

„Vel, det er et Ord! kom med dit Glas, saa vil jeg see hvad jeg kan gjøre!" Nu tog han Valmans Glas, fyldte det paany og heldede nogle Draaber deri af den lille Flaske. Derpaa satte han det paa Bordet og gjorde saa mange underlige Tegn og Grimasser derover, at Valman maatte udbryde i en høi Latter, som dog næsten gik over til Forfærdelse, da Mathis i den høieste Anspændelse syntes rent at være gaaet fra Forstanden. Han talede ned i Glasset, ligesom det var fuldt af levende Væsner. „Adlyder mig!" — raabte han og truede med vilde, bydende Miner — „adlyder eders Herre og Mester! eller jeg kaster Jer i brændende Luer! Forlyster det Øie, som seer Jer! opfylder den Sjæl, som indaander Eder! skjenker ham Alt, hvad hans Hjerte attraaer! og vi flyve sammen til de lyksalige Øer!"

„Hvad gjør du, Menneske! er du rasende?" — udbrød Valman — „vil du gjøre mig gal med dine Koglerier!"

„Har du Øine at see med, saa see nu! — har du Kraft og Mod til at nyde, saa nyd og svælg i den Glædesstrøm, som opvælder for dig af Naturens dybeste Kilde!" — Med disse Ord satte Mathis Glasset for den forbausede Valman; derpaa nedsvælgede han selv hastig et fuldt Glas Vin og sank, ligesom afkræftet, ned paa en Stol.

Valman havde reist sig heftig; han stod nu med begge Hænder fast stemmede mod Bordet og stirrede ned i det Glas, der stod for ham. Han saae en besynderlig Brusen og Gjæren deri, og af Boblerne opsteg en høist behagelig

Duft, som han indaandede. — Han vedblev at stirre ned i Glasset, og det var ham, som han saae ned i en svimlende dyb Brønd, hvori hans eget Billede allerdybest kom tilsyne, som i et Speil; men nu opdukkede der et andet Billede — det var Amalias — dog det var ikke hendes Speilbillede — det var hende selv — hun sad stille slumrende i en Løvhytte, og han stod ved hendes Side. Kammen var falden af hendes Haar, og de yndige Lokker nedrullede over Hals og Barm — hun syntes indslumret ved sit Toiletspeil, iførd med sin Paaklædning, og hvad han før tog for Vandet i Brønden, var Toiletspeilet, der var faldet om og laae paa Gulvet; det var heller ingen Løvhytte meer, men en Pavillon — grønne Vedbendranker snoede sig om de smagfulde Søiler, og gjennem den halvaabnede Dør saae man ud i en nydelig Have. Hun gjorde en Bevægelse, som for at tildække sin Hals, og Valman traadte undseelig tilbage. „Om Forladelse, Frøken Falk!" — stammede han og bukkede for Glasset — „Havedøren stod paa Klem, og jeg var saa dristig at gaae herind uden Tilladelse. — Tilgiv mig for min Kjærligheds Skyld!" — vedblev han — „jeg gaaer strax — kun Deres Billede hist i Bækken maa jeg medtage — det er hverken nogen Brønd eller Deres sædvanlige Toiletspeil — det er Livets evige Kilde selv — nu seer jeg det — o! du stille, herlige Væld!" — hviskede han — „bær hendes Billede til mine Læber! — sluk den Tørst, som fortærer mig! — hensmelt i min Sjæl, du salige Væsen! og du skal evig staae for mit Øie og aldrig meer udslettes af mit Hjerte!" — Under denne forvirrede Tale knælede han for Bordet, satte sine Læber til Glasset og udtømte det i svimlende Henrykkelse. Glasset faldt klirrende om paa Bordet og sønderslogés. Valman saae sig forundret om. — „Hvor er jeg?" — udbrød han

og tumlede op fra Gulvet — „hvor blev hun af? ak! hun slumrede jo og saae mig ikke — dog jo, hun smilte til mig med de lukkede Øine — og hendes Sjæl har jeg indtrukket med hendes Billede." — Nu fik han først Øie paa Mathis, som havde reist sig af Stolen og betragtede ham med et triumferende Nik. — „Kom, min troe Ven! — min Achates! min Pylades! min Nisus og Euryalus! min David og Jonathan!" — raabte Valman svinglende — „kom, du min Barndoms underfulde Genius! og hjælp mig at opsøge min Kjærligheds Engel!" — Med disse Ord omfavnede han den rødnæsede Mathis Frantsen, der nu skyndte sig at betale Vinhusdrengen og gik, med sin svimlende Ven under Armen, ud paa Gaden. Der paatog Mathis sig et af sine ukjendeligste Ansigter og istemte nu med de mest overdrevne Lovtaler sin begeistrede Vens Berømmelser over den skjønne Amalia.

„Hvad?" — raabte Valman og blev pludselig skinsyg — „forræderske Ven! du saae hende? dine frække Øine vovede at beskue Uskyldigheden paa det hellige Sted, hvor selv Himlens Engle vare for urene til at skimte hende! Den Dumdristighed skal koste dit Liv — træk, træk, Forræder! eller du er Dødsens!"

„Husk paa, vi gaae paa Gaden, min Bro'er!" — hviskede Mathis. — „Vi har desuden ingen Kaarder ved Haanden. Det var unegtelig lidt uforskammet af mig, at jeg vovede at see paa hende — men du yttrede din Henrykkelse saa høit, at jeg endelig maatte see om den var grundet."

„Træk, træk, Kujon! eller jeg fugtler dig med den flade Klinge!" — vedblev Valman hidsig; han trak sin Stok ud gjennem sin venstre Haand, som en Kaarde, og stillede sig i en angribende Fegterstilling.

„Du skal faae Satisfaction, min Ven! men ikke her!" — sagde Mathis beroligende og klappede ham paa Skulderen. — „Du maa jo ogsaa først have din Kaarde sleben — den er saa stump som en Sukkerrørs-Stok. Lad os nu heller drage til Felts mod din grevelige Medbeiler og tage et Par Leieheste til et ridderligt Eventyr! hvad gjælder det? jeg kjender den Karl — jeg jager ham af Marken for dig med tre Ord paa en Papirslap, hvis det er ham, jeg mener!" — med disse Ord trak han ham bort med sig. Folk kom nu just fra Kirke, og Nogle saae forundrede paa den unge, pyntede, halv berusede Valman og hans pudseerlige Ledsager med den afstikkende Gjøglerdragt.

„Det er den fremmede Taskenspiller, som kan ryste Ducater ud af alle Ærmer og gjøre Folk gale med Dunst" — sagde en gammel Borgermand — „den Hans Qvast skulde Pokker ikke have Lov til at trække Penge ud af Landet med sine Hocuspocus!"

Paa Agent Falks nye Lyststed ved Strandveien sad imidlertid den lille tørre Agent ved Frokostbordet med den fremmede saakaldte Grev v. Schwalben, medens Frøken Amalia holdt sit Toilet i Havepavillonen. I et Sprog, der var en Blanding af slet Dansk og galt Tydsk, og med de stærkeste theatralske Armbevægelser beskrev den besynderlig udmaiede Greve sine Godser i Tydskland. Efter en lang Indledning foreslog han Agenten, mod Pant i hans Gods og mod meget høie Renter, at skaffe ham et contant Laan strax af nogle Tusind Daler. Agenten gjorde store Ŀine, dog uden at afbryde sin Forretning med at pille et stegt Hønseben.

Greven fremtog et Ark stemplet Papir, hvorpaa en Panteforskrivning lovformelig var affattet, dog med Summen og Navnene in blanco; men Godserne vare nævnte, med en nøiagtig statistisk Beregning af deres aarlige betydelige Indtægt efter Middeltallet af de sidste Aars Indtægter saavel af Vinbjerge, som af Bøndergods og Fiskerier, Stenbrud, Skove og Kulminer.

„Meget godt, Hr. Greve!" — sagde Agenten og saae i Documentet. — „Prægtige Godser!" — vedblev han og nikkede — „Hohenstein, det kjender jeg godt fra min Rhinreise; det ligger ved Schwalbach, ikke sandt? — jeg har selv seet Ruinen af den gamle Ridderborg — dersom Godset svarer til Ruinen, maa det være anseeligt — hm! og Adolphseck! lad see! den Ruin kjender jeg jo ogsaa — den er berømt af Adolph af Nassau, ham, der var tydsk Keiser i det trettende Aarhundrede — i Sandhed, en høist romantisk Besiddelse! — og hvad seer jeg? Sonnenberg — der var jeg jo ogsaa — i Nærheden af Wiesbaden, ikke sandt? — det er ogsaa en af de herligste Ruiner. Det maa jeg tilstaae, Hr. Greven er rig paa interessante Middelalders-Erindringer. Jeg læste dog ikke feil? — der skal maaske ikke staae Sonnenberg men Sonnenstein — det kjender jeg ogsaa — det er en høist fortræffelig Daareanstalt. For Laanet vil der Intet være iveien" — tilføiede han med et høfligt Smil — „saasnart jeg har Hr. Grevens Adkomstbeviser for alle disse mærkelige Besiddelser."

Med synlig Forlegenhed reiste Greven sig og saae ud af Vinduet — han vendte sig pludselig med en fornærmet Mine og sagde i fornem Tone: „Jeg vil haabe, Hr. Agenten ikke anseer mig for en Eventyrer eller Vindmager! — først med næste Post venter jeg de Documenter, hvorpaa

min eventuelle Forskrivning støtter sig. — De agter dog ikke at fornærme en Adelsmand — en Mand af Ære, med en Mistillid, som i langt høiere Grad vilde krænke mig, end selv det alleruheldigste Arrangement af denne ubetydelige Pengesag?"

„Prægtige Godser, Hr. Greve!" — gjentog Agenten og pillede rolig fort paa sit Hønseben, medens han atter saae i Documentet — „som sagt, der vil aldeles Intet være til Hinder, saasnart Posten har bragt de fornødne Beviisligheder for Deres Abkomst til Ruinerne eller Daareanstalten. Apropos, om Hindringer og Opsættelse! Efter hvad min Datter har betroet mig imorges, maa jeg bede Hr. Greven om en Opsættelse af dette noget hovedkulds Bryllup! Jeg havde, sandt at sige, forglemt en lille Bi-Omstændighed, som min Datter huskede mig paa — hendes Samtykke nemlig. Det pleier jeg rigtignok aldrig at spørge om ved Forretninger; men hun har virkelig nogen Ret: ved denne Leilighed kommer hendes Mening paa en Maade i Betragtning."

„Hvorledes!" — udbrød Greven — „har Frøkenen ikke selv i Deres Paahør sagt mig, at hendes Faders Villie var hendes!" —

„Det var kun saadan en pen Talemaade, Hr. Greve! hvormed hun vilde snoe sig fra det, til hun fik talt af Hjertet med mig under fire Øine. Og det har der først været Tid til idag. Kun paa de store Helligdage har jeg ingen Contoirforretninger."

„Jeg mærker nok, Hr. Agent!" — sagde Greven heftig og gjorde en fortvivlet Armbevægelse — „jeg maa være skammelig miskjendt her — jeg maa være stillet i et falsk Lys" — her blev han afbrudt af en Tjener, som bragte ham en lille forseglet Billet, en ridende Herre nylig havde

afleveret. Han læste den med synlig Uroligheb. „Undskyld mig, Hr. Agent! — en vigtig Sag kalder mig pludselig herfra — men jeg skal udbede mig en Forklaring — jeg skal vide at retfærdiggjøre mig — det er en Æressag, min Herre!" — Under denne afbrudte Tale var han ude af Døren, og kort efter red han i Firspring ind mod Staden, med Ansigtet næsten tilhyllet af sin Kappe.

„Hun havde dog Ret! — en ægte Hans Qvast — en Karl, som Politiet skulde have Fingre i!" — mumlede Agenten og blev rolig ved sin Frokost. — „Havde jeg nu ikke siddet saa godt her — skulde jeg, sandt for Herren, ladet ham arrestere paa Stedet — og saa ærkedum anseer han mig for! — contant Laan idag mod Sikkerhed, der ventes med næste Post — og bestaaer i Ruiner! — prægtigt! — jeg skal dog see efter, hvem der virkelig eier Godserne! — havde jeg just ikke gjort den Rhinreise, havde jeg rigtignok Pokker ikke kjendt de gamle Røverreder — haha — curiøst nok!"

Amalia traadte nu ind. „Fader!" — sagde hun glad og klappede i Hænderne — „Du har mærket hvad han er for en utaalelig Gjæk og har givet ham Afsked" —

„Kan nok være, min Datter! dog, at han gjør lidt Spræld med sin Slængkappe og de uægte Diamanter — det kunde være ligemeget — at han stjæler en Replik af en Tragedie eller en Stump af en Roman, naar han taler begeistret, det er en meget uskyldig Sag — at han gesticulerer dertil, som Den, der præker i en Juleleg, det rager mig heller ikke — at han endelig er et godt Bumb over de Fyrretyve, skjøndt han kun vil være tredive Aar gammel, det er en Feilregning uden Betydenhed i Contractforhold — see, det kunde Altsammen passere; men at hans store Godser ligger i Maanen og har kun Navn efter lutter

gamle tydske Røverborge, som ligge i Grus i mange hundrede Aar, og hvis rette Godsbesiddere man vist kan finde i enhver Reisehaandbog — see! det er en utilgivelig Feil ved ham — og du har Ret, du har nu din Frihed!"

„Fortræffeligt! — jeg har min Frihed og kan nu ægte hvem jeg vil."

„Det har jeg just ikke sagt — men sig mig, hvad synes dig om Lyststedet?"

„Det er herligt! Haven er især deleshed nydelig — i Pavillonen kan man ved høilys Dag drømme de deiligste Drømme!"

„Hvad bryder jeg mig om hvordan man kan drømme her? — har du beseet Kjelder og Spiskammer? mener jeg — er Kjøkkenet efter dit Ønske?"

„Det hele Hus er et Feeslot, lille Fader! allerhelst naar jeg nu aldrig meer seer den taabelige Greve her — og min fortræffelige Fader aldrig vil tale til mig om Bryllup med nogen Anden — end ham, du veed nok!"

„Er du fra Forstanden, Barn! — har du rent glemt din brave, solide Fætter, som du dog jo holdt saa inderlig af inden du fik den tossede Nervesygdom og skulde cureres paa Tydsk? — Vil du nu giftes med en Drøm, en fix Idee? — Andet er han ikke, denne Hr. Magnet-Doctor, indtil han beviser mig, han har Det, han kan leve af, og det skal jeg bevise dig. Den, der Intet har at leve af, kan jo ikke leve — og Den, der ikke kan leve, lever jo ikke — og Den, der ikke lever, er jo ikke til uden i Indbildningen og er altsaa kun en Drøm eller fix Idee. Seer du, min Datter! jeg har ikke glemt min Logik."

„See, lille Fader!" — udbrød Amalia, idet hun saae ud af Vinduet og hilsede — „der rider han nu forbi tredie Gang og hilser anden Gang. Var det nu en Drøm

eller fix Idee, der red forbi paa den brune Hest? — Nei, Fader! du er virkelig meget mere fantastisk end jeg."

Agenten stangede sine Tænder og greb en Avis. „Nu tænker du vel snart paa Middagsmaden, Barn!" — sagde han ligegyldig — „og seer ikke efter Torbæksrytterne! — Den Doctor-Amanuensis, med samt hans magnetiske Fixfaxerier, vil jeg aldrig meer høre nævne!" — Nu var Agenten i sit strenge Lune, og Amalia skyndte sig til Kjøkkenet.

I Bellevy steg ved Middagstid et Par lystige Ryttere af; det var Valman og hans eventyrlige Skolekammerat. De lode sig føre op paa Salen med den herlige Udsigt over Sundet, hvor de tændte deres Cigarer, forlangte Viin strax og bestilte et Middagsmaaltid. Formiddagsrusen syntes noget fordunstet; men Valman var overstadig lyksalig. „Engel fra Himlen!" — sagde han, inderlig bevæget, og omfavnede sin rødnæsede Ven — „du er en Mirakelmand! du har holdt Ord — men jeg veed endnu ikke, om jeg vaager eller drømmer. Den forhexede Greve flygtede for mig, som et jaget Vildt, og medens du forfulgte ham, fik jeg to velsignede Hilsener. Siden jeg traf dig, er jeg bleven en Helt, en fri, mægtig Aand. Jeg frier bestemt idag formelig til hende. Eet kun mangler mig endnu — Rigdom — umaadelig Rigdom — en Fortunatuspung!"

„Ikke Andet? min Bro'er!" — sagde Mathis og loe, medens han fremtog en lille sort Stav og slog en Kreds om ham i Luften — „har du glemt din Epictet? Den Vise er rig — den Vise er Konge — men Viisdommen — føier jeg til — er Liv — og Livet, min Bro'er, det oprin=

delige — det paradisiske — det ætheriske Liv — det lever, det sprudler, det bruser i den ætheriske Strøm i vort Inderste og i det tilsvarende Elementaands-Fluidum i Naturen. See! der kommer alt den guddommelige Nymfe, der paa dette Sted aabner os Livskilden!" — Opvartningspigen kom just ind og satte en Flaske Viin og et Par Glas paa Bordet. — „See!" — vedblev Mathis — „her har jeg den mægtige Ætheraand, der sætter den ydre Naturs Livskilde i psychisk Forbindelse med vor inderste guddommelige Natur!" — Han havde fremtaget den lille Flaske af sin Vestelomme og heldede nogle Draaber deraf i Glassene, som han fyldte med Viin. „Nu kun et eneste Glas, Kammerat! og du skal see, du er rig — du er Konge — du er Keiser — Fortunatuspungen har du i din Haand; men du seer den kun ikke." — De drak Glassene ud og fyldte dem paany. „Udræk nu din Haand, min Bro'er! og du skal see, jeg ryster dig saamange Ducater ud af dit Ærme, som du forlanger!"

Valman loe og udstrakte sin Haand. Mathis daskede ham paa Ærmet med den lille Stav, og det klang, som han slog paa fyldte Pengepunge. Et Øieblik efter havde Valman en lille gul Mynt i sin Haand; han vilde lukke Haanden til over den, men maatte aabne den for en ny, og saaledes vedblev der at trille Guldmynter ned i hans Haand, til han ikke længer kunde fastholde den stedse voxende Dynge, som han tildeels lod trille paa Gulvet. — „Herligt! herligt!" — udbrød han — „jeg er rig — jeg er Konge! — og nu forstaaer jeg det — den Sag er ligefrem — det er Livets — det er Kjærlighedens evige Mirakel. — Nu skal jeg aldrig meer spilde Tiden med at forbinde Arme og Been, med at give de jammerlige Mennesker Bræk̇pulver og Laxativer — nu kan jeg flyve hen

over Verden som en rig og mægtig Aand — alle dens Skatte og Herligheder kan jeg gribe!" — Med disse Ord udbredte han sine Arme, som det var Vinger, med en Bevægelse, som han fløi, og rev Glas og Flaske om. „Hør!" — vedblev han — „hør, hvor Ducaterne nu klinge! — jeg ryster dem ned over den usle, fattige Jord med mine Genius-Vinger! — Lad dem nu gramses dernede om de lumpne Ducater! jeg holder mig til Louisd'orerne!" — Dermed greb han de største Glasstumper paa Bordet og stak dem i sin Lomme, medens Mathis dandsede om paa Gulvet og sang.

„Kom, Herre! kom og hold Styr paa de fulde og gale Mennesker!" — raabte nu Opvartningspigen i den aabnede Dør — „de slaae alting istykker derinde."

Verten traadte ind og begyndte at holde Hus; men Mathis traadte imod ham med en fornem Mine; han pegede paa Bordet, hvor der laae saa mange blanke Ducater, — spurgte, om Middagsbordet var dækket, og forlangte Champagne. Verten bukkede nu ærbødig og aabnede Døren til Spisesalen, hvor Bordet stod dækket. De lystige Skolekammerater satte sig til Bords. Under uafbrudt Latter og Jubel blev Middagsmaaltidet fortæret, og da Champagnen var drukket, slog man Glas og Flasker ud af Vinduet og Tallerkenerne bagefter. Mathis betalte Alt med klingende Mynt. — Der laae mange Penge paa Gulvet; — det var Drikkepenge til Tjenerskabet, sagde han med en uforskammet Mine. De unge Herrer satte sig endelig svinglende til Hest og fore i Firspring bort fra Gjestgiverstedet, hvor man endnu længe saae forbausede efter dem og mente, de dog nok maatte være et Slags Prindser, der sloge sig løs som gale Svirebrødre.

Efter en halv Times vild Galopade, nærmede de sig

Agent Falks Lyststed. Valman vilde strax derind og frie til Frøkenen.

„Opsæt det heller til imorgen, Kammerat!“ — sagde Mathis. — „Den nye Aandens Kirke, jeg har aabnet dig idag, betragtes jo endnu af den blinde Menneskeslægt kun som en Kippe eller Krostue. Den Tid er endnu ikke kommen, da Æther-Aandens sande livsfriske Profeter æres og ere velkomne Svigersønner i de rige Philisterhuse. Du er istand til at blive kastet paa Døren, som en gemen Drukkenbolt, naar du nu vil vise dig for Frøkenen i din Herlighed, som det sande høiere Menneske, som den ætherisk opløftede Seierherre over Jammerlighedens Anstændighedslove. Kom, lad os ride forbi! du er altfor ophøiet, min Ven! til nu at nedlade dig til Philistrenes Døttre.“

Han greb Valmans Hest i Bidslet og fik ham med Møie forbi Lystistedet, hvor Frøkenen stod i det aabne Vindue. Hun syntes med Forundring at betragte de Forbiridendes Adfærd og svinglende Bevægelser. Hun blev pludselig bleg og traadte tilbage, medens man paa Veien kunde høre Agentens Latter og Udraab: „han har, min Sjæl, Høiden!“

„Munter, Kammerat!“ — raabte nu Mathis og slap Valmans Hest — „i Galop til Porten! Jeg maa ikke lade Publicum vente paa mig i mit magiske Lønkammer. Der skal du ogsaa see din Gudinde! Ex-Greven bandte paa, hun kom bestemt, hvor nødig han saae det.“

„Er det muligt! — men Greven eller Ex-Greven, hvem var han da egentlig?“

„Min Amanuensis og første Machinist — en forløben Skuespiller forresten, som jeg har min Ulykke med og jager paa Døren imorgen. Han vil allevegne spille den fornemme Herre og slaae Plader paa egen Haand. Jeg advarede

ham i en Billet for Politiet, og han skyndte sig til Byen, for at skifte Costume." — De loe begge og fore bort i Firspring.

Dr. Franzenius's magiske Cabinet var kommet i Ry. De høie Indgangspriser og Rygtet om det høist Usædvanlige deri havde spændt Nysgjerrigheden. Den rige og fornemme Verden strømmede dertil. Enhver, som allerede havde seet det, satte det over Alt, hvad man hidtil havde beundret; men hvad der var besynderligt og mest ubegribeligt ved disse Konster, var, at Beretningerne om hvad man vilde have seet og fornummet, vare aldeles forskjellige, medens de Fleste med en vis Hemmelighedsfuldhed yttrede sig derom og syntes enten ikke at kunne eller ikke at ville sige, hvad det egentlig var, de saa høilig havde glædet sig ved.

Om Aftenen hin første Pintsedag holdt der en lang Række Vogne uden for Hôtel du Nord, hvor det magiske Cabinet var at see. Blandt de mange Mennesker, der næsten spærrede Gaden, gik der en ung, stadselig Herre og syntes undertiden, ligesom hovedsvimmel, at støtte sig paa sin Sukkerrørsstok. Det var Valman. Han holdt Øie med enhver Herskabsvogn, der standsede ved Hotellet, og med enhver Person, der steg af. Endelig saae han en aaben Wienervogn, hvori der sad en aldrende Herre og en ung Dame. De stege ud og gik ind i Hotellet. Det var Agenten og hans Datter. Han fulgte dem i kort Frastand med sin Billet i Haanden, for at sikkre sig en Plads i deres Nærhed.

Ved Indgangen til den store Sal stod der en tilsyneladende Automat med et Voxansigt og klædt som en østerlandsk Magier; han modtog mekanisk Billetterne og stak dem i sin Lomme, medens han hvergang nikkede. Bag de døde Glasøine syntes der dog at udstirre et Par levende Øine, og de Fleste, der saae ham i Øinene, følte sig uhyggeligt tilmode derved. Agenten afleverede sin og sin Datters Billetter til Dukken og gav ikke videre Agt paa dens Mekanisme, men Amalia, som havde seet den i Øinene, gav et lille Skrig fra sig, idet hun greb sin Fader fast om Armen: — „Greven!" — hviskede hun — „det var hans fæle Øine."

„Ei, Ei!" — sagde Agenten høit og loe, idet han hilsede Automaten — „skal Deres Høivelbaarenhed selv have Uleilighed at tage mod Billetterne?"

Valman, som nu ogsaa havde afleveret sin Billet, gav ikke Agt paa Automaten, men maatte skynde sig for at faae den Plads blandt Tilskuerne, som han ønskede. Det var en næsten aldeles mørk Sal, man traadte ind i. Den oplystes kun af en eneste mat Maaneskinslampe under Loftet. Det lykkedes Valman at faae Plads umiddelbart bag ved den Stol, hvorpaa Frøken Falk havde taget Sæde. Han saae kun hendes Ryg og den deilige Nakke; men han hørte og kjendte hendes Stemme. „Gid vi var vel herfra!" — hviskede hun til Faderen — „det afskyelige Menneske har ret forskrækket mig."

„Amalia!" — hviskede nu Valman i sit Inderste, og han var vis paa, Ingen kunde høre det; men han saae en Sittren i den unge Piges Skikkelse, som røbede, at hun havde fornummet hans Nærhed. Ved en Vending af hendes Hoved, saae han et Glimt af hendes ene Kind. Den var bleg — og hun heldede sig tilbage mod Stolerygggen, hvorpaa han havde hvilet sin Haand.

„Giv Agt! nu begynder det!" — sagde Agenten og satte sine Briller paa Næsen. Et Tæppe rullede tilside i Baggrunden af Salen, og der hørtes en hemmelighedsfuld Musik, ligesom langt borte, medens der efterhaanden blev et deiligt Landskab synligt, som med skuffende Sandhed dukkede op af en Taage i svag Morgendæmrings-Belysning. Hvert Øieblik blev det klarere, og man saae bestemt enhver Gjenstand; men, uden at nogen Bevægelse mærkedes, gled enhver Skikkelse bestandig over i en anden, og hvor man nylig havde seet det herligste Landskab med Bjerge og Floder, fjerne Borge og Byer, saae man snart et vildt brusende Hav, med et Skib i Havsnød, og Musiken antog samme vilde Charakteer — det klare Daglys var forvandlet til et Uveirsmørke, man hørte det tordne langt borte og saae et Lyn slaae ned i det synkende Skib — men i samme Øieblik var Skibet en Fugl, som fløi hen over en stille Indsø i Maanelys.

Den Maade, hvorpaa disse Billeder smeltede over i hverandre, og den høie Grad af Skuffelse, hvormed enhver Beskuer inddroges deri, havde den største Overeensstemmelse med de Forvandlinger i Forestillingerne, der altid foregaae i den sædvanlige Overgang fra den vaagne Tilstand til Søvn. Tilskuerne syntes ogsaa Alle hensatte i denne halvt drømmende, men yderst behagelige Stemning. De sade stille med halvt aabnede Øine og stirrede frem for sig. Valman gik det ligeledes, og Frøken Falk syntes ikke at bemærke, at Stolerryggen, hun troede at hvile sig mod, var hans Arm.

„Prægtigt!" — mumlede Agenten og gabede, medens han satte sig i en mageligere Stilling og hvilede sit Hoved paa Skulderen af en aldrende, meget fyldig Dame, der sad ved hans venstre Side. Fuglen, man saae flyve hen over

den stille Indsø i det klare Maanelys, havde imidlertid forvandlet sig til en bevinget Genius med et stort Overflødighedshorn i Haanden, hvoraf en uendelig Mængde Blomster syntes at udflyve og blive til prægtige Sommerfugle — medens Maanen fremtraadte helt og blev til et besynderligt Ansigt, der hvert Øieblik forvandlede sig. Den stille Indsø var bleven til en dampende Eng, og dens Damp udbredte sig som et Taageslør over de slumrende Tilskuere, medens Musiken gik over i de mildeste, stedse mere dæmpede Toneharmonier — og tilsidst næsten ganske forstummede. En Dødsstilhed syntes at hvile over alle Tilstedeværende; men ethvert Ansigt smilede, som i den lyksaligste Drømmetilstand. Endelig aabnedes et Vindue — en frisk Luftstrøm trængte ind — Taagen forsvandt — Musiken blev stærk og faldt pludselig ind med alle Instrumenter med det prægtig udførte Finale af Don Juan. — Alle Tilskuerne fore op og jublede med uendelige Bravoraab. Dr. Mathias Franzenius stod og bukkede for Publicum med et besynderligt Grin, medens Tæppet rullede ned for ham. — „Mageløst! mageløst!" hørte man Tilskuerne raabe, og nu ravede de Alle ud af Salen, som halvt Berusede.

Agenten havde faaet sin Naboerske, den corpulente Dame, under Armen; først ved Udgangen af Salen mærkede han sin Feiltagelse og overlod Damen til hendes rette Ledsager, der ligeledes havde taget feil af sin Dame. Valman tumlede, med Frøken Falk under Armen, ud af Hotellet. Først paa Gaden i den friske Luft kom hans Besindelse tilbage, da han havde fulgt Frøkenen og hendes Fader til deres Vogn og modtaget et Haandtryk til Afsked, som atter satte ham i den høieste Henrykkelsestilstand.

I denne Stemning tumlede han ind paa en Restauration, hvor han, efter Aftale, traf sin magisk lærde Skolekammerat, Dr. Mathis, og hans Amanuensis, Hr. Exgreven, i det lystigste Drikkelag. Valman følte sig saa lyksalig, at han kunde omfavne alle Mennesker, og i Exgreven saae han nu heller ikke længer nogen farlig Medbeiler. Der blev sjunget og poculeret til Midnat. Den saakaldte ætheriske Aand, som fra denne Dags Morgen havde hensat Valman i en fortryllet Verden, vedblev saa uimodstaaelig at henrive ham i sin himmelske Hvirvel, at han derover ganske vilde have faret vild paa Jorden og aldrig fundet Veien til sin Bolig paa Hospitalet, hvis ikke Dr. Mathis og Exgreven havde taget ham under Armene og ledsaget ham til Porten. Men selv i de velbekjendte Hospitalsgange foer han vild. Det var som den smukke Frøken Falks Billede var blevet siddende fast i hans begeistrede Øine. Han saae hende bestandig for sig. Tilsidst stod han i det natlige Laboratorium, hvor Cadaver=Marthe stod ved den store Kjedel og pustede til Ilden. Hendes gustne, rynkede Ansigt var stærkt oplyst af Flammen. „Fryd dig ved Livet i dine Dages Vaar!" — sang hun med skingrende Stemme og loe, medens hun trak et Menneskehoved ved Haarene op af Kjedelen og begyndte at skrabe det. Valman saae Intet af det hæslige Natmaleri; han saae kun en kvindelig Skikkelse for sig; selv deri syntes han at skimte den skjønne Amalias Billede og i sin Henrykkelses=Forblindelse tumlede han i Armene paa den gruelige Lig=Kogekone og dandsede jublende med hende henad det slibrige Fliseguld ved Ilden. — Da loe Marthe endnu høiere. „Deilige Amalia!" — udbrød han — „saa er du endelig min! — saa bøier du dit yndige Ansigt om til mig og rækker mig dine himmelske Læber til det Kys, der for

evig skal besegle vor Pagt!" — med disse Ord greb han Cadaver-Marthe om Hovedet og trykkede hendes gustne Mund mod sine Læber; men i samme Øieblik sank han om paa Stengulvet uden Bevidsthed.

Da Valman kom til sig selv, var det Morgen. Han laae paaklædt paa sin Seng og syntes at have bortsovet et helt Liv. Han hørte Klokkerne ringe til Høimesse ligesom forrige Dag. — Han var uvis om Det, han syntes at erindre sig, var en Drøm og om det endnu var første Pintsedag, eller om han havde været beruset hele Gaarsdagen. „Nei!"— raabte han glad og sprang op — „jeg har seet hende — jeg har omfavnet hende — jeg har følt hendes Læber brænde paa mine —"

Da stod Marthe i den aabnede Dør igjen, ligesom forrige Dag, og Benraderne paa Væggen raslede omkring hende i Trækvinden. „Er Brudgommen allerede paa Benene?" — sagde hun og loe — „Bruden er nu ogsaa pen — men just ikke saa hed, som paa Ballet inat. See! her har jeg et Kjærlighedsbrev til Dem — og her er det smukke Hoved, jeg var ifærd med, da vi fik os det lystige Svingom ved Kjøkkenilden!" Med disse Ord lagde hun et Brev paa hans Bord og tog et nylig skrabet Dødningehoved frem under sit Forklæde og satte ved Siden af det paa Bordet.

Nu erindrede Valman, som en hæslig Drøm, sin natlige Afsindighed og hvorledes han virkelig havde dandset ved et Baal og holdt et Kvindehoved mellem sine Hænder, som han troede var Amalias, men som syntes ham blev til et grueligt Hexeansigt.

„Far til Helvede, afskyelige Hex!" — raabte han og styrtede som rasende ud af Døren, medens han stak Brevet ulæst i Lommen. — „Ja, jeg har været beruset — umaadelig beruset" — sagde han ved sig selv, da han nogen Tid efter havde fattet sig igjen og befandt sig paa Gaden. — „Den afskyelige Mathis og hans fordømte Moster har gjort mig gal. — Men saae jeg dog ikke virkelig Amalia?" — vedblev han — „var jeg ikke bleven rig og havde Lommen fuld af Ducater?" Nu greb han i sin Lomme og fik Haanden fuld af skærende Glasstumper. Han kastede dem bort af den blødende Haand og styrtede fort uden at vide hvorhen. Det var som hans Fødder mekanisk bar ham samme Vei som forrige Dag. Han standsede ved Agent Falks tomme Gaard og udstrakte Haanden efter Klokkestrængen; men han tog den hastig tilbage fra det kolde Metal og gik videre. Han nærmede sig Kirken og aabnede nu mekanisk det Brev, han havde modtaget. —

„Efter Deres Adfærd igaar" — stod der — „kan hverken jeg eller min Datter nogensinde mere ønske at see Dem."

C. H. Falk,
Agent.

Han sønderrev Brevet og skar Tænder, medens han dødbleg tumlede ned i samme Vinkjælder, hvor han forrige Dag havde truffet den lystige Skolekammerat. Han satte sig paa samme Sted som sidst og grublede over sin haabløse Tilstand, medens han med kummerlig Mine drak det lille Glas Vin, man havde sat for ham. „En ond Aand har aabnet mig et fortryllet Feeland" — mumlede han — „for at lade mig see derind og fortvivle udenfor, som en arm, afsindig Drømmer."

„Hænger du nu med Hovedet igjen, Christen Kirke=

lam!" — sagde en velbekjendt Stemme tæt ved ham. Valman saae op — ligefor ham sad Mathis med det fulde Glas i Haanden og nikkede. De vare ene i Skjenkestuen. Valman gav sin Selvforagt og sin fortvivlede Stemning Luft i en bitter Selvanklagelse over hans Charakteerløshed og jammerlige Eftergiven for enhver Fristelse. Han forbandede sig selv og Mathis og den hele Verden.

„Sladder!" — sagde Mathis og fyldte hans tomme Glas. — „Vil du vurdere dig selv og hele Verden med tom Hjerne og ørt Hoved, inden du har faaet Livsaanderne vakt paany ved den sande Spiritus supranaturalis? — Kalder du nu din Begeistring en Rus, en Perial, en Pidsk, en Blyhat, en Donnert, en Snitser, eller hvad alle de dumme Øgenavne hedde? — forhaaner du saaledes det ædleste i din Natur? Glemmer du, at det høieste Liv er en evig salig Rus, som aldrig kan bortsoves? Husk paa Alexander den Store, min Ven! naar var han virkelig stor? Det var han kun, naar han med det bekrandsede Bæger i sin Haand gav al Verdens Konge- og Kriger-Hæder Døden og Djævelen, medens han aabnede sine Øine for Livets og Aandens store Verden i hans egen Hjerne. Der saae han Ideen og satte sit Liv til for den, som en Helt og storartet Martyr. Han drak sig ihjel som en Fyldehund, sige de Uindviede — og uindviet er ethvert Asen, der ikke har Mod til at trodse den fastende Verdens Dom — og sætte sit Liv paa Ideen, med Glasset i Haanden, som Alexander den Store." Under denne Tale havde Mathis klinket med Valman, og de havde begge med Latter udtømt deres Glas.

„Dog, Fanden i Vold med Alexander den Store!" — vedblev Mathis — „vi har selv lysende Heroer i vor Historie — husk paa Odin, der drak sig til Viismand og

Poet! — husk paa den store nordiske Konge, der druknede i Mjødkarret! — husk paa ham — hvad hed han nu? — ham, der i svimlende Begeistring af gammelt Øl søgte Guddommen i Fjeldkløften, der lukkede sig efter ham! — og staaer vor christne Tid heri tilbage for Hedenskabet? — husk paa en Peter den Store! drak han ikke som en Svamp? — husk paa de største Genier! hvorfra hentede de deres Begeistring? hvad var en Mozart — hvad var Wessel og Ewald bleven, hvis de ikke havde drukket? — og har du Religion, min Bro'er! — er du en ægte Protestant, en rettroende Lutheraner — kan du da glemme, hvad der har fundet dybest Gjenklang i Christenheden af Alt, hvad den store Luther har sagt: Wer nicht liebt Wein, Weiber und Gesang, der bleibt ein Narr sein Lebenlang!" Dermed fyldte han Glassene paany og heldede nogle Draaber deri af den lille Flaske fra Vestelommen.

„Bravo, sataniske Nar!" — sagde Valman — „du er tidlig i Aande paa denne anden hellige Pintsedag — du vil nok gjøre mig gal igjen som igaar!"

„Gal? Kammerat! lyksalig vil du sige. Har du nogensinde havt en lykkeligere Dag i hele dit usle Liv?"

„Jeg var lyksalig i mit Galskab — det er sandt — men min Lykke var Løgn og djævelsk Blendværk!" — sagde Valman med vild Bitterhed. — „Den deilige Brud, jeg drømte om, blev til en rynket Hex — og min Brudesal til din gamle Mosters Hexekjøkken."

„Respect for min Moster! hun er fra idag salvet til Dronning i vort nye Rige, og deri skal du være Kronprinds! Drik, Kammerat! lad dem ikke forduunste, de velgjørende Naturaander, som vil aabne dig det lukte Paradis paany og give dig umaadelig Rigdom og Lykke!"

„Ha! den Rigdom kjender jeg nu — dine Louis'dorer

ligge i Rendestenen — de bleve til Flaskeskaar i mine blødende Fingre."

„Jammerlige Prosaist!" — udbrød Mathis — „maaler du Ideens Værdi efter dens lumpne materielle Skikkelse i Flauhedens Øine paa fastende Hjerte? — det er den største, den eneste Synd, min Bro'er! — denne Udfalden af den ætheriske Verden. — Du er rig, min Ven! du er den lykkeligste Elsker — du er Konge — du er Keiser — du er Alt hvad du vil — kast kun et Blik herned i Livets Kilde — og du skal see det!" Med disse Ord gjorde han nogle strygende Haandbevægelser over det fyldte Glas og satte det for Valman.

„Bort!" — sagde Valman og vilde med Afsky støde det fra sig; men neppe havde han kastet et Blik i Glasset førend ligesom en uimodstaaelig Magt krummede hans Fingre derom. — „Jeg seer hende — ja, jeg seer hende!" — udbrød han og vedblev at stirre i Glasset — „det er hendes Blik — hendes Smil — det er hendes Sjæl, der dukker op og strømmer til mine Læber, for at sammensmelte med mit inderste Væsen." Med uimodstaaelig Begjerlighed drak han nu Glasset ud til Bunden. Mathis loe og fyldte det paany. De nedsvælgede nu begge det ene Glas efter det andet, og snart vare de i samme overstadige Stemning som forrige Dag.

„Det er min Bryllupsdag!" — raabte Valman tilsidst — „Bruden venter — kom, min troe Ven! Du skal see min Lykke! vi skal følges ad i Liv og Død, som Fostbrødre!" — Med disse Ord ravede han ud af Døren med Mathis under Armen. Inden de vare helt ude af Vinhuset, bleve de nu dog fastholdte af Politiet og, trods alle Indvendinger, førte til Politiekamret, som anklagede for Bedrageri med falske Guldmynter, og Mathis tillige for

Anvendelse af farlige narkotiske Midler ved hans magiske Aftenforestillinger. Hans Amanuensis, som man ogsaa havde været paa Spor efter, var flygtet.

Efter et foreløbigt Forhør, som dog deres berusede Tilstand gjorde hensigtsløst, bleve de begge indtilvidere satte i Varetægts-Fængsel. Næste Dag vare de imidlertid udbrudte af Fængselet og sporløst forsvundne. Paa samme Tid savnedes paa Hospitalet den gamle Gangkone Marthe, der saa fortræffelig havde forstaaet at tilberede Scheletter for de chirurgiske Candidater.

Tyve Aar efter hine Pintsedage blev denne smukke Foraarsfest høitideligholdt i Jægersborg Dyrehave af en Familie, hvori Navnet Christen Valman ikke var forglemt. Familien bestod af en gammel Herre og et midaldrende Ægtepar, med deres to unge smukke Døttre, tilligemed en ung Kjøbmand og en juridisk Candidat, som hørte til Husets Venner og Døttrenes vel anskrevne Tilbedere. Den gamle Herre var de to unge Pigers Bedstefader, en lille tør Mand, der gik gammeldags klædt med høie Støvleskafter udenover Benklæderne og en fin blaa Kjole med Spencer af samme Farve. Han bar en graa Kastorhat og støttede sig til en guldknappet Spanskrørsstok. Det var den rige, nu 80aarige Agent Falk. Ægteparret var hans Svigersøn, Grosserer Knudsen, og den i sin Ungdom saa smukke Amalia Falk, der endnu, som den aldrende Fru Knudsen, havde bevaret en stor Deel af sin Skjønhed, men var paafaldende bleg. Denne Bleghed, der forresten ikke klædte hende ilde, ansaaes for Følgen af en Nervefeber, hun for tyve

Aar siden havde gjennemgaaet, og mulig af en magnetisk Cuur, der ved samme havde været anvendt, eller — hvad nogle Læger paastode — var hin Blegheb bevirket ved en narkotisk Dunst, hun havde indaandet i et saakaldet magisk Cabinet, som hun med sin Fader havde besøgt, og hvorefter hun havde faaet et farligt Tilbagefald til den ved Magnetismen standsede Nervefeber. Aaret derefter var hun bleven gift med sin Fætter, Christian Knudsen, som havde været hendes første Beiler og — hvad Alle troede — lykkelige Elsker, men som hun under hin Sygdom og et helt Aar derefter syntes aldeles at have glemt. Man havde engang villet vide, at hun i hin Mellemtid havde været hemmelig forelsket i den unge Læge, der havde magnetiseret hende, men som var et udsvævende Menneske, der forfaldt til Drik og var forsvundet med en omreisende Gjøgler. At det virkelig forholdt sig saaledes, var baade hendes Fader og hendes Ægtemand bekjendt. Kun for dem havde hun aabenbaret, hvad hun selv ansaae for en ubegribelig Sindsforvildelse, medens hun dog altid med en vis Vemod og med dyb Medlidenhed tænkte paa hin unge vakkre Læge, som hun sidste Gang havde seet, da hun i en forunderlig bevæget Tilstand blev fulgt tilvogns af ham, efter hint Besøg med hendes Fader i det magiske Cabinet.

I de sidste nitten Aar havde hun, indtil for kort siden, levet et lykkeligt Familieliv. Men otte Dage før denne Pintsefest havde hun havt den store Sorg at miste sin eneste Søn. Han var hendes ældste og kjæreste Barn. Han var allerede Student og over sytten Aar gammel; han var pludselig død af et Nerveslag, Dagen efter et lystigt Gilde, hvori han havde ophidset sig ved hede Vine, og hvorfra han var bleven bragt i en aldeles bevidstløs Tilstand. Denne hendes eneste Søn havde allerede fra sin Fødsel

havt en mærkelig Lighed med hin unge forsvundne Læge, som hun saa ofte med vemodsfuld Medynk havde tænkt paa. Efter hvad hun strax efter hans Fødsel i et sygeligt Dieblik havde ønsket, var Drengen bleven døbt med Navnet Christen Valman, hvilket man dog senere høilig havde fortrudt, da det havde gjort Opsigt og givet Anledning til Bysnak om hendes Forhold til den forløbne Magnetiseur. Det unge Menneske havde været fortrinlig begavet, men besynderlig nervesvag. Enhver Nydelse af spirituøse Drikke havde altid været ham paa det Strengeste forbudt af Lægerne; men det var kun med den største Selvovervindelse at han havde været istand til at bekæmpe sin heftige Tilbøielighed, netop i denne Retning. Hans første betydelige Overskridelse af hint Afholdenhedsbud var bleven hans Død. Saavel Faderen, som Bedstefaderen, havde trøstet sig med, at det unge Menneske, hvis han havde levet længer, dog vist enten var gaaet fra Forstanden, eller havde styrtet sig ind i en eller anden lidenskabelig Forvildelse. Der var nemlig en forunderlig Pirrelighed i hans hele Nervesystem og en Lyst til Overdrivelse i Alt, hvad han tænkte eller foretog sig, der ofte havde ængstet hans Venner. Det var Dagen efter hans Begravelse, den gamle Bedstefader havde foranstaltet denne Udflugt i den nysudsprungne Skov. Det skulde ikke være nogen munter Lysttour, men en stille Sindsforfriskelse for dem Alle.

„Saa sommervarm en Pintsedag kan jeg ikke erindre" — sagde Agenten og kom Sukker i sin The, medens han satte Tobakspiben fra sig i Græsset.

„Jo, for tyve Aar siden" — sagde Amalia og en let Farve foer over hendes hvide Kinder.

„Rigtig, da jeg havde kjøbt Lyststedet ved Strandveien" — sagde den Gamle — „men det var dog et kede-

ligt Aar; du var hvert Øieblik syg — og havde jo nær gjort mig gal med dine Griller."

„Lad os ikke tænke derpaa!" — afbrød Svigersønnen ham og bragte snart en anden Samtale i Gang.

De unge Mennesker kom nu fra en Spadseregang i Skoven og saae Alle ud som en stille Lyksalighed havde blandet sig med deres Vemod, medens de iagttoge den Stilhed, som passede til Familiens Sørgedragt og Forældrenes Stemning. Under en ofte standsende Underholdning gik den smukke Foraarsaften hen i det Grønne. Man kjørte silde ad flere Omveie tilbage, og, ved en Feiltagelse af den noget berusede Kudsk, kom man henved Midnat forbi Assistentskirkegaarden. Faderen og Bedstefaderen mærkede det for sildigt, til at forhindre det, og bestræbte sig for at faae Amalia til at see til venstre Side, for at hun ikke skulde kjende Stedet, hvor Sønnens Grav nu stod med de friske Blomsterkrandse. Det var temmelig mørkt, og de troede, det var lykkedes at afdrage Amalias Opmærksomhed fra Kirkegaardsmuren. Hun sad taus og stille i Vognen, men da de kjørte forbi den store Gitterport, havde de hørt paa hendes Suk, at hun kjendte Stedet. Hvad der havde vakt hendes Opmærksomhed, var Glimtet ligesom af et Lys eller en Lygte langt borte paa Kirkegaarden. Neppe vare de komne forbi Gitterporten, førend hun forlangte, der skulde standses. Kirkegaardsporten stod paa Klem — paastod hun — der var Mennesker tilstede, og hun vilde see, om det ikke var Nogen, der tog Blomsterne fra Graven. Det var just en Uskik, hvorover der i den sidste Tid ofte havde været klaget. Efter mange Forestillinger mod dette Indfald, sprang hendes Mand alene ud af Vognen og befalede Kudsken at kjøre til: han skulde snart indhente dem tilfods — han vilde kun gjøre Graveren opmærksom paa

Lyset derinde og spørge ham om hvad det havde at betyde.

Vognen rullede nu afsted og den stærke, noget heftige Mand gik med hastige Skridt hen mod Graverens Bolig. Han fandt imidlertid alle Døre lukkede og alle Lys slukte. Han besluttede da selv at undersøge Sagen. Kirkegaardsporten fandt han ganske rigtig paa Klem, og han skimtede endnu Lyset langt borte mellem Træerne. Uden Betænkelighed styrede han sin Gang derefter og standsede endelig i Nærheden af det Sted paa Kirkegaarden, hvor han Dagen tilforn med dyb Rørelse havde staaet ved sin Søns aabne Grav og seet Jordspaakastelsen. Den samme Stemning greb ham nu atter, men blandede sig med den uhyggelige Forestilling, at han nu her skulde træffe Mennesker, der — for at tilegne sig nogle Blomsterpotter af ringe Værd — vare frække nok til at forstyrre denne Gravens simple Prydelse. Han gik med sagte Skridt nærmere mellem de tætte Buske af Taxtræer og de nedhængende Sørgepile, hvorigjennem hist og her et hvidt Marmormonument skinnede frem i det matte Stjernelys og enkelte Glimt af hint Lys, som han havde fulgt, men som ofte havde bevæget sig og var forsvundet. Endelig stod han under en Hængeask, hvor han ubemærket var Vidne til et Optrin, som opfyldte ham med Harm og Rædsel.

Ved en aaben Grav stod en lille smudsig og pjaltet Mand, med et ildrødt, gjennemfuret Ansigt, som omflagredes af nogle Totter sortegraat Haar, og med en Blendlygte i Haanden, medens en stengammel Kvinde, ligeledes i den smudsigste Pjalteklædning og med et fuldkomment Hexeansigt, var ifærd med at afklæde et Lig, der laae ved Siden af en sønderbrudt Kiste. I nogen Frastand stod en høi aldrende Mand med en Spade i Haanden og drak af

en lille blaa Flaske, medens han med hæs Stemme nynnede nogle Vers af en lystig Drikkevise.

„Rap dig, Marthe!" — sagde Manden med Lygten — „det pusler i Buskene, synes mig. — Er det levende Mennesker, komme vi sagtens kun i Rasphuset — og det var dog en Forsørgelse paa en Maade; men er det de Døde, der vil have deres Lagener tilbage, slippe vi ikke saa nemt. — Det var Ret, Christen Kirkelam! syng nu som jeg sang for Lig i vor Skolegang! det kan behøves ved dette Hundeliv. Drik dog ikke meer, end at du kan rende, hvis Nogen kommer! En Opstandelsesmand svirer kun om Dagen."

„Er I snart færdige, I Sataner!" — sagde Manden med Spaden. — „Hvad er det for en Stakkel, I nu har fat paa?"

„En smuk Ungkarl!" — svarede Kjærlingen: — „han har lyse Haar, som du, da du stod for Speilet og gjorde Vind i din Brudgomskjole. Seer jeg ret, saa ligner han dig paa en Prik. Der er Plade paa Kistelaaget, Mathis! — bræk den af, hvis den duer noget! — staaer der Noget at læse?"

Manden med Lygten lod dens Lys falde paa et sønderbrudt Ligkistelaag. „Tin" — mumlede han — „forsølvet Tin — det er ikke Umagen værdt at bryde af — men hvad seer jeg: Christen Valman staaer der — ja, paa min Sjæl, Christen Valman — det er dig, Kammerat! — det er din Ungdomsskikkelse, man har begravet — haha — det er i sin Orden! død har du jo været længe nok — den unge, smukke Christen Valman er jo for længe siden gaaet i Hundene."

„Er I gale!" — raabte Manden med Spaden og

foer hen imod Liget, som han betragtede ved Lygtelyset — derpaa styrtede han sig henover det med et Skrig.

„Fordømte Djævle! plyndre I de Døde? — plyndre I min Søn!" — lød nu en kraftig Røst tæt ved dem, og den forfærdede Fader traadte frem. — I samme Øieblik var Blendlygten bleven usynlig, og Manden, som bar den, var forsvunden. — Med et hæsligt Skrig flygtede ogsaa den gruelige Kvinde; men i Stjernelyset saae Faderen sin Søns Lig ligge nøgent og udplyndret ved den sønderbrudte Ligkiste. — Et halvberuset Menneske i den usleste Betlerdragt laae hulkende over Liget og syntes i Afsindighed at tale til det.

„Er du virkelig Christen Valman?" — hviskede den Berusede — „er du min døde Ungdom og Kjærlighed? — skulde jeg her samles med dig igjen! — ak, Amalia! — er du nu ogsaa død og begravet?"

„Nei, hun lever — min Søns Moder lever" — sagde Faderen, der havde nærmet sig den Afsindige og ikke tvivlede paa, det jo maatte være hin forsvundne ulykkelige Valman — „kom til dig selv, Elendige! det Lig, du der har gravet op, for at plyndre — var Amalia Falks og Christian Knudsens eneste Søn, som til uværdig Erindring om dig blev døbt Christen Valman og som gik i Graven med dit Ansigt og med Giften af din Natur i sit Inderste."

„Altsaa dog Christen Valman!" — lallede den Berusede — „altsaa dog mig selv — mit andet Jeg — min aandelige Søn! — var du hans Fader i Kjødets Verden? ja saa! — men jeg var hans Fader i Aandens store Verden — og han er min! — see, der har jeg Pantet derpaa!" — vedblev han og trak en Ring af sin magre Finger — „bring hende den tilbage! nu er det Ægteskab forbi! — Godnat, Papa! — hils min magnetiske Brud!

— hils min Ætheraands-Elskede! — Jeg er for længe siden — gaaet i Hundene. Gud velsigne hende!“ Han rakte Ringen fra sig og tumlede syngende bort mellem Gravene. Dog det var nu ingen vild Drikkevise, han sang; — men med en Stemme, der næsten klang smuk og som syntes at bæve af Graad, sang han en Psalmemelodie; det var et Brudstykke af den gamle Ligpsalme, han i sin Barndom saa tidt havde sjunget blandt Skoledrengene.

Næste Morgen fandtes der paa Assistentskirkegaarden et dødt Menneske, der saae ud som en Betler og i hvem man gjenkjendte den for tyve Aar siden forsvundne chirurgiske Candidat Valman. Paa Grosserer Knudsens Angivelse, blev der foretaget en streng Undersøgelse angaaende Ligplyndringen. En hel Bande Ligplyndrere blev opdaget og straffet; dog den berygtede Dr. Mathis Frantsen og hans Moster vare flygtede med et Skib til England. Der skal de nogle Aar efter være blevne hængte blandt en opdaget Bande af de saakaldte Opstandelsesfolk, der skaffe Lig til Anatomerne.

Der tilberedtes en Familiefest i Grosserer Knudsens Hus ved Midsommerstid. Den ældste Datters Bryllup skulde feires og den Yngstes Forlovelse meddetsamme erklæres. Hjertesagen havde allerede hemmelig været afgjort mellem de unge Mennesker paa hin stille Skovtour i Pintsen; men nu havde først enhver af de lykkelige Elskere opnaaet en Stilling, hvori der kunde tænkes paa et selvstændigt Familieliv.

Alle glædede sig til denne dobbelte Fest i Familien. Amalia smilede ogsaa med Inderlighed, naar Talen var

derom og naar hun saae Glæden i de Andres Ansigter; men selv led hun stille, og hendes besynderlige Blegheb syntes at tiltage. Hendes Mand havde fordulgt hende, hvad han sidste Pintsenat havde været Vidne til paa Assistentskirkegaarden. Rygtet om de opdagede Ligplyndrere og den, som død, gjenkjendte Candidat Valman, havde man ligeledes holdt skjult for hende. Da hun nogle Dage efter Pintsefesten besøgte sin Søns Grav, havde hun fundet den bestrøet med frisk Sand og prydet med endnu flere Blomster, end paa Begravelsesdagen. Ved Siden af den havde hun bemærket en anden, nylig opkastet Grav, der næsten ligesaa omhyggelig var prydet med Pintselilier og andre Foraarsblomster. Den var ikke betegnet med noget Mindesmærke eller Navn; men af de Blomster, hun havde medbragt til Sønnens Grav, havde hun dog uvilkaarlig henlagt en paa den Fremmedes Grav, der i Dødens stille Have var bleven hendes kjære Christen Valmans Nabo.

Dagen før den længe forberedte Familiefest gik Amalia om i alle Værelser for at eftersee, om Alt var saa rent og pynteligt, som hun ønskede det. Hun opdagede en Plet paa en af de nylig polerede Ruder. Hun gik ind i sin Mands Værelse, for at finde en gammel Avis til at afgnide denne Plet med. Da hendes Mand en halv Time derefter kom hjem og traadte ind i sit Værelse, saae han med Forskrækkelse sin Kone ligge dødbleg og bevidstløs paa Sofaen, med en Avis ved Siden. Han greb Bladet og saae med Skræk, at det indeholdt en udførlig Beretning om hvad han havde anmeldt for Øvrigheden angaaende hint natlige Optrin og Alt, hvad der senere om denne Sag var oplyst. Nu opslog Amalia sine Øine, og en Taarestrøm gav hendes Smerte Luft. Den kjærlige Ægtemand betroede hende strax Alt, hvad han hidtil, af Omhu

for hende, havde fordulgt. Da hun hørte, at det var Valmans Grav, hun selv, uden at kjende den, havde lagt en Blomst paa, bevægede det hende inderligt, og da hun nu betragtede den velbekjendte, længe savnede Ring, hendes Mand havde modtaget til hende, var det som om en tung Sten faldt fra hendes Hjerte.

„Det var da ingen Drøm!" — sagde hun og lagde Ringen paa Bordet — „ham har jeg virkelig givet den — han har baaret den i al sin Nød og al sin Forvildelse til hans sidste Time — han har sendt mig den tilbage, uden Had og Bitterhed — den sidste Lyd, du hørte fra hans Læber, var en from forsonende Psalmetone. Gud skee Lov! nu er Gaaden løst, som jeg i tyve Aar har grublet paa — nu er der Fred i min Sjæl. Gud vil være ham og os Alle en forbarmende Dommer for hans evige Kjærligheds Skyld!"

Fra den Time kom den naturlige Farve tilbage paa Amalias Kinder. Det var som den Gift, hun engang havde indaandet, nu var forbunstet. Hun var en lykkelig Hustru og Moder. Familiefesten den følgende Dag blev ikke forbunklet af nogen Skygge fra en forsvunden uhyggelig Fortid.

Christen Bloks Ungdomsstreger.

I.

I den lille jydske Kjøbstad *** var der i Aaret 182— bygget et nyt Arresthus. Det gamle var saa skrøbeligt, at Fangerne bestandig brød ud deraf, og det kunde Borgemesteren ikke lide, undtagen naar det undertiden — som man vilde vide — skete med hans Villie og var ligesaa lidt til Skade for ham selv, som for en stakkels Fange. Det paastod man havde været Tilfældet med en forfulgt Ven af ham, der var en meget „pen Mand“ og kun var løbet bort med en Kasse. Det nye Arresthus var indrettet efter de skjønneste Mønstre for Straffeanstalter og saa snildt, at Cancellieraaden (som Borgemesteren udelukkende kaldtes) fra sit eget Hus selv kunde vaage over de farligste Fanger og udspeide deres Hemmeligheder. Ingen skulde heller nu lettelig undvige uden hans Vidende og Villie. Den unge Mestersvend fra Hovedstaden, Christen Blok, der, som Murpolerer og betroet Conducteur, havde opført Bygningen, havde forud maattet love at hemmeligholde enhver Indretning ved Fængslerne, som Cancellieraaden selv havde fundet paa eller skyldte sit „Yndlings-Studium af Fængselsvidenskaben“, som han pleiede at sige.

Mellem hin unge Mand og Borgemesteren, der tillige var Byfoged og Byskriver, var der imidlertid opstaaet nogle

Tvistigheder, som endnu mere næredes derved, at Architekten hele Sommeren havde boet hos den gamle Murmester Falk, som Borgemesteren havde et Horn i Siden paa, og som paa sin Side heller ikke skaante sin høie Øvrighed. Den lidt vel lattermilde og heftige Gamle havde mistet alt offentligt Arbeide, havde maattet afskedige baade Svende og Drenge og var kommen i Armod siden han, uden Vidner, han kunde lide paa, havde reist en Klage, der stillede Borgemesterens samvittighedsfulde Embedsførelse i tvivlsomt Lys.

Mester Falk var ellers en ligesaa godmodig som munter Mand. Han havde været Enkemand i femten Aar og havde en eneste Datter. Han havde aldrig levet fornøieligere Dage, end den hele sidste Sommer, medens han daglig havde leet sig i Hoste og Graad i Christen Bloks Selskab og taget Deel i alle de unge Svendes Gilder, hvori denne deres flinke Formand, som Mestersvend i de lystige Brødres Laug, havde holdt overgivne Bordtaler og udbragt de snurrigste Skaaler for Byens Øvrighed og alle Tidens Heroer. Denne lykkelige Sommer var nu forbi. Bygningen var færdig og afleveret. Mestersvenden havde snøret sin Randsel og stod færdig til at vandre udenlands for om to Aar at komme hjem som „en virkelig Konstner med qvart-europæisk Berømmelse", efter hvad han med ironisk Mine, men med hemmelig Alvor, havde yttret.

I en tarvelig, lav Stue i det ældste og fattigste Hus i Byen sad den gamle Mester Falk nu en Morgen ved Kaffebordet. Den lille trinde Sophie stod ved Faderens Side og klappede hans graae Lokker. Det nydelige, noget skjelmske Ansigt saae ganske forgrædt ud. Ligefor dem stod Christen Blok i en blaa Lærreds Bluse, med Randsel paa den stærke Ryg og med Stok og Kasket i den venstre

Haand. Hans friske, ungdommelige Kæmpeskikkelse naaede næsten til Bjælken. Det gulbrune Haar krusede sig trodsigt om hans brede Pande. I hans blaae Øine tindrede en tilbagetrængt Følelse gjennem et kraftigt, næsten overmodigt Udtryk af ungdommelig Frimodighed og Raskhed.

„Nu farvel da, Christen Galfrans!" — sagde den Gamle og rystede hans høire Haand, idet han reiste sig og væltede den tømte Kaffekjedel, som Sophie glemte at tage op igjen, medens hendes Øine og Tanker dvælede ved den levende Gjenstand for hendes Opmærksomhed. „Vorherre være din Formynder og bevare din gode Forstand baade her og hist!" — vedblev den Gamle, og Øinene begyndte at løbe i Vand paa ham ved Tanken om den anden Verden, som dog kun det mekanisk undslupne Ord „hist" havde bragt ham ind paa; men han tilføiede hastig med et muntert Smil: — „bær dig snildt ad, mener jeg, baade her hos vor forlorne Borgemester, hvis du endelig endnu engang vil i Kast med ham, og blandt alle andre Narre og Slyngler, du træffer udenlands! — Gid du var vel ude af Byen fordetførste! Vil du forresten have min Velsignelse med, skal du faae den!"

„Ja vist vil jeg saa, Gamle!" — svarede den unge Svend — „og det helst i dobbelt Maal!" med disse Ord greb han rask den unge Piges Haand, der just gjorde en Bevægelse med Fligen af sit hvide Forklæde til sine Øine. — „Hvem kan vide hvad det kan være godt for, baade blandt de smukke Piger udenlands og naar jeg kommer tilbage og Sophie er bleven en rigtig voxen og forstandig Pige, der veed hvad hun vil og kan skjønne?"

Den unge Pige saae paa ham med sine store brune Øine. Hun saae et selvtillidsfuldt Smil om hans Mund og den Mine af trodsig Villiekraft, der saa ofte traadte

frem i hans aabne, dristige Ansigt. Hun blev pludselig blussende rød helt ned paa Halsen og vilde heftig drage sin Haand ud af hans; men han holdt den fast.

„Nu, Gud velsigne Jer da, Børn!" — sagde den Gamle med bevæget Stemme, men standsede forbauset, da hans Velsignelse ledsagedes af et lydeligt Klask paa Christen Bloks skæggede Kind. Det kom fra Sophies venstre Haand, som hun kun havde fri, medens den høire var i den kæmpestærke Svends Magt.

„Slip mig, Hr. Blok!" — sagde hun med en Vrede, der klædte hende nydeligt — „og skynd Dem afsted til de smukke Piger udenlands! Jeg er ganske rigtig et uforstandigt Barn, der kan græde over Ingenting og — blive vred paa Dem for ligesaa lidt" — tilføiede hun mildere. — „De skulde heller ikke være saa vis paa" — —

„Hvorpaa? lille Sophie!" — udbrød han, da hun standsede, og han drog hende nærmere til sig. — „Giv mig kun saamange Lusinger, som din lille nette Haand er istand til! men sig mig blot, hvad jeg ikke maa være saa vis paa!"

„Det siger jeg nu ikke! Slip mig! Jeg kan ikke udstaae Dem. De klemmer jo Haanden af mig. De er jo saa stærk, at Alting maa gaae istykker, hvad De rører ved" —

„Det maa ikke hjælpe! Du holder nok, lille Sophie! — der er gode Krummer i dig — og jeg maa sige dig et trofast og oprigtigt Farvel for hele to Aar." Dermed bøiede han sit Hoved saa nær mod hendes, at hans Læber berørte hendes Kind; men han følte idetsamme et Knappenaalsstik i Armen. Han loe og hævnede sig paa Øieblikket ved at trykke hende et virkeligt og ret hjerteligt Kys lige paa den friske Kirsebærmund. — Med et Spring var han

ude af Døren inden Sophie ret vidste, om hun græd af Vrede over hans Uforskammenhed eller af Sorg over hans Bortreise.

„Det afskyelige Menneske!" — udbrød hun og gned sin Mund ivrig med Forklædet — „jeg skal aldrig mere forsvare ham, naar alle Andre sige, han er vild og selvraadig og troer, han kan gjøre Alt, hvad han vil."

„Saa du kan virkelig slet ikke udstaae ham? Sophie!" — spurgte den Gamle — „see! see! det vilde jeg dog have bandet paa. — Sig mig kun een Ting, mit Barn! var det allerførste Gang, han saaledes var uforskammet og kyssede dig med Vold og Magt?"

„Ja vist var det, Fader! det kan du da nok vide. Kun en eneste Gang har han paa en Maade ligesom kysset mig før — det bliver paa Søndag atten Uger siden — men det var ganske anderledes — da var han alvorlig og saae velsignet og rar ud — det var paa min Confirmationsdag, da jeg kom fra Kirken; men det var kun paa Panden" — tilføiede hun med et Suk.

„Ja saa! sukker hun nu over, at det ikke var paa Munden?" — mumlede den Gamle ved sig selv og smaaloe. „Nu giv dig tilfreds, mit Barn!" — vedblev han høit — „nu er du jo fri for ham i lang Tid. Hvad vil du sukke eller græde for, siden du dog slet ikke kan udstaae ham?"

„Ja deri har du Ret, Fader! det var ogsaa kun idag, jeg var saa tosset. Det gjorde mig dog ondt, han skulde reise. Men saa skulde jeg blive vred og tee mig saa uartig. Hvad maa han dog ikke tænke om mig?"

„Bah! lad ham tænke hvad han vil, mit Barn! meget ondt er det ikke — det tør jeg love dig for. Seer du ham igjen engang i Verden, skal du see, han bærer intet Nag til dig for det lille Ørefigen."

„Men jeg stak ham med en lang Knappenaal, Fader!"

„Ja saa! derfor rendte han vel saa gesvindt, som han skulde til Doctoren og faae Plaster paa. — Nu ja! det Stik forvinder han vel ogsaa om et Par Aar. — Render han nu kun ingen værre Staver i sig inden han kommer udaf Byen! Du hørte jo nok, han havde noget nyt Galskab for med Borgemesteren?"

„Nei, Fader! Jeg hørte slet ikke efter. — Jeg tænkte kun paa, hvor her nu vil blive øde og tomt .... for dig" —

„Men for dig vel slet ikke?"

„O! jeg skal nu jo ud blandt Fremmede saasnart jeg kan faae en Condition — men saa sidder du her ganske ene."

„Slemt nok, mit Barn! men det kan nu ikke være anderledes. Vorherre har givet mig et let og lystigt Sind, og det slaaer jeg mig nok igjennem med, trods alle Finter af denne Cancellieraad. Alt Arbeid har han dog ikke kunnet tage fra mig, og jeg vil hverken bytte Lykke eller Samvittighed med ham, hvor knapt jeg saa faaer det. Har Christen Blok seet rigtig i de Papirer, han har forputtet, kan nok Noget komme for Dagen engang af hvad man saa længe har hvisket om. Men for at fange Ræve, maa man nok selv være en halv Ræv, og det er Christen Blok saalidt som jeg. Hvad han har betroet mig, maa du tie stille med, hvis du har hørt en Tøddel deraf — det kan styrte ham i stor Ulykke. Jeg vil dog see, jeg faaer givet ham en Advarsel endnu, inden han pirrer meer op i den Bræmserede."

Dermed skyndte den Gamle sig ud af Døren. Sophie tog Kaffekjedlen op og gik med urolige Tanker til sit Arbeide.

Borgemesteren stod i fuld Uniform ligeoverfor et stort Speil i sin Dagligstue og holdt Generalprøve paa den pathetiske Deel af en Tale, han samme Dag vilde holde til høitidelig Indvielse af den nye Fængselsbygning. Han førte en Person, der syntes at føle sig skabt til at „repræsentere den Allerhøieste“, som han selv gjerne udtrykte sig. Han var noget under Middelhøide, naar han sad, men fulde tre Alen, naar han stod opreist. Han var endnu i sine bedste Aar, ikke meget over de Fyrretyve. Et Par Briller med Guldstænger hvilede paa hans lange, næsten gjennemsigtige Næse og gave hans stikkende graae Øine deres Glands. Han bar et glindsende sort Hovedhaar med omhyggeligt ordnede Krøller, der syntes nylig forskrevet fra Hovedstaden. Den rosenrøde Farve paa hans noget fremstaaende Kindben og hans glindsende hvide Tænder, der meget kom tilsyne, bare ligeledes Konstens umiskjendelige Præg. Det Samme — paastode begge Byens Skræddere — var Tilfældet med de fyldigere Dele i hans ellers lidt for skarpe Benbygning. Tildels med Hensyn herpaa og maaske med Bihensyn til den store Formue, han havde sat overstyr, og den strenge Moralitet, han med tvivlsom Ret gav sig Mine af, havde Christen Blok engang i en overgiven Bordtale paa Svendenes Herberg kaldt ham „den forlorne Borgemester“ og udviklet, hvorledes dette fremmede Ord dog havde Hjemmel hos os, i dobbelt Betydning, baade i hellig og profan Tale, enten man tænkte paa den forlorne Søn eller paa forloren Skildpadde. Denne ubesindige Tale, der var kommen Borgemesteren for Øren, havde gjort ham til den unge Svends uforsonlige Fjende.

Ingen til Guddom udraabt Keiser var imidlertid mere inderlig fornøiet med sig selv, end „Cancellieraaden“. Maatte han endogsaa hemmelig behjælpe sig med endel „forlorne“

Sager, hvortil Somme ogsaa henregnede den Samvittighed, han idelig talte saa opløftende om, var dog een Ting aldeles ægte hos ham — det var denne Følelse af eget Værd og sand Fortjeneste, der altid følger den rette Storhed. Den Bevidsthed kunde Ingen berøve ham, at som han her stod for det ubedragelige Speil, tog han sig prægtig og ærefrygtbydende ud. Med Billedet af sin mærkelige Personlighed for Øie, følte han sig ogsaa greben saa stærkt af de understregne Steder i sin Tale, at han standsede og tog sine Briller af, for at trykke Silketørklædet, han nylig havde svinget i sin Haand, med Forsigtighed mod sine Øine, uden at berøre de røde Kinder. Derpaa kastede han et roligt Seierherreblik paa sine to eneste Tilhørerinder, som sade i Sofaen ved et Sybord, og i hvis Miner han troede at læse dyb Beundring og inderlig Rørelse. Den Ene var en overordenlig fyldig, men dog let bevægelig ældre Dame, Fru Cancellieraadinden. Hun saae altid op til ham som til en Guddom — undtagen naar der var nogen bestemt Forskjel i deres Anskuelser. Den Anden var en smuk nittenaarig Pige, Frøken Emilie Strøm, der, som Borgemesterens anbetroede Myndling, paa mange Maader var bunden til hans Hus. Fruen græd virkelig og betragtede sin Ægtemand med Beundring. Emilies Øine syntes ogsaa fugtige, og hendes Kinder vare blussende røde, men af en Anstrengelse, som hun listelig havde skjult bag sin Syramme.

„Nu, hvad synes dig, min himmelske Concordia! vil det gjøre Virkning?" — spurgte Cancellieraaden sin Frue med Ømhed og beskeden Selvfølelse. — „Jeg er vel ikke ganske ung længer, men jeg troer dog, naar det kommer an paa Liv og Følelse og moralsk Værdighed —"

„Ak! du er jo altid sød, min Engel!" — svarede

Fruen — „men i den Kjole og med saadanne Talemaader maa du kunne smelte Stene. Kun een Ting vil jeg gjøre dig opmærksom paa, min Engel!" — tilføiede hun med dæmpet Stemme, idet hun reiste sig og lagde Hovedet kjælent til hans Øre: — „Jeg sidder, for Gud, altid med Livet i Hænderne, naar jeg tænker paa, at du kunde tabe nogen Ting, naar du bevæger dig saa forskrækkelig stærkt baade med Hoved og Ben" —

„Slidder, Sladder, min Bedste!" — hviskede han ærgerlig og blinkede. — „De nye Briller sidde nok fast!" — sagde han høit — „lad det være min Sag, min Bedste!" Derpaa vendte han sig hastig til Emilie: „Nu, hvad siger De? Frøken Strøm! De er for æsthetisk dannet til at tænke paa Andet, end Aanden i en Tale."

„Du er en Tølper, min Engel!" — hviskede Fruen temmelig høit og satte sig saa fast i Sofaen, at den knagede.

„De seer den Tilstand, Deres Begeistring har sat os begge i" — sagde den unge Frøken med usikker Stemme og skjulte sit Ansigt halvt med sit Lommetørklæde. — „Jeg er kun bange for een Ting" — vedblev hun og hostede — jeg sidder ogsaa med Livet i Hænderne, naar jeg tænker paa" — —

„Nu hvorpaa da? hvorpaa? Frøken!" — spurgte Cancellieraaden urolig og studsede.

„Alle Byens Damer er jo ogsaa indbudne" — vedblev hun — „det gaaer aldrig godt" — —

„Er der Noget galt ved mig — nogen Uorden i min Paaklædning?" sagde Cancellieraaden ængstet og besaae sig i Speilet — „jeg seer dog Intet — hvad mener De? for Himlens Skyld" —

„Jeg mener Deres Hentydning til den hemmelige Ret

og det grueligt smukke Sted om Samvittigheden og Retfærdigheden med det blødende Hjerte — det er altfor rørende — Damerne vil faae ondt — Smedens Kone besvimer bestemt. — Jeg veed hvor sort det blev for mine Øine." —

„Det er gode Tegn — lad kun et Par Damer faae ondt! Det skal jeg aldrig lade mig forstyrre af" — sagde Cancellieraaden med lettet Hjerte og et selvtilfreds Smil: — „I den pathetiske Deel af en Tale, skal jeg have den Ære at sige Dem, bør man røre og selv være rørt — hedder det hos Hugo Blair — her maatte jeg jo gribe den rystende Tanke om Frihedens Tab for den Brødefulde — jeg maatte dvæle ved den nye, prægtige Opfindelse med de enlige Fænsler, hvor Ingen maa tale til Fangen, hvor ingen Lyd høres, hvor intet Lys skimtes, hvor Samvittigheden sidder ene i Mørket hos den Skyldige, som i den hemmelige Rets inderste Lønkamre, medens Retfærdigheden selv med blødende Hjerte maa negte ham et Glimt af Sol og Maane og de himmelske Stjerner! — det Sted var det vist, De mente — ikke sandt? — ja, himmelske Stjerner! gjør godt — ikke sandt? det vil røre!"

„Ganske forfærdeligt! Men ved det Sted synes mig kun, De selv burde blive bleg — det maa De endelig ikke glemme! — staaer det ikke ogsaa hos Hugo Blair? Dog, sig mig kun, Hr. Cancellieraad! hvorfor skal vi egentlig være saa rørte over den nye Fængselsbygning?" — spurgte Emilie nu med munter Stemme og tog Tørklædet helt fra sit smukke, livlige Ansigt — „og hvorfor skal et nyt Arresthus indvies ligesom en Kirke eller et Domhus?"

„Hvorfor?" — udbrød Borgemesteren med Værdighed — „derom burde intet ædelt og fintfølende Hjerte kunne spørge. — Bør en Repræsentant for Retfærdigheden

og Sædeligheden og den borgerlige Orden i en Stad" — her lagde han Haanden med den hvide Handske paa sit Bryst — „bør en Øvrighedsperson, som repræsenterer den høieste Magt og den Allerhøiestes Person" — her opløftede han sit Hoved og indtog en majestætisk Stilling — „bør en saadan Mand lade nogen Leilighed gaae forbi til at fremme Statens moralske Øiemed — til at vække de slumrende Samvittigheder og virke forædlende paa Aand og Hjerte? — Det Satans Menneske, hvad vil han nu her?" — afbrød han sig ærgerlig, da Døren idetsamme gik op og Christen Blok traadte ind med Randsel og Stok, som reisende Haandværker, men med en Students frimodige Væsen. „Hvad vil Han her? min Kjære!" — spurgte Cancellieraaden i fornem Tone, uden at gjengjælde den unge Mands raske og ligefremme Hilsen. — „Med Haandværkerne taler jeg kun paa Contoiret — der træffer Han altid min Fuldmægtig."

„Han maa have mig undskyldt, min Allerkjæreste!" — svarede Christen Blok i parodierende Tone. — „Jeg kan, som De hører, antage Deres Høflighedsformer, hvis De ønsker det. — Jeg kommer ellers ikke som Mursvend idag, men som Bygnings-Conducteur. Jeg vilde aflægge Bygherren mit Afskedsbesøg, inden jeg reiser, og spørge om De er tilfreds med Nr. 3 og med Lurendreier-Indretningen." — —

„Jeg har ikke fundet mig beføiet til nogen Udsættelse paa Bygningen og dens Indretning" — sagde Borgemesteren afbrydende — „jeg frabeder mig iøvrigt Yttringer, som kun raae og udannede Mennesker uden Anstød kan høre. Saavidt jeg veed, er Alting mellem os afgjort, og jeg ønsker en lykkelig Svende-Vandring!" —

„Meget forbunden!" — svarede Christen Blok med et

artigt Buk. — „For dog ikke at forsømme saa skjøn en Leilighed til at sørge for min høiere Dannelse ved en Mester i saa mange Slags Konster, skal jeg nu først tage mig den Frihed at bivaane Hr. Borgemesterens Indvielse af denne Bolig for Skjelmer. Dersom man er tilfreds med Gauthvelocalet og dets Forbindelse med Borgemesterens Hus og Hjem, kan jeg vel vente at blive nævnet med Berømmelse i Deres Tale. Jeg skal ogsaa være betænkt paa en lille Gjentale til Hr. Borgemesterens Ære, med de klareste Oplysninger om Deres Velbyrdigheds Uegennyttighed, Ubestikkelighed og Samvittighedsfuldhed, baade ved Materialiernes Anskaffelse og ved Udbetaling af Arbeidernes Lønning."

Borgemesteren vaklede og skiftede Farve paa den ene Kind, idet han foer med Tørklædet til sin Pande og tillige bragte en slem Uorden i sit Haar. „Hvad! raser Han? Menneske!" — raabte han og stampede — „Han vil tale? og om mig vil Han formaste sig til at tale?"

„Ganske bestemt! men kun om Deres Dyder, som De jo hører" —

„Jeg forbyder Ham det — jeg forviser Ham af Byen — jeg arresterer Ham, som en Urostifter — som Den, der har vovet at trodse og fornærme sin Øvrighed — som en falsk Anklager — som en mistænkelig Person, der maa have sat sig i Besiddelse af ham uvedkommende Papirer" —

„Haha! Papirer?" — udbrød Christen Blok og loe — „hvad tænker De paa? Hr. Cancellieraad! hvad for Papirer mener De? dog aldrig de raderede Regninger, der laae paa Deres Archivbord igaaraftes, og som jeg paa ingen Maade maatte eftersee? har De savnet dem, er det et stort Tab. — Deres høire Kind sørger allerede, og De faaer pludselig en graa Lok midt i Panden."

Cancellieraaden vendte sig forvirret og kastede et Blik i Speilet; han foer hastig med Tørklædet over hele Ansigtet og strøg sig over Panden. Derpaa vendte han sig, lige farveløs paa begge Kinder, mod sin Modstander og sagde med Fatning og i meget nedladende Tone: „Jeg har maaske fornærmet Dem, Hr. Blok! ved at behandle Dem som simpel Haandværker. Nu mærker jeg, De er en dannet ung Mand, som forstaaer at spøge paa en sindrig Maade. De har troet at opdage nogen Uovereensstemmelse — nogle Afvigelser fra sædvanlig Vedtægt — eller hvad det kan være — i disse Bygningssager — og De vil paatage Dem at berigtige slige Smaating — mod en billig Godtgjørelse — naturligvis!" — med disse Ord fremtog han sin Tegnebog — „De har maaske de formentlige Oplysninger hos Dem?"

„Om nu saa var — saa mener De?"

„Nu ja! hvad skulde jeg mene Andet, end i det Tilfælde mener jeg — at De vil være saa artig at meddele mig de bevidste Oplysninger til nærmere Prøvelse, mod at jeg naturligvis gjengjælder Deres Artighed ved et skjønsomt Bidrag til Deres Konstreise" —

„Ja saa! — det mener De, at De mener" — udbrød den unge Mand med en høi Latter; men idetsamme havde Borgemesteren grebet i en Klokkestræng, og to haandfaste Politiebetjente traadte ind. „Jeg beklager meget, min kjære Blok!" — sagde nu Cancellieraaden med en overlegen Mine — „at jeg indtilvidere maa sætte Dem i Varetægtsfængsel og fratage Dem de Papirer, De taler om og som De umuligt paa lovlig Maade kan være kommen i Besiddelse af." —

Ved Synet af Politiebetjentene havde Christen Blok strax indtaget en fast Stilling med Ryggen mod Væggen

eg gjorde Mine til med sine velbekjendte stærke Arme at forsvare sin Frihed. Fruen skreg og styrtede ud af Stuen; men Emilie reiste sig og betragtede den unge, forvovne Mand med stor Deeltagelse. Borgemesteren stod ved den halvt aabnede Dør et godt Stykke bag ved Betjentene, der allerede havde opløftet deres Stokke.

„Sætter De Dem til Modværge mod Øvrigheden, gjør De kun Dem selv ulykkelig, unge, ubesindige Menneske!" — sagde Cancellieraaden i mild, human Tone. — „Udlever øieblikkelig de Papirer, De maa have taget fra mit Archiv!" — tilføiede han i myndig Tone — „og følg Rettens Folk uden Modstand! saa kan De maaske imorgen være paa fri Fod igjen, naar Sagen er undersøgt."

Christen Blok svarede med en lystig Latter, idet han vendte sine Lommer, hvori der kun fandtes et Lommetørklæde og et Par Cigarer.

Paa Borgemesterens Vink styrtede nu dog begge Politiebetjente over ham paa eengang; men ved et Par Armbevægelser af den stærke, unge Mand trimlede de begge hen ad Gulvet som et Par Vanter.

Emilie stod forskrækket ved dette Optrin og var i Begreb med at forlade Stuen; men et Blik i den unge Mands aabne, muntre Ansigt bragte hende til at blive. „Det er jo hans Spøg Altsammen, Hr. Cancellieraad!" — sagde hun beroligende — „Hr. Blok har jo selv vendt sine Lommer! Hvad De vil arrestere ham for, er jo kun hans Lommetørklæde og to uskyldige Cigarer — lader De ham ikke gaae fri herfra, maa Enhver jo troe, det er Dem selv, der har Uret!"

„Det forstaaer De Dem ikke paa, Frøken! Jeg maa bede Dem tie eller gaae herfra!"

Emilie taug, men blev og saae med stigende Deelta-

gelse paa det unge, dristige Menneske, der syntes at lege med den Fare, der truede ham.

„Han er en farlig Person" — vedblev Borgemesteren ivrig — „han har øvet Vold i mit Hus mod Rettens Betjente. Gaaer han ikke godvillig i Arresten, skal det komme ham dyrt at staae!"

„Nu vel!" — sagde Christen Blok ligegyldig og kastede sin Stok fra sig — „for en Forandrings Skyld vil jeg ogsaa prøve det! Den, der bygger Hundehuller for Andre, bør selv først indvie dem. Nu forstaaer jeg den ophøiede Ide med Indvielsesfesten idag. Godt! lad mig da komme i det værste Hul, jeg har rakt Haand til at opmure!" — han nikkede selvtilfreds som over en Tanke, der nu først blev ham klar. — „Kom, I tappre Riddere af Politiestokken! luk mig ind paa Nr. 3, saa kan Borgemesteren rigtig faae at vide hvad det duer til!"

„Vel! han skal faae sin Villie!" — udbrød Borgemesteren hastig. — „Sæt ham paa Nr. 3, det mørke Kammer, veed I, og laas godt for ham! Han sidder paa simpel Fangekost indtilvidere!"

Paa disse Borgemesterens Ord nærmede de fortumlede Betjente sig med nogen Betænkelighed til den stærke, overmodige Svend, der nylig havde givet dem saa ubehagelig en Prøve paa sine Kæmpekræfter. Christen Blok nikkede nu dog munter og fulgte dem nogle Skridt hen mod Døren. Her vendte han sig og hilsede den unge Frøken. „Jeg takker Dem af Hjertet, Frøken Strøm! fordi De vilde tage Dem af mig!" — sagde han med Hjertelighed — „kommer den Dag engang, jeg kan give Dem en ærlig Haandsrækning til Gjengjæld, skal det være mig en Lyst og Glæde. Undskyld den Smule Haandgribelighed, jeg her kom for Skade at forurolige Dem med!

Det var en dum Streg, som jeg nu vil gjøre Bod for i det sorte Hul. — Nu skal jeg ikke saare Deres Beskedenhed, Hr. Cancellieraad! ved nogen Lovtale idag over Deres Dyder" — tilføiede han med en ironisk Hilsen for sin strenge Dommer — „men hvad jeg har at fremføre til Deres Berømmelse, forbeholder jeg mig til jeg staaer for Overretten!" — Derpaa gik han rask ud af Døren med Betjentene.

„Det fordømte Menneske!" — mumlede Borgemesteren og stampede forbittret — „det er den sorteste Sjæl, der nogensinde har forgrebet sig paa Øvrigheden og spundet Rænker op mod Retfærdigheden og dens lovlige Haandhævere. Mod ham gjælder det at være paa sin Post!"

„De kan troe, der er ikke en ond Draabe Blod i ham, Hr. Cancellieraad!" — sagde Emilie og betragtede med Opmærksomhed Borgemesterens forstyrrede Udseende og skarpe, urolige Blik — „men behandler De ham haardt — vilde jeg ikke være i Deres Sted for al Verden."

„Hvad? hvorledes mener De?" — spurgte Cancellieraaden forskrækket.

„Han lader til at have slemme Tanker om Dem" — vedblev hun — „og han veed nok Besked om Noget, som De maaske kan have taget feil i."

„Hm, hm!" — mumlede Borgemesteren — „han er en Skumler — et høist farligt Menneske."

„Han er en ærlig Fusentast" — vedblev Emilie med Varme — „han kan falde paa de forunderligste Ting — hvad han anseer for Ret, kan han med største Lystighed sætte Livet paa, og hvad han vil, det sætter han igjennem med en uhyre Haardnakkenhed, om det ogsaa kun er et overgivent Indfald. Forresten er han det godmodigste Menneske af Verden og, med al sin Kantethed, en ærlig,

oprigtig Sjæl. Jeg kjender ham fra den lille Sophie, som sver for mig. Han har boet længe hos hendes Fader. Hun seer meget godt hans Feil; men hun veed ellers ikke alt det Gode, hun vil sige om ham."

„Jeg veed nok, han staaer i Complot med det Prakkerpak — han stikker Hovedet sammen med den gamle Grinebider — og Datteren kan han vel sagtens forlokke."

„Han har været som en kjær Søn der i Huset" — sagde Emilie — „det veed jeg bestemt. Det er fattige, men meget agtværdige Folk, baade Fader og Datter; men De har ganske vist gjort den Gamle Uret, Hr. Cancellieraad!"

„Det kan De ikke dømme om, Frøken!" — afbrød han hende harmfuld. — „Den gamle Slubbert! han ligger som han har redet. Det var ham, der vilde føre Vidner mod min erkjendte Redelighed ved Auctionen over denne min egen Gaard. Har man hørt Magen!" —

„Men faldt Hammeren dog ikke virkelig lidt for hastig paa Bordet ved den Leilighed?" — spurgte Emilie med et listigt Blik. — „Jeg forstaaer mig rigtignok ikke det Mindste paa slige Ting; men det siger ikke alene Sophie og hendes Fader og Hr. Blok" —

„Maa jeg bede Dem forskaane mig for at høre tale om det Pak!" — afbrød Borgemesteren hende nu myndig. — „Jeg finder det meget upassende, at De lader Datteren af min aabenbare Fjende sye for Dem. — Jeg forbyder hende for Fremtiden at sætte Fod over min Dørtærskel. — Jeg finder det ogsaa høist upassende, at De vil blande Dem i mine Sager og forsvare denne Skumler og Forbryder. Det fordømte Menneske har nu bragt mig rent ud af Stemning til denne høitidelige Handling — og Papirerne — jeg har dog aldrig glemt" — — han foer

pludselig med Haanden til sin Lomme, som greben af en Tanke, der forskrækkede ham.

„Jeg skal strax bringe Dem i høitidelig Stemning igjen!“ — sagde Emilie og satte sig til Pianofortet — „hvad siger De om denne majestætiske Symphonie!“ —

„Nei“ — mumlede Borgemesteren beroliget og holdt en Nøgle i sin Haand — „tom Trudsel! — Det er umuligt!“

Medens Emilie nu spillede og Cancellieraaden med høitidelig Mine grundede paa sin Tale og hemmelig ordnede sit forstyrrede Udseende ved nogle smaa Haandbevægelser for Speilet, gik Christen Blok frem og tilbage i det nye, bælgmørke Fængselskammer Nr. 3, hvor der hverken var Brix, Bord eller Sengested. Han gned sine Hænder med megen Tilfredshed, medens han hørte hvorledes der af Slutteren blev laaset og stænget for ham. Han havde opnaaet hvad han ønskede: et uforstyrret Ophold i dette Fængsel, til han mulig kunde faae udført hvad han kun ufuldstændigt havde forberedt.

Dette til de groveste Forbrydere bestemte Fængsel grændsede umiddelbar til Archivet i Borgemesterens Bolig og var efter hans hemmelige Anordning forsynet med et skjult Hul i den tykke Brandmur, der var saa stort, at et Menneske til Nød kunde bringes ind eller ud derigjennem. Dette Hul var lukket fra Archivet med en tyk Jernlem, baade med Laas og Skodde. Gjennem en lille skjult Aabning paa Jernlemmen kunde man fra Archivet høre enhver Lyd i det mørke Fængsel. Dagen tilforn havde Borgemesteren selv prøvet denne Indretning og fundet den for=

træffelig, enten man vilde udforske eller pludselig overraske en Fange; at den ogsaa kunde tjene til at underhandle med en Fange og hjælpe ham til Flugt — talte han Intet om.

Til denne Foranstaltning havde Christen Bloks Lune og mekaniske Færdighed imidlertid føiet en anden, som var Borgemesteren ubekjendt. Jernlemmen havde en dobbelt Ramme i Muren og kunde tilligemed den hele inderste Ramme, med lukket Laas og Skodde, meget nemt inddrages i Fængslet eller aabnes ved et Tryk paa en skjult Fjæder. Over denne Parodie paa Borgemesterens Dillettantskab i Fængselbygningskonsten havde han moret sig meget. I den tykke Fængselsmur havde han desuden indrettet et skjult Gjemmested, hvori han havde gjemt en Fil, et Brækkejern, et langt Reb og Alt, hvad en ulykkelig Fange kunde behøve til at undkomme. Den, der ved disse Undvigelsesmidler skulde frelses, maatte rigtignok understøttes af en usandsynlig Lykke eller en sjelden Anelsesevne. Gjemmet i Muren var, ligesom den lønlige Forbindelse med Archivet, saa vel forvaret, at kun Den, der var indviet i den hemmelige Mekanisme derved, kunde aabne det. Lurehullet i Jernlemmen vilde dog snarere kunne opdages af en opmærksom Fange, da en fin Lysstraale kunde trænge derigjennem fra Vinduet i Archivet, hvergang Klappen for det aabnedes; og denne Klap kunde ogsaa aabnes fra Fængslet. Den Fange, der opdagede Dette, maatte endnu bedre, end hans Belurere, kunne benytte det og fra Fængslet selv udspeide Alt, hvad der foregik i Archivet, som ikke savnede det fornødne Lys til helt at oversees fra det mørke Fængsel. Ved at anstille Forsøg herpaa, var Christen Blok, under sit Arbeide i Fængselskamret, selv kommen til Kundskab om Borgemesterens Underslæb, som Bygnings-

inspecteur. De forfalskede Regninger, som han ogsaa forrige Aften ved deres sidste Afregning havde seet paa Archivbordet, havde nu i tre Timer ligget skjulte i dette hemmelige Gjemmested i Fængselsmuren tilligemed endel andre mistænkelige Papirer, der laae i samme Bunke paa Borgemesterens Bord lige under Jernlemmen og som Christen Blok denne Morgen gjennem Hullet havde flyttet til dette sikkre og hemmelige Gjemmested i Fængselskamret. Herfra havde han tænkt at kunne tage dem med sig inden han, et Par Timer derefter, afleverede Bygningen; men deri var han bleven forhindret. At de indeholdt meer Ulovligt end de raderede Regninger, havde han den stærkeste Mistanke om, efter hvad han i sit Skjul i største Skynding havde bemærket.

Det Første, han nu foretog sig, var at overbevise sig om, at der for Øieblikket Ingen var tilstede i Archivet. Ved Hjælp af et chemisk Fyrtøi og en Stump Voxlys, som han havde i Vestelommen, fik han kiget saameget i Papirerne, at han saae sin Mistanke om Borgemesterens Uredelighed fuldkommen bekræftet. Men han maatte skynde sig at puste Lyset ud, da han hørte Døren til Archivet knirke. Han gjemte Papirerne hastig paa sit Bryst og knappede godt til for dem. At han nu blev beluret kunde han formode; men sees kunde han umuligt i det Mørke, hvori han befandt sig. „Lur nu kun, Lurendreier!“ — mumlede han og lagde sig paa det haarde Gulv. For at more sig, begyndte han derpaa at synge alle de lystige Viser, han kunde. Ved Middagstid blev der ved en lille Skruehylde paa den tillukte Dør sat en Tinskaal ind til ham med den simple Fangekost, han allerede vilkaarlig var dømt til. Han lod den slette Føde imidlertid smage sig godt og raabte til Slutteren om den store Fest var forbi,

og om der ikke var givet Befaling til at bringe ham i Forhør eller skifte Opholdssted.

Herpaa fik han dog intet Svar. Mads Fangefoged havde allerede modtaget det nye Strafferreglement, hvorom Borgemesteren nylig havde talt saa rørende paa Vidneforhørsalen, og i Fængslet Nr. 3 maatte intet Menneske tale til nogen Fange.

Der var nu atter dødsstille omkring den enlige Fange. Tiden begyndte at falde ham lang, og han var nær ved at fortryde sin Villighed til at lade sig indelukke i dette mørke Hul, istedetfor i Varetægtsfængslet, som han selv havde indrettet saa lyst og bekvemt, som muligt, og som tilbød en smuk Udsigt over Mark og Skov. Den Vilkaarlighed, hvormed han allerede blev behandlet, kunde maaske gaae saavidt, at man lod ham sidde her i Mørke, uden Forhør eller lovlig Behandling, i flere Døgn — og om det nu blev til Uger — eller Maaneder? Det løb ham koldt ned over Ryggen ved denne Tanke; men han trøstede sig med, at han i alt Fald havde to Udveie til at sætte sig i Frihed. Han fløitede en lystig Vise, svøbte sig godt ind i sin Bluse og faldt endelig i Søvn paa Gulvet. Han loe i Drømme og syntes, han løb omkap med Borgemesteren og saae ham tabe først Hatten, saa Haaret, saa Tænderne og endelig største Delen af den øvrige Krop tilligemed et vigtigt Klædningsstykke, medens han raabte, at det var hans Moralitet og hans Ære. Idet Christen Bloks Latter herover blev lidt skadefro, syntes han, at han selv pludselig faldt ned i en uendelig dyb Brønd, hvor han blev til en stor Fisk, og at Sophie tridsede en Spand ned i Brønden, for at fiske ham op — men, hvad der var det Grueligste, for at lave Fiskefricadeller af ham til sin Fader. Han vidste, at hun kjendte ham ikke og i al Ufkyl=

dighed vilde fange ham, som en Fisk. Han vilde raabe og give sig tilkjende; men det var ham umuligt, fordi han var og blev en Fisk. Han vidste, at han ikke kunde undgaae at fanges, for hun havde allerede fanget ham paa hendes Confirmationsdag. — — Han vaagnede ved en Lyd, som han syntes virkelig kom fra en Brøndtridse; men snart opdagede han, at det var en stærk Snorken i hans Nærhed. Han reiste sig og lyttede. Den snorkende Lyd kom fra Archivet. Han saae derind gjennem det lille Hul i Jernlemmen. Maanelyset oplyste det hele Værelse. Man havde flyttet en Feltseng derind, og, saavidt han kunde see, var det Borgemesteren selv, der havde valgt dette Sted til sit Sovekammer.

Uden lang Betænkning gav Christen Blok nu efter for sit ubændige Hang til overgivne Streger. Han aabnede hastig Gjemmestedet i Muren og fremtog det Reb, der fandtes. Han kigede atter ind til sin Nabo. Han saae, der stod en Karaffel og et stort Stykke Postei paa Bordet. Feltsengen, Borgemesteren sov paa, syntes ham meget indbydende, naar den kun var ledig. Han trykte paa den hemmelige Fjæder, og Jernlemmen aabnede sig. Et Øieblik derefter stod han ved den sovende Borgemesters Seng. I en Haandevending havde han bundet ham et Tørklæde om Munden og rullet ham saa tæt ind i Sengetæppet, at han hverken kunde røre Arme eller Ben, hvorpaa han med stor Behændighed surrede ham saa fast sammen med Rebet som et Svøbelsebarn. Ved saaledes at blive puslet af et Par Kæmpenæver, maatte nødvendig den stærkeste Sover faae Øinene op; men førend den forskrækkede Borgemester kunde begribe hvad der var hændtes ham og af hvis Hænder han saa besynderlig blev tumlet, var han forvandlet

til en levende Mumie, der kun havde Næsen og Øinene til sin Raadighed.

„Undskyld, Deres Velbyrdighed!" — sagde Christen Blok — „men nu er det Deres Sag at indvie fuldstændig den nye Fængselsbygning og prøve Fortræffeligheden af Nr. 3." Dermed puttede han ham ind i det mørke Fængsel og lukkede Jernlemmen efter ham.

Christen Blok slog sig nu til Ro og gned lystig sine Hænder. Han tog først rigelig Erstatning for den magre Fangekost ved at lade Vinen og Posteien vederfares den grundigste Anerkjendelse. Derpaa strakte han sig veltilfreds paa Borgemesterens afkjølede og puslede Seng, hvor han sov prægtigt til den lyse Morgen. Da han vaagnede, var der allerede Færdsel paa Gaden, og det varede noget inden han besindede sig paa hvor han befandt sig. Han saae nu Borgemesterens Silkeslobrok paa Stolen ved sin Seng. Med en lystig Latter sprang han op og tog den paa. Derpaa spurgte han ved Lurehullet til Hr. Cancellieraadens Befindende og hvorledes han var tilfreds med Nr. 3.

„Djævleblendte Menneske!" — mumlede Borgemesteren neppe hørlig under Mundklædet, som han nok havde faaet skubbet noget løsere — „det skal komme Ham dyrt at staae!"

„Naar jeg nu ringer, saa faaer jeg vel Kaffe?" — spurgte Christen Blok. — „Jeg har sovet fortræffeligt. Det var en ypperlig Portvin, her stod — og Posteien var upaaklagelig. Veiret er prægtigt idag, Hr. Borgemester! Solen skinner saa deiligt herind. Førend jeg reiser, vil jeg dog i al Magelighed drikke Kaffe i Deres Slobrok. Ret betænkt, saa reiser jeg dog ikke saa hovedkulds" — tilføiede han. — „Naar Mads Slutter har bragt Dem Frokost og hjulpet Dem ud, kan De endnu træffe mig her i Archivet

— saa kan vi ved en Cigar tale nærmere om Papirerne, De veed nok, og om Deres skjulte Fortjenester, som jeg har saa gode Beviser for." —

„Fordømte Satan!" — mumlede den dæmpede Stemme i Nr. 3. Christen Blok hørte dog ikke meer paa ham. Han havde tændt sig en Cigar og aabnet Vinduet til Gaden. Der gik nogle Mursvende forbi til deres Arbeide; han hørte, de talte iøvrigt om ham og pegede op til Fængslet, som de lode til at have stor Lyst til at rive ham ud af. Men paa Fortouget under Fængslet gik en gammel Mand og vred sine Hænder, medens han af og til trampede harmfuld i Stenene. Det var gamle Mester Falk, der nu just kastede et lynende Blik op til Borgemesterens Vinduer. Christen Blok stak Hovedet ud af Vinduet og gav ham et Vink. Den Gamle kjendte Blok i Borgemesterens Slobrok. Han satte et høist forundret Ansigt op og nærmede sig med dæmpet Latter.

„Stille!" — hviskede Christen Blok og lagde Fingren paa Munden. Han forsikkrede sig først om, at Ingen bemærkede dem, og lod derpaa den Papirspakke, han havde ved sit Bryst, glide ud af Vinduet. „Forvar den Skat vel til vi sees!" — hviskede han og lukkede Vinduet saasnart han havde seet Mester Falk slentre hen ad Gaden med Hænderne paa sin Ryg og med Pakken i sin Lomme. Nu trak han i en Klokkestræng og satte sig ved Archivbordet med Ryggen mod Døren. Kort efter traadte en Tjener ind med Kaffe og Hvedebrød paa en Bakke. Han satte Bakken paa Bordet og spurgte om Hr. Cancellieraaden ellers havde Noget at befale.

Blok rystede paa Hovedet, uden at vende Ansigtet mod ham, og indhyllede sig i en Damp af Cigarrøg. Tjeneren gik langsomt ud af Døren og forundrede sig høilig

over at see sin Herre første Gang i Verden smøge Tobak og bære en gulbrun Paryk, der i høi Grad lignede eget Haar.

„Fortræffelig Kaffe! Hr. Cancellieraad!“ — raabte nu Christen Blok ind i Fængslet. Kort efter hørte han Larm derinde og saae, der var Lys.

„Ih! du barmhjertige Samaritaner!“ — lød Mads Fangefogeds snøvlende Stemme — „Hr. Borgemester! Hr. Cancellieraad! Deres Velbyrdighed selv — og svøbt som et Pattebarn — og bundet med Reb som en anden simpel Kjeltring!“ — —

„For Satan! hjælp mig og hold Mund!“ — afbrød Borgemesteren ham og lod nu dog til at have faaet Tørklædet helt fra Munden.

„Ih! du retfærdige Dommer i Israel!“ — udbrød atter Mads Fangefoged — „hvor er Borgemesterens Haar? — hvor er Tænderne? og hvor er de rigtige Ben?“

„Hold Mund! — for Satan! og skaf mig mine Klæder!“

„Men hvem har forbyttet Borgemesteren? — og hvor er han, den anden Gauthy, den rigtige Fange?“

„Derinde!“ — raabte Borgemesteren. — „Det er himmelskrigende! — han har brudt ind til mig — taget mig ud af min Seng — puttet mig herind i dette Helvedes Hul — udplyndret mig — sovet i min Seng og nu drikker han min Kaffe, det Uhyre!“

„Umuligt, Herre!“ — raabte Mads — „her er intet Brud paa Muren — det maa være Trolddom og Djævelskab“ —

„Hullet — det fordømte Hul — dit Asen!“

„Men her er jo intet Hul“ —

„Ligemeget! — det kommer ikke dig ved! — men afsted! hent mig mine Klæder! siger jeg, og — hør!"

Mere hørte Christen Blok ikke af hvad der taltes. Der blev nu hvisket ganske sagte. Lyset blev slukket, og snart var der aldeles dødsstille i det mørke Fængselskammer. Christen Blok begyndte nu dog at overveie sin Stilling. Kort efter saae han med nogen Betænkelighed, at Huset var omringet af Mennesker. — Folk stimlede sammen paa Gaden, som der var Ildebrand.

„Indbrud! — Røveri! — et galt Menneske!" — mumlede den Ene til den Anden. — „Borgemesteren myrdet!" — sagde Nogle — „og ganske forskrækkeligt!" — tilføiede Andre — „Haar og Kjød er rent af ham — han er i en elendig Tilstand" —

„Huden skal han dog have beholdt, men der er ikke en Pille Kjød paa ham" — sagde en Spottefugl. „Han lever dog endnu" — sagde en Anden. — „Men han gjør det ikke længe" — forsikkrede en gammel Kone.

Der var imidlertid kjørt en lukket Vogn frem for Borgemesterens Dør. — „Det gale Menneske skal kjøres lige til Daarekisten!" — sagde nu Nogle — „det er forskrækkeligt! — den arme Borgemester!"

Christen Blok vilde nu skynde sig ud af Huset, for at tale Folk tilrette og oplyse hele Sagen; han vilde aabne Archivdøren, men fandt den lukket ilaas; han løb til Vinduet og rev det op; men idetsamme styrtede der fire stærke Karle ind til ham og kastede sig over ham. Efter en voldsom Modstand blev han overvældet og bunden. Man stimlede sammen for at see ham. Nogle skreg og korsede sig over hans vilde Udseende. Andre beklagede ham. Nogle vilde trænge sig frem med Magt og befrie ham — blandt dem var gamle Mester Falk. Forgjeves raabte Blok, at

det kun var et lystigt Puds, men at han havde alvorlige Ting at klage over mod Borgemesteren — Ingen kunde høre hvad han sagde for Larm og Skrigen af de mange Mennesker. Mange havde seet ham i Borgemesterens Slobrok, som man først fik trukket af ham i Gadedøren. „Gal er han rigtignok! Skade for den vakkre, lystige Karl!" — var en almindelig Yttring. — Saa hastig som muligt blev han stuvet ind i den lukkede Vogn, ledsaget af to Politiebetjente; en tredie satte sig hos Kudsken — og Vognen rullede ud af Byen.

Den hele lille By var kommen i Bevægelse ved denne usædvanlige Begivenhed, som fortaltes forskjelligt af Enhver med de mest overdrevne Tilsætninger. Borgemesteren — hed det — var af det gale Menneske antagen for et Svøbelsebarn og stjaalet ud af sin Seng, til stor Forfærdelse for Cancellieraadinden, som, maalløs af Skræk, maatte see paa hvorledes hendes Mand blev svøbt, som et Barn, og lullet for af den gale Mand. — Cancellieraaden var i Svøbet bragt ud af sit Hus og ind i det mørke Fængsel gjennem Vinduerne. — Men da der netop intet Vindue var paa det Fængselskammer, paastode Andre, det var skeet igjennem Taget. Alle vilde vide, „at der var ikke et helt Lem paa Borgemesteren — han havde desuden savnet en stor Mængde Regninger og andre vigtige Papirer, som det gale Menneske havde nedslugt og troet, det var Posteier. Den ulykkelige Borgemester laae nu for Døden af Skræk og Lemlæstelse." — —

Næste Dag viste imidlertid Borgemesteren sig i fuldkomment Velbefindende saavel paa Raadhuset, som paa Byens Gader. Om Christen Blok hørte man først nogle Uger efter, at man med stor Møie havde bragt ham til Daareanstalten i Slesvig, hvor han strax havde givet de

mest utvivlsomme Beviser paa sin Affindighed ved at gjennemprygle baade Lægen, Inspecteuren og tre Oppassere. Han blev nu ogsaa behandlet med stor Strenghed og maatte baade Nat og Dag holdes i Spændetrøien.

Den unge, talentfulde Mands Skjæbne blev høilig beklaget af de Fleste, som havde kjendt ham; men Ingen var utrøsteligere derover, end gamle Mester Falk og hans Datter. Den Gamle svor paa, at Christen Blok var ved sin fulde Forstand; men at Borgemesteren kun havde sendt ham til Daareanstalten, for, om muligt, ved en saadan Behandling at gjøre ham virkelig gal eller faae ham anseet derfor og derved dække sin egen Skam, tilligemed alle de Slyngelstreger, Christen Blok var kommen under Veir med og visselig kunde føre Beviser for, naar han var fri.

Derom yttrede den Gamle sig heftigst for sin Datter og enkelte fortrolige Venner, men forsigtigere i flere Vidners Paahør. Naar Rygtet af og til dog bragte et og andet saadant Ord i Omløb, blev det kun troet af Faa og snart neddysset, som en urimelig og ondskabsfuld Bagvaskelse af Borgemesterens Uvenner.

II.

Næsten et helt Aar var forløbet. Det var en halvdunkel Aften i August. Maanen var skjult af en tyk Regnsky. En smuk Gig rullede hen ad den indgrøftede Vei, der fører fra den lille Kjøbstad *** til nogle Landsbyer og en større Sædegaard. I Giggen sad en ung Herre, indsvøbt i en brun Reisekappe og med Kaskjetten dybt ned over Øinene. Han syntes hensjunken i saa dybe Tanker, at han ikke bemærkede en høi Fodgænger, der gik mellem Grøften og det yderste Hjulspor og aabenbart stod Fare for at kjøres over, hvis han ikke vilde springe ned i den dybe Muddergrøft. Dog, ligesom dette Spørgsmaal maatte afgjøres, væltede Giggen til den modsatte Side, og Herren, der kjørte den, laae midt paa Veien i en Regnpyt, med Tømmen i Haanden, medens Hesten stod stille og vendte Hovedet forundret tilbage mod ham. Den unge Mand syntes endnu ikke ret udreven af sine dybsindige Tanker. „Emilie!" var det eneste Ord, der kom over hans Læber, medens han blev liggende uden at gjøre Mine til at reise sig.

„Med Forlov! vil den gode Herre blive liggende der og sylte Valle?" — spurgte nu en dyb Basstemme, og et Par kraftige Hænder løftede ham op. Den høie Fodgænger

stod for ham. Det var en stærktbygget ung Mand i en afslidt blaa Bluse, med Randsel paa Ryggen og en stor Knortestok i Haanden. Under en lille Kaskjet brusede et fyldigt gulbrunt Haar ham ned over Kinderne, og han bar et Skæg, som ikke syntes at have kjendt Kniv eller Sax i et helt Aar. „Nu, hvor staaer det til?“ — spurgte han med et godmodigt Udtryk i den barske, hule Stemme.

„Jeg takker! ikke saa ilde“ — svarede den fortumlede Gigherre med betvungen Smerte i den klangfulde Røst. — „Jeg begriber kun ikke, hvorledes det gik til.“

„Det er meget begribeligt!“ — sagde Fodgængeren mut: — „jeg maatte jo endevende Kariolen, for ikke at blive kjørt i Grøften!“

„Gud bevare's! dertil har jeg nødt Dem med min Uagtsomhed? Jeg beder Dem tusind Gange om Forladelse! kom De ikke til Skade?“

„Aa, nei! det var en nem Sag, og jeg slap vel derfra; men Deres Arm hænger saa underligt — den skulde dog aldrig være brækket?“

„Jo, det troer jeg rigtignok. — Jeg har endel Smerte i den — og den hænger lidt underligt, som De bemærker. Siden De er saa god at tage Dem af mig, tør jeg maaske bede Dem hjælpe mig Giggen op! — Jeg kan snart være hjemme — og saa kan jeg sende min Karl efter Lægen. — Undskyld al den Uleilighed, jeg gjør Dem!“

„Men, for Satan! Menneske! er Deres Arm brækket, er det jo ikke Dem, der skal gjøre Undskyldninger!“ — udbrød Fodgængeren heftig, næsten med vred Stemme, idet han hastig løftede det væltede Kjøretøi op og satte dets velbaarne Eier saa let, som det havde været et Barn, op paa Sædet. Han havde tillige grebet Pidsk og Tømme. Nu sprang han selv uden Omstændigheder op i Vognen.

„De er altfor god!" — sagde den syge Herre med mat Stemme — „De vil endogsaa kjøre for mig — De gjør mig en sand Tjeneste! — Der ligger min Gaard." Han pegede paa en straatakt Avlsgaard, som laae enligt ved Skoven ligefor dem. Derpaa sank han bevidstløs tilbage paa Sædet, medens Giggen allerede rullede afsted.

„Hm! Armen brækket" — mumlede den langskæggede Kudsk, uden at bemærke sin Sidemands Tilstand — „og saa vil han hævne sig med lutter Fromhed og Høflighed, den Slubbert! — Jeg taaler ingen Slags Fornærmelser længer i Verden!" — sagde han nu næsten høit. — „Der er mange Slags Hallunker til, baade artige og grove." — Med et noget vildt Blik betragtede han sin afmægtige Sidemand, medens han gav Hesten et Smæk og lod den trave rask frem midt ad Veien. Ved det stærke Ryk i Vognen, faldt Kaskjetten af Hovedet paa Giggens besvimede Eier. Maanen var kommen frem af den mørke Sky og belyste nu hans smukke, ligblege Ansigt. Den skæggede Kjøresvend udstødte et Skrig og standsede Hesten med et voldsomt Ryk.

„Er han død!" — udbrød han — „det er da Satan til Historie! — men saa galt er det vel ikke — Holloi! hvordan er det fat? Kammerat! men hvad i al Verden er Dette? er det ikke Peder Casper selv? — Hei! Du! Casper Lange! kjære Peder Casper!" — raabte han nu og ruskede i ham — „har jeg væltet dig ihjel? — vil du gjøre mig det Spilop og døe for mig, midt paa Landeveien? — Lev op! dit Skarn! din kjælne Jomfru-Hund!" — Taarerne kom ham i Øinene, medens han bandte og vedblev at ruske i ham. Den Besvimede slog nu sine Øine op.

„Nu, Gud skee Lov og Tak!" — udbrød den skæg-

gede Kjøresvend — „Du havde nær skræmmet Livet af mig, din Slubbert! Hvad skal den dumme Daanen til? Du er ellers" — bandte han — „dog den Bedste af alle de Narre, jeg har kjendt." Han satte Hesten i Firspring med et vældigt Smæk. — „Kjender du mig ikke?" — vedblev han — „jeg er gale Christen Blok — og jeg kommer lige fra Daarekisten. — Men nu skal du see, jeg kan kjøre og bringe dig hjem i en Ruf!"

Den Syge stirrede forskrækket paa sin underlige Sidemand, uden at mæle et Ord, og det gik fort i Galop hen ad den smudsige Vei, saa Dyndet sprøitede dem begge om Ørene.

Det var Eieren af den saakaldte lille Bøgedalsgaard, Cand. phil. Lange, der saaledes, i halvt bevidstløs Tilstand, med sin brudte Arm blev kjørt til sit Hjem, uden at give en Lyd fra sig, medens den hastige Kjørsel forvoldte ham voldsomme Smerter.

Denne unge Mand havde for et halvt Aar siden forladt Universitetet, for at føre et stille, beskedent Liv, som Jordbruger paa den lille Landeiendom, som en arvet Formue havde sat ham istand til at kjøbe. Bøgedalsgaardens skjønne Beliggenhed ved Skov og Sø, i Nærheden af hin lille Kjøbstad havde en dobbelt Tillokkelse for ham. Det var ikke blot hans Kjærlighed til Naturen og Landlivets Fred, men en anden og hemmelig Kjærlighed, der havde smykket dette hans nye Hjem med alle en romantisk Fantasies og en drømmende Elskovs Tryllerier. Foraaret og Sommeren havde han med stille Forhaabninger anvendt paa at sætte Avlsbruget i god Stand og forskjønne den

lille hyggelige Vaaning. Ved sine hyppige Besøg i Kjøbstaden havde han næsten altid havt Anledning til at prise sin Lykke. Det sidste Besøg havde baade fortryllet og nedslaaet ham. Det var dette Besøg, der havde sat ham i den dybsindige Stemning, hvori han nær havde kjørt Christen Blok i Grøften og som havde hans uheldige Væltning til Følge.

Casper Lange var en stille poetisk Natur, med et ganske særegent Talent til at føle sig lykkelig og med en Kjærlighed til alle Mennesker og til alle Guds Skabninger, der næsten altid skinnede ham ud af de livlige brune Oine. Uden at tiltroe sig nogen Gave til konstnerisk Virksomhed, var han i høi Grad modtagelig for det Skjønne. Derom vidnede hele hans Omgivelse, saavel Hus, som Have, saavel hans lille udsøgte Bogsamling, som de smagfulde Konstværker, hvormed han efterhaanden udsmykkede de smaa, hyggelige Værelser. Alting havde der et lyst og livsglad Anstrøg. Første Gang siden han tog Gaarden i Besiddelse var nu hans smukke Sovekammer forvandlet til en Sygestue.

Dagen efter hint Uheld med Armen laae han her paa Madratsen i sin simple Jernseng, bleg og stille, uden at tage Deel i de sædvanlige, ham alt saa kjære Sysler. Hans venstre Arm hvilede paa Tæppet, i stiv Forbinding, som et dødt Svøbelsebarn. Han holdt en Bog i den høire Haand; men hans Blik gled ofte ud over Bogen og syntes gjennem Vinduet at søge Hvile paa Spidsen af Kirketaarnet i den lille Kjøbstad, som der var fri Udsigt til. Lægen havde nylig forladt ham og anbefalet ham sex Ugers Taalmodighed samt fuldkommen Sjæls og Legems Ro, hvorimod han havde givet ham Haab om at faae den brudte Arm ligesaa stærk og veldannet som tilforn.

Den unge Mand var, uagtet sin Bleghed, særdeles smuk; der var et usigelig mildt og kjærligt Udtryk i det fine, ædelt dannede Ansigt, og som han laae der, med de sorte bløde Haar over den hvide Pande og med de mørke-brune Øine vendte mod Lyset, saae han ud som en drømmende østerlandsk Eventyrhelt, hvis Slægt kunde være kommen til Norden med de milde Vaners Stamme.

„Jeg er med alt Det dog et lykkeligt Menneske!" — sagde han halvhøit ved sig selv — „jeg veed jo nu, hun holder af mig — og om jeg saa aldrig" —

Videre kom han ikke i Betragtningen over sin Lyksalighed; han drog et dybt Suk, der uvilkaarlig modsagde hans Lyksalighedsfølelse, medens den brækkede Arm tillige syntes at smerte ham og havde tabt sin rolige Stilling.

Idetsamme reiste en høi Skikkelse sig i den dunkle Krog af Værelset. Det var hans gamle, kjære Skolekammerat, Christen Blok, som han nu med glad Bevidsthed gjenkjendte i den vilde, skæggede Svend, der forrige Aften havde væltet hans Gig og kjørt ham hjem. Med største Iver havde Christen Blok ogsaa hentet Lægen og vaaget hele Natten ved den Syges Leie. Nu havde han faaet sig et styrkende Blund i Krogen, efterat Lægens Yttringer havde beroliget ham. Med sit uredte Haar og Skæg, i den lurvede, overstænkede Bluse, saae han noget uhyggelig ud. Der var ogsaa noget Vildt i hans Adfærd, saavelsom i hans store, rullende Øine, som havde sat Skræk i alle Husfolkene. Med en Egenmægtighed, som han var Herre i Huset, havde han anordnet Alt, hvad der behøvedes til den syge Herres Pleie. Saavel i Stald som i Kjøkken havde han givet strenge Beviser for den Hersker-Myndighed, man mente, den syge Herre i sin Svaghed havde overdraget ham. Nu gned han sine Øine og betragtede

Hr. Lange med et skarpt Blik. „Er der Noget i Veien?" — brummede han — „ligger du godt saaledes?"

„Udmærket godt!" — svarede den Syge. — „Jeg ligger just og glæder mig over den deilige Udsigt, jeg her har, siden du fik det kostelige Indfald at vende Sengen med mig. Lyset skærer mig kun lidt i Øinene; derfor vil de af og til løbe i Vand."

„Jeg vil slaae Rullegardinet ned — jeg vender Sengen med dig igjen" —

„Nei, paa ingen Maade! hvad Glæde havde jeg saa af Udsigten? — Jeg ligger ganske fortræffeligt. — Jeg har det i alle Maader ypperligt — og jeg kan ikke noksom takke dig" —

„Hold Mund med den Sladder, Kammerat! Jeg har handlet som en Slyngel imod dig — det veed jeg nok — men derfor skal du ikke brille mig. Dog, jeg veed det nok — det er heller ikke din Mening. Spar nu kun dine Taksigelser, til du faaer Noget at takke for — og lig rolig som Doctoren har sagt! Vil du ellers have nogen Ting udrettet, saa sig til! Jeg skal skaffe dig Alt, hvad du peger paa, hvad det saa gjælder! Hvad sukkede du nys for? og hvorfor var der Vand i dine Jomfruøine? herud med Sandheden, Casper! Jeg er en gammel Karl, som du ikke skal putte Blaar i Øinene."

„Jeg trænger til Ingenting for Øieblikket, du gamle, trofaste Ven!" — sagde den Syge og klappede hans stærke Haand — „jeg har langt større Grund til at glæde mig, end til at være bedrøvet. Jeg kan aldrig noksom takke Vorherre for al den Lykke, han har forundt mig. Lidt mismodig blev jeg før; men det var skammeligt. Vil du endelig fornøie mig med Noget, saa fortæl mig hvorledes du har tumlet dig om i Verden siden vi sad sammen paa

Skolebænken! I tre Aar hørte jeg jo slet Intet fra dig. Jeg søgte dig flere Gange forgjeves; men du kom aldrig til mig. Ifjor hørte jeg, du var sat — du var sendt — du var i Cuur og Pleie, vil jeg sige" —

„Sendt til Slesvig — sat i Daarekisten, vil du sige — men du nænner det ikke. — Det er ellers ganske rigtigt: ifjor omtrent ved denne Tid blev jeg sat i Daarekisten." — Christen Blok loe halvt lystig, dog ikke uden Bitterhed, og hans høire Haand knyttede sig uvilkaarlig.

„Du var syg, sagde man, men du blev vel godt behandlet — og nu er du jo, Gud skee Lov, fuldkommen rask igjen."

„Jeg var bindegal, paastod man, og nu skal jeg være gjort klog igjen i Daarekisten; men Løgn var det Ene, som det Andet. Da vi To saaes sidst, var nok den Dag, jeg rendte af Latinskolen og du kom i øverste Klasse. Jeg røg af i Latinen, veed du — det var aldrig min Sag; men Bygmester vilde jeg være. Da du blev Student med præ, blev jeg Mursvend med al Ære; — men med Studenten vilde jeg ikke søge Laug. — Jeg kjender nok jeres Storsnudethed i det Øieblik, I hedde Studenter. — I troe da, Ingen er et rigtigt Menneske, som ikke kan skrive sine Dumheder op paa slet Latin. — Nu, lad den Fugl flyve! — Dig gjorde jeg kanske Uret — du var maaske ikke som de Andre. Jeg holdt mig til mine Lige. Paa Svendeherberget havde jeg lystige Dage og Nætter. Engang imellem maatte jeg betale Lystigheden med en Mulkt eller et Par Dages Politie-Arrest. Jeg hed den lystige Murer eller gale Christen Blok, ligesom i Skolen. Men Haandteringen havde jeg lært tilbunds. — Jeg vandt siden ogsaa et Par Medailler paa Akademiet, som Elev i Bygningsfaget. Jeg blev Mestersvend paa det bedste Værksted i Byen og Con-

ducteur eller Bygmester paa anden Haand i Smaastæderne. Ifjor vilde jeg vandret udenlands; men saa var det, jeg havde det Uheld at komme i Daarekisten for den Smule Spøg med den forlorne Borgemester."

„Den Historie kjender jeg" — sagde Lange — „det var rigtignok den galeste Streg af dig, jeg endnu har hørt — men var det kun din gamle ubændige Overgivenhed, som jeg gjerne vil troe — og var Maaden, man tog det paa, en Hevn af dine Uvenner, som jeg har hørt Nogle ymte om — saa maatte Lægen dog vel snart mærke hvorledes det hang sammen."

„Nei, det mærkede han ikke, den Dosmer! Jeg blev vred, seer du, da han ikke vilde troe mig paa mit Ord, og saa pryglede jeg strax baade ham og Inspecteuren og et Par næsvise Karle læstelig igjennem. Det overbeviste de dumme Mennesker dog saa lidt, at man holdt mig hele tre Maaneder i Spændetrøien. Jeg maatte nu gaae Lægens hele Cuur igjennem med Styrtebade, med spanske Fluer, med Aareladninger, Brækpulvere og alt muligt Djævelskab, til jeg blev spag som et Lam og neppe kunde røre en Haand. Saa fandt jeg paa at anstille mig som et rigtigt Daarekistelem, der baade kan faae Forstand og Frihed ved at give Andre Ret. — Jeg holdt politiske Taler uden Sands og Mening — jeg lod som jeg først efterhaanden kom til Forstand under Styrtebadene — og roste min Doctor, som den viseste Mand i Verden. Det hjalp — og jeg skulde for sex Uger siden været udskrevet som fuldkommen helbredet. Men saa begik jeg den Dumhed, ærlig at skrifte den hele Sandhed, hvorledes jeg havde forstilt mig og holdt dem Alle for Narre. — Men saa var Fanden løs — saa hed det, jeg havde faaet et Tilbagefald og var gal igjen. Det oprørte mig — jeg var kommen til

Kræfter — Lægen fik atter en banket Trøie — og jeg kom i Spændetrøien igjen. Jeg havde sikkerlig siddet der endnu og var vist bleven virkelig gal tilsidst, havde ikke en Guds Engel, formoder jeg, taget sig af mig og faaet min Tilstand, efter høiere Ordre, undersøgt af en fremmed Læge fra Hovedstaden. Nu har jeg to Lægers Attest for, at jeg rigtignok har været gal, men er lykkelig og fuldkommen helbredet ved deres Konst."

„Men, kjære Ven!" — spurgte Lange med en tvivlsom Mine — „var du dog ikke virkelig syg og noget fortumlet i Hovedet? — Den hele Historie forekommer mig dog altfor besynderlig."

„Det gaaer dig som de fleste Andre, min Bro'er! Man vil troe alt Andet, undtagen Sandheden; — siger man den, er man halvgal, og vil man prygle den i Folk, er man bindegal. Dog nu er min Historie ude. Lad mig nu til Gjengjæld vide hvad der er i Veien med dig, foruden Skavanken med Armen! — for meget lyksalig er du, min Sjæl, ikke med det Pebersvendeliv, du her fører."

„Selv om der ikke var et helt Lem paa mig og jeg skulde leve her som Pebersvend til min Død, maatte jeg dog prise mig lykkelig ved at vide — hvad jeg ikke har Ret til at sige dig eller Nogen."

„Nu vel, saa see, om jeg ikke selv kan stave mig dertil! Den Emilie, du havde i Hovedet, da du laae paa Næsen midt i Mudderet igaaraftes, og hvis Navn fløi dig af Munden istedetfor et fornuftigt „Fanden gale", da du havde brukket din Arm — skulde hun ikke hændelsevis hedde Emilie Strøm og være den samme Deilighed, vi begge beundrede, som Barn, paa vort sidste Skolebal? og skulde den store Hemmelighed, du vilde prise dig lykkelig ved at vide, selv uden et helt Lem og som døende Pebersvend,

ikke være den temmelig friske Nyhed, at hun er ligesaa forgabet i dig, som du i hende?"

„Du tager paa Livets Romantik som en Bjørn paa en Sommerfugl, min brave, ærlige Ven! dog det er nu din Maade. Jeg veed, du mener mig det prægtigt, og jeg vil Intet fordølge dig. Det er rigtignok Emilie Strøm, som jeg kun behøver at tænke paa, for aldrig at blive fuldkommen ulykkelig. Borgemesteren, som du satte i Arrest, og som sendte dig til Daareanstalten, har, som en Sortkonstner, bygget en forhexet Mur imellem os, som kun en mægtigere lys Magie kan nedbryde. I Foraaret fandt jeg Adgang i hans Hus, ved at sætte en lille Capital i hans Gaard paa tredie Prioritet, efter en Avisopfordring. Jeg er siden kommen der engang hver Uge og har gjerne taget til Paaskud at sætte en lille Sum i Sparekassen, han er Bestyrer for. Emilie saae jeg da næsten hver Gang. Borgemesteren var altid saa artig at modtage mig, som Gjest, i Familiens Dagligstue; men han drev Høfligheden saa vidt, at han aldrig lod mig være et Øieblik indenfor sin Dør, uden personlig at deltage i Underholdningen tilligemed sin Frue. Dog Kjærlighed er opfindsom, veed du. Jeg vidste altid at drage Emilie ind i Samtalen, og den dreiede sig da ofte om Bøger, vi To næsten alene kjendte. Ved Hentydninger til Charakterer, Situationer og Stemninger, der vare baade Borgemesteren og hans Frue fremmede, lod der sig da sige tusinde Ting, som havde Betydning for os, men ikke for de Andre. Jeg laante ogsaa Emilie Bøger, og ved dem har jeg talt mere med hende i sex Maaneder, end det maaske, selv under langt heldigere Forhold, havde været muligt i sex Aar. Jeg havde altid sat smaa Mærker ved de Ord eller Linier, der omtrent udtrykte, hvad der laae mig paa Hjertet, og naar

jeg fik Bøgerne tilbage, fandt jeg hendes Svar i dem ved andre Tegn. Ved mit sidste Besøg havde jeg, ved et lykkeligt Tilfælde, en velsignet hemmelig Samtale med hende og blev vis i min Sag. Jeg maa formodentlig i min Glæde have røbet Hensigten med mine hyppige Besøg og det lyksalige Haab, der nu var blevet mig til Vished. Borgemesteren var den Dag den fornemme Mand — han var kold og afmaalt. Han gav mig tydeligt nok at forstaae, at han ikke oftere havde Leilighed til at tage mod mine Besøg, og henviste mig i Forretningssager til sit Contoir og sin Fuldmægtig."

„Jeg forstaaer den hele Historie!" — afbrød Christen Blok nu sin Ven, der talte meer, end han syntes at kunne taale. — „Naar Emilie Strøm nogensinde gifter sig, kommer hendes Formynder sagtens i Rasphuset, som Forøder af hendes Midler. Sig mig nu kun een Ting, Kammerat! Er det dig om Pigen ganske alene at gjøre?"

„Naturligvis!" —

„Giv lidt Tid! forstaa mig ret! — Vil du ikke, som forstandig Ægtemand, ansee det for Pligt baade mod dig selv og hende og dine mulige Efterkommere, at gjøre lovlig Fordring paa de Midler, hendes nederdrægtige Formynder sidder inde med?"

„I det Stykke kjender du mig dog nok" — sagde Lange med et af sine smukkeste Blik. — „Jeg giver Alverdens Formyndere en god Dag, naar Talen er om den Pige, jeg elsker; og hun vil ikke bringe den Mand i Ulykke, der dog paa en Maade er hendes Pleiefader. Jeg har, Gud skee Lov! Nok til os begge. Hun vil nøies med den ydre Lykke, jeg kan tilbyde hende; — og mine mulige Efterkommere" — tilføiede han og loe — „de kan jo aldrig for dyrt betale Muligheden af deres Tilblivelse."

„Bravo!" — sagde Blok og knugede hans Haand — „Du er den Samme, som hin Dag i vor Skoletid — husker du det ikke nok? — da vi satte os til at vurdere Alverdens Herligheder, baade Rigdom, Ære, Skjønhed, Magt, Styrke, og hvad det hedder Altsammen. Jeg gav dig dog Ret tilsidst i mit Hjerte, hvor urimeligt lavt du og taxerede alt Andet i Verden, end denne idelig opkogte og forpidskede Kjærlighed, Ingen af os kjendte, men jeg gjerne vilde gjøre Nar af, som en dum, uvoren Grinebider. — Nu veed jeg, hvordan du har det, Casper Lange, og du skal snart faae det bedre, hvis Vorherre ellers vil som jeg. Naar du kan taale det, saa skriv nu kun et Par Ord til den „forlorne Borgemester"! — forlang hans Samtykke, uden Complimenter, og lov ham, at du ikke lovlig vil rage op i hans Formynder-Regnskab og bringe ham i Forbedringshuset, siden det dog neppe vil forbedre saa gammel en Slyngel! Du kan gjerne sætte det i høfligere Stil, om du vil. Send det Brev saa kun til mig! der er min Adresse — og, hvad gjælder det? — om sex Uger, naar du med begge Arme kan omfavne Den, du har kjærest, skal du have Bruden her i Huset og hverken savne Kongebrev, Præst eller Brudefører! Og nu farvel! — hold dig kun rolig og bliv frisk! — Resten skal være min Sag!" — Dermed var han ude af Døren.

Folkene i Huset bleve meget glade, da de saae den nye stormægtige Huscommandant spænde Randselen paa sin Ryg og tage sin Knortestok i Haanden. Først gav han dem dog, paa Hr. Langes Vegne, en nøiagtig Forskrift for hvad enhver af dem havde at iagttage, med Hensyn til deres syge Herres Pleie saavelsom til Gaardens Drift og Orden i det Hele. Han talte dog dennegang i saa godmodig en Tone og tilføiede saa oprigtig en Berømmelse

over deres Kjærlighed og Omhu for deres fortræffelige Herre, at de saae ham gaae bort med langt bedre Tanker om ham, end da han forrige Aften bragte dem deres Herre lemlæstet hjem i den tilsølede Gig.

De sex Uger vare forløbne. Langes Arm var helbredet. Det var en af de sidste Dage i September. Der havde fra den tidlige Morgen været Fugleskydning i den lille Kjøbstad * * *, og Borgemesteren var bleven Fuglekonge. Han gav i den Anledning et stort Middagsgilde for de anseligste Borgerfamilier, og om Aftenen skulde der være Borgerbal paa Gjestgivergaarden. En Time før Middagsselskabet skulde samles, stod Cancellieraaden for Speilet i sin Dagligstue i en splinterny Uniform, der hverken manglede Snørliv eller Vat, og prydet med en stor grøn Papegøie i et Axelbaand, ligesom en Elefantorden. Hans Frue sad i sin bedste Pynt i Sofaen og beundrede ham.

„Du har Ret, min himmelske Concordia!" — sagde han med et selvtilfreds Smil — „det klæder mig ikke saa ilde. Jeg hører ikke til de Mennesker, der bryde sig om Stads og Fjas; men i min Stilling er det Pligt, med saa megen Værdighed, som muligt, at repræsentere Statens høieste Magt og selv den Allerhøiestes Person. Du seer ogsaa ud som en virkelig Dronning idag, min Hjerte!"

„Fugledronning kan jeg dog ikke sige, jeg skøttede om at hedde" — svarede Fruen — „det klinger dog som Noget, man kun vil fjase med, og som ikke er ægte. — Du behøver ikke at see saa surt, min Engel! jeg tænkte saamænd ikke paa dine" —

„Godt, meget godt, min Bedste!" — afbrød han hende med Værdighed. — „Du har fuldkommen Ret! Dette Fuglekongevæsen er rigtignok kun et Slags Leg, og jeg vilde ansee det for uanstændigt for en Mand, som mig, at tage Del deri, hvis jeg ikke følte mig hævet over al forfængelig Smaalighed. En saadan borgerlig Decoration giver dog altid en vis Anseelse i en lille By, som denne. Jeg bliver vist ogsaa snart i Virkeligheden noget Mere. Jeg har tre Gange mindet om Justitsraadstitelen, og nu maa den vel snart komme. Den anden Udmærkelse, du veed nok, har jeg sikkert Haab om. Med al min Foragt for det tomme Skin og for alle ydre Tegn paa Ære, som den sande Fortjeneste kan see dybt ned paa, indrømmer jeg dog ogsaa alt Sligt sin „Berettigelse" — som man nu saa træffende siger. Du vil ikke misforstaae mig, min Concordia! naar jeg betroer dig, hvad jeg drømte inat —"

„Hvor kan du troe det? min Engel! hvad drømte du?"

„Det forekom mig, at jeg stod for en stor Forsamling i en prægtig Belysning og netop i den Dragt, hvori du nu seer mig, og selv med denne borgerlige Decoration, men tillige prydet med et overmaade prægtigt Halsbaand, som alle Folk stimlede sammen for at beundre. Det betyder maaske endog en af de høiere Ordener, der bæres om Halsen. Slige Spring har man før seet — og hvo kan vide" —

„Ak, min Engel!" — sukkede hans Frue — „den Drøm huer mig slet ikke. — Siden du ifjor blev puttet, som et Svøbelsebarn, ind i det sorte Gauthvehul, er jeg tidt saa angest og bange, det dog engang tager en gal Ende med al din Herlighed. Den, der drømmer om Halsbaand og Ophøielse, siger man jo" — —

„Kom nu ikke med nogen Dumhed, min Hjerte!" —

afbrød han hende ærgerlig. — „For det Første existerer den infame Retshandling, du tænker paa, slet ikke mere i vor nuværende humane Rets-Praxis" —

„Og for det Andet er du en Stud, min Engel!" — sagde Fruen og satte sig fastere i Sofaen.

„Bliv nu ikke vred, min Hjerte! men hør hvad jeg vilde sige! Dernæst er jeg ligesaa forsigtig, som du er taus og tro, min himmelske Concordia! — Jeg er for dygtig en Jurist til, at nogen lumpen Anklager saa let skal bringe mig i Uleilighed. De Godtgjørelser for smaa Tjenester i mit Fag, jeg af og til har taget imod, men som mine Fjender kalde Bestikkelser, kan nu Ingen føre Beviis for, siden denne ondskabsfulde Blok er gjort uskadelig. Hvad der var galt med de Regninger, den uforskammede Karl sladdrede om, er nu bragt i Orden. Alle farlige Papirer, som det ikke er aldeles nødvendigt at gjemme paa, brænder jeg nu altid strax."

„Men det Allervigtigste har du passet paa som en Dosmer, min Engel! og hvorledes skal det gaae med de Umyndiges Midler, du har stadset og gjestereret op, og med hvad der kan fordres af Emilies Arv?"

„Det veed du jo, min Bedste! At faae et Regnskab til at see ordenligt ud, forstaaer min Fuldmægtig, og Revisionsantegnelser kan han vise tilbage med en spids Pen."

„Men er han tro? min Engel! der er kun faa ærlige Mennesker til i Verden."

„Tro som Guld. — Jeg har desuden Haand i Hanke med ham: — han staaer og falder med mig selv. Hvad der beviislig er Emilies Arv, kan Ingen fordre udbetalt uden hendes ægteviede Mand, og at en saadan Creditor aldrig melder sig, maae vi sørge for."

„Men om han nu dog slap ud engang af Daarekisten, denne forfærdelige Blok, kan han da ikke bringe dig i Ulykke? — At han ikke var, hvad man kalder virkelig gal, da du satte ham i Daarekisten, veed dog En og Anden. Ham er det dog sikkert ogsaa, der har ranet baade vor store engelske Nødhjælp og Alt, hvad du skulde have brændt, hvis du ikke altid havde været en" — —

„Jeg beder dig, min himmelske Concordia! svar til dit skjønne Navn og forstyr ikke vor mageløse Enighed! Oprip heller ikke min Sorg over hint Tab! det er det føleligste, jeg har lidt, og hvad der er harmeligst, jeg har en sikker Formodning om, hvor det findes, men kan naturligvis ikke aabenbart requirere det."

„Det er vel denne Mester Falk, du har mistænkt — ham, der klagede over dig og altid loe, naar han mødte dig?" —

„Ja, den gamle Grinebider — han og Blok stak altid Hovederne sammen — jeg har ham i Kikkerten — jeg faaer nok Ram til ham engang. — For hans gode Ven, denne Satans Blok, er jeg nu dog sikker. — Det har jeg ikke betroet dig — han er, Gudskelov! bleven virkelig gal. Midt i Juni skulde han, trods alle mine Modforestillinger, været udskrevet af Anstalten, og jeg var i en dødelig Angst; men saa blev han til Lykke rigtig rasende. Det var en guddommelig Styrelse, min Concordia! Nu slipper de ham nok ikke ud fra Anstalten, saalænge jeg punktlig betaler for ham."

„Dengang har De gjort Regning uden Vert, Hr. Cancellieraad"! — lød nu en barsk Stemme, og en høi, langskægget Person af et temmelig vildt Udseende, men i en smuk sort Frak og med en skinnende hvid Halskrave, traadte med Randsel og Stok frem fra den halvt aabnede

Dør, som han ubemærket var kommen ind af. Fruen skreg og faldt i Afmagt. Borgemesteren skjælvede, men fattede sig øiebliklig. „De overrasker mig, Hr. Blok!" — sagde han, tilsyneladende rolig, og gjorde et Skridt hen mod Døren, med et Sideblik til Klokkestrængen. — „Jeg troede, Deres Helbredstilstand desværre endnu forbød Dem at forlade den ellers fortræffelige Anstalt."

„Jeg er udskreven af den fortræffelige Anstalt, som aldeles helbredet!" — svarede Blok mut. — „Jeg har Doctorattest i min Randsel. Desuden er jeg i Besiddelse af adskillige andre Smaadocumenter, som jeg skal fremlægge, naar det behøves. Jeg har hørt tale om Et og Andet, som De skal have savnet. Derom kunde jeg have givet Oplysning den Morgen, jeg tog mig den Frihed at drikke Kaffe i Deres Slobrok; men deri blev jeg saa hovedkulds forhindret, at jeg nu først kan have den Ære at give Oplysning baade derom og om Grunden til Deres christelige Omhu for min Forstand."

Borgemesteren vaklede, men traadte et Skridt tilbage og syntes at have taget en klog Beslutning. „Maa jeg bede Dem tage Plads, Hr. Blok! — min Frue befinder sig ilde, som De seer" — han nærmede sig Klokkestrængen; men Christen Blok forekom ham og klippede Strængen over med en Sax, der laae paa Bordet.

„Deres Frue slaaer Øinene op!" — sagde Blok — „og her staaer jo Vand. Jeg ønsker en Samtale med dem begge uden Vidner, og De gjør selv klogest i at undgaae al Opsigt."

„Som De ønsker, Hr. Blok! — Berolige dig, min Hjerte!" — her vendte Borgemesteren sig til sin forskrækkede Frue og blinkede — „det er den fortræffelige unge Mand, der ifjor blev syg her, som du erindrer. — Jeg

beder Dem, tag Plads, Hr. Blok! — lad os tale rolig og besindig sammen! Efter hvad der var passeret imellem os, vil De selv indsee, at jeg ikke kunde handle anderledes. Jeg maatte betragte Deres Adfærd som et pludseligt Udbrud af Sindssvaghed, og det var min Pligt, baade som Christen og Stedets Øvrighed, øieblikkelig at sørge saavel for Deres Helbredelse, som for min egen personlige Sikkerhed. Det glæder mig af Hjertet nu at gjensee Dem saa lykkelig helbredet. Behag at tage Plads!" —

Blok afslog den gjentagne høflige Opfordring, og Borgemesteren vedblev meget mild og rolig:

„De er altsaa i Besiddelse af nogle Papirer, som tilhøre mig. De vil formodentlig under visse Betingelser levere mig dem tilbage?" — Han kastede et betydende Blik til sin Kone, som havde reist sig og nærmede sig Døren.

„Jeg maa bede Fruen beholde Deres Plads!" — sagde Blok og stillede sig mellem hende og Døren, uden at tabe Borgemesterens Bevægelser af Sigte. „Jeg har et Brev fra min gode Ven, Casper Lange, som vil interessere dem begge."

Fruen havde, kun lidet beroliget, taget Plads igjen i Sofaen. Borgemesteren læste Brevet med store Øine og rakte hende det.

„Et meget æret Tilbud!" — sagde han — „dog derpaa skal jeg sende Hr. Lange skriftligt Svar, naar jeg har overveiet Sagen. For Øieblikket venter jeg Selskab. — De Documenter, De talte om, ønsker jeg imidlertid strax at kunne modtage, mod at jeg opfylder enhver billig Betingelse, De maaske vilde have den Godhed at bestemme." Under disse Ord havde han, ligesom i Tanker, taget en Hundreddalersseddel frem, som han ligegyldig legede med i Haanden.

„Jeg har ogsaa kort Tid!" — svarede Blok og saae paa sit Uhr. — „Om Documenterne kan vi tale en anden Gang og aldeles gratis fra min Side. — Hr. Lange vil helst have Bryllup idag, seer De. — Kongebrev og Alt er i Orden, paa en lille Formalitet nær. Han har havt et Uheld med en Arm og maa holde Stuebryllup. Jeg har paataget mig at være hans Brudefører, og Vognen holder just her for Døren til Bruden. Af hans Brev har De seet, at han ikke har isinde at begynde sit ægteskabelige Liv med juridiske Kævlerier, naar De kun underskriver den vedlagte Attest for, at De, som Formynder, Intet har at erindre mod Ægteskabet. De veed selv, at Deres Samtykke kan undværes, naar vi vil tage Loven til Hjælp. Men, som sagt, det juridiske Vrøvl holde vi ikke af — og Bryllupper skal man aldrig opsætte."

Borgemesteren havde nærmet sig Vinduet, medens han atter saae i Brevet; han kastede et Blik ud af Ruden og saae, der virkelig holdt en lukket Vogn for Døren.

„De gaaer hastig tilværks, Hr. Blok!" — sagde han nølende. — „Først maa jeg dog vide, om Frøken Strøm indvilliger i saa forunderligt og hovedkulds et Bryllup og vil betroe sig til en næsten vildfremmed Mand, som en paalidelig Brudefører. — Gaa og hent hende, min Hjerte!" — med de sidste Ord henvendte han sig til sin Frue, som atter havde reist sig og nu nærmede sig Døren.

„Nei, tillad mig selv at hente hende og føre hende tilvogns!" — tog Blok hastig Ordet — „jeg nødes til at paalægge Dem begge blot nogle Minuters Stuearrest. Jeg ønsker hverken Hindring eller Opsigt, seer De, og — jeg har taget mine Forholdsregler. Frøkenen er underrettet om det Hele. Hun er forberedt og reisefærdig. Gjør De Kvalm, skal hele Byen øieblikkelig høre, hvad jeg har Be-

viser for i min Randsel. Betænker De Dem paa at underskrive Attesten? Smør væk, som det kun var en Anbefaling til Daarekisten!" —

Borgemesteren troede at see et vildt, truende Blik i den kæmpestærke Mands Øine. Han greb hastig en Pen og underskrev Attesten med rystende Haand. Christen Blok loe og forvarede den. Derpaa lukkede han Døren til de indre Værelser i Laas og stak Nøglen i sin Lomme, hilsede Borgemesteren og hans Frue og gik rolig ud af Døren til Forsalen, som han paa samme Maade laasede efter sig.

Borgemesteren stod med stift opspilede Øine og stirrede paa sin Frue. — Han styrtede pludselig hen til Vinduet, for at springe ud eller raabe om Hjælp, men blev staaende, som lammet af Skræk, ved at tænke paa hvad det forfærdelige Menneske havde i sin Randsel og hvor mægtig den Mand nu var, der havde arresteret ham i hans egen Stue.

„Skrig Gevalt!" — raabte Fruen — „hvad er du for en Nathue, min Engel! — har du ikke begge Betjente her udenfor? Skal det gale Menneske saaledes forhaane os? — skal han nu bortføre Frøkenen — vor allerbedste Indtægt, ved høi lys Dag lige for din Næse? — og dine fordømte Papirer — dem beholdt han jo" —

„Ti stille, min himmelske Concordia! det er netop Ulykken! — et uforsigtigt Ord kan i dette vanskelige Øieblik styrte mig i den største Fare. Vi maae undgaae al Opsigt og Skandal! — Vi maae lade som Alt skeer med vor gode Villie! Saasnart de er ude af Byen, lader jeg dem indhente — i Mørkningen sætter jeg den Satan ved Vingebenet i al Stilhed — og Emilie" —

„See, der kommer hun, sandt for Herren!" — udbrød Fruen — „og i fuld Brudestads, ei, ei, baade med Krands og Slør — see! hun smiler og hilser op til os —

hun stiger til Vogns. Det er til at briste af Harme over!"

„Hils igjen! og brist ikke, min Hjerte! hils ret mildt og kjærligt! — lad kun Gaberne derude see det! — Jeg vil ogsaa vise mig og complimentere dem værdigt. — See saa! det saae vel ud som en faderlig Velsignelse. — Reis nu ad Helvede til! — jeg skal snart indhente Jer" —

„Det vil jeg ikke haabe, min Engel! men skynd dig nu og giv Betjentene Ordre! lad strax Smeden dirke os Dørene op! — vi kan jo paa Øieblikket vente det hele tossede Selskab" —

„Rolig, rolig, min Bedste!" — hviskede Borgemesteren og aabnede Vinduet. — „Vi har selv ved en Uforsigtighed lukket os inde, forstaaer du? Der har vi Betjentene. Du skal see, det gaaer. Iaften har jeg hans Randsel! — det er Hovedsagen."

Den fremmede Vogn rullede nu ned ad Gaden med den brudeklædte Frøken Strøm, og der var megen Snak i Byen om hendes pludselige Bryllup. Den høie, skæggede Mand, der havde ledsaget hende og kun saae ud som en pyntet Haandværkssvend, var især Gjenstand for mange Gjetninger. Nogle paastode, det var Brudgommen, og at det var en simpel Person, som Borgemesteren ikke kunde være bekjendt at vise alt for megen Høflighed — men det var dog nok en Person, som havde mægtige Patroner. Andre paastode, at det var en fremmed, fornem Herre, der reiste incognito. — Han blev strax til en Prinds og skulde kun vies til venstre Haand med Frøkenen. Det var efter

høiere Ordre, hed det — men et saadant ugudeligt Ægteskab stred mod Borgemesterens christelige Tænkemaade. Derfor vilde hverken han eller hans Frue være tilstede ved Vielsen. Derfor havde de ogsaa kun fra Vinduet hilset Frøkenen til Afsked — uden engang at følge den „russiske Prinds" ned ad Trappen.

Ingen havde kjendt Christen Blok, undtagen gamle Mester Falk, som han havde nikket til og givet et hemmeligt Vink, da han steg til Vogns med Frøkenen. Den Gamle vidste ikke hvad han skulde troe derom; men at der var spillet Borgemesteren et Puds, kunde han begribe, og det fornøiede ham inderligt. At Blok selv var Brudgommen, kunde han paa ingen Maade troe. Naar Christen Blok engang skulde have Bryllup, vilde han nok hente Bruden et andet Sted, mente Mester Falk. „Hm! Hm!" — mumlede den Gamle og saae efter den forsvindende Vogn. „Neppe har vi faaet den Pokkers Karl vel ud af Daarekisten, førend han gjør gale Streger igjen. Men en Kjærnekarl er han, min Sjæl! — Sophie har ogsaa talt hans Sag, som en flink Pige! — Det drømmer han maaske mindst om — men glemmer han hende for nogen fornem Frøken, er han en Slubbert."

Neppe havde Borgemesteren uddelt sine hemmelige Befalinger gjennem Vinduet til Betjentene og ved Smedens Hjælp faaet begge Dørene til sin Dagligstue opdirkede, førend allerede de pyntede Borgere og deres Koner samledes i hans Hus, hvor Herren og Fruen toge imod dem med megen Værdighed, medens de dog havde Møie med at skjule deres Uro.

Den store Nyhed med Frøken Strøms pludselige Bryllup og den almindelige Nysgjerrighed efter at erfare Sammenhængen med denne besynderlige Begivenhed —

havde fortrængt enhver anden Gjenstand for Underholdningen. Borgemesteren og hans Frue bestormedes strax med Spørgsmaal og Udfrittelser, baade som Lykønskninger og i alle mulige Former; men de iagttoge herom, efter Aftale, den mest diplomatiske Forsigtighed. „Det var en Familiehemmelighed" — erklærede Borgemesteren, — „som han af høiere Hensyn ansaae sig for uberettiget til at afsløre." Om den langskæggede Mand, som havde ledsaget Bruden, vilde han ligesaalidt yttre sig — og hans Anseelse vandt betydeligt ved den hemmelighedsfulde Værdighed, hvormed han tilbageviste ethvert Spørgsmaal, medens han, som høflig Vert og Dagens Helt, spillede sin Rolle fortræffeligt.

En mere majestætisk Fuglekonge havde de jævne, ærlige Borgere aldrig seet. En og Anden trak dog paa Smilebaandet, og en af de muntreste Borgerkoner hviskede temmelig høit, at Cancellieraadindens Engel dog maatte have taget sig nok saa deiligt ud saaledes, som Mads Fangefoged ifjor havde fundet ham i det sorte Hul og viklet ham ud af en virkelig Løiert.

„Den gale Mand havde jo bildt sig ind, han var Moder til det lange Svøbelsebarn og vilde med Vold og Magt give ham Die" — hviskede en Anden.

Der blev fniset endeel ved det Hjørne af Bordet, hvor disse Bemærkninger faldt. Bevertningen svarede imidlertid til Vertens Finhed og Pragt, og da de gode Vine havde fremkaldt almindelig Lystighed, hviskedes der ikke megen Ondskab om den „forlorne Borgemester" og om alle de Historier, man vidste om ham.

Den lukkede Brudevogn, der var en svær gammeldags Karet fra en Herregaard i Omegnen, rullede imidlertid saa rask afsted som de to tunge Leieheste kunde løbe med den. Neppe var den dog kommen et lille Stykke udenfor Byen, før den standsede paa den anden Side af en Bakke, hvor to Veie skare hinanden, og hvor der holdt en let Jagtvogn med to Personer i. Den Ene var Casper Lange, der strax sprang af og hjalp med overvættes Glæde sin skjønne Brud ud af Kareten og op i Jagtvognen. Den anden Person var en Fætter til Frøken Strøm og var her tilstede, som hendes Forlover. I største Hast hjalp Christen Blok dem til Sæde ved hinandens Side og sprang selv op paa det forreste Sæde ved Siden af Fætteren. Med et lystigt Hurra greb han derpaa Tømmen og kjørte i Firspring hen ad Veien til en Kirkeby i modsat Retning, medens Kareten, med fast tillukkede Døre og tilhyllede Vinduer, kjørte i jævnt Trav hen ad Veien til Bøgedalsgaarden.

Den svære Karet havde ikke naaet Halvveien før den blev indhentet og Kudsken blev standset af to ridende Politiebetjente fra Byen. De befalede ham at vende og følge med dem. De vare bevæbnede med Pistoler og fordrede ubetinget Lydighed, idet de fremviste Tegnet paa deres Magt, den lille Elfenbenshaand. Kudsken syntes herover meget forfærdet og adlød. En af Betjentene sprang af Hesten, med den truende Pistol i Haanden, og vilde aabne Vogndøren; men dertil var han ikke istand, da Haandgrebene vare afskruede.

„Vognen er til at lukke op frainden" — sagde Kudsken — „men det vil jeg dog sige Dem" — tilføiede han med lavere Stemme, idet han lukte det ene Øie — „der er et Par Pufferter i Sidelommerne."

Betjentene gave hinanden et betænkeligt Blik; de efter-

saae Fængkrudtet paa deres Pistoler og beholdt dem spændte i Haanden, medens hver af dem red om ved sin Side af Vognen, for at have Øie med begge Vogndøre.

„Saalænge han forholder sig rolig, kan vi jo med?" — sagde den Ene og saae lidt ængsteligt til den Dør, han red nærmest.

„Ja vel, Kammerat!" — svarede den Anden med et raat Grin — „hvad han kan have at snakke med Frøkenen i Enrum, kommer os jo ikke ved. Levende skal han, Skam, ikke undslippe, hvis han prøver paa at bryde ud!"

De befalede nu Kudsken at kjøre om ad den store Landevei, som var en betydelig Omvei, og det gik saa langsomt, at de først kunde komme tilbage til Byen, naar det mørknede.

Omtrent paa samme Sted, hvor Christen Blok og Emilie havde skiftet Vogn noget efter Middag, mødtes de to samme Vogne i Tusmørket. I Jagtvognen sad nu den lyksalige Hr. Lange ved sin ægteviede Bruds Side. Paa det forreste Sæde sad hans gode Ven, Præsten fra den Landsby, i hvis Kirke de vare viede, tilligemed Emilies Fætter og Forlover, der nu var Kudsk. Ved Siden af Vognen red Christen Blok paa Præstens Ridehest og sang lystig. Idet han nu fik Øie paa den tomme tilhyllede Karet, der saa ængsteligt blev bevogtet af de to drabelige Politierytttere, kvaltes pludselig hans Sang af en dæmpet Latter.

„Pak Dem ind! det bliver kjøligt!" — sagde han til Brudeparret med et advarende Vink. — De droge ogsaa Kapperne sammen over deres varme Kinder, medens han selv kun rykkede sin Kaskjet lidt ned over Øinene og fløitede.

„Der kjøre de nok med en stakkels Fange!" — sagde Præsten; men Fætteren, som gjenkjendte den gammeldags

Karet og saae de blinkende Pistoler, kneb Præsten i Armen og pidskede paa Hestene.

Da Kareten var kommen dem et godt Stykke forbi, sprang Christen Blok af Sadlen og bad Fætteren holde et Dieblik. Han bandt Ridehesten bagved til Jagtvognen, tog sin Randsel ud af den og kastede den paa Nakken med sin Stok. Derpaa knugede han Brudeparrets Hænder og ønskede dem Lykke og Velsignelse. „Nu kun et lille Eventyr til — mulig endog et meget smukt og kjærligt!" — sagde han — „saa vil jeg see at smutte alle Fængsler og Daarekister forbi og virkelig komme afsted paa min Udenlandsvandring, at jeg dog engang kan vise mine Venner, jeg kan gjøre Andet, end gale Streger. Nu troer du vel ikke meer, jeg har en Skrue løs, min gode Ven! Det var dog ikke saa galt af mig, at jeg saaledes i en Haandevending skaffede dig den nydelige Brud; men det skyldte jeg dig for din Arms Skyld. Nu er Feltskærløn og Svie betalt. Nu kan du favne hende med to hele Arme og sige mig tusind Tak for al min Uleilighed med at vælte din Vogn. Om et Par Aar skal jeg see ind til Ier paa Bøgedalsgaard — hvis jeg ikke har faaet andenstedsÆrende — saa tænker jeg, eders Lykke er bleven tredobbelt!"

Han gav dem ikke Tid til at sige ham Alt, hvad de vilde, eller gjentage deres Indbydelse til idetmindste at dele deres Glæde denne Aften; han knugede deres Hænder endnu en Gang med trofast Inderlighed; han trykkede ogsaa Præsten og Fætteren i Haanden — saa sprang han afsted, som en Vildmand, med et mægtigt Hurra for Ægteparret, og blev ledsaget af deres Tak og Velsignelser. De hørte ham synge i Tusmørket, da de ikke længer kunde see ham og tilvinke ham deres Farvel.

„Vorherre bevare ham, det kjære, vilde Menneske!" —

sagde Lange, da Jagtvognen atter satte sig i Bevægelse. „Der er en ubændig Natur i ham. Jeg kunde undertiden næsten grue for ham, naar jeg ikke holdt saa inderlig af ham. Affindig har han dog, Gud skee Lov! aldrig været; men at han ikke blev det, var et Guds Under. Det er skammeligt, som man har handlet med ham. Men hans Mod er ikke knækket; gid kun Overmodet var det!"

Emilie talte ogsaa med stor Deeltagelse om sin kæmpemæssige Brudefører. Hun kunde aldrig glemme Djærvheden i hans Aasyn og det aabne, frimodige Blik, hvormed han havde seet paa hende ved hint Optrin forrige Aar i Borgemesterens Stue, hvortil hun var Vidne. Men da de næste Morgen sagde, han var vanvittig, og hun saae dem rive Borgemesterens Slobrok af ham paa Gadedørstrappen, var hun bleven bange for Vildheden i hans Miner. Siden havde hun dog troet Sophies Forsikkringer om hans Sjælssundhed — og da hun nu havde gjenseet ham og hørt hans Plan til denne Dags lykkelige Eventyr, havde hun strax fattet en ubegrændset Tillid til ham og kunde med Tryghed have fulgt ham hvorhen det skulde være.

Paa Veien til sit nydelige Brudehus kastede Lange nu ofte Kappen tilside med sin helbredede Arm, medens han holdt sin Brud omarmet med den anden. Han tilhviskede hende de gladeste og kjærligste Ord, som hun besvarede mere ved Blik, end ved Tale. Først da de vare ene i hendes nye Hjem, kunde hun med klare Ord gjentage for ham Alt, hvad hun i det sidste halve Aar kun ved Hentydninger og hemmelige Tegn havde kunnet sige ham. Paa Bøgedalsgaarden var der den Aften en stille, men lykkelig Fest.

Med en lystig Sang, der ofte afbrødes af Latter, gik Christen Blok i det voxende Tusmørke hen ad Landeveien og i samme Retning, som den tomme Karet var kjørt med sine to ridende Drabanter. Han maatte nødvendig, inden han begav sig paa Udenlandsreisen, have en lystig Aften endnu med gamle Mester Falk og sige ham og den lille Sophie Farvel. Muligt kunde det ogsaa føie sig, at han kunde faae lidt Meer at sige til Sophie. Det maatte nu komme an paa, om hun ikke var bange for det Skæg og det Ry, han bragte med fra Daarekisten, og ikke for alvorligt vilde besvare hans Kjærtegn med Knappenaalsstik. Under disse Tanker gik han fløitende ind ad Byporten, medens den vraltende Karet, der var bleven opholdt af de nysgjerrige Portbetjente, først nylig var kjørt ind i Borgemesterens Gaard og nu ved Smedens Hjælp skulde aabnes. Endel nysgjerrige Mennesker havde fulgt den, og Nogle havde listet sig ind ad Porten. Dette var Tilfældet med endel Gadebrenge, der af Gaardskarlen bleve udjagede ligesom Christen Blok kom forbi. Han kunde strax vide hvad der var paa Færde og kunde umuligt modstaae sin Lyst til at see hvad der foregik. Det lykkedes ham at smutte ind i den mørke Port og skjule sig der, medens Drengene bleve udjagne. Men saa blev Porten smækket i Laas. Nu var han nødt til at blive der, til den aabnedes eller han maaske siden kunde liste sig ud gjennem Haven. Han fortrød sin Ubetænksomhed og længtes dobbelt efter at see Sophie og den kjære Gamle. Hvad han her saae i sit Skjul vilde han dog nødig have undværet.

Borgemesteren, der først nylig havde taget Afsked med sit Middagsselskab, stod nu i sin Uniform og med hele sin Fuglekongestads i Døren til sin rummelige Gaardsplads. Den fremmede Kudsk var kommen Smeden til Hjælp og

gav ham en vrøvlende Forklaring over hvorledes Kareten skulde aabnes uden at brækkes istykker. Begge Politiebetjente stode imidlertid, med deres opløftede Stokke i den ene Haand og Pistolerne i den anden, beredte til at gribe og fængsle det udløbne Daarekistelem, der, efter Borgemesterens Erklæring, ved en skammelig List havde bortført Frøkenen — en Historie, der forresten var dem ubegribelig, da Bortførelsen var skeet for Alles Øine, baade i Borgemesterens og hans Frues Paasyn.

„Giv nu Agt, og grib ham sikkert!" — raabte Borgemesteren med streng befalende Røst — „hans Randsel tager I allerførst fra ham og bringer mig den strax! I undersøger ham nøie! I tager alle Knive og skarpe Redskaber fra ham! I kan binde ham Armene paa Ryggen, hvis han gjør Modstand! — Besynderligt, at jeg ikke kjendte ham før i det Øieblik han steg til Vogns!" — tilføiede han med et Blik til de omstaaende Husfolk. — „Jeg troede, han var den Mand, han gav sig ud for; — den stakkels Frøken har han ogsaa skammeligt bedraget."

Efter nogen Besværlighed aabnedes nu Karetdøren. Betjentene traadte lidt forsigtigt tilbage, af Frygt for, at den gale Mand skulde styrte ud paa dem — eller skyde med en Puffert fra Vognen.

„Træd ud, Frøken Strøm!" — sagde Borgemesteren. — „Stakkels bedragne Pige, som har maattet sidde i Vogn med det gale Menneske! Hun ligger vist besvimet derinde af Forskrækkelse. — Kom til Dem selv, bedste Frøken! De er i Sikkerhed! Herud dumdristige Rømningsmand og Daarekistelem!" — raabte han med stærk Røst. — „Han er fangen, Blok! her nytter ingen Modstand." —

Alle stode spændte. Der var dødsstille i Kareten, og der kom Ingen ud. Det var temmelig dunkelt i Gaarden,

og i Kareten var der bælgmørkt. Endelig kom Gaardskarlen med en Lygte. Med megen Betænkelighed nærmede han sig den aabnede Karetdør, men tabte Lygten af Forskrækkelse, da han troede at høre en Puslen derinde, idet en Kat kun løb ham forbi. Den stærkeste Politiebetjent tog nu Mod til sig, greb Lygten og saae ind i Vognen. „Tom, tom! Fuglen fløiet!" — raabte han og Alle trængte forbausede til, for at see derind. Den fremmede Kudsk, som havde spændt fra Kareten og nu i al Magelighed vilde trække sine Heste til Stalden, stod ved dette Syn med Armene over Brystet og loe hjertelig.

„Hvad griner den Karl af?" — udbrød Borgemesteren, som selv havde vovet sig til Vogndøren og overbeviist sig om, at Kareten var tom. — „Han maa jo vide, for Fanden, at han kjører med tom Vogn og hvor Menneskene er' blevne af, som sad i den?"

„Jeg har kjørt med tom Vogn hertil — det veed jeg nok" — sagde Karlen og smidskede — „men hvor de Folk nu er henne, som jeg agede for i Middags, kan jeg ikke vide — dem kjørte jeg ikke videre, end til Galgebakken, som Borgemesteren nok kjender — der tog de anden Befordring."

„Er han gal med!" — raabte Borgemesteren — „hvad Befordring tog de da ved Galgebakken? og hvor kjørte de hen?"

„Der holdt et pent lille Kjøretøi med grønne Agestole og med to Brune for; den Ene var saamænd en Hest, og den Anden var et Øg. — Hesten havde en hvid Blis i Panden; men sorte Haler havde de begge To. — Øget var noget nær" — —

„Fanden i Vold med Hestene!" — afbrød Borgemesteren ham.

„Den Ene var kun en Hest, siger jeg — den Anden var jo et Øg" — overskreg Karlen ham.

„Fanden i Vold baade med Øget og Hesten! men hvor blev Folkene af?"

„Folkene? ih! de kjørte ad Veien til den Kirkeby, der ligger til Venstre, naar man holder fra sig jævne Møllen lige nedenfor Galgebakken, som Borgemesteren jo nok kjender, der hvor man pidsker og retter Skjelmer og Gauthve."

„Ja vist, ja vist, de kjørte altsaa til den første Kirkeby" —

„Om de skulde til den første Kirkeby eller til en anden eller tredie, kan jeg ikke vide; for den Vei fører til saamange Kirkebyer. Jeg skulde ikke age dem længer — end, som jeg siger, til Galgebakken, som Borgemesteren sagtens maa kjende; — saa skulde jeg kjøre med Vognen lige til Herregaarden, hvor jeg havde hentet den gamle Kasse — og saa ride hjem paa den Blakkede med den Stjernede og faae dem begge skoet hos Smed Jørgen i Hestemøllestrædet til imorgen, naar de skal gaae med Pakkeposten, for Husbonds Brune har faaet Spat, og den Graae" —

„Fanden i Vold med dine og din Husbonds Heste! dem spørger jeg ikke om. — Veed du Ingenting meer? Dosmer!"

„Jo, Gu' veed jeg Meer! men Dosmer kan Den selv være, der vil dosme mig! — Jeg havde ikke naaet Peer Jensens Hus ved Sandgraven før disse to farlige Politiemænd kom farende efter mig, med Tungen ud af Halsen, og nødte mig til at vende tilbage og kjøre Fanden i Vold om ad den store Landevei, og det var en hel Mils Omvei, og nu skal jeg have Betaling baade for den Mil og de to andre Mil, jeg maa kjøre frem og tilbage med den tomme Kasse, som en Nar."

„Han staaer i Complot med den gale Mand, Hr. Borgemester!" — sagde den ene Politiebetjent — „han har holdt os for Nar og bildt os ind, den Gale var i Vognen og havde lukket sig inde med Frøkenen og havde Pistoler" —

„Meget mistænkeligt! sæt ham fast, den uforskammede Knegt!" — bød Borgemesteren, og Betjentene greb allerede Karlen i Brystet.

„Jeg skal ikke rende fra Jer!" — sagde Karlen rolig — „og jeg skal sidde saa fast, som I forlanger, naar I giver mig Noget at leve af og en Snaps eller to dertil! — Jeg tøver her saa længe, I vil; men min Kjørsel og Tidsspilde vil jeg have betalt. Om jeg havde Nogen i Kassen eller ikke, har Ingen spurgt mig om og kom jo heller Ingen ved. At Vognen var til at lukke op frainden, har jeg sagt — og det vil jeg staae ved. Den var til at lukke op baade frainden og frauden; her har jeg Haandgrebene; dem skruer jeg gjerne af og putter i Lommen, naar jeg kjører ene mod Natten med en saadan Kasse og vil have mig en Lur; — jeg kunde ellers baade faae mere og mindre Læs, end jeg skjøtter om. At der er Lommepufferter i Vognen, har jeg rigtignok ogsaa sagt — og det veed jeg, der altid er — jeg har kjørt med den før — men de Pufferter er aldrig ladte."

„Slip ham, Svend! og luk ham Porten op, det Brøvlehoved!" — raabte nu Borgemesteren arrig. — „Lad ham kjøre Fanden i Vold og det strax! — vil han saa have anden Betaling for sine Drillerier, end en banket Ryg, kan han søge mig!"

„Det skal have gode Veie!" — sagde Kudsken og loe — „kommer Nogen mig for nær, har jeg gode Næver paa Skaft, og min Husbond vil nok sende Borgemesteren Reg-

ningen." Medens han nu fløitede og gav sig ifærd med at spænde Hestene for igjen, løb der et Anskrig fra den mørke Port — og Betjentene løb til.

„Hei! en Gauthyv! en Landløber! en Løsgjænger, der staaer paa Lur!" raabte Gaardskarlen og Betjentene i Munden paa hverandre og trak en høi Person frem, i hvem Borgemesteren strax med Forundring og stolt Hævnglæde kjendte Christen Blok, og da han saae Randselen paa hans Ryg, var det tillige, som en stor Sten faldt fra hans sammensnørte Hjerte.

„Ei, ei, god Karl! fik vi dog Fingre i dig!" — udbrød han og nikkede hoverende. — „Gud skee Lov!" tilføiede han med et virkeligt Hjertesuk, uden at han just i det Øieblik tænkte paa Vorherre. — „Spænd strax Randselen af ham, Svend! og ræk mig den! Saa afsted med ham paa Øieblikket til Nr. 3! forstaaer I? — Undviger han paa Veien, er I ulykkelige."

„Vær ikke saa streng mod mig, Deres Velbyrdighed!" — sagde Christen Blok i ydmyg Tone, men med et listigt Smil. — „Lad mig beholde min Frihed! Hvo veed, om jeg ikke kan være Hr. Borgemesteren til Tjeneste igjen ved en anden Leilighed? Den ene honnette Ravn hugger jo aldrig Øiet ud paa den anden. Husk paa, Hr. Cancellieraad, De er Konge idag!" — tilføiede han — „lad denne Deres Hædersdag ende kongeligt og vær høimodig, som det anstaaer en rigtig Fuglekonge, en ædel Ørn blandt denne Verdens lavtflyvende Borgemestre!"

„Afsted med ham! — følg kun Alle med! Randselen kan jeg selv bære ind." Med disse Ord skyndte Borgemesteren sig med den vigtige Randsel i Haanden til Archivet, der nu baade var hans Arbeidsstue og Sovekammer, og som var blevet forsynet med en stor Jernstang, hvorved

Jernlemmen med Lurehullet til Fængselskamret Nr. 3 alene kunde aabnes fra dette Lønkammer.

Den hele Dag havde Borgemesteren været i Spænding og Bevægelse; han havde opoffret sin Middagshvile for sine Fuglekongepligter og havde intet Øieblik faaet ombyttet sin stive Hædersdragt med Slobrokken. Om en Time skulde han aabne Borgerballet. Nu var dog Undersøgelsen af den vigtige Randsel ham en langt betydeligere Velfærds- og Æressag. Han lukkede sin Dør i Laas, tændte Voxlysene paa Archivbordet og spændte Randselen op med begjerlig sittrende Hænder. Men med Forfærdelse kastede han den paa Gulvet og trampede forbittret paa den, da han intet Andet havde faaet ud af den, end gamle Klædningsstykker og noget Linned. Han greb Randselen igjen, vendte ud og ind paa den; men der fandtes ingen Documenter. Endelig opdagede han et skjult Rum, hvoraf han i den høieste Spænding fremtog nogle Papirer. Det var Christen Bloks Attester om hans fuldkomne Helbredelse og Udskrivning fra Daareanstalten. Der fandtes endnu et Papir, og det syntes ham bekjendt. Han udfoldede det for Lyset — det var et Blyantsrids til et Slags Taarnbygning. — Han dreiede det om, og han saae — en uhyre lang Næse. Han rev det i tusind Stykker tilligemed Attesterne for Bloks Forstand. — Han klemte sine Tænder løse; — han stampede saa haardt, at hans ene Læg fik en skjev Retning.

„Papirerne!“ — mumlede han, — „hvor har han dem? det fordømte Menneske!“ — Idetsamme hørte han en Bevægelse i Fængselskamret; han nærmede sig den tilspærrede Jernlem og lagde Øret til den lille Aabning. Fangen var bragt derind. Mads Fangefoged var efter Ordre med for at udfritte ham. Borgemesteren var lutter Øre.

„Det var en nem Visitats, Hr. Blok!" — sagde Mads — „Snushanerne blev flove — hverken Sølv, Guld eller Kniv — ikke engang en lille Lærke i Lommen! — See saa! Nu er her dog ikke saa slemt som sidst; — jeg har altid ment det godt med Dem, Hr. Blok, og jeg kan nok begribe, De er ingen Røver eller Morder."

„Her skal jeg altsaa have frit Logement inat!" — sagde Christen Blok i munter Tone. „Bravo! Borgemesterlukafet! — det kan jeg lide — det har jeg altid holdt mest af — her sang jeg mine lystigste Viser, da jeg murede paa det — og her laae den forlorne Borgemester i Svøbet paa Indvielsesfesten. Det var en kostelig Nat! Nu har han sagtens faaet sat Pind for slige Løier."

„Det kan De troe, Hr. Blok!" — svarede Fangefogeden. — „Det Spilop skal De ikke anden Gang faae Leilighed til."

„Det er begribeligt, Mads! Din Borgemester er en snild Mand. Men naar han vidste, hvor jeg har mine Documenter og hvem der vil spørge efter mig imorgen — saa gav han mig gjerne Reisepenge til og lod mig løbe jo før jo heller. Du er dog vel vis paa, at han ikke staaer derinde og lurer paa os?"

„Det lader han nok være!" — svarede Mads Fangefoged polisk — „Borgerne har Bal inat. Der skal holdes Tale og drikkes Skaal for ham. Nu er han allerede derhenne og aabner Ballet med Smedens Kone; — for Smeden er Brandmajor og første Repræsentant, skal jeg sige Dem."

„Saa vil vi, min Tro, ogsaa have os en lystig Aften, Mads! Jeg mærker, du er en honnet Karl og mener mig det godt, som du siger. Baade Lys, Stol og Bord for en

Daler! og en lille Sladder endda for Ingenting! — det er honnet!"

„Det er rigtignok imod Reglementet, Hr. Blok! men, — Herre du barmhjertige Samaritaner! man er dog et christent Menneske paa en Maade og har et Slags Hjerte i Livet, for en Feils Skyld. Hr. Blok var ogsaa altid saa flinkt og lystigt et Menneske, og fordi det engang har rablet lidt for et Menneske — ih, Herre du barmhjertige Samaritaner! derfor er saadant et Menneske dog ligefuldt et Menneske paa en Maade og kan være et meget ypperligt Menneske."

„Tak for dine gode Tanker om mig, Mads! Det er næsten rørende at høre en Slutter og Tyvetrækker tale saa menneskeligt om Menneskeligheden."

„Ei, Hr. Blok! Man lærer dog altid Noget; hvergang jeg har hørt en Tale af Borgemesteren, flyder Ordene altid bedre for mig. Men det er sandt, Hr. Blok! da De blev visiteret af Betjentene, saae jeg nok, De stak en lille Pung op i Ærmet; — er det ikke sikkrest, jeg faaer den i Forvaring? Jeg skal ærlig svare Dem til den og ikke forvanske Dem en Skilling; — mig kan De stole paa" —

„Du er en ærlig Sjæl, Mads! og det er Meer, end man skulde see paa dig! — Man skal aldrig skue Hunden paa Haarene! — Jeg har kjendt Folk, der har grint ligesaa smørret som du og været saa ærlige, at jeg turde ladet dem tælle mine Penge i Mørke og betroe dem alle mine Hemmeligheder. See, der har du Pungen! skaf os Vin og Glas! — Jeg tracterer."

Borgemesteren saae nu, at Lyset forsvandt i Fængslet, og han hørte, Fangefogden lukkede Døren. Det faldt ham ind, at den listige Fange, som kjendte Lurehullet, kunde have bemærket, der var Lys i Archivet, og maaske meget

godt vidste, at han blev beluret. Han listede sig nu hen til Archivbordet, pustede Lysene ud, aabnede Døren og lukte den igjen lydeligt, men blev i det mørke Kammer. Derpaa listede han sig med Kattetrin tilbage til Lurelemmen og satte sig stille i sin Læenestol, med Øret til Hullet i Lemmen.

„Der var bestemt Nogen derinde med Lys!" — mumlede nu Christen Blok temmelig høit. — „Hm! det var sagtens kun hans Tjener. Jeg saae jo, han var pyntet og skulde i Stads. Vil jeg hævne mig paa ham for den Daarekistehistorie, maa jeg nu kun holde Tand for Tunge. Man kan let forsnakke sig ved et Glas Vin. Mads Polisk er en hul Broder. Fanden troe de Karle, selv naar man bestikker dem og drikker sig en ærlig Rus med dem!"

Døren til Fængslet gik kort efter igien — og der kom Lys.

„Her er Vin, Hr. Blok! og det af den rette Tønde!" — lød nu Mads Fangefogeds Stemme. — „Vi kan gjøre os saa lystige, som vi vil! Borgemesteren er rigtignok paa Borgerballet og kommer ikke hjem før efter Midnat."

„Prægtigt, Mads! Din Skaal!" — Der blev nu drukket og snakket endeel. Mads var især rig paa Spørgsmaal og uudtømmelig i at rose Borgemesteren som en „Stadsmand", man skulde vise Respect og ikke vove at drive Spas med. Hans snøvlende Stemme havde et Udtryk af moralsk Salvelse, der lignede Borgemesterens Taler ved høitidelige Leiligheder.

„Din Skaal nok engang, Mads! — og din Stadsmands med!" — sagde derpaa Christen Blok med bevæget Stemme — „i dit Selskab bliver man et ædelt Menneske, Mads! og naar jeg drikker, bliver jeg blød om Hjertet. Der var rigtignok slemt paa Daareanstalten — det kan du troe — men jeg havde gjort det saa galt, at jeg ikke kunde

fortænke Nogen i, man tog mig skrapt. — Du skulde bare prøvet Styrtebadene! saadant et helt Glas Vin midt i Fjæset er Ingenting derimod. Om Forladelse! blev du vaad? — det var Synd for den gode Vin! — drik og bliv ogsaa vaad indvendig! saa gjør det Ingenting."

„Vil De ikke være ordenlig, Hr. Blok! saa tager jeg, sandt for Herren, mit Lys og lader Dem sidde her ene i Mørke. Men det siger jeg Dem endnu engang, Borgemesteren er en Stadsmand." —

„Det siger jeg jo ogsaa, Mads! Det er et Satans Hoved, der sidder paa ham, og du skal see, han bliver Politieminister eller saadant noget Stort tilsidst. Saadan en Mand er det gal Mands Gjerning at spøge med — det har jeg maattet bekjende."

„Men idag har De jo spillet ham en Fandens Streg igjen med denne Bortførelse, som Pokker kan blive klog paa."

„Det var en uskyldig Sag, Mads! Det gjaldt om at gjøre et Par Mennesker lykkelige, og det veed du selv, saa kan en brav Karl ikke dye sig."

„Men det vil komme Dem dyrt at staae, Hr. Blok! paa fri Fod kommer De da ikke i mange Maaneder — det kan jeg love Dem for." —

„Mener du det? Mads!" — svarede den lystige Fange og fløitede. „Hvad vædde vi dog? Er jeg ikke ude af Byen inden Solen staaer op og ude af Landet inden man kan stævne mig til Vidne og spørge mig om hvad jeg veed, saa seer det værre ud med din Borgemester, end med mig."

„Aa, Fanden heller! hvordan skulde det være muligt?" — spurgte Mads.

„Er du vis paa, Ingen lurer paa os derinde? for hvor snild og dygtig en Mand din Borgemester end kan

være, under jeg ham dog en dygtig Tøraf for alle hans Lurendreierier."

„Der er ingen Sjæl hjemme hos Borgemesterens!" — sagde Mads — „De, der ikke er med paa Ballet, er henne at glane derpaa. Hvad var det ellers, De vilde sagt, som Borgemesteren ikke maatte vide?"

„Ja saa, Mads Polisk! vil du fritte mig ud? — og det saa fint, at jeg neppe kan mærke det! Nei Tak, god Karl!" — vedblev Blok ligesom halv beruset — „Du skjenker som en Skjelm! — Du vil nok have mig til at skrifte, at du kan bringe Nyt til din Stadsmand! — Nei, hvad jeg veed, det veed jeg, og hvor jeg har mine Documenter, det veed jeg ogsaa, og hvad der vil komme for Lyset, naar jeg kommer i Forhør og forlanger Amtmanden i Tale —"

„Jo pyt! hvem bryder sig om hvad en Arrestanter forlanger? Har De aldrig før været i Forhør hos os? Hr. Blok! hvad der bliver skrevet i Protokollen, kommer det kun an paa, og den fører vor Fuldmægtig. Hvad en Person kan have at sige, som kommer lige fra Daareanstalten, gjør vi slet ingen Ophævelser af; men hvad vi har Vidner paa, det gjælder. At Arrestanteren ved høi lys Dag har listet sig ind i Borgemesterens Hus og spærret baade ham og hans Frue inde — medens den dumdristige Person voldelig har bortført en fornem Frøken af Huset og maaske handlet ilde med hende og smidt hende af ved Galgebakken — at Arrestanteren saa siden har listet sig herind i Byen ved Nattetid og er bleven anholdt i Borgemesterens Port, som en høist mistænkelig Person — see, alt Det er der nu Vidner nok paa, Hr. Blok! — og De kan faae Lov til at sidde her et helt Aar, inden De kan blive dømt til Fængsel paa Livstid eller maaske ført tilbage til Daareanstalten, hvis De kan være saa heldig at faae Doctorattest for, at De er gal igjen."

„Bravo, Mads! Du skulde været Generalfiskal! — jeg beundrer dig."

„Meddomsmand har jeg været mangen god Gang, Hr. Blok! og jeg veed saamænd nok hvordan det gaaer til i Retten."

„Men hvad vædde vi dog, velstuderte Hr. Mads! naar Hamborgerposten kommer paa Mandag, og den unge, haabefulde Architect Christen Blok ikke staaer nævnt i Aviserne som Den, der efter en lykkelig overstaaet Sindssygdom allerede er ude af Landet paa en Konstreise — hvis det ikke staaer Ord for Ord i næste Avis — saa skal du see artige Ting; saa kommer den Mand, der har mine Documenter i Forvaring, og har Amtmanden med sig og banker paa Borgemesterens Dør og beder ham strax lade Christen Blok hente ud af Fængslet, for at han selv kan tage Seglet fra sine Documenter og bevise — — Men hvad var det, Mads! mig syntes, der var Noget, der rørte sig i Archivet derinde, og jeg hørte en Klokke ringe" —

„Det kan jeg ikke vide!" — sagde Mads. — „Men jeg har Andet at gjøre, end staae her og prate! — Godnat!" Dermed skyndte Fangefogden sig ud af Fængslet, tog Lyset med sig og lukkede Døren efter sig i Laas.

Næsten en halv Time sad Christen Blok nu alene i det bælgmørke Fængsel og overveiede sin besynderlige Stilling. Tiden forekom ham uendelig lang, og han tænkte paa, at nu gamle Mester Falk og Sophie vist havde hørt hvad der var hændet ham og vare i stor Uro for ham. Han haabede dog, snart at see dem fuldkommen beroligede, og opfriskede sit Mod ved en af sine lystigste Viser.

Visen var ikke sjungen til Ende før Fængselsdøren atter gik op og Mads Slutter traadte ind med Lyset i den ene Haand og Bloks Randsel i den anden. Han rømmede

sig nogle Gange, og et fiffigt Grin fortrak hans Mund, medens han dog satte et ynkeligt Ansigt op. „Det er en smuk Historie!“ — sagde han, — „der er jeg kommen net i Fittefadet for Deres Skyld, Hr. Blok! Fuldmægtigen har mærket, jeg har bragt Dem Lys og slaaet en Sladder af med Dem. Jeg kan sikkert vente min Afsked imorgen, naar Borgemesteren faaer det at vide. Jeg bliver dømt i en svær Bøde til. Men det skal Fanden vente paa! Jeg har faaet et godt Indfald.“

„Nu, lad høre, Mads! Det var stor Synd skulde saa ædelt et Menneske, som du, komme i Ulykke for min Skyld og fordi du paa en Maade har et Slags Hjerte i Livet som du selv siger.“

„Det er vist og sandt, Hr. Blok! Et Menneske kan forsee sig af christen Kjærlighed til sin Næste; men derfor er han ligefuldt et Menneske paa en Maade og skal ikke taale, man behandler ham som en Hund. Jeg har taget min Beslutning. Jeg reiser herfra endnu i denne Nat. Jeg har en Morbroder i Slesvig; hos ham kan jeg faae Penge — saa har jeg mit gamle Lærebrev endnu, som Skomagersvend, og kan fegte mig frem i Verden. Jeg har nu engang faaet Kjærlighed til Dem, Hr. Blok! og hør hvad jeg vil gjøre for Dem! Jeg vil befrie Dem og bringe Dem sikkert herfra. Jeg vil strax bestille Vogn, og vi skal være langt herfra inden nogen Hund kan gjøe af os imorgen!“

„Edle, høihjertede Mads! det vil du gjøre for mig og af ren christen Menneskekjærlighed, uagtet jeg før slog dig et helt Glas Vin i Øinene! — det er Meer, end høimodigt. — Du er en stor Sjæl, Mads! jeg er beredt saasnart jeg faaer ordnet mine Sager.“

„Ja, det tænkte jeg ogsaa paa“ — sagde Mads. — „Jeg kan snart faae ordnet mine Sager; men hvor har De

Deres? — for De har jo næsten Ingenting med Dem. De Documenter, De talte om, som en god Ven havde i Forvaring, dem maa De vel sagtens have med? — dem har De vist Brug for underveis?"

„Naturligvis! Jeg har gode Venner lige herfra til Hamborg og har Noget at afgjøre næsten i hver By. Jeg har ogsaa En og Anden at sige Farvel til her i Byen. Men det kan ikke staae saa længe paa. — Luk mig nu kun ud strax! saa kan vi jo mødes lidt efter Midnat herude i Møllekroen."

„Godt! Deres Randsel har jeg bragt med — den laae i Borgemesterens Forstue, og der har saamænd Ingen rørt ved den endnu. Men kunde vi ikke følges ad strax? Hr. Blok! Mig kan De dog nok betroe hvad det er for gode Venner, De vil besøge her i Byen!"

„Det kommer Ingen ved, og jeg vil ingen Spionerier vide af! Jeg kan vel gaae sikkert, hvor jeg vil, for Vægterne og jeres Snushaner?"

„De er næsten snydfulde Allesammen; de skal holde Styr paa Gadedrengene udenfor Balsalen. Kom her Ildebrand paa, saae det galt ud — saa skulde jeg ogsaa røre Trommen; men den kan nu staae i min Gadedør — jeg giver den hele By Fanden! ligesaa meget for at frelse Dem, Hr. Blok! som for min egen Skyld — det kan jeg sværge paa. Det er altsaa sikker Aftale, Hr. Blok! jeg holder ved Møllekroen med en Vogn lidt efter Midnat, og saa kommer De ganske bestemt!"

„Tag min Randsel med dig, Mads! saa har du sikkert Pant for mig, og saa har jeg Intet at slæbe paa."

„Meget godt, Hr. Blok! det skal blive en lystig Reise!" — sagde Mads med et listigt Grin. — „Jeg tager en lille Lærke med. — Kunde jeg faae opspurgt et

Par Reisekammerater, var det ikke af Veien. Der bliver Plads nok paa Vognen, og det sparer os endel Skillinger!"

„Det maa være din Sag, snilde, betænksomme Mads! — Jeg har forresten Penge nok — naar jeg kommer til næste By. Du er en prægtig Karl, og jeg skal nok forskylde dig for det." —

Med et veltilfreds Nik lukkede nu Mads Fængselsdøren op for sin befriede Fange og fulgte ham helt ud af Gadedøren, hvor Slutteren blev staaende saalænge han med sit speidende Blik gjennem Halvmørket kunde øine ham. Saasnart Christen Blok var forsvunden ved Hjørnet til en Sidegade, fløitede Mads og skyndte sig ind i sin Stue. Han pakkede en Bylt sammen, stak et Par Stykker Reb i sin Lomme, tog en stor Knippel i Haanden, lukkede sin Stue i Laas og satte den store Tromme, der stod, ved Gadedøren, som han ikke laasede. Derpaa listede han sig ind ad Borgemesterens Port, hvorfra han kort efter kom ud igjen med to Politiebetjente. De hviskede sammen, og hver af dem gik hastig til sin Side. Noget efter gik en høi, stiv Mand, tæt indhyllet i en Kappe, ud fra samme Port. Det var Borgemesteren selv, som nu først begav sig op paa Gjestgivergaarden, hvor han, som Festens Helt, længe havde været ventet med Utaalmodighed.

Imidlertid var Christen Blok traadt ind til gamle Mester Falk, som han traf alene ved det tarvelige Aftensbord. Den Gamle sprang sjæleglad op fra Stolen, da han saae ham, og gjengjældte hjertelig hans Favntag. „Nu saa kom du dog, Christen Galfrans! og er ikke rendt ud af Landet med Frøkenen!" — udbrød den Gamle — „hvad var det for nye Satans Historier med dig? — og for en Time siden vilde Folk vide, du sad fangen her igjen og var greben i et Indbrud hos Borgemesterens. Jeg troede nok,

det var Løgn og Sladder. — Men tal dog, Menneske! hvad seer du saa underlig efter?" —

„Ih, hvad Andet skulde jeg see efter, end Sophie? hvorfor kommer hun ikke? hun er dog ikke syg?" —

„Ikke, det jeg haaber!" — svarede den Gamle. — „Hun har nu i tre Maaneder været hos sin Moster i Kjøbenhavn, og der bliver hun til hun kan faae en god Kondition" —

„Hvad! i Kjøbenhavn? og der har jeg Dosmer drevet om i hele sex Uger, uden at kunne føle paa mig, at hun var mig saa nær! Men hvad skal det betyde, Mester Falk! har du forskudt dit eget Barn, for at sidde ene her og maabe, som en gammel barnløs Gjøg?"

„Nei, min gode Ven! forskjød jeg saadant et Barn, fortjente jeg, Gudsdød, at spændes i den gamle Gabestok ved Sprøitehuset og staae til Spot for hele Byen! — Haardt nok var det at skilles fra hende; men Brødet skal vi have begge, og kan det ikke skee ved samme Bord, maa det skee paa anden Maade. Ingen af os vil tye til Andre, naar vi kan hjælpe os selv — og Vorherre vil lægge sin Hjælp dertil. Men nok om den Sag! nu vil jeg være lystig tilmode, og det skal du være med, saalænge vi To er sammen! Fortæl mig nu allerførst det Galskab, du har havt for idag, saa skal jeg fortælle dig hvad der er meer værd, end alle dine galeste Indfald!"

Blok fortalte nu Historien med hans gode Ven Casper Langes Armbrud og det lykkelige Bryllup, som han for faa Timer siden havde været Vidne til, og den Gamle fik en Flaske Vin frem, som i et helt Aar havde ventet paa saa lykkelig en Dag. De satte sig glade til det lille Bord og drak Brudeparrets Skaal med Hjertens Glæde.

„Det vil Sophie ogsaa glæde sig over!" — sagde den

Gamle — „og naar hun hører hvor snildt du har teet dig ved denne Leilighed, vil hun kunne fortælle det ved Hove, naar hun kommer der igjen, til yderligere Beviislighed for, at du dog er meget for klog til at holdes i Spændetrøien."

„Nu er det nok dig, Farlil, som det rabler for!" — udbrød Christen Blok og gjorde store Øine — „er Sophie bleven Hofdame — eller Prindsesse kanske, siden hun saadan gaaer ud og ind ved Hove og fører Sladder om hvem der har holdt Bryllup eller sidder i Daarekisten?"

„Nu ja, en Murmesterdatter kan i vore Tider gjerne komme saavidt, og du skal ikke opholde dig over Sophie, naar hun med saadan Gaaen ud og ind ved Hove har sladdret dig ud af Daarekisten — forstaaer du mig nu? Slubbert!"

„Er det muligt? Gamle!" — raabte Christen Blok og sprang op — „vil du gjøre mig virkelig tosset? Den lille blye Sophie har havt Mod til at gaae lige til Kongen?" —

„Nei, det havde hun slet ikke Mod til; men hun gik til Dronningen, og dog ikke ganske lige: hun gik først til en af hendes Damer, og saa kom hun til Majestæten — og, hvor bange hun var, saa gik det dog som det var smurt, saasnart hun først kom til at fortælle hvorledes det hængte sammen med alt dit Galskab, og at man nok til Nød kunde holde Styr paa dig med en Knappenaal." —

Christen Blok loe og græd paa eengang. Han tog den Gamle om Livet og dandsede om med ham i Stuen, saa baade Bord og Stol væltede, Glassene sloges itu og Vinflasken trillede hen ad Gulvet.

„Stop, Kammerat!" — raabte den Gamle og fik Fodfæste — „den Historie er ellers nok værd at dandse og springe over; men lad det nu være nok med Dandsen til

vi faae Musik og til Sophie engang kan være med! — Flasken holdt dog — og to hele Kopper har jeg" — tilføiede han, medens han tog Flasken og hentede to hankeløse Kaffekopper — „havde du spildt den gode Vin, havde vi nu Intet havt til at drikke Sophies Skaal i" —

Den Skaal blev nu drukket med stor Jubel.

„Hm! det var dog mærkeligt nok!" — sagde Christen Blok og faldt i Tanker med den tømte Kop i Haanden — „saa blev det dog den lille Sophie, der virkelig skulde fiske mig op, da jeg var bleven til en dum Fisk og sprællede i Brønden — men at hun vilde lave Fiskefricadeller af mig til sin Fader — det var Sludder." —

„Ja, det har du Ret i, Søn! det er tilvisse Sludder, Alt, hvad du der staaer og snakker! — Du er nok bleven godt bevertet ved Brylluppet idag. Jeg mærkede dog ikke, du feilede Noget, da du kom, og du stod godt fast paa dine Ben ved det Svingom, du fornøiede mig med."

„Det var kun en dum Drøm, jeg tænkte paa, Fa'er!" — sagde Blok og loe. — „Sligt kan man jo gjerne tale om, uden at være paa Støvlerne. Men hør nu et alvorligt Ord om din Sophie! Jeg faaer hende nu ikke at see i to hele Aar, og hun var jo et halvt Barn endnu, da vi saaes sidst. Hvordan jeg har det, mærker du nok; men hvordan hun kan have det om Hjertet om to Aar, det kan Ingen af os vide. Binde hende med noget Løfte til et nysudskrevet Daarekistelem, vil jeg ikke; men hils hende nu kun fra Christen Blok og sig, hun er en Guds Engel, og jeg har et Spørgsmaal til hende, som jeg ikke vil komme frem med før jeg har viist hende og dig og hele Verden, at jeg med alt det Galskab, jeg har havt Ord for, dog duer til Noget. Du skal høre fra mig, naar jeg vil være mig selv bekjendt og har drevet det til noget Ordenligt; — kan

du saa give mig et Nys om, at Sophie tænker paa et godt Svar paa mit Spørgsmaal, saa vil det give mig et dygtigt Skub frem i frisk og lystigt Mod."

„Det har lange Udsigter, min Dreng!" — svarede den Gamle i lidt nedstemt Tone og foer med Haanden over de graae Øienbryn. — „Før jeg hører de store Tidender fra dig, og før du kan faae Svar paa saa langtrukket et Spørgsmaal, faaer jeg nok Andet at lytte efter, end hvad Sophie kan faae i Sinde at svare dig. Det vil jeg ogsaa helst være udenfor, enten hun svarer med eller uden Knappenaal. At hun vil raade sig selv i det Stykke og hverken see til Høire eller Venstre, er jeg vis paa. Jeg skal bede godt baade for dig og for hende, hvordan det saa gaaer, og hvor jeg saa er paa Arbeid, naar du kommer tilbage. Frisk og lystigt Mod har du snarere for Meget end for Lidt af, god Karl!" — tilføiede han i sin gamle, muntre Tone. — „Men det lider jeg dig netop for! — See nu kun til, du slipper vel afsted engang ud af Landet og giver alle Narre og forlorne Borgemestere Fanden!"

Medens den Gamle talte, havde Christen Blok bemærket en Puslen udenfor Vinduet og troet at see et Øie bag ved en Rude, der ikke var skjult af det forfaldne Vinduesskodde.

„Det er sandt, Fa'er!" — sagde Blok nu hastig og blinkede til den Gamle — „hvad var det for et Pragtstykke, jeg skulde see derinde i dit Sovekammer?" —

Den Gamle kastede et Sideblik til Skodderne og nikkede — „hvad Andet, end den lumske Mikkel, jeg saa længe har havt et godt Øie til!" — sagde han høit og loe — „kom! her hænger han inde paa Knagen — ham traf jeg rigtig paa Pelsen, kan du troe." —

De gik nu begge ind i Mester Falks Sovekammer,

der vendte ud til Gaarden. Der blev leet meget derinde, og de kom snart efter tilbage i fuld Latter. Blok havde en udstoppet Rævebælg under Armen, og den Gamle havde en forseglet Papirspakke i Haanden.

„Lad nu mig sørge for Mikkel, saa kan du sørge for Hunden!" — sagde Blok. — „Du kan jo bisætte den fordetførste og selv mure Kapellet!" —

„Rigtig!" — svarede den Gamle og nikkede — „og skulde jeg have Forfald, naar du kommer igjen, skal Sophie nok sige dig fra mig hvor Hunden ligger begraven!" — De loe begge af deres forblommede Tale. „Vil du nu lyde mit Raad, Christen Blok!" — tilføiede den Gamle med dæmpet Stemme — „saa lad Papegøie være Papegøie! — lad den farlige Fugl, du har i Hovedet, flyve! — lad det i alt Fald være nok med Mikkel!" —

„Lad det være min Sag, Fa'er! nu farvel!"

„Men, hvad Pokker! glemmer du det Allervigtigste?" — sagde den Gamle med stærk Røst. — „Tag de Satans Documenter med dig og lad en Procurator faae dem fat! Jeg vil ikke have meer med det Kram at gjøre. Nu maa du selv passe paa dine Beviisligheder!"

„Det kan du troe, jeg skal!" — svarede Blok og greb den forseglede Papirspakke, som laae paa Bordet — „her har jeg hele den forlorne Borgemester i min Lomme!" Han forvarede Pakken med stor Omhyggelighed i sin Brystlomme og knappede sin Frak godt sammen. Derpaa tog han en alvorlig og hjertelig Afsked med den Gamle og var snart ude af Gadedøren.

Da Christen Blok traadte ud paa Gaden, saae han en lang Skikkelse, i hvem han troede at kjende den Fiffigste af Politiebetjentene, liste sig bort fra Mester Falks Vindue og forsvinde i den dunkle Gyde, der førte til Byens sydlige Port. Den Port var det netop, Blok vilde ud af. Om han forresten vilde mødes med Mads Fangefoged ved Møllekroen og betroe sig til hans Befordring og hans mulige „Reisekammerater," vilde han nok betænke sig paa. Han syntes nu først at have Noget at besørge, som aftvang ham en hemmelig Latter. Han gik ind i en Krambod og kjøbte sig nogle Smaating; derpaa slentrede han op til Torvet, med den udstoppede Rævebælg under Armen. Han blev staaende ved Borgemesterens Gaard og saae op til Vinduerne. Der var kun Lys i Fruens Værelse; hun syntes ikke at have havt Lyst til at være Fugledronning paa Ballet. Han saae sig om paa den velbekjendte Plads, hvor han hele forrige Sommer havde havt sit daglige Arbeide. Her havde han altid sjunget glad hvergang den lille Sophie gik forbi og nikkede til ham. Han tænkte paa hvorledes han nu havde hende at takke for sin Frihed — maaske selv for den Forstand, man nu rigtignok kunde fordre Attest for, og Muligheden i at blive til nogen Ting i Verden.

„Hvorledes mon hun nu seer ud?" — tænkte han, og det herligste Billede stillede sig ham for Øie — han følte atter det lille Knappenaalsstik i Armen og det nu et helt Aar gamle Kys, hvormed hun maatte bøde derfor. Hint Kys og det halv vrede, halv kjærlige Blik, der havde ledsaget det, havde vidunderlig hjulpet ham gjennem et helt Aars Fangenskab og dulmet hans voldsomme Harme, naar han ingen Arm kunde røre til at „gjennemprygle hele den lumpne Verden." Han følte sig nu fri og glad, som en løsladt Fugl, og kunde have sprunget gjennem Byen, for at

flyve ud i den store, fremmede Verden, som han nu saae frisk og freidig ud imod; men det vår dog som en overgiven, koboldagtig Dæmon holdt ham tilbage. Han gik nogle Gange frem og tilbage paa Torvet og blev altid staaende ved det gamle Sprøitehus; han nikkede og loe — gik saa hen til Kjøbmandens Port tæt derved og saae paa en tom Tjæretønde, hvori der stod nogle tørrede Kviste. Den Tønde havde staaet der fra i Hundedagene og havde da været fyldt med Vand, efter gammel forsigtig Skik i de smaa Kjøbstæder, til hastig Hjælp ved pludseligt Ildebrandstilfælde i Tordenveirstiden. Ligesom i Tanker gav han sig til at trille denne Tønde helt ud paa Torvet i Nærheden af det gamle Sprøitehus. Det var temmelig mørkt. Det var langt over Sengetid, og han saae intet Menneske i Nærheden. Derpaa gik han til Fængslet og greb i Døren til Mads Fangefogeds Bolig. Forstuedøren var aaben. Han saae paa den store Tromme, der stod, og loe atter med et lystigt Nik. Derpaa stillede han sig ligesom paa Vagt i Skyggen af det gammeldags fremspringende Karnap, mellem Sprøitehuset og Borgemesterens Port, og syntes at more sig fortræffeligt med sine egne Tanker, medens han af og til loe dæmpet og gned sine Hænder.

Det var imidlertid næsten blevet Midnat. Lysene vare slukte i de fleste Huse. Der var dog langt flere Folk vaagne, end sædvanlig paa denne Tid, i den lille By; men næsten alle vaagne Øine vare sysselsatte med Ballet paa Gjestgivergaarden ved Byens nordre Port. Alle andre Steder var der ligesaa øde og stille som paa Torvet. Vægterne forsømte endogsaa denne Nat at raabe; de vare ikke ganske ædrue og vilde helst holde Orden udenfor Gjestgivergaarden, hvor Karle og Piger forlystede sig med at kige ind i Balsalen og gjøre deres Bemærkninger.

„Mon de ikke snart kan faae aftygget og begynde paa Dandsen igjen?" — sagde en rask Pige. — „Heisa! hvem der kunde være med!"

„Nu skal Skaalen vist drikkes!" — sagde en Anden. — „Smed Philipsen skal føre Ordet; han er jo første Borgerprotestant — eller hvad det hedder — see! der staaer han ligefor Borgemesteren med Glasset i Haanden — han er saa rød i sit Hoved som en Tyr."

„Ei, ei!" — sagde en Karl og tog begge Piger om Livet — „det vil blive fornøieligt at høre paa; Smeden har drukket to Snapser og fem Glas Punsch, medens jeg har staaet her — nu maa han sagtens have Mod i Brystet til sin Præken."

„Han har, saamænd, grundet længe nok paa den!" — sagde en Smededreng: — „han har læst i saamange gamle Aviser — og jeg har faaet en Lusing idag hvergang jeg talte til ham."

Nogle Vinduer vare aabnede, for at forfriske Luften i Salen, og man kunde høre og see Alt, hvad der foregik.

Der blev slaaet til Lyd paa et Glas. — Den summende Snakken derinde ophørte. Smeden hævede Armen med Glasset i Haanden og indtog en fast Stilling, ved at spærre Benene vidt fra hinanden — han stirrede paa Borgemesteren og syntes slaaet af det Ærefrygtbydende i hans Skikkelse og høitidelige Mine. Smeden rømmede sig tre Gange og begyndte med noget usikker Stemme: „Ærede Medborgere! Danske Mænd og Koner! Der gives Øieblikke i Livet" — han standsede og rømmede sig. — „Der gives store Øieblikke i Livet, som en berømt Mand har sagt" — begyndte han igjen; men det stoppede atter for ham. „Danske Mænd og Koner!" — begyndte han tredie Gang. — („Hold Mund, Flab! lad mig selv!" hviskede han til en ung Borger, der

vilde hjælpe ham). „Danske Mænd og Koner!“ — tog han atter til Orde — „der staaer en stor Mand iblandt os — han staaer her for os, som — som — som — — (Hold Mund! det kommer nok“ — hviskede han til Sidemanden.) — Men det kom ikke. Smeden havde glemt sin hele Tale. I hans Nød faldt nogle Ord ham ind af hvad han, som Ligbærer, havde hørt, da den sidst afdøde Borgemester blev begravet. „Ja“ — vedblev han med stærkere Røst — „han staaer — siger jeg — han staaer, som et lysende Exempel for Efterslægten — siger jeg — han seer forklaret ned paa os fra sin Herlighed blandt de forevigede — Borgemestre — siger jeg.“ —

Men nu mærkede han, det var rent galt, medens En og Anden begyndte at fnise. Med et fortvivlet Mod greb han til sin sidste Nødhjælp — han sang med brølende Stemme: „Og dette skal være vor Fuglekonges Skaal — Hurra!“

Under et nidobbelt Hurra til hans Ære bukkede Borgemesteren, nedladende, — og, med synlig Bestræbelse for at fjerne al letsindig Spøg, skyndte han sig at komme til Orde. Med en streng majestætisk Mine takkede han „de gode Borgere“ for deres „loyale Tænkemaade“ og Smeden navnlig for hans „skjønne og hjertelige Ord“ — og forsikkrede, med Haanden lidt neden for Hjertet, hvor den grønne Papegøie hang, at han følte sig „alt for rørt til at kunne udtale sine Følelser.“ — Paa Smedens Opfordring afbrødes han af en ny Hurrasalve, og han fandt det nu diplomatisk, at forlade Scenen med en glimrende Udgang. Han hilsede med Værdighed til alle Sider og bad sine „ærede Undergivne nu ikke lade sig forstyrre i deres Glæde, fordi han maatte trække sig tilbage til sine alvorlige Forretninger i Statens Tjeneste.“

„Det vil sige, han vil gaae hjem og lægge sig, og det er det Bedste, han kan gjøre!" — hviskede en af de yngre Borgere, saasnart han var ude af Døren — og nu fik Stemningen Luft, medens den Ene tog Ordet fra den Anden. —

„Han var da Satans hoven iaften!" — „Det er en fed Karl at gjøre Stads af!" — Man lo og spøgede. Man drillede Smeden med hans Ligprædiken. Han smurte altid for tykt paa for Borgemesteren, hed det. Cancellieraaden lukkede ogsaa altid et Øie, mente man, naar Smeden kom med sine Regninger til det Offentlige. „Men derfor har Cancellieraaden jo frit Hestebeslag paa Jorden" — bemærkede en Spottefugl — „og behøvede dog ikke at løftes til Himlen som Papegøiekonge." Men nu klappedes der til Borddandsen, og under den mægtig udbrydende Lystighed glemte man snart Papegøiekongen og hans Forklarelse blandt de forevigede Borgemestere.

Ligesom Borddandsen var allerlystigst i Gang, blev den dog pludselig afbrudt ved Larm og Skrig udenfor — man hørte Brandtrommen paa Gaden. „Paa Torvet! paa Torvet!" — raabtes der. Mange styrtede ud — de fleste Herrer med forbyttede Hatte. — Musikanterne løb ogsaa bort. — Alle fulgte de Folkestrømmen ned mod Torvet. Midt paa Gaden ved et Sidestræde faldt Smeden over den store Brandtromme, som her stod forladt. Paa Torvet brændte der et stort Blus; men det var kun en Tjæretønde med en Visk Halm i. Det saae smukt ud i den milde, stille Efteraarsnat, og der var slet ingen Fare derved. En stærk Lysning faldt paa det gamle Sprøitehus. Her var en stor Mængde Mennesker sammenstimlet. De skreg og loe mellem hverandre. — Der var Noget paafærde, som man aldrig havde seet Mage til. Borgemesteren stod her i sin fulde

Stads, med sin Papegøie-Decoration paa Maven, med Ryggen op mod Sprøitehus-Stolpen, i en besynderlig stiv Stilling. Han slog ud med Hænder og Fødder, men talte intet Ord, og det saae ud som han havde en Kummenskringle i Munden.

„Hvad er det? hvad er det?“ — „hvad gaaer der af Manden?“ — raabte man i Munden paa hverandre — „er han groet fast til Sprøitehuset?“ — „hvad har han i Munden?“ — „hvad er det for et Halsbaand, han har paa?“ — „der hænger jo en stor Hængelaas ved — og der hænger jo en Ræv ved Siden af ham!“ —

„Død og Pølse!“ — skreg Smeden forfærdet — „har jeg seet Mage i mine livfødte Dage! — det er jo vor gamle, rustne Gabestok, Hr. Borgemesteren staaer laaset i — og han har en Knevl i Munden — Plads! — afveien! lad mig komme ham til Hjælp!“

„Det er i Gabestokken han staaer!“ — raabte nu vel hundrede Stemmer og loe — „Borgemesteren staaer i Gabestokken!“ „Hurra!“ skreg Gadedrengene — „det er Mudder!“ — Mange af dem havde aldrig før rigtig vidst, hvad en Gabestok var, skjøndt de ofte havde seet det forrustne Halsjern paa Sprøitehusstolpen. Borgemesteren havde selv strengelig forbudt at tage det bort. Det skulde hænge der „til evige Tider til Skræk og Advarsel for alle Gauthyve.“

Ved Smedens Hjælp havde Borgemesteren snart faaet Knevlen af Munden. — „Løs mig gesvindt!“ — sagde han — „dirk Laasen op! bræk den af! prygl de Satans Drenge! roligt her! jeg vil tale til Folket!“

„Ti dog stille, Deres Velbyrdighed! det bliver kun til meer Grineri! lad mig først faae Laasen af! — nei, saa lille en Dirk har jeg ikke — nei, det gaaer, min Sjæl, ikke!

— det er ingen nem Sag — den maa files over — en Fil, en Fil! — hent en Fil i mit Værksted, I forbandede Drenge! skynd Jer og hold op med at grine! I Øgleunger!"

„Hurra! Hurra! Fuglekongen i Gabestokken — det er evige Løier!" — skreg de uvorne Drenge, og det varede temmelig længe inden en Smededreng kom løbende med en Fil.

Imidlertid havde Borgemesteren givet sit Ansigt saa megen Ro og Værdighed, som muligt, og flere Gange tiltalt Folket, uden at det dog havde været ham muligt at faae Ørenlyd for Mængdens Spørgsmaal, Forundringsraab, Latter og Larm.

„Fil nu løs, Smed! — skynd dig, medens jeg holder Folket i Respect!" — sagde han nu, endel beroliget, i fuld Tillid til sin Myndighed og imponerende Værdighed. — „Stille! stille! ærede Forsamling! oplyste Borgere!" — raabte han med høi Røst — „det er en mærkelig Begivenhed — det er en høitidelig Handling, I her ere Vidner til — det er ingenlunde et letsindigt Gjøglespil til at lee ad — her er skeet et Brud paa Statens Værdighed — det er Anarkie — det er Majestætsforbrydelse — Fædrelandet er i Fare! — Det er en gal Mand, som har gjort det — et udbrudt Daarekistelem — fil mig ikke i Halsen, Smed! men skynd dig! — Han overfaldt mig" — vedblev han — „han var stærk som en Bjørn. — Fil, Smed! — for Satan! skynd dig! — Min Dreng tabte Lygten og tog Flugten. — Den Gale lagde mig Knevl i Munden — han spændte mig fast — han stak Ild i Tønden — det var den Gale, der rørte Brandtrommen — ingen Vægtere — intet Politie. — Det varer da en Helvedes Tid, Smed! — Du filer jo ikke" —

„Det er umuligt, naar Borgemesteren vil holde Taler — og jeg ikke maa file Deres Velbyrdighed i Halsen" —

„Hvor er den Gale?" „hvor blev han af?" — „det var da forskrækkeligt!" — skreg nu Tilskuerne. — „Saa det er en virkelig, naturlig Gabestok, Cancellieraaden staaer i?" — „Er her da hverken Vægtere eller Politie?"

„Jo, her er vi!" — raabte nu en af Vægterne. — „Det er da forfærdeligt! men hvad kunde vi derfor? — hvem kunde tænke, Nogen kunde fordriste sig til at sætte Borgemesteren ved Skampælen?" —

Politiebetjentene vare nu ogsaa komne til. De gjorde en forskrækkelig Larm — de bandte og holdt Hus — de slog til de ellevilde Gadebrenge og forbød enhver tro Undersaat at lee — men selv havde de dog Møie med at holde alvorlige Miner, og Munterheden blandt de talrige Tilskuere var det umuligt at holde Tømme paa. Gabestoks-Optrinnet var snart blevet til en Underholdning for den hele By. Det varede næsten en halv Time inden Smeden kunde faae Hængelaasen overfilet, medens han idelig blev standset af Borgemesterens Forbandelser over hans Langsomhed. Ved enhver saadan utaalmodig Yttring holdt Smeden op med at file og forsikkrede, at han ikke længer, end høiſt nødvendigt, vilde lade en saadan Mand, som en Cancellieraad og Borgemester, staae i Gabestokken — det var saa hjertebrækkende et Syn, at det maatte røre selv de haardeste Grovsmede — han var desuden, som Borgemesteren vidste, Kleinsmed; men han kunde ikke begribe hvorledes fornuftige Folk og gode Borgere kunde staae og grine af saadan en Ulykke —

„Hold Mund, Dummerhoved! og fil!" — raabte Borgemesteren, endnu mere utaalmodig. — Han vilde atter tale til Folket, og Smeden maatte atter holde op — hans

Fil var ogsaa noget sløv, og det gik langsomt. Næsten alle Byens Folk havde derved faaet Tid til at komme paa Benene, for at see det „hjertebrækkende Syn,“ som Smeden bestandig kaldte det. Selv Damerne fra Borgerballet vare komne helt hen til Sprøitehuset og havde ikke kunnet modstaae Lysten til at see hvorledes Borgemesteren tog sig ud i den Stilling. Drengene vedbleve, trods Politiebetjentenes Trudsler, at raabe Hurra. Et Par Hoboister kom bag efter med deres Instrumenter i Haanden, som de i Forvirringen havde taget med. De satte uvilkaarlig Klarinetterne til Munden og blæste en lystig Fanfare.

Da endelig Bøilen faldt af Halsen paa den befriede Borgemester, sprang han, som en Kat, der er kommen op af Vandet, til sin Port. Den deltagende Folkeskare fulgte ham med dæmpet Latter, men med mange trøstende Tilraab, og vilde opmuntre ham med Bravoraab og Haandklap. —

„Gaa ad Helvede til med jeres Skraal Allesammen!“ — raabte Borgemesteren og smeldede Porten i for dem. — „Jeg har længe nok staaet til Skue for jert Grinebider-Pak! — Hei, Svend! hvor er du? see om Porten er i Laas! — det var da Satan til Hædersdag!“

Gaardskarlen lukkede Porten i Laas og fulgte sin Herre op ad Trappen til hans Dagligstue, uden at mæle et Ord, men med et opspilet Ansigt og med Taarer i Øinene af tilbageholdt Latter. I Dagligstuedøren kom Fruen sin Mand imøde med blussende Kinder og flyvende Haar. I den ene Haand holdt hun en Ske og i den anden en Æske med kjølende Pulver.

„Det er da en uhørt Skandal!“ — raabte hun forbittret, — „jo, du er rigtignok en Hædersmand!“ —

„Saa veed du det?“

„Jo, det skulde jeg mene! — Jeg har staaet her i Vinduet en halv Time og seet dig staae til Nar for hele Byen! det var en deilig Historie, min Engel! — det er dog grueligt, at man skal have saadant et Aalehoved til Mand!" —

„Men det var jo Vold og Overlast, min Bedste!"

„Hvorfor slog du ikke fra dig? — hvad er du for en Usselryg, min Engel!"

„Ti stille, min himmelske Concordia! du seer jo min Tilstand — jeg er saa stiv som en Pind — og ærgret mig har jeg. — En Mand, som mig, kan man see i en saadan Stilling og virkelig lee! — Mit Blod er i Oprør" —

„Her er kjølende Pulver til dit dumme Blod, min Engel! — det maa du tage strax! — jeg har taget tre, medens jeg saae dig staae i Gabestokken — og saa i Seng med dig! — jo du er en Hædersmand! det er en deilig Historie!"

Snart var nu Borgemesteren bragt til Sengs — og han bandte sig i Søvn, medens de muntre Byfolk med vedvarende Latter skiltes ad og Borgerballet med dobbelt Lystighed fortsattes.

Under Gabestoksoptrinnet paa Torvet, var Christen Blok uhindret kommen ud af Byens søndre Port og havde forsigtig nærmet sig den saakaldte Møllekro, hvor han saae Mads Fangefoged staae ene ved en forspændt Vogn, der havde en halvvoxen Knøs til Kudsk.

„Du har dog ikke ventet paa mig, du høist fortræffelige Mads!" — sagde Blok og gned fornøiet sine Hænder.

— „Lidt blev jeg opholdt; men nu er jeg fuldkommen færdig, og nu vil jeg ogsaa strax afsted. Du fik ingen Reisekammerater opspurgt, seer jeg — men det er ligemeget — nu til Vogns! — og rask vil vi kjøre — jeg betaler!"

„Et Par Reisende havde jeg dog opspurgt, som vilde med" — sagde Mads og nølede. — „Jeg tænker, vi har dem vel strax. De rendte ad Byen til, da det klemtede. — Hvor monstro Ilden var? — det kan da ikke have havt Noget at betyde, for der blev strax ringet af."

„Det var Ingenting!" — sagde Blok — „der var kun sat Ild i en Visk Halm paa Torvet. — Nu op med dig og lad os kile paa!" — Dermed sprang han selv op i Vognen og tog Sæde.

Mads tøvede endnu og saae hen ad Veien imod Byen. „De har vel Ingenting glemt, Hr. Blok! — Deres Penge og Documenter har De vel faaet med?"

„Ja, vel! Alt er i Orden!" — sagde Blok — „her har jeg det Vigtigste!" — han trak den forseglede Papirspakke frem og stak den i sin venstre Sidelomme igjen, uden at knappe sin Frak. — „Det er en deilig mild Nat — og varm har jeg rendt mig. Nu — tilvogns og afsted! — Tøver du længer, Mads, saa kjører jeg fra dig! — Jeg vil ogsaa strax have mig en Lur."

Mads steg nu noget nølende til Vogns og tog Plads ved Christen Bloks venstre Side, med et opmærksomt Blik til hans Sidelomme.

„See saa! smør nu paa, lille Kudsk! Du skal faae gode Drikkepenge!" — sagde Blok. Han satte sig mageligt i Sædet og loe af og til, medens Vognen rullede afsted med dem.

„De maa nok have meget fornøielige Tanker, Hr.

Blok!" — sagde Mads frittende. — „De har sagtens besøgt gamle Venner og drukket mangen god Skaal til Afsked?"

„Aa ja! men sig mig engang, Mads! hvad vilde du sige, naar du engang saae din Borgemester staae ved Sprøitehuset med det gamle smukke Halsbaand paa, som der hænger?"

„Det er nogle forskrækkelige Tanker, De morer Dem med, Hr. Blok! men det er Noget, intet fornuftigt Menneske kan tænke sig."

„Men derfor kan jeg godt, Mads! det har din Borgemester jo givet mig Attest for ifjor."

De kom nu til en Sidevei. Kudsken syntes tvivlraadig og saae sig spørgende tilbage.

„Ligefrem!" — befalede Mads.

„Nei, tilhøire!" — raabte Blok med bydende Røst.

„Ja hvem skal jeg nu lystre?" — spurgte Kudsken.

„Den Stærkeste, mener jeg" — svarede Blok og lagde sin Kæmpehaand paa hans Skulder. Knøsen dreiede øiebliklig tilhøire og pidskede paa sine Heste.

Mads saae forbauset paa sin Sidemand. „Nu ja, Hr. Blok!" — sagde han eftergivende — „den Vei kan vi jo ogsaa komme ud af Landet. Jeg mente ellers, De vilde sove, Hr. Blok! det kunde jeg nu ogsaa have Lyst til."

De taug nu begge en god Stund. Christen Blok havde strakt sig tilbage og snorkede høit. Hans høire Haand hvilede paa hans Knortestok — den venstre var falden ned paa Sædet, og hans Frak stod helt aaben. Mads reiste sig forsigtig i Sædet og betragtede hans Stilling. Han betænkte sig et Øieblik, bøiede sig frem mod den lille Kudsk og pikkede ham paa Skulderen.

„Skulde jeg springe af Vognen“ — hviskede han — „saa bryd dig ikke derom — men kjør kun rask til! — og naar du kommer til Folk, saa lad dem hjælpe dig at faae ham bunden og bragt videre! See, der har du Borgemesterens Brev til alle Sognefødder! — hvor du viser det frem, vil man nok sørge for Krabaten.“

„Ja saa!“ — mumlede Knøsen og tog imod Brevet. — „Det kan blive vanskeligt nok, skal jeg være ene med den Gale! Han kan jo tage Tømmen fra mig og kjøre hvor Fanden han vil.“

„Det faaer nu gaae som det kan!“ — hviskede Mads — „men jeg har min Ordenans. Har jeg først Fingre paa det, jeg skal have, ligger der ikke stor Magt paa den gale Karl. — Kjør kun rask afsted til du træffer paa Folk — og gjør som jeg siger!“

Knøsen taug med betænkelig Mine. Mads undersøgte atter med stor Forsigtighed sin stærke Sidemands Tilstand og Stilling. Det lod til, at Christen Blok sov trygt og havde morsomme Drømme, for hans Snorken klang af og til som et Slags Latter. Papirspakken var nærved at falde ud af hans Sidelomme. Pludselig tog Mads nu Mod til sig — han greb Pakken i sin Haand og sprang ud af Vognen, men fik idetsamme saa vældigt et Bagslag med Christen Bloks Knortestok, at han tumlede skraalende til Jorden.

„Kjør til og lad ham ligge, den Rad! han kommer snart paa Benene“ — raabte Blok til den forskrækkede Kjøresvend, der skyndte sig at pidske paa sine Heste — „og saa kan du levere mig Brevet til „„Sognefødderne““ — vedblev Blok — „det vil jeg nok selv besørge. Nu kjører du kun rask til saalænge jeg sidder paa Vognen og lukker ikke din Mund op til noget Menneske paa Veien,

hvis du ellers vil beholde hele Lemmer!" Knøsen rakte ham Brevet og taug, men turde neppe see paa ham.

„Forresten skal du ikke være bange for mig!" — tilføiede nu Blok munter og klappede ham paa Skulderen. — „Vi To skal nok blive gode Venner, og du skal ikke være min Kudsk for Ingenting!" Dermed rakte han Knøsen en Sølvdaler, og nu lod det til at gaae lige lystigt hen ad Veien for dem begge.

Da Borgemesteren næste Morgen sad i sin Slobrok og søgte at trøste sig over Gaarsdagens ulykkelige Hændelser ved sin Chokolade, medens han, paa lidt Stivhed i Halsen nær, befandt sig fuldkommen vel — traadte Mads Fangefoged halvt krybende ind til ham, med den høire Arm over sin Lænd og en omhyggelig indsvøbt Pakke i den skjulte Haand.

„Ih! du barmhjertige Samaritaner!" — udraabte han — „er Borgemesteren dog levende endnu, efter al den Spot og Forsmædelse, og kan drikke Skokelade?" —

„Sludder, Mads! — Jeg feiler Ingenting. Jeg vil ikke have snakket derom; den Sag skal neddysses. Nu hvor gik det Jer? — Løb han i Fælden? Fik I Bugt med ham? den Satan! — Fik I hans Documenter?" —

„Nu skal Hr. Borgemesteren høre! — Det var en forskrækkelig Historie, og jeg forvinder det saamænd ikke saa snart. — Jeg troede, mit Vagred var slaaet midt over. — Han løb rigtignok i Fælden, den Satan! — men jeg var saagodtsom ene med ham. Skytte-Jens og stærke Hans Jacob var allerede komne; men de fik Visselæder i Skoene

og rendte til Byen, da det klemtede, for at see Borgemesteren staae i" — —

„Fordømt Sludder, Mads! — Hvordan gik det saa? — fik du" —

„Ja Gu' fik jeg — nu skal Hr. Borgemesteren bare høre! — Jeg fik rigtignok Meer, end jeg skjøttede om! — Borgemesteren skulde bare have følt den Drøiert, han lagde mig over Lænden med sin Knortekjep — jeg vilde heller ti Gange staae i Ga" — —

„Fordømt Sludder, Mads! fik du bundet ham? — spørger jeg, og fik du" —

„Nei, paa det Lav, Hr. Borgemester! bundet ham fik jeg ikke — det lod jeg nok være — han kunde jo bukket begge Ender sammen baade paa mig og Knøsen — bundet ham fik jeg ikke — men den Tøraf, jeg fik over Bagredet, skulde Hr. Borgemesteren barestens" — —

„Fik du Papirerne? Dosmer! — fik du Documenterne? dit Fæ! Fanden i Vold med dit Bagred! det spørger jeg ikke om" — raabte Borgemesteren spændt og hidsig. —

„Ja, Documenterne fik jeg, Hr. Borgemester! og de ti Daler har jeg ærlig fortjent — her er hele Pakken — den er ikke saa lille endda — han havde den ved Brystet; men jeg var snild." Mads tog Haanden fra sin Ryg med den indsvøbte Pakke — men rakte den ikke fra sig før han havde den Tidalersedel i Haanden, som Borgemesteren hastig rev op af sin Lomme. Medens Mads nu vidtløftig fortalte hvorledes det Altsammen var gaaet til og hvert Dieblik gned sin Lænd og ømmede sig, viklede Borgemesteren med straalende Ansigt det store Lommetørklæde af Papirspakken og mumlede: „Det var brav! — det var

dog en Lykke! — nu skal Alt blive dækket, og jeg har endda" — Han rev Seglet fra Pakken, og Mads troede, han var bleven pludselig gal — for han saae Borgemesteren fare om i Stuen, som besat, og rive i Pakken, medens en Mængde gamle Adresseaviser fløi ham om Ørene og bedækkede det halve Gulv.

III.

Næsten to Aar vare forløbne efter hint Gabestoks-Optrin, som havde gjort Epoke i den lille Byes Historie. Denne besynderlige Begivenhed var vel ikke — som nærmest Vedkommende havde ønsket det — bleven neddysset; men den var dog ikke ligefrem kommen til offentlig Kundskab. Nogle Hentydninger dertil i en Provindsavis vare i et følgende Nummer af Bladet blevne tilbageviste, som grundede paa en Misforstaaelse og nogle ubetydelige Optøier af en Sindssvag.

En Søndag Eftermiddag i September sprang der en høi, kraftig Mand i en fin Reisekappe af en Postvogn paa Gjestgivergaarden og gik strax ned igjennem Byens Hovedgade til Torvet. Han saae opmærksomt paa nogle nye Bygninger og stod længe stille paa Torvet, hvor der var skeet endel Forandringer.

„Med Forlov! hvor er Sprøitehuset?“ — spurgte han en Krambodbreng, der stod i en Dør.

„Derovre!“ — svarede Drengen og pegede paa en ny Bygning ligeoverfor ham, paa hvis store dobbelte Port der var malet en Sprøite.

„Ei, ei! et nyt altsaa?“

„Ja, det gamle stod næsten midt paa Torvet“ —

sagde Drengen og kneb Munden sammen, for ikke at lee. — „Det blev revet ned og flyttet det Aar, den forrige Borgemester stod i Gabestokken." Drengen loe nu af fuld Hals.

„Det maa have været en underlig Historie!" — sagde den Fremmede med et Smil — „hvor blev den Borgemester af?" —

„Det maa Pokker vide!" — svarede Krambodbrengen. — „Han kunde ikke nære sig her i Byen for den Komedie. Alle Mennesker drillede ham dermed, og vi Drenge fniste altid, naar vi mødte ham. Han søgte Embede andensteds, siger man; men saa fik han en slem Sag med Overformynderiet for alle de Umyndiges Penge, han sad inde med, — og saa pakkede han ind og smurte Haser en smuk Nat med hele Sparekassen og Byens Fattigkasse. Man troer, han slap over til England."

„Ja saa! den Slyngel! slap han bort? Men sig mig — Murmester Falk boer dog vel i sit gamle Sted hist i Gyden?" —

„Nei, han blev saamænd begravet i Mandags otte Dage. Det er efter hans Ligtog det Par Grankviste endnu ligger hist paa Gaden." —

„Herregud! er han død, den brave Gamle! — og Datteren — hvor er hun?"

„Hun er nok Husjomfru paa en Gaard her i Nærheden, som hedder Bøgedalsgaarden."

„Hos Langes? ja saa! — Var han længe syg, den gamle Falk?"

„Det var nok ifjor, noget før Borgemesteren pakkede ind, at han fik sit Knæk, Stakkel! Der blev gjort Indførsel hos ham af Borgemesteren for nogle Lapperier, og der var Vrøvl om nogle Papirer, han ingen Beskeb vidste

med. Siden gik han altid lidt i Taaget og kunde Ingenting huske. Men han havde det ellers ret godt; — Datteren kom tidt hjem, og hun var hos ham paa det Sidste. Hr. Lange tog sig nok ogsaa af ham og skaffede ham lidt Indbo igjen. Nu skal Huset og hele Klatten sælges."

„Ja saa! naar skal det være?"

„Det staaer at læse paa Hjørnet! — Farvel!" — sagde Drengen og skyndte sig ind i Kramboden, hvor der kaldtes paa ham. Den Reisende gik hen til Gadehjørnet og læste Plakaten om den forestaaende Auction. Derpaa gik han ned ad Gyden, hvor gamle Mester Falk havde boet. Han bukkede sig paa Veien og tog en Grankvist op fra Gaden af det Grønt, der havde været strøet til sidste Ære for den gamle Mester Falk.

„Hvem var den Herre, du stod saa længe og pratede med, Knegt!" — spurgte Kjøbmanden — „havde han ikke seet saa fornem ud og været saa pent raget, vilde jeg bandet paa, det var den gale Mursvend, Blok — han, som satte den forlorne Borgemester i Gabestokken."

„Det er aldrig muligt!" — mente Drengen — „den Karl saae jo ud som en Vildmand og havde jo virkelig været i Daarekisten."

„Ja, gal maa han vel have været — det var ogsaa ham, der Aaret forud brød ud af Fængslet og puttede Borgemesteren derind i sit Lukaf. Men hvor gal han var — en snild og dristig Krabat var han dog. Det var underligt, saa den fornemme Herre lignede ham!"

Paa Bøgedalsgaard sad en Aften den unge Proprietair Lange, med en Bog i Haanden, ved det fælles Dagligs

stuebord. Hans smukke, unge Kone sad ved hans Side. Hun var lidt bleg endnu efter den sidste Forøgelse af deres huslige Lykke. En lille spæd Pige sov paa hendes Skjød; en rask Dreng, der dog neppe havde fyldt det femte Fjerdingaar, kravlede om paa Tæppet ved hendes Fødder og legede med en Kattekilling. Emilie rakte sin Mand Haanden og pegede paa det sovende Barn i sit Skjød.

„Ja, hun er deilig, Emilie! hun har ogsaa dine velsignede Øine" — udbrød Lange med straalende Ansigt og lagde Bogen tilside.

„Kan du endog see det gjennem hendes lukte Øienlaag?" — svarede den unge Moder med et skalkagtigt Smil — „nu ja, Øinene vil jeg nok være bekjendt, naar hun lukker dem op; men den stygge Pande og Hagekløften maa du alene bære Skammen for."

„Vi har det dog deiligt her sammen!" — sagde Lange og betragtede hende og Børnene — „det var stor Synd, om vi lod det dumme Brev gjøre os mismodige."

„Gud skee Lov! nu seer du glad ud igjen!" — sagde Emilie kjærlig og strøg Haaret fra hans hvide, skjønne Pande. — „Du skal see, du faaer nok et Laan andensteds, og der er jo længe til December."

„Skulde jeg ogsaa nødes til det Allerværste, og maae vi sælge Gaarden" — sagde han med et let Suk — „saa vil Vorherre nok hjælpe os endda. Jeg kan jo undervise i Sprog, til jeg faaer en Embedsexamen, saa kommer jeg nok ind i Noget — og om vi ogsaa skal faae det lidt knapt i nogen Tid, vi er dog de lykkeligste Mennesker i Verden — ikke sandt?"

Hun bekræftede det med et inderligt Kys og et kjærligt, sorgløst Blik, først til ham og saa til begge de Smaa.

Derpaa begyndte hun at nynne en munter Vise for den Mindste, der gjorde Mine til at vaagne.

Ingen, som havde seet de to Mennesker her sammen, vilde have troet, at det aabnede Brev, der laae paa Bordet, havde omstyrtet hele deres ydre Lykke. Casper Lange, der syntes skabt til at føle sig lykkelig og i høieste Grad var det i sit huslige Forhold, havde heller aldrig kunnet udholde at see Nogen ulykkelig, naar han, selv med egen Fare, kunde hjælpe. Han var noget uforsigtig gaaet i Borgen for en Ven, om hvis Redelighed han var overbeviist, men hvis uforskyldte Ødelæggelse havde draget Langes med sig. For at opfylde sin Forpligtelse, som „Cautionist og Selvskyldner", havde han forrige Aar været nødt til at laane en betydelig Sum af en rig Velynder, mod Sikkerhedspant i den lille kjære Landeiendom. Ved hin Velynders uventede Død var hele den laante Capital nu opsagt af Skifteretten til Udbetaling i næste Termin.

„Det Værste er dog næsten med vor gode, kjærlige Sophie!" — sagde den unge Kone noget efter, da hun havde lullet Barnet igjen i Søvn. — „Nu har hun dog os i sin Forladthed, den kjære Sjæl! men mærker hun vore Omstændigheder, vil hun strax troe, hun er os til Besvær, og vil bort. Jeg veed heller slet ikke hvorledes vi skulde affee hende. Der kommer hun! lad hende for Alting ikke mærke Nogenting!"

En overordenlig smuk, ung Pige, i hvem man neppe skulde gjenkjende Murmester Falks lille buttede Sophie, kom nu ind med en Dækkekurv og bredte Dug paa Bordet. Hun var mere klædt som en net Tjenestepige, end som en Jomfru. At hun sørgede for sin Fader, saae man ikke alene paa de sorte Baand, hun bar, men paa det stille Vemod i hendes ellers sunde og livlige Aasyn. Det Barn=

lige i hendes Ansigt var vel ikke forsvundet; men der havde ved Siden deraf udviklet sig Noget af Faderens djærve Villiekraft og en Bestemthed, der dog var ledsaget af den yndigste Kvindelighed og af en dyb, stærk Følelse. Hun taug og saae med kjærlig Opmærksomhed paa begge de unge Ægtefolk, som hun kun vilde betragte som sit Herskab, uagtet hun dog ikke stod langt tilbage for dem i Aandsdannelse og bestandig af dem blev dragen ind i deres fortroligste Omgang.

Den unge Kone lagde det sovende Barn paa Sofaen og hjalp Sophie med at brede Dugen. „Du har glemt den tredie Serviet, kjære Sophie!" — sagde hun venlig — „for du bliver dog nu kjønt herinde iaften?" —

„Nu skulde Børnene nok i Seng!" — svarede Sophie og rødmede — „det maa jeg jo nok besørge? — og saa var der endel Andet, der skulde ordnes; — her kommer vist ogsaa Fremmede iaften — Lænkehunden er saa urolig — og saa vilde jeg helst være derude."

„Men Lange vil læse høit iaften."

„Det var jo herligt! — saa kommer jeg, hvis Porthunden spaaer feil."

Medens de endnu talte herom, rullede der en Vogn ind ad Porten og kjørte for Døren. Sophie gik ud med Børnene, og en Fremmed traadte strax efter ind.

„Hvad seer jeg!" — udbrød Lange og fløi ham i Armene — „er det muligt! Christen Blok!"

„Ham selv!" — svarede den Fremmede og rystede hans Haand — „din Brudefører — den gale Svend, om du vil — men nu en ganske fornuftig Bygmester og en holden Mand. Den qvarteuropæiske Berømmelse er vel ikke kommen endnu" — tilføiede han — „men den kan komme! Naar jeg en Dag vil prale, skal du see hvad de store

Mestere sige om mig. — Du er den Gamle, seer jeg — men din Kone vil nok ikke rigtig kjendes ved mig" —

„Jo tilvisse, kjære Hr. Blok!" — udbrød Emilie glad og rakte ham Haanden. — „Vær hjertelig Velkommen! — vi har tidt tænkt paa Dem og talt om Dem hver Dag. — Jeg kjendte Dem dog ikke strax."

„Vildmandsskægget savnede De vel, Frøken! — nei, kjære Emilie! maa jeg nu vel nok sige? — Min Adfærd, som Deres Brudefører, mindede maaske dog lidt om Daare-kisten. — Hvad der svarede dertil i mit Sind har jeg vel ogsaa for en Del lagt af; men — paa lidt af det over-flødige Overmod nær, er jeg dog næstendels den Samme."

„Netop saaledes ventede vi at gjensee Dem" — sagde Emilie — „og en større Glæde kunde De ikke skaffet os. — Husker De hvad vi skriver idag? — Det er netop to Aar siden De var min Brudefører; — paa dette Klokkeslet var det nok, De stod paa Trinet af vor lille Jagtvogn og sagde os farvel; — og husker De hvad De lovede os? — De har punktlig holdt Ord" —

„Det vil jeg helst, naar jeg kan. Nu kommer jeg for at see, om deres huslige Lykke, som jeg haabede, er bleven tredobbelt" —

„Det er den! — det er den!" — raabte Lange og slyngede Armen om sin indtagende Kone: — „her seer du den ene og største Del af min Lykke" —

„Hvor er de to andre?"

„Kom, du skal see de to Englebørn!" —

„Det skal glæde mig! dog nu sove de sagtens; — det er Synd at forstyrre dem! — lad mig see dem vaagne! I slipper mig ikke saasnart. Jeg bliver nu ogsaa eders Nabo. Jeg har kjøbt gamle Mester Falks Hus hist i Byen. Det bygger jeg om, og saa — men hvor er

Sophie? — hun er jo dog her i Huset? — hun er dog frisk og fattet efter den kjære Gamles Bortgang? — Bryder hun sig noget om mig?" —

„Hun sidder to Stuer herfra og luller vore Smaa i Søvn" — sagde Lange. —

„Kom! jeg kan jo gjerne see Rollingerne strax uden at vække dem!" — sagde Blok hastig — „før mig kun ind til dem!"

„Nei, du har Ret! det er Synd at forstyrre dem!" — sagde Lange med et skalkagtigt Smil. — „Bekjend kun, det var Sophie, du tænkte paa! og det er hun vel værd!" — vedblev han hjertelig. — „Hun har taget den Sorg saa smukt — og saaledes tager hun Alting. Hvormeget hun bryder sig om dig, min ærlige Ven! — ja det faaer du selv spørge hende om ved Leilighed! — Saameget veed jeg kun: hvergang vi har nævnt dit Navn, er hun gjerne bleven rødkindet, og dine gale Historier finder hun ikke saa gale. — Men der er hun!" —

Sophie traadte nu ind med en Tallerken og Serviet til den Fremmede; men hun tabte begge Dele med et Glædesskrig, da hun saae og kjendte Christen Blok. Hun fløi et Par Skridt hen imod ham, og hendes Arme løftede sig uvilkaarlig; men idetsamme syntes hun forskrækket over sig selv og lod Armene synke; — hun traadte tilbage og var bleven blussende rød.

„Er det virkelig Sophie!" — udbrød Blok forbauset og stod som fortryllet. — „Jeg havde aldrig tænkt, De kunde blive saa — saa" — —

„Saa afskyelig!" — sagde Lange og loe. — „Ja seer du, saaledes gaaer det, min Ven! naar man reiser flere Aar udenlands, uden at skrive et Ord til sine Venner — saa er Meget forandret, naar man kommer hjem."

Snart var nu al Forlegenhed borte og den hyggeligste Stemning udbredt blandt disse fire Mennesker, hvis Glæde ved hverandre var saa inderlig, at den udelukkede enhver Tanke, der kunde forstyrre den. Den kjære Gjest skulde nu see, hvor herligt Lange havde faaet sin Bolig indrettet efter den Plan, Christen Blok havde forelagt ham paa hans Bryllupsdag. Børnene maatte han nu dog endelig see i Kurven og Vuggen, hvor de sov saa nydeligt. Selv det nye Haveanlæg maatte han see og netop i det klare, stille Maaneskin. Enhver af dem havde saa Meget at fortælle ham, og selv medbragte han hele to Aars Reise-Eventyr. I Haven blev tilsidst Sophie alene hans Ledsagerinde. De bleve temmelig længe borte og kom med stille Glæde tilbage som — Forlovede.

Blok havde strax bestemt Brylluppet til Sophies Fødselsdag i den skjønne Mai Maaned. Til den Dag skulde hendes gamle Fædrehus være helt forynget og ombygget. Saa skulde den lille Kjøbstad eie en Bygmester, ved hvem det hele Land skulde forskjønnes. Ringere Lykke ventede ikke Christen Blok af sit Talent og sine Kundskaber, medens han allerede havde erhvervet sig Tilstrækkeligt til at nedsætte sig og tage Borgerskab hvor han vilde.

Det var en lykkelig Aften paa Bøgedalsgaarden. — Emilie omfavnede den stille, dybt bevægede Sophie. De gamle Skolekammerater knugede ofte hinandens Hænder og drak hverandres og deres Elskedes Skaal. Alle gamle og nye Historier kom frem, fra deres Skoletid til den Aften, Giggen væltedes — fra Christen Bloks Indgang og Udgang af det nye Fængsel og Daareanstalten til Emilies Bortførelse — fra Gabestokhistorien til denne Aftens stille, lykkelige Fest.

Da endelig Emilie og Sophie gik til Ro og de to

Venner endnu sade sammen i fortrolig Samtale — faldt Langes Blik et Par Gange med Uro paa Brevet, der laae paa Bordet med Skifterettens store Segl, medens et uvilkaarligt Suk afbrød hans livsglade Yttringer.

Hans ærlige Ven blev opmærksom og spurgte om det Brev intet Slemt indeholdt. Efter nogle Udflugter kom det til en Forklaring. Christen Blok hørte hvorledes Sagerne stode og rynkede Panden. Efter nogen Betænkning nikkede han rolig og rakte sin Ven Haanden. „Gaa nu kun tilsengs og sov ubekymret!" — sagde han rask — „med Guds Hjælp kan det Vrøvleri nok blive klaret."

Videre vilde han ikke yttre sig derom, og de gik begge til Ro.

Næste Morgen tidlig havde de Forlovede en hemmelig Samtale med hinanden i Haven. Ved Kaffebordet saae de begge lidt stille, men inderlig glade ud. Blok fortalte nu, at Sophie og han dog, efter nøiere Betænkning, havde besluttet at udsætte deres Bryllup et Aars Tid eller to, som andre fornuftige Folk, og ikke forbetførste bygge det gamle Hus om, der havde saa mange smukke Erindringer. Sophie syntes, hun endnu var for ung til at være Husmoder — og hun vilde gjerne blive en Sommer eller to endnu paa Bøgedalsgaarden hos de kjære Venner. Han kunde ogsaa have godt af at arbeide nogen Tid under en ældre Mester inden han nedsatte sig, som selvstændig Bygmester. Baade Emilie og Lange betragtede dem begge med Forundring.

„Jeg skal vel ogsaa have ondt ved at faae Borgerskab, førend Folk har faaet Tid til at see, om jeg rigtig har fundet min Forstand igjen udenlands!" — tilføiede Blok. — „Jeg faaer nu en Slump Penge tilovers, som jeg ikke veed hvor jeg skal gjøre af" — vedblev han — „kunde jeg

faae sat dem hos en ærlig Mand og i en fast Eiendom, saae jeg det helst. Jeg har tænkt paa at sætte den Skat i din Gaard, Lange! den kan ingensteds staae sikkrere — saa kunde du jo udbetale de fremmede Penge, der staaer i den! Dermed kunde vi begge være lige godt tjente." Dette sagde han i saa ligegyldig en Tone, at Emilie endog troede, det var en Villighed, hvorom han anmodede Lange.

„Saa er hele Ulykken jo forbi, kjære Lange!" — udbrød hun sjæleglad, uden at ane, at de Forlovede kjendte deres Omstændigheder.

Lange sad længe med opspilede Øine og betragtede nøie baade Sophies og Bloks milde, kjærlige Ansigter, hvori dog en stille Selvfornegtelse var skjult. Pludselig styrtede Taarerne ud af hans Øine, idet han foer op og omfavnede dem begge.

„Nei, nei!" — sagde han — „det skal aldrig i Verden skee! — For min Skyld vil I opsætte eders Bryllup! — for at redde min og Emilies Lykke, vil I opoffre eders egen og opgive eders kjæreste Ønske! — Du vil arbeide som Svend igjen, kjære, trofaste Ven! Nei saadant et Offer kan og vil jeg ikke modtage." —

„Gjør ingen Ophævelser deraf, min gode Ven!" — afbrød Blok ham. — „Det var jo kun et Forslag — og hvor kan du vide, der stikker Andet derunder, end min egen og Sophies Lyst til en Smule Romantik og en interessant Forlovelsestid? Forkaster du mit Forslag — nu vel, saa vil vi ikke tale meer derom" —

„Sophie!" — udbrød Emilie og kyssede hende — „begynder du nu at spille Komedie med os! Det var altsaa for vor Skyld, du var for ung til at blive Husmoder, og du vilde meget heller blive hos os, end betroe dig til den Vildmand i den første Halvsnes Aar — ikke sandt?

Hvem har da sagt dig Noget om de dumme Pengehistorier? Det var jo min og Langes kedsommeligste Hemmelighed — det skulde hverken sætte dig eller Blok romantiske Griller i Hovedet. Siden vi nu dog har ladet vor Kaffe blive kold over de Finantssager" — vedblev hun og loe — „vil jeg blot gjøre de kjære Venner opmærksom paa, at jeg igrunden er en rig Kone. Overformynderiet vil nok snart skaffe os meget Meer, end vi behøve, af hvad min Formynder ikke selv har disponeret over" —

„Nu vel! det er jo prægtigt!" — afbrød Christen Blok hende lystig — „kommer Tid, kommer Raad! — I alt Fald" — vedblev han i sin gamle egenmægtige Tone og slog saa heftigt i Bordet, at Kaffekopperne dandsede — „Gaarden skal du beholde, Lange! og lykkelige skal I, min Sjæl, være — saavidt det staaer til mig, om jeg saa skal sætte baade Skifteret og Overformynderi, ligesom den Slubbert af Borgemester, i Gabestokken! Lad os nu slaae de Sager af Hovedet indtil videre! og følg mig til Byen med Sophie! saa skal I see hvor net jeg der vil indrette mit Ungkarleliv i de lykkelige Forlovelsesdage, jeg nu jo først begynder paa!" —

Alle gik ind paa dette Forslag, og hele Familien, selv begge de Smaa, besøgte samme Dag med Blok og Sophie den lille Kjøbstad og gamle Mester Falks forrige Bolig.

Rygtet havde snart udbredt sig i Kjøbstaden og hele Egnen om „den gale Mursvends" Tilbagekomst, som en fin, velhavende Herre, der nu var en berømt Bygmester og vilde nedsætte sig der. Man havde altid godt kunnet lide

ham for hans Lystighed og raske Væsen; men Mange troede dog, at det rablede noget for ham, og at han ikke for Ingenting havde været i Daarekisten. Huset, som han havde kjøbt og som var gammelt og forfaldent, foretog han sig ingen Forbedring med; men man saae ham ofte rive en Væg ned og mure den op igjen, uden at man kunde finde nogen begribelig Grund dertil. Spurgte man ham derom, svarede han gjerne, at han gjorde Jagt paa en Rotte — eller at der maatte ligge en død Hund begravet, som forpestede Luften. Sagen forholdt sig imidlertid noget anderledes. Sophie havde ingen Besked kunnet give ham om den Pakke Papirer, han havde givet gamle Mester Falk i Forvaring og bedet ham indmure et Sted i Huset, men kun betroe Hemmeligheden til Sophie. Den Gamles Sløvhed i det sidste Aar syntes at have bragt ham denne Sag i Forglemmelse. Den sidste Dag, han levede, syntes han vel at have havt noget Hemmeligt at betroe hende; men hvad det var, kunde hun paa ingen Maade begribe. Han havde sagt, at hun skulde vide „hvor Borgemesterens Hund laae begravet" — han havde „muret Graven og sat et Monument derover" — men han loe selv af sin forvirrede Tale, og hun havde antaget det for Fantasier uden al Betydning.

Christen Blok havde kun gjort et flygtigt Bekjendtskab med de Papirer, han havde fralistet den bedragerske Borgemester. Saa meget havde han kun seet, at nogle af dem vidnede om Underslæb, Bestikkelser og flere slette Streger. De havde udentvivl været bestemte til at tilintetgjøres eller maaske snarere til at true Andre med, der vare indviklede i Borgemesterens Bedragerier og muligen kunde have Papirer ihænde, hvormed de kunde skade ham. Disse Papirer havde Blok ofte tænkt paa og undertiden bebreidet

sig dette Indgreb i en Mands private Hemmeligheder, som rigtignok var en Slyngel, men dog ikke derfor stod under hans Inqvisition. At han i sin Iver havde grebet den hele Pakke, hvori de forfalskede Regninger laae, og at han var reist bort uden rigtig at undersøge Alt, hvad den indeholdt, — havde han ligeledes fortrudt. Han havde to Gange drømt paa sin Udenlandsreise, at han holdt et stort beskrevet Papir med mange Underskrifter i sin Haand, og at der stod en fremmed Mand ved hans Side og pegede med et strengt Blik derpaa. Det var skrevet i et Sprog, som han ikke forstod; han havde seet et Navn deri, som var ham bekjendt — men som han ikke siden kunde erindre. Nu forekom det ham, at det var Emilies Familienavn, Strøm. Det anede ham, at et saadant Document kunde være i hin Pakke og maaske være af Vigtighed og vedkomme Emilies Formue. Nu, da den bedragerske Borgemester var undvegen, kunde vel Beviserne for hans slette Streger ingen Interesse mere have; men det forekom Blok bestandig, at der maatte kunne findes Oplysninger om Bedragerier, som det endnu kunde være vigtigt at komme paa Spor efter. Al hans Søgen derom var imidlertid frugtesløs; men den førte ham til en anden Opdagelse, som fornøiede ham meget. Ved at gjennemsøge hver Krog i det gamle Hus, fandt han et lille Pulterkammer, hvori Mester Falk ligesom havde indespærret sin Sjæl og sit Lune. At den gamle, lystige Mand i sin Ungdom havde været en god Tegner, var bekjendt; han havde især havt Anlæg til Portraittegning og en ualmindelig Gave til pudseerlig Opfattelse af Hverdagslivet. Hjerteløs Spot holdt han vel ikke af, og han var altfor godmodig til at stille nogen agtværdig Person i et latterligt Lys; men noget smittet var han dog bleven af den nyere Tids Spøgetone og Lyst til

Vrængbilleder. Han morede sig mere over alt Sligt, end han vilde være bekjendt for sig selv. Paa hans gamle Dage var der kommet endel Bitterhed i ham ved hans Strid med den forfængelige og lidet hæderlige Borgemester, og det fornøiede ham inderligt at tænke sig ham i ret latterlige Stillinger.

Blok fandt nu flere værdifulde Frembringelser af den Gamles humoristiske Lune, der hang i skjødesløse Blyantsrids paa Væggen i hint Pulterkammer. Deriblandt var ogsaa to temmelig udførte Genrebilleder, hvori den bortrømte Borgemester spillede Hovedrollen. Paa det ene saae man ham, som et uhyre langt Svøbelsebarn, med en hvid Bomulds Nathue, føres i Procession af en Mængde Nisser og Kobolder i de pudseerligste Stillinger. I Spidsen for disse Vrængbilleder dandsede Christen Blok, meget kjendelig, men i en Koboldkonges Skikkelse, der ingenlunde smigrede ham. Blok loe dog hjertelig deraf og fandt i sit Portrait et træffende Udtryk af det Overmod og den Trods, der unegtelig i hin Tid havde Overvægten i hans ubændige Væsen.

„Nu ja, Gamle!" — sagde han — „du har dog ikke gjort mig meget værre, end jeg var — du holdt dog af mig, og Ingen fornøiede sig meer end du over mine Drengestreger.

Det største og omhyggeligst udførte Billede forestillede den pyntede Borgemester i Halsjernet ved Sprøitehusstolpen, i det Øieblik, da Smeden filede paa Hængelaasen ved hans Hals. Hele Selskabet fra Borgerballet med mange af Byens bekjendte Ansigter vare at see paa dette Billede. Det var holdt i en kraftig Tone med stærke Skygge- og Lyspartier, som et Natstykke, der oplystes af den brændende Tjæretønde. De jublende Gadedrenge og de

blæsende, halvberusede Hoboister vare ikke forglemte. Af Damerne vare ogsaa adskillige meget kjendelige; selv Borgemesterens Frue var antydet i et aabent Vindue med en Ske og en Pulveræske i Haanden. Borgemesteren selv stod i det stærkeste Lys, og hans Ansigt var allerfortræffeligst. Smedens var ogsaa ypperligt; det saae man dog kun i halv Profil. Blandt de pudseerligt grupperede Tilskuere havde den lystige Gamle tegnet sig selv meget træffende, idet han holder begge Hænderne paa Maven og leer hjerteligt.

Det var ikke Blok muligt at see paa dette Billede uden at lee høit, og da man ofte hørte denne Latter i hans Pulterkammer, naar man vidste, han var ene, bidrog Dette til at bestyrke den Mening, at han undertiden var lidt forrykt og hverken var bleven fuldkommen helbredet paa Daareanstalten eller paa sin Konstreise.

Han levede imidlertid et virksomt, men temmelig enligt Liv i sin Ungkarlestand. Han var traadt i Forbindelse med en anseet Bygmester i Hovedstaden, hvem han havde meddelt Plan til en Kirkebygning, der til Foraaret skulde opføres, og som Blok skulde have Tilsyn med, som Conducteur. Han arbeidede flittig i sit Hjem og besøgte jævnlig Sophie og Langes. Om sit Bryllup talte han nu intet Ord og heller ikke om Langes fortvivlede Pengesager.

Den frygtede December Termin var snart forhaanden, og Frygten blev aldeles uden Haab, da Lange en Postdag havde modtaget den nedslaaende Underretning, at der aldeles ingen Erstatning kunde ventes af den undvegne Borgemesters Opbudsbo for Emilies betydelige tilsatte Fædrenearv. Med samme Post var der kommet et Brev fra Skifteretten, som Lange aabnede sidst og med skjælvende Haand; men til hans Forbauselse udfaldt deraf en Qvi-

tering for hele den laante Sum, hvorfor Bøgedalsgaarden stod i Pant.

Lange og Emilie saae sig nu, mod deres Vidende og Villie, reddede. Hvorledes det var skeet kunde de ingen Tvivl have om. Christen Blok og Sophie triumferede. At Blok, paa sin gamle Maade, haardnakket havde sat igjennem, hvad han eengang havde besluttet, og udenvidere havde betalt Langes Gjeld, lod sig ikke skjule. For Øieblikket kunde Lange ikke gjøre Andet, end lovformelig opsætte sit Gjeldsbeviis til sin ædelmodige Ven og takke ham for hans gode Mening; men — Hensigten var ikke opnaaet. Saavel Emilie som Lange følte sig ved dette Offer for deres Lykke ret ulykkelige. Bloks og Sophies Triumf var tilintetgjort, da de saae den uheldige Følge af hvad der var skeet.

„Vær nu rimelige, kjære Venner!" — sagde Blok en Dag — „den Sag er nu afgjort og staaer ikke til at ændre — hverken Sophie eller jeg vil forandre, hvad vi med frisk og freidigt Sind har besluttet. Det kunde du nok vide, Lange! og mig kjender du dog saa godt, at du ikke kunde troe, jeg vilde lade det blive ved løs Snak, naar jeg havde en Plan for, som paa nogen Maade lod sig udføre."

„Du glemmer, at andre Mennesker ogsaa kan have Charakteer og fast Villie, min kjære, egenmægtige Ven!" — svarede Lange — „og at netop de meest Blødhjertede mindst kan taale hvad der er deres inderste Følelse imod."

Da Christen Blok nu saae det usædvanlige Syn af en virkelig mørk Sky paa sin kjærlige Vens Pande og Taarer i den ellers saa livsglade Emilies Øine, foer han heftig op med et Udbrud af sin gamle Ubændighed. „I skal, Pinedød! være lykkelige!" — sagde han — „men

hvorledes, maa Vorherre vide. Nu staaer min Forstand stille." — Dermed foer han bort, og Ingen saae ham i flere Dage paa Bøgedalsgaarden.

I Byen tede han sig saa underligt, at man troede, han havde faaet et Tilbagefald til hans tidligere formentlige Afsindighed. Han begyndte formelig i den strengeste Vintermaaned at rive sit Hus ned over Hovedet paa sig, med egne Hænder, uden at ville see noget Menneske. Det var blevet ham til en fix Idee, at han maatte finde hine Papirer fra Borgemesterens Falsknercontoir, skjøndt han ikke vidste, hvad de nu skulde hjælpe til, efterat det var oplyst, at hele Emilies Formue var sat overstyr. Drømmen om hint Papir stod ham dog bestandig for Øie. Han havde nu besluttet at rive det hele Hus ned, til han fandt hvad han dog vidste, der maatte findes.

En Nat drømte han, at gamle Mester Falk var levende og stod i Pulterkamret ved hans Side, næsten i samme Stilling som paa hans Tegning af hint Gadeoptrin. Han syntes, den Gamle loe hjerteligt, men holdt kun den ene Haand paa Maven, medens han med den anden pegede paa den forlorne Borgemesters naragtige Ræve-Ansigt og nikkede.

Det Første, Blok foretog sig, da han næste Morgen vaagnede, var at springe op paa Pulterkamret og nedtage hin Tegning, der hang paa Husets tykkeste Mur. Her opdagede han strax en Sten, som syntes senere indmuret, end de øvrige. Han løsnede den og fandt et Hul i Muren, hvoraf han uddrog den ham vel bekjendte og saa længe søgte Papirspakke. Han aabnede den og ragede om blandt de mange Regninger og Breve, indtil han tilsidst fik Øie paa et Document i det engelske Sprog, som han ikke forstod. Da han stod med det i sin Haand, erindrede han

saa levende hvad han to Gange havde drømt derom paa sin Udenlandsreise, at han næsten troede at see en fremmed Haand, der pegede derpaa. Han forvarede hastig alle Papirerne ved sit Bryst og forlod Kamret.

Paa Bøgedalsgaarden havde man været urolig over Christen Bloks usædvanlige Udeblivelse hele tre Dage. Man havde været nedslagen og forstemt. Lange havde skrevet endel og sendt Breve bort. Han havde været saa bevæget derved, som om det havde været en Beretning eller et Mindedigt over en kjær Afdød, han havde afsendt. Endelig kom der en Billet fra Blok, hvori han kun skrev, at han kom med det Allerførste og haabede at see gladere Ansigter, end sidst. Langes Ansigt havde ogsaa virkelig opklaret sig og faaet endel af sit sædvanlige lykkelige Udtryk tilbage. Emilie var rolig og mild; men hun kunde dog ikke tilbageholde et Suk af og til, medens hun syslede med Børnene og glædede sig over deres Yndighed. Sophie sad taus ved sit Sytøi, men slog ofte sine store brune Øine med inderlig Kjærlighed op, for at betragte begge de hende saa kjære Mennesker, hvis Lykke hun og Blok saa gjerne vilde opretholde. Man kunde see paa hendes smukke Øine, at hun baade havde vaaget og grædt; men der var et Udtryk i hendes Ansigt, der lignede Faderens, naar han med frisk Sind følte sig stærkere, end sin Skjæbne.

Det var noget op paa Formiddagen. Postbudet havde nylig bragt Aviser og Breve. Lange havde strax med Iver grebet Amtets Provindsavis.

„Ja, nu staaer det der!“ — sagde han til sin Kone

og rakte hende Bladet. — „Nu vil vi betragte det, som skrevet med Vorherres Finger, og lade ham raade. Hidtil har Lykken været med mig! — jeg er født en Julemorgen, og du skal see, Emilie! man behøver ikke nødvendig at boe paa Bøgedalsgaarden, for at være tilfreds."

Sophie havde modtaget Avisen af Emilies Haand og seet med hende hvad der stod med store Bogstaver i Tillægget. Bøgedalsgaarden var anmeldt til Auction om otte Dage og med en begeistret Beskrivelse over dens yndige Beliggenhed ved Skov og Sø i en af Landets herligste Egne, med Udsigt til Kirketaarnet i en lille Kjøbstad og mange andre Herligheder, i en Stil, der syntes mere passende for en Roman, end for et Avertissement.

„Vi vil leie et Par smaa smukke Værelser ved Volden eller i Nyhavn, høit oppe, med en deilig Udsigt til de grønne Træer eller til Havet!" — sagde nu Lange og greb Emilies Haand. — „Vil det ikke gaae med Examen og kan jeg ingen Timer faae i Sprog — ih nu! saa kan jeg sidde hjemme hos dig hele Dagen og skrive Artikler til Bladene."

„Og jeg kan sye Damepynt eller give Timer i Musik!" — sagde Emilie og faldt ham glad om Halsen. — „Vi skal nok komme ud af det!" —

De sprang nu begge fornøiede op og gik ind i det andet Værelse — Faderen med Drengen paa Armen, Moderen med den Mindste ved Brystet; — men Sophie blev siddende med Avisen i Haanden og græd. Hun saae klart hvorledes disse kjære Mennesker, med al deres Nøisomhed og Kjærlighedslykke, dog maatte gaae en kummerlig Fremtid imøde.

Kort efter kom Emilie og Lange med hjertelig Latter og Spøg tilbage, hver med sit Barn paa Armen. Sophie saae ud af Vinduet, for at skjule dem sin Bekymring.

Tusinde Planer fløi hende gjennem det lille Hoved om hvorledes hun kunde faae dem fra den fortvivlede Beslutning at sælge Gaarden for at udbetale Bloks Capital. Han kunde selv kjøbe den — tænkte hun — men hvad kunde det hjælpe dem? — Hun elskede dem saa høit, at hun ikke vidste, hvad hun heller vilde finde sig i, end at see dem i en Armod og Nød, hvis Bitterhed deres nøisomme Sind ikke anede. Pludselig vendte hun sig nu om, ligesom med en fast Beslutning, og sagde med en Ligegyldighed, som forbausede dem: „Jeg gifter mig ikke med Christen Blok, hvis han nu vil være saa taabelig at sætte sig ned og bygge paa egen Haand. Nogle Aar idetmindste vil jeg see Tiden an!“ — tilføiede hun paa deres forundrede Spørgsmaal i en temmelig koldsindig Tone og med en ret philistrøs Mine. — „Jeg holder usigelig meget af ham — det forstaaer sig; men til Husfader duer han ikke endnu. Hvad han eier, vil han strax sætte overstyr, naar det ikke staaer paa et sikkert Sted, hvor det ikke kan rokkes.“ —

„Hvorledes?“ — udbrød Lange — „er det virkelig din Mening? Sophie!“ —

„Ja, derfor var det ogsaa, jeg fandt det saa klogt og rigtigt af ham at sætte hele sin Formue ud, hvor den kunde blive staaende, og lade være at bygge og sætte sig ned endnu som Mester. Hans Byggelyst er et rent Raseri hos ham. Blev han nu Mester — og jeg tog ham — og han kunde rutte som han vilde med sine Penge, vilde han inden et Aar have ødelagt sig. Han maa ogsaa have savnet mig nogen Tid, for at sætte rigtig Pris paa mig!“ — vedblev hun og kneisede lidt stolt — „han maa blive en sat og ordenlig Mand før jeg tager ham. Jeg har en Moster i Sverrig — hun kan skaffe mig en god Condition til første Mai — hende reiser jeg nu til, saasnart Hr.

Lange sælger Bøgedalsgaarden — det har jeg urokkelig besluttet."

„Men, kjære Pige!" — udbrød Emilie — „jeg kjender dig ikke igjen" —

„Ja, saadan er jeg igrunden — jeg kan ogsaa have min egen Villie, naar det endelig skal være."

„Men, kjære, gode Sophie! hvem havde troet, der stak saadan en stridig Sjæl i dig?" — sagde Lange — „og jeg, som troede, du elskede den brave Blok saa inderligt og havde en ganske anden Anskuelse af hans Værd og af Livet i det Hele" —

„Naar jeg rigtig vil Noget," — sagde Sophie med et halvt lystigt, halvt stolt Nik — „saa kan Ingen i Verden bringe mig fra det — saadan har jeg været fra jeg var ganske lille."

Lange og Emilie saae med Forundring paa hende og vidste ikke hvad de skulde troe om denne pludselige Forandring med den milde, sagtmodige Sophie. Hendes Raskhed og Bestemthed havde de rigtignok beundret dengang hun nylig var confirmeret og hun paa egen Haand, trods alle Indvendinger, reiste til Hovedstaden, for selv at tale Christen Bloks Sag. De havde troet, hendes Kjærlighed til ham var langt dybere. De havde tiltroet hende mere sand Følelse, end hun nu røbede — denne kolde Beregning af hvad der var sikkrest og klogest, var dem noget ganske Fremmed hos hende. I de to Aar, hun havde været i deres Hus, havde de heller ikke bemærket saamegen Fasthed i hendes Sind og endnu mindre nogen Egensindighed eller noget halsstarrigt Lune. Nu stod hun for dem, som en lille trodsig Philisterheltinde, med kjækt opreist Hoved, med blussende Kinder — og med en Bestemthed i de muntre Øine, som forresten klædte hende nydeligt. — Jeg tager

ham ikke før han har bedre Forstand" — gjentog hun — „og jeg reiser bestemt til Skaane den samme Dag her bliver Auction over Bøgedalsgaarden" —

Hun afbrødes nu ved en Larm i Gaarden. Lænkehunden gjøede. En Vogn rullede ind ad Porten med tre Herrer. Det var Christen Blok med hans og Langes Ven, Præsten fra nærmeste Landsby, og den nye Byfoged, Hr. Steffens, der, ligesom Præsten, var deres Skolekammerat og gode Ven. Det straalende Ansigt, hvormed Blok sprang af Vognen, i sin stadseligste Dragt og med en stor Papirsrulle i Haanden, som en Commandostav, vidste de ikke at forklare sig. Alle tre Gjester vare inde i Stuen førend man fik Tid til at komme dem imøde.

„Kjære Venner!" — sagde Christen Blok — „tillader mig idag at være Commandant her paa Bøgedalsgaarden! Jeg bringer to Gjester med, som vil tage tiltakke med hvad Huset formaaer. Men først beder jeg min gode Ven Casper Lange jage enhver Sky fra sin smukke Pande — og den kjære Fru Emilie forvise enhver nok saa deilig Perle fra sine Øine! — Her bringer jeg Sort paa Hvidt for, at mine gode Venner her ere saa velhavende Folk, at de strax kan indløse enhver Forpligtelse og udvide Bøgedalsgaarden til en meget anstændig lille Herregaard. Din poetiske Auctionsanmeldelse, min egensindige Ven! behøver du ikke at gjenkalde — det har jeg ganske prosaisk besørget."

Han rakte de forbausede Venner to Documenter med mange Segl og Underskrifter, hvis fuldkomne Rigtighed baade Byfogden og Præsten bekræftede. Det ene var en Codicil til Agent Strøms Testamente, der, i det Tilfælde, at hans Datter Emilie giftede sig og fik Livsarvinger, ogsaa indsatte hende til eneste Arving af en, efter Oprettelsen af hans egentlige Testament, ved Arv erhvervet betydelig Ca-

pital, der stod i den Londoner-Bank. Det andet Document var et Depositobeviis til Agent Strøm for 10,000 Pund Sterling, som af Ihændehaveren kunde hæves i den engelske Bank. Agent Strøm havde med egen Haand paa Documentet betegnet det som Bilag til hans Testament-Tillæg. Denne Paategning var dog næsten helt afklippet. Christen Blok fortalte, hvorledes han var kommen til at blive Emilies virkelige Værge mod hendes nu bortrømte Formynder. Det syntes som Bedrageren enten pludselig var bleven overrasket under den paatænkte Forfalskning, eller maaske af sin egen Samvittighed var bleven tvunget til ikke uden i Nødsfald at fuldføre dette Bedrageri og, som Ihændehaver, hæve Beløbet.

Alle glædede sig over det lykkelige Fund.

„Men om jeg nu ikke havde fundet de Papirer, havde I saa været ulykkelige?" — spurgte Blok. — „Jeg ærgrer mig næsten over, at det Philisterie skulde gjøre Udslaget." —

„Nei, nei!" — sagde Lange og greb Emilies Haand — „gjør os fattige imorgen — vi ere dog at misunde!"

Sophie bekræftede, at det idetmindste var deres fulde Alvor at være de lykkeligste af alle Mennesker — paa Tagkamret med den smukke Udsigt til Masterne i Nyhavn.

Inden Glæden herover endnu havde udtalt sig, bad Christen Blok Sophie og Langes pynte sig og følge ham til Landsbykirken — Sophie, som Brud, Lange, som Brudefører, og Emilie, som Husmoder og Veninde. Kongebrev, Forlovere, Præst og Alt var i den prægtigste Orden, ligesom paa Langes og Emilies Bryllupsdag — og man maatte finde sig i, at „den gale Christen Blok" gjorde Alting noget brat og egenmægtigt.

„Men, kjære Ven! du har dog gjort Regning uden Vert" — sagde Lange med et halvt Smil i det betænke-

lige Ansigt — „Sophie tager dig ikke, før om nogle Aar maaske, naar du har faaet bedre Forstand paa at være Husfader og ved Fraværelse har lært at sætte rigtig Pris paa hende — det har hun nylig paa det Bestemteste forsikkret os." —

„Omstændighederne har forandret sig!" — sagde Sophie og loe, idet hun hjertelig omfavnede sin djærve Brudgom. — „Nu faaer jeg nøies med den Forstand, han har, og han lærer vel ogsaa at sætte Pris paa mig uden Fraværelse."

Emilie, som nu først forstod den høihjertede Piges List, omfavnede hende, inderlig bevæget. Lange kunde heller ikke tilbageholde sin Følelse — han gjorde hende Afbigt for hans skammelige Tanker om hendes nye philistrøse Tænkemaade. Begge loe af deres Kortsynethed og bebreidede hende den Forstillelse, hvormed hun virkelig havde skuffet dem.

Der blev nu en herlig uforberedt Fest paa Bøgedalsgaarden, som mindede om Langes og Emilies Bryllupsdag. Brudeparret kjørte til Kirke i den samme Gig, Christen Blok først havde gjort Bekjendtskab med, da han væltede den. Langes fulgte dem, med Byfogden og Præsten, i den lille Jagtvogn, som de havde saa kjær fra deres Bryllupsdag. Da siden Brudeparrets Skaal blev drukket i den hyggelig opvarmede Havesal paa Bøgedalsgaarden, hvorfra man over de rimpuddrede Buske kunde see Kirketaarnet i den lille Kjøbstad — tænkte Lange paa de Dage, da Synet af dette Taarn, hvis Skygge dengang faldt over Emilies Vindue, gav ham saa friskt et Haab paa hans korte og eneste Sygeleie. —

„Vi To er' dog de lykkeligste Mennesker i Verden!" — hviskede han til Emilie — „men Blok og Sophie vil Vorherre vist gjøre ligesaa lykkelige, hvis det er tænkeligt."

Alle havde de gode Ønsker og kjærlige Ord til det vakkre Brudepar. Sophie var inderlig glad, men stille. Hun syntes, at den røde Brystsløife, Emilie denne Dag havde fæstet paa hende, istedetfor den sorte, dog skar hende i Øinene og bragte dem til at blinke. Christen Blok saae hvad hun tænkte paa. Han trykkede kraftig hendes Haand og reiste sig.

„Tak, I kjære, troe Venner, for al eders Kjærlighed!" — sagde han med en Bevægelse, som man sjelden før havde seet i hans muntre, kraftige Aasyn. — „Nu er min gale Ungkarletid da forbi, og jeg haaber, Sophie ikke oftere skal have nødig at hjælpe mig ud af Daarekisten. Mine gale Streger fortryder jeg dog ikke — og hvad jeg har døiet derfor, har jeg havt godt af. Havde jeg ikke gjort det saa galt, var det dog neppe gaaet saa godt og glædeligt for os Alle. En trofast gammel Ven savner baade Sophie og jeg iaften" — vedblev han og trykte Sophies Haand, som han ikke havde sluppet. — „Han loe altid hjerteligt, naar jeg kom vel fra mine Galskaber. Det er vor gamle, ærlige Fader Falk. Til hans Erindring vil vi tømme et Glas i Stilhed! Gid vi Alle maae samles med ham engang, hvor Glæden er uden Latter, men vist uendelig bedre, end al Verdens Lystighed og Spøg!"

Der blev en kort, alvorlig Standsning i Bryllupsglæden, der dog snart igjen gjorde sig gjældende.

„Een Ting maa du kun love mig, min kjæreste Sophie! naar det skal gaae godt i vor Ægtestand!" — sagde Brudgommen noget derefter, da Alle stode muntre op fra Bryllupsbordet.

Sophie saae spørgende paa hans alvorlige Ansigt.

„At du ingen af de lange gammeldags Knappenaale vil bære iaften" —

„Bare denne!“ — svarede hun og pegede paa den simple Naal, der fastholdt hendes Brystsløife — det er en tre Aars gammel Ben.“

Dette skal have givet Anledning til den første lille Tvist i deres Ægtestand, der dog endtes fredeligt, og Blok vil paastaae, det var den eneste.

Sophie bar fem og tyve Aar derefter den samme skjæbnerige Knappenaal, som Brystnaal, paa sin Sølvbryllupsdag. Nu bæres den af hendes yngste Datter. Den Ældste er gift med den unge Hr. Lange, der i denne Fortælling kun har leget med en Killing, men som nu er en selvstændig Mand, og blandt Andet har den besynderlige Mening, at andre Mennesker kan være ligesaa lykkelige, som hans Fader.

Samlede

Eventyr og Fortællinger

af

Bernhard Severin Ingemann.

Ottende Bind.

Anden Udgave.

Den stumme Frøken,

Fortælling.

Kjøbenhavn.
C. A. Reitzels Forlag.
1860.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhle.

Den stumme Frøken,

Fortælling

af

Bernhard Severin Ingemann.

Anden Udgave.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1860.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhle.

Den stumme Frøken.

Første Bog.

Første Kapitel.

En smuk Aften i Høst 1847 sad Sognepræsten i Strandby, Magister Holm, i sin Havestue ved et blækbestænket Arbeidsbord, hvorpaa der laae endeel løse Papirer og en Embedsprotokol. Hans milde, rolige Blik faldt ofte ud gjennem de aabnede Glasdøre til Haven og den blinkende Havbugt ved Skovnæsset. Gjennem Gitterporten for Enden af den lange Hasselallee, der gjennemskar Haven, havde han nærmest Landeveien for Øie. Han tog af og til den sorte Fløielskallot af og strøg de tynde, graae Haar fra Panden, medens han flittig skrev og bladrede i den opslagne Protokol. Undertiden lagde han Pennen fra sig og betragtede med synlig Glæde nogle halvt beskrevne, halvt tegnede Blade, hvori et Slags Arabesker med alleslags Billeder af Naturgjenstande snoede sig ind mellem de afbrudte og noget besynderligt formede Skrifttegn.

Den gamle Frøken Trap, der i Præstens Enkemandsstand forestod hans Hus, trippede med travl Iverighed, med et snehvidt Viskeklæde i sin Haand, fra Kjøkkenet til Dagligstuen og fra Gjestekamrene til Havestuen, for at ordne Alt i Huset til en festlig Aften og et forventet Gjestebesøg.

Hun standsede ofte i Havestuen og saae med Bekymring paa Gulvet, der var fuldt af Blækklatter, medens hun listede sig til at tørre Støvet af de Kanter paa Magisterens Arbeidsbord, hvor der ingen Papirer laae. — „Jeg skammer mig, sandt for Herren! over det Gulv! — Bordet er da ikke meget bedre!" — sagde hun oftere, uden at Præsten lod som han hørte det.

„Det maa jeg sige, Jomfru!" — begyndte Præsten, da hun tredie Gang puslede ved hans Bord — „om Forladelse! Frøken! vilde jeg sagt" — rettede han sig hastig, da han saae en suur Mine i hendes rynkede, godmodige Ansigt —

„Skader ikke, Hr. Magister!" — afbrød hun ham med det mildeste Ansigt og neiede — „Jomfru er jeg med Gud og Ære — og, naar Ingen hører det, er jeg saamænd aldrig saa forfængelig at bryde mig om den Frøkentitel, der forresten mere tilkommer mig, end saa mange Andre. — Men glem ikke hvad De vilde sagt, Hr. Magister!"

„Jeg vilde prist Deres Omhu for Husets Ære og Deres Kjærlighed til de unge Krabater. De gjør jo en Stads for mine Herrer Sønner, som de allerede vare Biskopper." —

„Nu ja, Bisp kan nok lille Gustavmand blive, Deres rigtige Søn, Hr. Studiosussen, hvad der saa bliver af den stakkels Carl, hvor mange Attestatser han saa tager. Rigtig forvaret i Hovedet var Carl dog aldrig. Hvor der først eengang er Skruer løse, løber det let fur igjen" —

„Med Guds Hjælp har det ingen Nød med Carl!" — svarede Præsten — „hvad De kalder Forrykthed hos ham, var jo netop hans Lykke! Var han ikke falden i den Sygdom, havde han nu kun været min Røgter og var neppe nogensinde bleven Andet, end den fjantede Husmandsknøs,

den stakkels Elleskudte, som Folkene jo kaldte ham. Hvo har desuden sagt Dem, gode Frøken!" — tilføiede han med et tillidsfuldt Smil — „at Carl var saa aldeles fra Forstanden, og at han ikke virkelig havde hørt og seet hvad han paastod i sin Sygdom?"

„Ih! det har min sunde Menneskeforstand sagt mig, Hr. Pastor! De vil dog aldrig nu paa Deres gamle Dage prædike Overtro for Menigheden og forlange, vi skal troe paa Underjordiske og Ellefolk?"

„Det være langt fra! troe skal vi kun paa Vorherre; men derfor skal vi ikke negte Alt, hvad man ikke kan tage og føle paa."

„Ih! du min Gud! skulde jeg da troe, at Deres Pleiesøn virkelig havde seet en Ellepige og leget Kjæreste med hende med Haandkys og Pandekys og alt det Narreri? Nei, Hr. Magister! saa maatte jeg selv først have tabt min gode Forstand, som Vorherre bevare!"

„Da har De dog selv engang fortalt mig om Ellefruen i Strandskoven, som var saa deilig og ulykkelig."

„Ak ja! den stakkels vanvittige Fiskerpige, som selv bildte sig ind, hun var Ellefruen, og som alle Folk gav det taabelige Navn — hende husker jeg nok; men hun var jo et virkeligt Menneske!"

„Hvo kan vide" — tog Præsten Ordet — „om Carls Ellepige ikke ogsaa kan have været et virkeligt Menneske, maaske af lignende Natur med hin stakkels Fiskerpige? Siden vi tale derom, saa fortæl mig engang i Sammenhæng hvad De veed om hende!" — vedblev Præsten og saae i sine Papirer. — „Jeg har netop en Undersøgelse for, som muligt staaer i Forbindelse med hin ulykkelige Pige. Det var jo i min Formands Tid, den sørgelige Historie indtraf, og De

var her jo alt i Huset dengang. De maa sagtens vide rigtig Beskeed med Sagens Sammenhæng."

„Det var en forargelig Historie, Hr. Pastor! og jeg veed neppe, om det sømmer sig for mig" —

„Gjør Dem ingen Skrupler derover! For Ingen af os To kan den Historie være farlig at høre. Husker De ikke den Vise, hin stakkels Pige skal have sjunget om sig selv? — Jeg har havt den opskrevet engang, men kan nu ingensteds finde den."

„Ak jo, den glemmer jeg ikke. Den er ogsaa ganske ærbar igrunden. Jeg har, saamænd, ogsaa seet den paa Tryk etsteds. Jeg gaaer aldrig over de tre Stænter i Strandskoven uden jeg tænker paa den Vise. Paa den Stænte ved Bækken var det, hun sad og sang den hver eneste Dag i tre lange Aar. Ved de Stænter var det nok, hun havde havt Stævnemøder med „Junkeren", som han dengang hed — Jægermesteren deroppe paa Strandgaarden, som jo hverken troer paa Gud eller Fanden. At det var ham, der havde forlokket hende, var der ingen Tvivl om. Men saa var det, han reiste udenlands i fire Aar, medens hun i det første Aar gik fra Forstanden over al den Skam og Skjændsel og af Græmmelse over hans Troløshed og over den skrækkelige Vanskabning, hun fødte ham."

„Vanskabning?" — afbrød Præsten hende. — „Jeg har tværtimod hørt, det var et deiligt, velskabt Pigebarn, som kun havde den Ulykke, at hun ikke kunde lære at tale. Men hvad blev der af Moderen og det ulykkelige Barn?"

„Ak! Moderen løb om i Mark og Skov, som en vild Pige, og vilde aldrig hvile under Tag. Hun nærede sig af Olden og vilde Rødder og af den Mælk, barmhjertige Folk satte ud til hende. Hun klædte sig om Sommeren i en Kjole af Bark og Mos og bar altid en Krands af Ved-

bende i de lange, hvide Lokker — for hendes deilige brune Haar var blevet kridhvidt af Sorg i hendes nittende Aar. Om Vinteren søgte hun Ly i de tomme Faarestier paa Marken og beskyttede sig mod Sne og Frost med en Klædning, hun havde sammenbundet sig af Fuglefjær og Faarenes tabte Uldtotter. I al sin Elendighed skal hun have været saa deilig og saa let i sine Bevægelser, at de unge Karle næsten bleve forstyrrede i Hovedet, naar de saae hende. Derfor var det vel ogsaa, de kaldte hende Ellefruen."

„Men hvorledes kunde hun i den Tilstand sørge for sit Barn?"

„Den stakkels lille Skabning havde en medlidende Skovfogedkone taget sig af; hos hende blev Barnet opfødt; men hver Aften, naar Veiret var mildt, blev det lagt paa et Sted i Nærheden af Huset, og naar den vanvittige Moder troede sig ubemærket, listede hun sig derhen, for at kjæle for det."

„Hm! hm! saaledes har jeg ogsaa hørt det!" — sagde Præsten og bladede i sine Papirer. — „Det stemmer ganske med hvad her er optegnet — og den saakaldte Stænkevise har De hørt?" —

„Visen, hun sang paa Stænten ved Bækken" — vedblev den gamle Frøken — „har jeg hørt synge noget forskjelligt, men Indholdet var altid det samme, som det staaer i den trykte Bog, og kun saaledes kjender jeg den nu. Den begynder saaledes:

Ved Bækken jeg sidder den milde Sommerdag
Og hører Fuglekvidder alt under Bøgetag.
— Men Jægeren gaaer ei gjennem Skoven.

Der er kun tre Vers til. Nu kan jeg nok huske dem.

Paa Stien jeg venter, naar Solen gaaer til Ro;
Ved alle Skovens Stænter jeg skifter mine Sko.
— Men Jægeren gaaer ei over Stænte.

Ved Bækken han tog mig i Haanden med stor Lyst;
Ved Stænterne han drog mig saa kjærlig til sit Bryst.
— Men siden sad jeg ene ved Bækken.

End Fuglene sjunge og Bækkens Vover gaae —
Smaafuglene er unge — men mine Lokker graae,
Og — Jægeren gaaer aldrig gjennem Skoven.

„Saa ganske anstændig er den Vise vel ikke!" — sagde den gamle Frøken og tørrede sine Øine — „men den har dog ligesom noget Rørende ved sig, naar man kjender Historien."

„Veed man ikke hvad der siden blev af det stakkels Barn?" — spurgte Præsten. — „Hos Skovfogedkonen blev det jo ikke ret længe."

„Dermed skal det hænge sammen paa en egen Maade. Den Gang Jægermesteren kom tilbage fra sin Udenlandsreise, laae den stakkels Ellefrue under Hylden paa Kirkegaarden. Dengang var Barnet endnu i Skovfogedhuset og kan ikke have været meget over tre Aar og nogle Maaneder gammelt. Kort efter holdt Jægermesteren Bryllup med den fornemme Frøken, der blev Moder til hans to rigtige Frøken Døttre. Paa den Tid skal Ellefruens Barn være dødt, sige Nogle; men Andre vil sige, at Barnet blev bragt til nogle andre fattige Folk langt herfra, hvor det blev skammelig forsømt og havde det ondt. Fru Jægermesterinden døde, som De veed, da hun havde født Frøken Julie. Det var i det tredie Aar efter Jægermesterens Hjemkomst. Siden vilde han nok forslaae Grillerne med Lystighed, og der var altid fuldt

af Jægere og Fremmede paa Strandgaarden. Børnene bekymrede han sig ikke stort om. Han skal næsten aldrig have seet dem. Han lod bygge et lille smukt Hus til dem i Elleskoven, hvor en sær, gammel Dame af hans Familie sørgede for deres Pleie. Samvittigheden skal dog nok have slaaet ham; for af og til skal han ingen Nattero have havt for Ellefruen, der sagtens maatte spøge i hans Erindring. Enfoldige Folk vilde sige, hun sad hver Nat paa en Ellestub udenfor hans Sovekammer-Vindue og sang. Det har sagtens kun været en Kat eller Ugle; men saameget er vist, at Lystigheden paa Strandgaarden snart blev forvandlet til saadan en Dødsstilhed, som det var et Kloster. Denne Stilhed blev dog siden oftere afbrudt af vild Lystighed igjen. De veed jo selv, hvorledes det gaaer til deroppe, og hvorledes den sære Herre snart har Selskab hver Dag og saa igjen spærrer sig inde og hverken har Fred Nat eller Dag, naar det tungsindige Lune kommer over ham."

„Ak ja!" — sagde Præsten halvt ved sig selv — „kun til Den, der vil vorde sund, kan der siges: staa op, tag din Seng og gak!" —

„Det var kort før De kom her til Kaldet" — vedblev Frøken Trap — „at han, efter en af sine tungsindige Raptusser, fik isinde at gjøre Godt og tog den lille forældreløse Pige til sig, der blev kaldt hans Søsterdatter, men som han ganske tog i Barns Sted med Document og al Lovlighed. Det gav Anledning til endeel Snak. Barnet var vanvittigt og umælende, sagde man — og der ymtedes om, at det nok var hans og Ellefruens mishandlede Barn. Han tog sig, som De jo veed, dog endnu mindre af det Documentbarn, end af de to rigtige Frøkener. Baade Frøken Emilie og Frøken Julie har jo lært nok og er baade blevne fine og dannede, men længe fik jo den stumme Frøken paa Gaarden,

som hun hedder, Lov til at fare om i Mark og Skov, som en vild Skovpige. De veed selv hvorledes hun er opvoxet i Vildskab og Hedenskab. Ingen veed jo engang, om hun er døbt."

„Er Jægermesterens stumme Adoptivdatter hin ulykkelige Fiskerpiges Barn," — sagde Præsten og bladrede i Kirkebogen, som laae for ham paa Bordet — „saa har jeg her Beviset for hendes christelige Daab. Var hin vanvittige Piges Navn ikke Ellen Knuds Datter?"

„Jo, ganske rigtig!"

„Og hendes Barn blev døbt Ellen Pauline!" — vedblev Præsten. — „Faderens Navn var ikke til at bringe ud af den sindsforvirrede Moders Mund; men hun havde med megen Iver paaskyndet sit Barns Daab."

„Dersom det var sømmeligt at tale om Sligt" — sagde Frøken Trap — „vilde jeg kun sige, at der saaledes vist ingen Tvivl kan være om, hvem der er den stumme Frøkens virkelige Forældre. Jægermesterens Fornavn er jo ogsaa Paul, og den stumme Frøken kalde de jo Line — men Herregud, hvad kan det hjælpe hende, den Stakkel, om hun har havt en høiadelig Velbaarenhed til Fader paa den Maade? Nu er hun jo rigtignok et ægte Documentbarn og virkelig Frøken dertil, men har dog hverken Forstand eller Mæle! Ak ja, Stakkel! en Trøst er det dog, hun er døbt, saa er der jo sørget for hendes Sjæl — selv om hun aldrig kan blive confirmeret i denne Verden." —

„Men hvad siger De, Frøken, naar jeg forsikkrer Dem, at hun er fortrinlig begavet? Hun har forstaaet Alt hvad jeg har meddeelt de andre to Frøkener og blot ved at høre til. Der er en Aand i hendes Øine, der ligesom gjennemskuer, hvad Andre kun opfatte stykkeviis. Hvad mener De,

Frøken! om denne Pauline nu var Ellepigen, som Carl havde hin Historie med for sex Aar siden?"

„Ih, du min Gud og Skaber! det var da forskrækkeligt! skulde et trettenaars Barn — en umælende Skabning til — have forlokket den stakkels Dreng!"

„Hun vilde jo ingen Ulykke gjort ham. Hvad kunde hun for, at han blev syg af Henrykkelse over at see hende? — og var det hende, der hemmelig kom til ham, da han laae dødsyg derude i Havehuset, og helbredte ham med et Smil og et uskyldigt Kys paa hans Pande — saa kan jeg heller ikke finde det saa forskrækkeligt. Nu kan den Ellepige da baade læse og skrive paa en Maade" — vedblev han. — „Vil De see hendes Haandskrift, saa see her!" Han viste hende de Blade med de besynderlige Arabesker, som han før havde seet paa med saa megen Glæde.

„Ih, du søde Gud! hvad er det for Barnekradserier? Det er jo ikke christelige Bogstaver — nei, see! det er jo Troldbomstegn!"

„Det er Ellepigesproget i Naturskrift!" — sagde Præsten med et Smil. — „Hun kom silbigt til at skrive Bogstaver. Tankerne fløi altid forud. Det gaaer hende for langsomt med at nedskrive hvad hun seer og tænker i sine Billeder. Hun har lært mig at forstaae det, og jeg kan forsikkre Dem, der er mere smuk Mening deri, end i mange Bøger." —

Her afbrødes Samtalen ved en Vogns Indrullen i Gaarden. „Min Søn og Carl!" — udbrød Præsten.

„Den kjære Gustavmand!" — raabte Frøkenen, og de ilede med Glæde de Kommende imøde.

Andet Kapitel.

Inden Præsten og Frøken Trap havde naaet Forstuedøren følte de sig næsten paa eengang med stormende Heftighed omfavnede af en ung, lystig Herre med gult Haar og et Par sangvinske blaae Øine. Under Jubel og kjærlige Udbrud kyssede han dem begge, og — trods alle den gamle Frøkens Modstræbelser og Anstændigheds-Udbrud — vedblev han at tumle omkring med hende i glad Overgivenhed.

„Gustavmand! Galning! bedste Hr. Holm!" — raabte hun og stødte ham fra sig med den ene Haand, medens hun klappede ham med den anden — „vær dog maneerlig og husk paa Sømmeligheden!"

„Min Søn! mine kjære Sønner!" — udbrød den lykkelige Fader og modtog med hjertelige Favntag ogsaa den anden, mindre heftige, unge Mands inderlige, men mere tilbageholdende Kjærlighedstegn. — „Min kjære, troe Carl!" — vedblev han og betragtede sin Pleiesøn med Forbauselse. — „Jeg kjendte dig neppe igjen. Gustav er den samme Galning, som altid, og har det samme kjære Fusentastansigt; men du er jo bleven til en Mand, som kun mangler Kjolen og Pibekraven, for strax at vise til hvilken velsignelsesrig Virksomhed du har indviet dit Liv."

Carl taug og rødmede.

„Kan Fader da ikke see paa mig til hvilken guddommelig Virksomhed jeg har indviet mit Liv?" — tog Gustav

overgiven Ordet. — „Jeg praktiserer alt som Mirakel-Doctor. Du kan strax erkjende mig i mine Værker! See kun paa Frøken Traps Kinder! blomstre de ikke som paa en attenaars Jomfru? Jeg har dog først i dette Øieblik begyndt den Foryngelses-Cuur med hende, som er den store Opgave for min Videnskab."

„Hvorledes skal jeg forstaae din Spøg?" — spurgte Faderen. — „Er du ikke længer Theolog?"

„Det er Ingen af os længer. Carl fik rigtignok Examen med Laud, medens jeg kun studerede til egregie — han kan blive Herremands-Præst om et Aar, naar han har Alderen og den gamle Fader resignerer; men det tænker han ikke paa. Han vil nu gjennem Naturvidenskaberne finde de Vises Sten og faae Klarhed i sin Mysterietro — og jeg — jeg har lagt Theologien paa Hylden og er nu Mirakel-Doctor uden Mysterier. Det er allerede et Par Aar siden, min Genius tog denne nye Flugt. Jeg skrev kun Intet derom, for ingen Betænkeligheder at høre, og for nu desmeer at overraske dig, som en halvgaaen medicinsk Candidat og en hel Prakticus."

Faderen taug og blev noget alvorlig stemt. Frøken Trap, som imidlertid med Værdighed havde modtaget et ærbødigt Haandkys af Carl, fik nu travlt med at bringe begge de kjære Gjester til Thebordet. Hun var bleven lidt stødt paa Gustav for hans Yttring om hendes Foryngelse, medens hun aldrig kunde lide at erindres om sin Alder. Det gik imidlertid snart over. Hun fandt dog nu, at Carl havde nok saa beskedent et Væsen, som hendes Yndling; men hun betragtede ham med et tvivlsomt og forskende Blik, for at see, om dog ikke Bondebrengen stak frem af den alvorlige Candidat, og om Ellepige-Galskabet ikke endnu skjulte sig i hans brune Øine, der spillede med en stille Ild under

de lange, mørke Øienhaar og de stærkt fremtrædende Bryn. Hun vogtede sig dog for enhver Yttring, der kunde bringe ham hans Fantasisygdom i Erindring. Derom havde Præsten indstændig bedet hende. Selv længtes han efter med behørig Forsigtighed at udforske Carl, med Hensyn paa hans tidligere Hang til det Vidunderlige, for maaske, hvis han fandt det fornødent, aldeles at helbrede ham for det Sygelige i denne Aandsretning, ved at aabenbare ham hvad han troede at have opdaget til naturlig Forklaring af hin Ellepigehistorie. Carl syntes nu dog for det Første kun at tænke paa sine nye naturvidenskabelige Studier, hvortil han ogsaa vilde benytte sit Ophold i Præstegaarden i denne Høstmaaned. Han længtes strax efter at faae udpakket alle de Bøger, han havde medbragt. Gustav vilde kun more sig paa Landet. Han udspurgte strax Frøken Trap om hvilke Forandringer der vare foregaaede i deres Omgangskreds siden han og Carl sidst havde været hjemme, og Frøkenen fortalte ham omstændelig om alle Dødsfald, Giftermaal og Forlovelser, samt, med stor Blufærdighed, ogsaa lidt om hvad der kunde kaldes chronique scandaleuse der i Egnen.

At den mørke Jægermester, der altid havde levet som i et utilgængeligt Kloster, naar de unge Herrer tilforn havde været hjemme, nu i den sidste Maaned var kommen i sit lystige Lune og gjorde Jagtselskaber hver anden Dag, var Gustav meget glad over. Han var en lidenskabelig Jæger og haabede vist at blive indbudt. At der nu var to confirmerede Frøkener paa Gaarden, der begge gjorde stor Lykke ved deres Skjønhed og Talenter, hørte han ogsaa med Fornøielse, saavelsom at Ingen af dem, saavidt man vidste, var forlovet.

„Det er jo prægtigt!“ — udbrød Gustav — „saa er

har jo strax to Deiligheder ved Haanden, som man i al Magelighed kan forelske sig i!"

Faderen gjorde store Øine, og Frøken Trap truede med Fingeren. Gustav tilstod ganske aabenhjertig, at han ikke kunde leve tre Dage tilende, uden at være forelsket; men han tilføiede beroligende, at der ingen Fare var derved, da han aldrig var forelsket i Nogen længer, end fjorten Dage i det Allerhøieste; i Regelen varede det kun otte Dage.

„Dit lette Sind, min Søn! synes mig er blevet til et farligt Letsind" — bemærkede Faderen — „men jeg haaber, du skildrer dig selv meer ustadig og letsindig, end du er. For at faae et bedre Vidnesbyrd om dig, kommer jeg nok til at spørge Carl om dit Liv og Levnet i de sidste tre Aar, I jo næsten bestandig har været paa jer egen Boldgade."

Carl, der hidtil ikke havde taget synderlig Deel i Thebords-Underholdningen, sprang nu saa pludselig op, at han væltede en Thekop og oversvømmede Frøken Traps Forklæde med dens Indhold; dog, uden at bemærke dette Uheld og Frøkenens Fortrædelighed derover, udbrød han i et eget Slags Lovtale over sin Ven Gustav. „Han finder rigtignok en besynderlig Fornøielse i at gjælde for et Menneske uden Alvor og Følelse" — sagde Carl — „men det er netop fordi han ikke vil bære til Skue, hvad der rører sig dybest i ham. Der er Ingenting, han har større Gru for, end at Nogen skal troe, han er et skikkeligt Menneske — og han vil langt heller gjælde for en Hedning og en Svirebroder, end at Nogen skulde troe, han hængte med Hovedet eller havde den skrækkelige Last at være sentimental. Forresten kan jeg forsikkre" — tilføiede Carl hjertelig — „og det kan han ikke skjule, hvor megen Umage han end gjør

sig, at intet Uskjønt og følgelig heller intet Slet kan drage ham til sig eller komme ham nær" —

„Ja vel, min gode Ven!" — afbrød Gustav ham — „al min Dyd og Fortræffelighed er rigtignok en Smagssag, og jeg takker dig meget for dit gode Skudsmaal. Min Fader vil nok deraf see, at alle mine Dyder ere hedenske, følgelig glimrende Laster, og dertil aldeles hemmelige. Til Gjengjæld vil jeg give min gode Ven Carl det Vidnesbyrd," — vedblev han og vendte sig til Faderen — „at han er den fortræffeligste Drømmer og Fantast, som kun mangler een Egenskab for at være en udmærket Digter: han gjør ingen Vers og spilder ikke en Blækklat paa sin Poesie, men fortærer den hel og holden i Livet, som Smørrebrød og andre Fødevarer. Og det kan jeg just lide ham for!" — vedblev han: — „hvad skal vi med alle de skrivende Digtere? hvad hjælper det at faae Poesien ind i døde Bøger? den er jo langt mere frisk og levende, naar den kun halvbevidst rører sig i Folkets poetiske Natur" —

„Herimod maa jeg dog indvende" — afbrød Faderen ham —

„Tillad mig at forsvare min Paastand!" — vedblev Sønnen — „al den Poesie, vi skal tilegne os, maae vi jo iforveien selv besidde og være opfyldte af. Hvad der ret griber os, har vi jo ingen høiere Berømmelse for, end at det ligesom er udskrevet af vort Hjerte, af vor inderste Sjæl. Hos de rette poetiske Naturer er Poesien selv Liv og Væsen, men hverken Rhytmer, Rim eller døde Bogstaver. Derfor ere ogsaa Kvinderne saa elskværdige og poetiske, naar de kun aldrig sætte Pen til Papiret." —

„Herimod forbeholder jeg mig en formelig Indsigelse paa flere fortræffelige Digterinders Vegne" — afbrød Faderen ham — „men bliv kun ved, min Søn! Du priser altsaa

fornemmelig Carls poetiske Natur, fordi han beholder den for sig selv og aldrig skriver Vers?"

„Det er unegtelig min Mening!" — vedblev Gustav — „maa jeg kun aldrig faae den Sorg at skulle læse hans Poesie, istedetfor at see og høre den i hans Liv og vakkre Personlighed!" —

„Men var der ingen skreven Poesie til i Verden, min kjære Søn!" — spurgte Faderen — „hvor skulde vi da søge den og glæde os ved den?"

„I Livet, i Naturen, i os selv og alle Mennesker!" — svarede Gustav — „i alt Fald er der i vor Tid Bogpoesie nok til. Hvo der absolut behøver den, kan holde sig til hvad der duer i de gode afdøde Poeters Værker. I min Barndom bildte jeg mig engang ind, at der slet ingen levende Forfatter var til, men at alle Bøger vare aandelige Testamenter. Det var mig en velgjørende Tro: enhver god Bog var mig da en stor Afdøds Aand, der talte til mig paa denne Maade ved stumme Tegn og Vink. Dengang havde jeg ogsaa en underlig Respect for Bøger; men den første Gang jeg hørte, at disse Aander kunde gaae omkring i Verden og gjøre sig til Nar, som alle Andre, tabte jeg al min Interesse for dem."

„Men da du siden saae og talte med saa mange af de meest Betydende?" — spurgte Faderen.

„Saa blev det først ret galt. Jeg har neppe talt med en eneste, som ikke hemmelig har troet, at en rigtig Vurdering af hans Skribentvirksomhed var Betingelsen for Verdens aandelige Tilværelse. At omgaaes det Folkefærd var mig utaaleligt. De smaa og uberømte stikle bestandig paa deres lykkeligere Colleger og levne dem sjelden Ære for en halv Skilling. Kommer man til de berømte, eller dem, der troe, de er' det, saa slipper man vel for at høre denne

usle Nedriven, for de kjende næsten ingen andre og tale nødig om andre, end — sig selv. Kommer man dem ikke imøde med Beundring og foldede Hænder, mærker man strax, de ere fornærmede. Styrter man strax over dem med et helt Kar Virak, kan man dog let forløbe sig og rose mest, hvad de just ikke selv sætte høiest; i alt Fald kan man vente en kold Affærdigelse, naar man ikke ubetinget har forgudet dem. Kommer man for Skade og nævner en Fortjeneste eller et Talent, som ikke er deres — er det forbi med al Sympathie. Faaer man et Besøg af en saadan Celebritet, kan man altid være vis paa, at han er adspredt eller forstemt til han har undersøgt Væggene og fundet sit Portrait eller seet sine Bøger i sirlige Bind paa vor Hylde. — Nei, Fader! Den, der har skrevet en eneste Bog og ladet den trykke, er forhutlet som Menneske, enten Bogen duer noget eller ikke. Dem, der skrive i Smug, er det allerede galt nok med, de har allerede Fanden i Pulten — de gaae med europæisk Berømthed i Maven, og det store Forfattergalskab spøger allerede i deres Hjerne. Jeg haaber derfor ogsaa" — tilføiede han med et drillende Smil til Carl — „at de Vers, jeg saae forleden i din Tegnebog, har været stjaalne eller udskrevne af en eller anden trykt Poet. Det ene saae jeg nok var af Schack Staffeldt."

Carl var bleven blussende rød ved denne halv skjemtende Tale. Frøken Trap var bleven ked deraf og havde begivet sig ud i Kjøkkenet, efterat hun først havde tørret op efter Carl og fyldt alle Kopperne. Præsten gjendrev nu Gustavs Paradoxer med mild Rolighed og med kjærlig Berømmelse over nogle udmærkede Skribenter, han i sin Ungdom havde kjendt, og i hvem han Intet havde fundet af den forfængelige Selvforgudelse, Gustav saa eensidig havde fremhævet, som Kjendetegnet paa de berømte Forfattere i vor Tid.

Han vilde nu gribe den slupne Traad i Gustavs Tale for at faae nærmere Oplysning om hvad han kaldte Carls poetiske Natur, medens han virkelig havde troet, at det Fantastiske i hans tidligere Aandsretning tilligemed den dybe Følelse og Kjærlighed til Naturen, som han tidligt havde bemærket hos det unge Menneske, muligt kunde have udviklet sig paa en Maade, som lod haabe noget Fortrinligt af ham, hvis han besad poetisk Fremstillingsgave.

„Ei, ei! en pyntelig Herskabsjæger!" — udbrød nu Gustav og saae udaf Vinduet. Strax efter kom Frøken Trap ind og meddeelte med umiskjendelig Følelse for Husets Ære, at der allerede var Indbydelse til de unge Herrer fra Hans Velbaarenhed Hr. Jægermesteren til et Jagtpartie næste Morgen Klokken Fem — og fra hendes Naade Fru Geheimeraadinden til dem alle Fire til The om Aftenen.

„Opperligt!" — udbrød Gustav — „jeg skal have den Ære baade Morgen, Middag og Aften!" Carl bad sig undskyldt for Jagten; han vilde botanisere, men lovede med de Andre at komme til The.

„Hvem er ellers denne Naade, Geheimeraadinden?" — spurgte Gustav sin Fader, medens Frøkenen sagde Budet Besked — „hende hørte jeg ikke tale om sidst."

„Jægermesterens Søster!" — svarede Faderen — „en fortræffelig ældre Dame, som i de sidste tre Aar har taget sig af de unge Frøkener. Hun er i Smag og Dannelse fra den æsthetiske Tid, som I unge Herrer nu jo spottende kalde den — fra den jammerlige Tid, som vore Politikere kalde den, da man ikke levede i Politik og Aviser, men holdt mere af fantastiske Eventyr og romantisk Poesie. Hun har faaet sin Udvikling i min Studentertid, mener jeg. Maaske det ogsaa er derfor, jeg finder hende saa vakker med alle hendes smaa Særheder."

Nu kom Frøken Trap tilbage. Jægermesteren var dog en meget forekommende Mand, naar han ikke var tungsindig — maatte hun indrømme — og siden hans Søster var kommen der i Huset satte man nu mere Pris der paa godt Selskab. Frøkenen undrede sig over, at Carl havde afslaaet Hans Velbaarenheds artige Indbydelse til Jagten.

„Min Ven Carl, skal jeg sige Dem, er et idealsk Menneske!" — sagde Gustav: — „han finder det vildt og barbarisk at udgyde uskyldigt Blod — derfor vil han ikke skyde Ræve." —

„Da har Ræven dog vel ikke saa uskyldigt Blod!" — bemærkede Frøkenen." —

„Aldeles uskyldigt, Frøken!" — forsikkrede Gustav: — „Ræven handler jo i sin Umiddelbarhed og uden Bevidsthed af Moralloveus Overtrædelser, naar han bider Deres Gæs."

„Dril mig ikke med min Afsky for Jagten og Dyrplageriet!" — tog Carl Ordet: — „du har dog selv maattet indrømme mig, at der er noget Dæmonisk i Jagtglæden."

„Ja vel! men du har ogsaa indrømmet mig, at Livet vilde gaae istaa i Verden, naar ethvert dæmonisk Element var forsvundet. Det har jo allerede den vise Kong Salomon maattet bekjende dengang han havde fanget Djævelen, men maatte slippe ham løs igjen, for at faae Livet og Virksomheden tilbage i den kedsommelig dydige Hængehovedverden."

Præsten rystede paa Hovedet.

„De skulde ikke tale saa rask om Djævelen i Præstens Hus, Hr. Gustav!" — bemærkede Frøken Trap. — „Det er heller ikke ganske anstændigt at fremføre den Person i ærbare Damers Selskab." —

„Aa jo, naar han er anstændig paaklædt!“ — mente Gustav.

„Han kommer rigtignok undertiden for i hvad der læses ved Geheimeraadindens The“ — vedblev den gamle Frøken — „men saa hedder han altid meget nettere — Mesi— Mesi— hvordan er det nu?“

„Mephistopheles!“ — sagde Gustav og loe — „nu ja, siden Goethes Faust indførte ham under den Form, blev han jo æsthetisk og en Hovedperson i den nye Romantik og det fine Selskab. Glæd dig, Carl! det bliver vist en ægte romantisk Underholdning, vi kan vente imorgen Aften hos Geheimeraadinden og de smukke Frøkener.“

„Du bereder dig vist allerede til at finde lutter Affectation, som sædvanlig“ — sagde Carl — „men møder du kun et Par smukke Øine, glemmer du det dog strax.“

„Det haaber jeg! — Affectationen mærker jeg gjerne først, naar jeg ikke længer lader mig blende af Skjønheden. Den Forblindelse er du da fri for, saalænge du er din Prindsesse saa tro.“

„Prindsesse? hvad hører jeg!“ — udbrød Frøken Trap og slog Hænderne sammen — „har Carl været saa uforsigtig at løfte sine Øine til“ — —

„Til en Prindsesse i Maanen — ja, er det ikke forskrækkeligt!“ — greb Gustav Ordet — „dog derom vil han ikke gjerne høre tale. Seer De ikke, gode Frøken, hvor rød han bliver? Saa meget vil jeg kun sige Dem, at hvad alle andre Fruentimmer angaaer, er han som Stok og Sten.“

„Ih, du min Gud! det seer trist ud for de unge Damer!“ — sagde Frøkenen — „men De er en Spøgefugl, Hr. Gustav! Jeg vilde selv viist Dem det nye Gjestekammer, jeg har faaet istand til Dem; De har jo heller ikke faaet

vasket Støvet af Dem; men nu passer det sig dog nok ikke — Carl er alt inde i en Bog; han er jo og saa pen, som et pillet Æg."

„Han er et idealsk Menneske, har jeg jo sagt Dem. Ved ham klæber der intet af denne Verdens Støv — han har desuden vasket sig ved Kilden i Skoven, som en ægte Naturens Søn. Vov Dem kun op med mig alene og viis mig hvor nydeligt De har indrettet Alting for os! De skal see, hvor jeg vil blive overrasket og — omfavner jeg Dem derfor, er det jo ingen stor Ulykke."

„Ingen Spøg med Sligt, Hr. Holm! Min søsterlige Følelse for Dem lige fra deres Barndom kjender De; men De maa aldrig glemme" —

Gustav loe. Han vilde rettet hendes „søsterlig" til „moderlig", men nænte det dog ikke. „Maa jeg bede om det gamle Du, som da jeg var en Dreng!" — sagde han og sprang med den gamle Frøken under Armen ud af Døren, uden at lade hende føre sin Tale tilende.

Carl var imidlertid med Præsten gaaet ind i Havestuen, og hans Øine vare faldne paa den underlige Billedskrift, der endnu laae paa Arbeidsbordet. Han spurgte forundret om hvad det var.

„Det skal jeg maaske forklare dig, naar vi engang faae gode Stunder!" — svarede Præsten og lagde Papirerne ind i Protokollen. — „Nu vil jeg heller tale med dig om dig selv og dine Planer for Fremtiden. At du seer dig om i de forskjellige Videnskaber, er meget godt — derfor vil du ikke forsømme din Theologie. Dit Sind og din hele Aandsretning er mig Borgen for, at jeg engang skal have den Glæde at see dig i Præstekjolen."

Carl forsikkrede, at enhver ny videnskabelig Vei, han slog ind paa, kun var en Omvei eller maaske selv en Gjen-

vei til Kirken. „En saadan Gjenvei forekommer mig nu netop Livet og Forskningen i den store Natur!“ — sagde han. — „Nu forstaaer jeg først Betydningen i den gamle Mythe om Odin, der, som Verdensaand, med Undergangen i det store Mørke for Øie, stirrer tankefuld paa Naturens Runer og søger deri Løsning paa den dybeste af alle Livsgaader.“

„Men sig mig nu dog, Carl!“ — spurgte Præsten — „har du virkelig aldrig, som Gustav paastod, forsøgt dig i poetisk Fremstilling. Der var en Tid, jeg bildte mig ind, der skulde blive en Aandens Præst af dig i dobbelt Betydning, saaledes som jeg selv havde ønsket at blive det, hvis det havde været Guds Villie.“

„Hvis der er noget Poetisk i mig“ — svarede Carl — „er det dog kun modtagende, men ingenlunde frembringende. De afskrevne Vers, Talen før var om, er heller ikke mine egne Frembringelser, skjøndt jeg paa en vis Maade kan sige, at de med større Sandhed tilhøre mig, end deres Forfattere selv.“ —

Præsten studsede og fandt, det var en underlig Paastand.

„Det gaaer mig undertiden med Digterne“ — sagde Carl — „som om jeg læste hos dem, med en lille Tilsætning eller Forandring, ikke alene hvad jeg selv har tænkt eller følt, drømt eller anet, men hvad jeg virkelig i egenligst Forstand har oplevet.“

Pleiefaderen betragtede ham noget betænkelig, men taug.

„Saaledes fandt jeg for noget siden hos en Digter“ — vedblev Carl — „hvad De selv veed, jeg oplevede her for sex Aar siden. Maaske kan Forfatteren have hørt det af Nogen, der har kjendt mig; dog det kan neppe forenes

med Tiden, hvorpaa det efter Bogens første Udgave er skrevet. Hør nu, om jeg ikke har Ret! Digtet kaldes: den Elleskudte. De kjender det maaske." Han fremtog af sin Tegnebog et skrevet Blad og læste med saa levende et Udtryk, som han selv havde erfaret og nu gjenoplevede hvad der beskreves:

„Det aanded i Svalning — det lufted mod Kvel —
I Enghaven gik jeg ved Fiskedammens El.

Det sused, det hvisked i Enghavens Krat —
Da sprang en deilig Jomfru fra Ellebusken brat.

Det damped fra Engen og Maanen opstod —
Det var som der dandsed en Sjæl paa Englefod" —

„Det er nok! min gode Carl!" — afbrød Præsten ham med stigende Uro. — „Jeg kjender godt det Digt" —

„Men du maa høre det helt, for at forstaae mig — det er jo ganske kort!" — og Carl vedblev at læse med stedse livligere Udtryk, medens der tindrede en stærk Ild i hans mørke Øine:

„Den deilige Jomfru var let som en Luft —
Det var som hendes Lemmer var Maaneskin og Duft.

Hun svæved paa Engen ad Grønveien hen —
Som Dunst hun bortsmelted og rørte sig igjen.

Hun smiled, hun vinked saa kjærlig, saa mild —
Hun hvirvled sig i Dandsen saa lunefuld og vild.

Ret aldrig jeg glemmer det deilige Syn —
Det kom som en Luftning — det flygted som et Lyn.

Jeg veed ikke selv hvad der med mig er skeet —
Men vissselig saa har jeg nu Ellepigen seet!"

Han holdt inde og var bleven bleg. Præsten havde med stedse større Uro betragtet hans Minespil under Læsningen. „Nu vel, min kjære Carl!" — sagde han — „jeg kan nok forstaae, at en Fantast just af det Indhold, i Folkepoesiens simple Charakteer, kunde finde en særegen Gjenklang i dit Sind ved Erindringen om dine egne Fantasier i din Sygdomstid; men det er nu Gudskelov forbi og glemt. Det duer ikke at sætte sig ind i Sligt saa lang Tid efter."

„Jo, hvad der har været virkeligt Liv i, skal aldrig være ganske forbi eller glemt!" — tog Carl atter Ordet, og Blodet kom blussende tilbage i hans Kinder. „Denne Individualisering af et almindeligt Folkesagn er ikke for mig, som det sagtens har været for Digteren, blot en vilkaarlig Opfindelse eller Fantasileg; det er bogstavelig sandt hvert Ord, saaledes, som jeg har oplevet det. Kun et eneste Moment fattes — men det var vistnok det vigtigste; det var det, som overbeviste mig om, at Synet var virkeligt og ingen tom Drøm. Jeg bøiede mit Knæ for den henrivende Skikkelse — jeg berørte Yderspidserne af hendes deilige Haand med mine Læber — og jeg hørte det eneste halvt udsjungne Ord, som jeg aldrig kan glemme — dette hemmelighedsfulde „Saa!", hvorpaa jeg har grundet saa længe. Jeg seer hende endnu bestandig!" — tilføiede han med et ubestemt Blik hen for sig — „hendes Fingerspidser brænder endnu paa mine Læber. — See! det er Forskjellen paa hint Digt og Sandheden. Hvad Digteren kun har tænkt og drømt, har jeg oplevet" — —

„Men det andet Digt, Gustav talte om" — afbrød Præsten ham i tilsyneladende ligegyldig Tone — „det af

Schack Staffeldt — er det ogsaa Behandling af et Folkesagn?"

„See, her er det!" — sagde Carl — „Det er en Skildring af den poetiske Aands Opvækkelse i hans Inderste gjennem Anelsen af det dybe, hemmelighedsfulde Liv i Naturen og Længselen efter at indvies i dens Helligdom. At det er en vilkaarlig Opfindelse, tildeels med de Gamles staaende Digterbilleder, har ikke hindret mig i at tilegne mig, som virkelig oplevet, hvad Digteren kun symbolsk har ladet sin Fantasi udmale sig. Naar han siger om den skjønne Aabenbarelse, han kalder sin Muse, at „„hun gav ham et brændende Kys og nedsank i det luende Hav, og at da en hel ny Natur syntes at oplade sig for ham, idet der ligesom lød velbekjendte Røster til ham i hvert Vindpust, og Aander kaldte paa ham fra Skyerne, som blege hendrev i Maaneskyset"" — saa kunde jeg sige: alt Dette har jeg oplevet paa en Maade, den Nat jeg laae syg hiſtude i Havehuset. Dog hvad der havde indviet mig til et nyt Liv og en ny Verden, medførte ikke nogen brændende, fortærende Uro, men en usigelig Fred. Den store, uendelige Kjærlighed, som bærer og udfylder Universet, har jeg fornummet med hin Digter; men naar han i denne store Kjærlighed overalt dog seer sin egen Skikkelse, kunde jeg snarere sige, at jeg tabte min egen Personlighed af Syne, og at mit hele Væsen opløstes i det eneste Billede af hende. I min Afskrift kom det ogsaa til at hedde:

Eet Hjerte slog varmt og kjærligt i Alt,
I Alt mig vinkte kun een Gestalt" —

„Afguderi, min gode Carl!" — afbrød Præsten ham her med streng Alvor — „skulde vi see nogen Skikkelse vinke os overalt i Guds store Natur, maatte det være hin gud-

menneskelige, hvis Hjerte i Sandhed slaaer varmt og kjærligt i Alt, som din Digter saa smukt siger; men naar han i Alt seer sin egen Skikkelse og du Billedet af en indbildt eller virkelig Kvinde — er det Afguderi, kjære Carl, det Ene som det Andet. Du har maaske dog misforstaaet ham; ved sin „egen Gestalt“ mener han maaske kun den menneskelige Grundform og tænker paa Gudbilledet, hvori Mennesket skabtes. Siden vi nu ere ene To, min kjære Fantast!“ — vedblev Pleiefaderen og drog Carl venlig ned til sig paa Sofaen — „saa betro mig oprigtig, hvad jeg nok mærker Gustav driller dig med! Har du ikke endnu faaet Bugt med din gamle Tilbøielighed til at lade det Vidunderlige og Drømmeagtige gribe alt for stærkt ind i dit Liv? Hvad du nys har meddeelt mig om hine fantastiske Poesier, som du har tilegnet dig som virkelig Livseiendom, har næsten gjort mig lidt urolig for Retningen i din Livsanskuelse. Hvad nu nærmest Myther og Sagn angaaer, saa gad jeg gjerne vidst, hvorledes du nu med roligt Overlæg betragter slige Livsbilleder i Forhold til hvad vi kalde virkeligt Liv — og hvorledes du adskiller den poetiske Sandhed i alt Sligt fra hvad vi kalde objectiv Sandhed, historisk eller naturhistorisk Virkelighed!“

„Det skal jeg med faa Ord sige Dem, min kjære, faderlige Velgjører!“ — svarede Carl — „og De skal see, jeg er næsten ganske kommen til Deres Anskuelse i det Stykke.“ Han udviklede nu klart og besindigt, hvorledes han paa sit nærværende Standpunkt skjelnede mellem Fantasitro og Følelsestro, og hvorledes alle Myther og Sagn, der tilhørte en uddød og afsluttet Tidsalder med dens helt udlevede Religion og Livsbetragtning, vel kunde have stor Skjønhed og Betydning for ham, som anskuelige Billeder af Oldtidens Liv og Tænkemaade og selv som sindrige Billed-

former for store Ideer, der til alle Tider beholde deres Gyldighed; men at kun de Sagn og den Opfattelse af det Vidunderlige, der sammensmelter med vore religiøse Ideer og vore Forestillinger om Aandeverdenen, med en saadan Sandhed kunde gaae ind i hans Bevidsthed og gjøre et saadant sjæleligt Indtryk paa ham, at det med Virkelighedens Magt kunde gribe ind i hans Liv. „Hvad der blot kan og skal opfattes som Symbolik eller Allegorie“ — sagde han — „det er og bliver mig kun Gjenstand for Tænkning og Forstands-Fantasi. Hedenoldets Mythebilleder, med al deres Tankedybde og Storhed, kan jeg derfor kun gribes af i det poetisk-filosofiske Sprog, der nødvendig maa blive esoterisk, eller i en dramatisk og episk Konstpoesie, hvor Scenen hensættes i den hedenske Oldtid og det Mythiske lægges troende Hedninger i Munden; men i al nyere Lyrik og i enhver Fremstilling af vor Tids Menneskeliv, gjør det omtrent samme Virkning paa mig som det sextende og syttende Aarhundredes Paraderen med græske og romerske Guder i den Tids lærde Poemer.“

„Men“ — afbrød Præsten ham — „tiltales du ligesaalidt af vore egne Mythebilleder som af de græske og romerske i Skildringer af Livet i vor Tid, hvorledes kan du da selv tilegne dig, som virkeligt, hvad ingen Digter jo har udgivet for Andet, end Udmaling af det Poetiske i en Folke-Overtro, der oprindelig tilhører Middelalderens Drømmetid?“

„Det er en ganske anden Sag, mener jeg: hin Drømmetid er ikke adskilt fra vort Liv som den hedenske Oldtid; Middelalderens Folketro slutter sig med Sandhed og Inderlighed til vor religiøse Følelse; selv hvad vi kunne kalde Middelalders-Myther har jo en levende Rod endnu i Folketroen. Paa de hedenske Guder kan og skal jo Ingen troe. Hvad der i et Aartusinde har været udslettet af Folkebevidst-

heden kan kun vende skyggeagtigt tilbage i Erindringen, men aldrig mere gribe mægtigt ind i Følelsen. Konstpoesiens Forherligelser af Odin, Thor og Freia vil og kan jo aldrig føre hine Afguder tilbage i Folkelivet. Bonden kjender dem jo ikke engang af Navn; selv Jætter og Dværge kjender han ikke i deres oldnordiske Betydning, men kun — gjennem Middelaldersforestillingen — som Djævle, Trolde, Kobolder og Nisser —"

„Og Alferne vel som Ellepiger!" — tilføiede Præsten — „men hvor Mange mener du antage slige Folkefantasier nu meer for noget Sandt og Virkeligt?"

„Hvad der endnu lever i Folkesangene, det er heller ikke ganske dødt i vort Sind og vor Forestilling!" — vedblev Carl og saae atter med et drømmende Blik hen for sig. — „Det veed jeg fra min Barndom. Naar jeg sad paa Marken og vogtede Faar eller gik i Skoven og hentede Kvas og sang Viserne om Elverhøi og Ellepigerne, forekom det mig ingenlunde umuligt, at der var saadanne Væsner til."

„Men nu" — spurgte Præsten — „med din Dannelse, som Student, som theologisk Candidat?"

Carl rødmede og syntes næsten forlegen. „Du har dog maaske Ret, min faderlige Velgjører! og jeg er ikke fri for nogen Selvskuffelse" — sagde han med dæmpet Iver. „Jeg vil ikke negte, at de naturmythiske Skikkelser, om de ogsaa har havt Liv i en christelig Tid, dog nu kan have et svagt og skyggeagtigt Liv saavel i Folketroen, som endnu mere hos dem, der kalde sig Dannede, hvorimod alt det Spøgelseagtige og Dæmoniske, der hænger nøie sammen med vore religiøse Ideer og vore Forestillinger om Aandeverdenen, med langt mere Sandhed griber ind i vor Bevidsthed, enten vi ere Læge eller Lærde, enten vi ville tilstaae det for os selv eller ikke."

„Saavidt jeg forstaaer dig" — sagde nu Præsten og nikkede beroliget — „kunde du altsaa dog heller være tilbøielig til for fuld Alvor, skjøndt i al Hemmelighed, at antage Muligheden af Spøgelser, Gjengangere, Varsler — ja selv Djævelbesættelser og alt Dæmonisk, end tillægge Trolde, Nisser, Underjordiske, Havfruer og Ellefolk nogen virkelig Tilværelse udenfor Digtningens og Eventyrets Verden, og deri maa jeg give dig Ret. — Du kunde altsaa Intet have derimod, hvis du engang gjorde den Opdagelse, at den formentlige Ellepige, du sværmede for og fantaserede om for sex Aar siden, havde været et virkeligt Menneske?"

„Var det muligt!" — udbrød Carl, og hans Kinder blussede; der foer en Ild fra hans dunkle Øine, som næsten ængstede den forsigtige Pleiefader.

„Det faldt mig saa kun ind, min gode Carl!" — sagde han med et beroligende Smil og klappede ham paa Skulderen. — „Jeg er i dette Stykke bleven noget prosaisk, som du veed, paa mine ældre Dage, og saalænge jeg kan forklare mig Noget paa en naturlig Maade — som man kalder det — vil jeg nødig tage min Tilflugt til det Overnaturlige." Dermed afbrød han denne Samtale. Gustav kom strax efter tilbage med Frøken Trap. Aftenen tilbragtes nu med Samtaler om Livet i Hovedstaden, om Christian den Ottendes Politik, om Spændingen med Hertugdømmerne, om de ulykkelige Følger af det fatale Statholdervalg, om Kongens aabne Brev og den europæiske Opsigt, det havde vakt. Da man havde udtalt sig om disse Tidens fælles Bekymringer, drog man sig atter hyggelig tilbage til det stille Privatliv, og Præsten hørte med rolig Tilfredshed paa de unge Menneskers Planer for Fremtiden.

Tredie Kapitel.

Næste Morgen tidlig stode Gustav og Carl fuldt paaklædte inden der endnu syntes Nogen af de Andre vaagen i Præstegaarden. Gustav havde sin Jagtbøsse i Haanden og Carl en stor Botaniseerkasse i en Rem over Skuldrene. De vilde liste sig ned fra deres Kvistkammer og ud gjennem Haven, uden at gjøre Uro i Huset; men idet de nærmede sig Havestuen, trippede Frøken Trap dem imøde med to Kopper dampende Kaffe og friskt hjemmebagt Hvedebrød paa en Bakke. Hun havde været oppe længe før de og tillod paa ingen Maade, at de forlode Huset fastende. Hendes Paaklædning røbede Hastværk. Hun forbød dem ogsaa strengelig, at see paa hende. De skulde kun „drikke deres Kaffe og holde deres Øine for dem selv." For unge Herrer lod hun sig ellers aldrig see før hun havde sat sit Haar ilave under den ærbare Kappe og faaet snøret sin Ryg, som hun nu skjulte med et stort Shavl. Den lille Morgenkappe klædte hende vakkert, og hvad der pippede frem af hendes Haar var endnu ikke graat. Saaledes som Velvillien mod de kjære unge Mennesker oplivede hendes godmodige Ansigt, syntes hun næsten endnu ung og smuk i deres Øine. Gustav yttrede det dennegang uden mindste Ironie og takkede hende med en Inderlighed, som maatte vise hende, hvor langt han var fra at have noget skarpt Øie for hendes Smaasvagheder. Hun nikkede velfornøiet og tænkte kun paa, om Kaffen var stærk

og sød nok. Saasnart den var drukken og hun havde puttet Resten af det friske Hvedebrød i deres Lommer, skjød hun de unge Herrer lempelig ud af Døren og ønskede dem god Fornøielse i det deilige Høstveir.

„Et rart gammelt Skind dog igrunden!“ — sagde Gustav.

„Hun holder af os som en Moder!“ — tilføiede Carl. De fulgtes nu sammen gjennem Haven og Vænget hen over Markstien mod Herregaards-Alleen.

„Hør!“ — udbrød Gustav — „Jagthornene kalde allerede paa mig!“

„Hør!“ — sagde Carl og pegede mod det hvide Landsby-Kirketaarn mellem Bakkerne. — „Det er i min Fødeby, det nu ringer til Morgensang.“

„Den Morgensang vil du synge med, kan jeg vide.“

„Desværre, den synges jo af Ingen!“ — sagde Carl — „den gamle, smukke Skik er jo kun tilbage i Navnet og i Klokkeklangen — det er Alt hvad vi have tilbage af Ottesangen eller Morgenmessen fra vor Middelalder.“

„Skade, at du ikke kom til Verden i Biskop Absalons Dage!“ — sagde Gustav og eftersaae sin Bøsse: — „du vilde dog med din Romantik bedre have passet til den Tid, end til vores.“

„Kan være!“ — svarede Carl med et glad Blik efter Trækfuglene, der fløi over dem i store Skarer. — „Jeg føler mig dog ingenlunde fremmed i vor Tid; jeg kunde aldrig ønske mig tilbage i en foregaaende. Vi, som leve nu, har jo store Fordele for vore Forfædre. Vi har baade deres og vor Tid til Arv og Eie; vi behøve kun at holde os til Kjærnen i den Tid og det Liv, vore Forfædre maatte tage med Skallen.“

„Du har Ret, Carl!“ — sagde Gustav og nikkede

overgiven — „det er aldrig faldet mig ind. Den, der lever sidst i Verden, har altid det rigeste Liv, naar han kun, til Krydderi paa sit eget Liv, forstaaer at opkoge og tygge Drøv paa hvad hans salig Forfædre maatte nøies med i raa Tilstand. Hurra! vi er ovenpaa, vi Unge! men naar vi blive gamle" — tilføiede han og trak paa Skuldrene. —

„Saa har vi just en uhyre Fordeel for de Unge i vor Samtid!" — sagde Carl med et roligt Smil.

„Hvorledes det?"

„Saa har vi jo virkelig oplevet en Ungdom, den nye Slægt først mulig kan opleve, hvis den bliver gammel. Vor Ungdom har vi hel og holden i os og er fuldkommen visse paa den; dertil har vi en Alderdoms Klarhed og Fred ovenikjøbet, som Ingen i sin urolige Ungdom har Vished om."

„Rigtig! Den, der har fortæret hele sin Formue, er først fuldkommen sikker paa den og kan med Klarhed og Ro opgjøre Regnskabet over den. Bravo! Du er jo i den fortræffeligste Solskinsstemning idag. — Nu farvel til iaften, du lykkelige Drømmer! nu falder baade Horn og Hunde paa mig!" Dermed sprang Gustav over en Stænte ind i Alleen, hvor den lystige Jægerskare allerede nærmede sig, medens Carl skred hen over Marken mod Landsbyen.

Den unge Botaniker saae dog endnu mere paa Egnen i det Hele og paa et Ellekrat, han skulde igjennem, end paa Markblomsterne. Han standsede ved en Høi, hvor han tidt som Barn havde ligget og vogtet Lam. I Ellekrattet dvælede han længst; her var det, han første Gang havde seet hin uforglemmelige, halv barnlige Skikkelse, der endnu svævede for ham i hans Drømme.

Siden hans Samtale med Pleiefaderen forrige Aften var det ligesom det Taageslør adspredte sig, hvori hin Skik-

kelse i saa lang Tid saa eventyrligt var smeltet sammen med hans Erindringer fra hin Overgangstid i hans hele Tilværelse. Det var aldrig før faldet ham ind at tænke sig dette Billede forandret — men nu var det ham, som han her skulde møde hende igjen i en endnu langt herligere Skikkelse og høre en Strøm af deilige Toner og livsalige Ord udflyde fra de samme Læber, hvis eneste halvt udaandede, halvt udsjungne Ord endnu bestandig klang for ham i enhver skjøn og hemmelighedsfuld Naturlyd. Naar han hørte Sivet hviske ved Søbredden, naar Trækfugleskarerne susede ham forbi, syntes han altid at høre det Ord udhviskes. Nu saae han sig speidende om ved hvert Skridt og lyttede til hver Lyd, medens han opsøgte de Steder i Krattet, hvor han første og anden Gang havde seet hende; — dog Alt var her forandret: en stor Deel af Krattet var rydbet og gjort til Pløieland — og den Bygning, han her engang havde seet, var ingensteds at finde. Ved Udgangen af Krattet græssede der nogle Køer. Han hørte en skingrende Sang — og saae en høi, karleagtig Malkepige sidde med sin Mælkespand ved en Ko og malke den. Hun sang med lidet velklingende Stemme:

„Rendsborg! o Rendsborg! du forraadelige Stad!
Du har forlokket saa mangen brav Soldat!" —

Uden at ane nogen Spaadom for næste Aar i denne halvgamle Folkevise, nikkede han til Malkepigen og ilede bort. Virkeligheden havde ubehagelig forstyrret ham i hans Drømmerier. Han nærmede sig Landsbyen og blev staaende ved et af de ringeste Huse, hvis skjeve Leervægge vare beklædte med Bukketorn og vild Humle. Det var det saakaldte Ellehøihus, hvori hans fattige Forældre havde boet, og hvor han havde tilbragt de første ti Aar af sit Liv. Udenfor den aabnede Halvdør stod en fattig Kone og skurede Kar. Hun

gjengjældte hans „Godmorgen" lidt tvært med et Sideblik, der røbede Mistillid til den „kjoleklædte" Herre.

„Maa jeg et Øieblik trine over jer Tærskel og see mig lidt om i jert Hus? min gode Kone!" — spurgte Carl.

„Ja, saamænd!" — svarede hun og saae forskende paa ham — „men vi er fattige Folk og har kun ringe Leilighed. Vil Han kanskee have en Taar Mælk og en Bid Brød?" — tilføiede hun mildere — „for det har vi dog."

Han takkede og traadte ind. Kort efter sad han paa Gaasebænken i den lille Stue, hvor han saa ofte havde siddet, som Barn. Han gjenkjendte den gamle Bilæggerovn med den kronede Keiser paa Siden. Han erindrede med et Smil, hvorledes han nogle Gange med et Stykke Teglsten havde farvet Næsen rød paa denne, efter Costumet, romerske Majestæt, men gjerne var bleven straffet derfor, som for Majestætsforbrydelse, af sine loyale Forældre, der i den Aftenbøn, de havde lært ham, heller aldrig havde forglemt — som det hedder hos Baggesen:

„ukjendte Konge og den Staader,
der gik ham krum og sukkende forbi."

Han saae en Levning af den saakaldte „Uro" under Loftet. Denne de fattige Bønderhuses Lysekrone er et Slags Legetøi, der bestaaer af mange smaa, i fine Traade nedhængende Firkanter af Straa med forskjellige Farver. Han saae paa de lette, forrøgede Straakanter, der bestandig bevægede sig saavel for Varmen som for den mindste Luftning i Stuen. Det var en rolig Tid, hvori man havde følt Trang til saa mild en Uro. Der hang afhaspet Feddegarn paa den kalkede Væg, ligesom i hans Moders Tid. Fliden var dog ikke vegen fra Huset. Men Meget var dog forandret. Han

savnede Spændebiblen og de gamle Almuekrøniker paa Hylden over Hængeskabet. Nu laae der en Bunke Aviser. Han savnede de gamle Skilderier af de oldenborgske Konger og af Frederik den Sjette tilhest, som Kronprinds. I deres Sted hang der nogle Vrængbilleder uden Glas og Ramme, og som syntes udklippede af et satirisk Oppositionsblad. Boskabet var forandret og stod anderledes ordnet. „Der stod Faders og Moders Seng!" — sagde han — „her stod den gamle Dragkiste — og der stod min lille Løibænk, da jeg var Gæslingedreng."

Den fattige Kone var bleven mild og venlig; hun satte nu en Lerskaal for ham med nymalket Mælk tilligemed Ost og Brød. Carl tog nu sin Frokost paa samme Sted, som da han var lille. Han saae sig bestandig om med stor Deeltagelse. Alt syntes ham endnu mindre og nødtørftigere, end i hans salig Forældres Tid. „Eier I selv Huset?" — spurgte han adspredt.

„Kors! nei, det har vi kun i Fæste!" — var Svaret. — „Vi maae saamænd svare fem hele Daler om Aaret og dertil gjøre sex Ugedage for Jægermesteren i Høsten — saa har vi lidt Brændsel fra Skoven og Lov til at skære et Par Læs Tørv; men Jord er der ikke til Huset, uden den lille Kaalhave, og Rønnen maae vi selv holde vedlige. Dagleien er nu rigtignok stegen; men den er dog kun ringe, naar vi faae Kosten. — Prokuratoren har rigtignok lovet os, at vi skal faae Huset til Arv og Eie og nogle Tønder god Agerland dertil for Ingenting, naar den store Deling kommer istand mellem de Rige og de Fattige. Men derfor skal ogsaa baade jeg og Niels skrive under, naar den store Plakat kommer."

Carl gjorde store Øine. „Hvilken Prokurator taler I om?" — spurgte han.

„Ih, ham, der præker saa kjønt for Fattigfolk i Kroerne — ham, der skriver Aviser for os og vil gjøre os Alle til Gaardmænd eller Herremænd, hvis det lykkes."

„Nu ham — hvad er det han hedder?"

„Staal kalde de ham, og en Tunge har han som slebet Jern og Staal — det er vist og sandt! — især naar han præker mod Herremænd og Præster og mod de kjoleklædte Folk, der sidde i Embeder. — Vor gode Præst kan jeg dog ikke lide, han taler haardt om; men Jægermesteren og Kammerherren kan nok taale hvad de faaer. De er ogsaa ganske bange for ham, kan jeg troe, og de byde ham nu til Gjest hveranden Dag. Men dermed fange de ham nok ikke. — Det er et farligt rart Menneske, den Staal! — han har selv neppe det tørre Brød, vil man sige, men hver Skilling, han fortjener ved sine Skriverier, giver han til Fattigfolk, naar vi kun vil føie ham i at sige, at vi vil have Publik og ligelig Fordeling og at vi vil være Skandaver, eller hvad det hedder, og saa hverken bande ved Gud eller Fanden, men ved Torn eller hvad det hedder — og saa drikke gammel Mjød og spise harsk Flæsk, naar vi kan faae det — og det kan vi jo sagtens tjene ham i."

„Ja saa! han vil gjøre Jer til Republikanere og oldnordiske Skandinaver og have Jer til at bande ved Thor — jeg kjender ham nok af hvad han skriver: han mener det ikke saa slemt, som mange Andre; han har kun faaet Noget, han ikke rigtig forstaaer, galt ind i Hovedet og vil nu have det ligesaa galt ind i alle andre Hoveder."

„Ei, Pokker heller! hvor vil Han hen? — der sidder jaamænd et Hoved paa den Karl, saa han gjerne kunde være Manister, om det skulde være, siger Niels — kanske han ogsaa kunde blive vor Herremand engang, hvis han kunde

faae en af Frøknerne — og saa fik vi gode Dage, siger Niels — saa fik alle Husmænd Gaarde."

„Mener I det? — men saa maatte han jo jage alle Gaardmændene ud."

„Ja vel, men saa kunde de faae vore Huse istedet — mener Niels — og saa kunde de prøve hvorledes vi har havt det saa længe."

„Men naar Hr. Staal blev Herremand, fik han maaske dog en anden Mening. Jeg kjender ham, som sagt, ret godt af hvad han skriver, lille Moer! og tro kun mig, han kan nok forstyrre Hovederne paa enfoldige Folk, men han løber selv saa avet om med hvad han har faaet bagvendt i Hovedet, at han hverken kan gjøre Gavn eller Skade, hvor man kun vil bruge sin Forstand. Beder Nogen ham til Gjest paa Herregaardene, er det vist kun for at have Løier med ham; dog det er Synd, for han mener det godt nok, men er kun ligesom en stakkels Ugle, der har faaet isinde at flyve ud om Dagen og vise de andre Fugle Vei."

„Ja mænd, siger Han det!" — mumlede Konen og satte sig til sit Arbeide — „jeg har rigtignok ogsaa sagt til Niels, det dog vist var nogle Eventyrerier med denne hersens Deling, og at han skulde see sig for, man ikke prækede os fra Dynen i Halmen. — Det har ogsaa været mig noget sært med den Snak om Mjød og harsk Flæsk og denne Torn, vi skulde bande ved: det var jeg bange for var noget Afguderi eller Trolddom. Hr. Staal er paa Jagt idag med Jægermesteren, og Niels er med for at klappe Dyrene sammen. Jeg skal dog vare Niels for ham, naar han kommer hjem — hm, hm! Herregud! skulde denne Hr. Staal være lidt fjantet? — Ak ja, det er farlige Tider, vi leve i — Vorherre bevare vor Forstand — og lade os ikke faae en

gal Relion i Landet! men kunde den store Deling komme istand, var det dog prægtigt!"

Ikke uden Bekymring for hvad der rørte sig forstyrrende selv blandt de hidtil saa nøisomme Landboer, forlod Carl den lille Husmandsbolig, hvor hans Forældre havde levet tilfredse i mange Aar, uden at drømme om at dele Jord og Gods med deres Naboer. Han søgte imidlertid nu at løsrive sig fra Tidsalderens almindelige Sorger. Han gav sig med Iver til at opsøge Planter til sin Samling. Han tænkte paa en fredelig Fremtids-Virksomhed, som Videnskabsmand og Landsbypræst. En saadan Stilling haabede han dog endnu blev mulig i det kjære Fædreland, trods den Ufredens og Omvæltningens Aand, der rugede over Verden og nu ogsaa her havde udstrøet saa megen Sæd til en ny Tids gaadefulde Bevægelser. Han saae vel en stor, men dunkel Idee ogsaa i denne Tidens nyeste Aand, og han tvivlede ikke paa, at den engang vilde komme til Klarhed og give Verden et virkeligt Stød fremad; men endnu syntes den ham at slumre i fanatiske og omtaagede Hjerner; — brød den ud i Handling, før den havde klaret sig, saae han en Rædselstid imøde.

Som han stod i disse Tanker i et Krat nær ved Skoven og betragtede en smuk Efteraarsplante, hørte han Larm af Jagthorn, Klaptræer og Skud. En Hjort foer ham forbi over Engen, forfulgt af en Flok halsende Hunde. Kort efter styrtede det hele Jagtselskab ogsaa forbi Krattet uden at bemærke ham. Paa Ryggen kjendte han Gustav, der med største Iver fulgte Skytterne ved en høi, graahaaret Herres Side, i hvem han gjenkjendte Jægermesteren. Bagefter dem kom en lille, temmelig fyldig Herre, med en guldtresset Kasket og med Sporer paa de blanke Snøreståvler; han saae ud som en halvgammel Podagrist, der dog vilde være ung-

dommelig; han sprang med sin Bøsse i Haanden med temmelig Lethed over Grøfter og Gjærder; i hans Skikkelse kjendte Carl Nabogodsets Besidder, Kammerherre Kronskjold. Allersidst kom en temmelig ung, dog meget ubehjælpelig Jæger løbende, med Briller for Øinene og et Ansigt, der næsten var helt overgroet af mørkegule Haar; han løb svært med uhyre Vandstøvler, der naaede ham høit op over Knæerne; han bar en hjelmdannet Kasket; forøvrigt var han klædt i en grov Vadmels Bondekofte, men med et fiffigt Snit, som en Mandarin, og med Foerværksfanter. Han holdt en Kugleriffel til den lodne Kind, ligesom han hvert Øieblik vilde skyde i Løbet, uagtet der intet Vildt var at see i hans Nærhed. Han skjød nu ogsaa virkelig; Kuglen peb hen over Carls Hoved og rev hans Hat af.

„Fangst, Fangst!“ — raabte Jægeren med Brillerne og stod snart ved den unge Mands Side. — „Guds Død og Pi— ved den store Uller! vil jeg sige — De er ikke en Kronhjort!“ — udbrød han og betragtede Carl, der nu reiste sig fra sin bøiede Stilling, med sin afskudte Hat i Haanden.

„Deri har De fuldkommen Ret!“ — sagde Carl. — „Jeg er for Øieblikket en Botaniker. Jeg var ellers heldigere i mit Fag, end De var, som Jæger: jeg fandt en smuk Parnassia her, medens Deres Kugle kun traf min Hat istedetfor Hjorten.“

„Om Forladelse, høistærede Hr. — Hr. Botaniker!“ — sagde Jægeren og kastede sin Riffel fra sig. — „Den forbandede aristokratiske Jagt skal jeg aldrig meer befatte mig med! Det var det første Skud, jeg har gjort i mine Dage, og — ved de høie Aser! — det skal blive det sidste, med mindre“ — tilføiede han og satte sig i en theatralsk Heltestilling — „med mindre det kommer til blodig Kamp for Nordens Eenhed og Frihedens hellige Sag — for saa —

ved Aukathor! — saa sparer jeg, Pinedød! hverken Levende eller Døde!"

„Med Tilladelse! De er vist Hr. Staal?" — sagde Carl og betragtede den besynderlige Mand, der først syntes noget bleg, forsaavidt man kunde see det for hans vidtudbredte Skæg, men nu stod blussende rød med saa krigersk en Mine, som han vilde gaae løs paa hele Verden.

„Jo, Staal er ganske rigtig mit Navn," — svarede Jægeren og tog sin Bøsse bagvendt i Haanden som en Kølle — „og jeg haaber at svare dertil, naar det gjælder vor Tids store Spørgsmaal: Menneskelighedens, Frihedens og det forenede Nordens store Spørgsmaal: at være eller ikke være!"

„Det Spørgsmaal var De nærved at afgjøre for denne Verden for mit Vedkommende!" — sagde Carl med et roligt Smil, medens han atter bukkede sig efter en Plante — „jeg har dog vel hverken traadt Menneskeligheden eller Friheden eller Nordens Eenhed for nær ved at gaae her og botanisere?"

„Det tør jeg ikke sige Dem aldeles fri for!" — sagde Hr. Staal, idet han nu lidt ubehændigt hang Riflen i Remmen over sin Ryg. — „Med al min Agtelse for Videnskaben" — begyndte han med en ganske forandret Stemme og raabte saa høit som han stod for en stor Forsamling — „med al Agtelse for Videnskaben i Almindelighed, siger jeg, navnlig den, som ogsaa vore store Forfædre kjendte, i Særdeleshed Saarlægekonsten — med al Agtelse for Botaniken med, der jo tidlig her i Norden kjendte Balders Braa og Lokes Havre, Freias Haar og Tusségræs — og det er meer end jeg gjør, skjøndt jeg burde det, som Skandinav — med al Agtelse, siger jeg, for slige Pillerier, som en ægte Nordbo ogsaa bør kjende, mener jeg dog, at det ikke er Tider for

Mænd af Askurs og Emblas — eller for at tale dansk, af Askens og Elletræets rette Slægt — for saadanne rigtige Mennesker og nordiske Mænd er det ikke nu Tid, siger jeg, til at fordybe sig i slige videnskabelige Enkeltheder og derved unddrage sig fra Tidens store Bevægelser." — Han pustede efter denne Tale, som han nær var kvaltes i, medens han ofte hostede, for at faae Tid til at fastholde Traaden, og nu stirrede han paa sin Tilhører med et dybsindigt, overlegent Blik gjennem Brillerne.

„De feiler storlig, Hr. Staal!" — tog Carl med et tilbagetrængt Smil Ordet — „hvis De troer, jeg føler mig uberørt af Tiden og dens Bevægelser. Jeg har ogsaa beundret saavel vor egen Tids som vor Oldtids virkelige Heroer — og hvor de store Ideer fremtræde med Natur og Sandhed" — —

„Ædle, unge Mand! lad mig slutte dig til mit frie nordiske Hjerte!" — afbrød Hr. Staal ham og omfavnede ham — „du er min Broder i Aanden — du anerkjender mig — hvad er dit Navn?"

„Jeg kalder mig Holm efter min Pleiefader" — svarede Carl og vred sig næsten forlegen ved denne pludselige og overraskende Ømhed — „forresten er jeg en Husmandssøn her fra Egnen og hedder egenlig Carl Jensen. — Men De hørte ikke hvad jeg vilde sagt!" — vedblev han alvorlig — „Deres ivrige Virksomhed for Friheden og Skandinavismen og Gjenindførelsen af de oldnordiske Sæder og Begreber er mig bekjendt" — —

„Fortræffelige unge Mand!" — afbrød Hr. Staal ham med en ny Omfavnelse — „du kjender og agter min Virksomhed — og du er en Husmandssøn, en ægte Mand af Folket! — Meer behøver du ikke at sige mig og vi ere Venner, Fostbrødre i Liv og Død! — Vi skal Pine — ved

Asathor! vil jeg sige — blande Blod ved Leilighed — men kjend mig nu først ganske! — du, som elsker Folket og Friheden og det høie Norden! du maa vist høilig undre dig ved at træffe mig i Selskab med disse Aristokrater, disse udartede Sideskud af Asken og Ellen — disse visne Hængepile, der lude ud over Frihedens og den sande nordiske Naturs Grav — men viid, det er ikke disse Levninger af Mennesker — disse Ruiner af det gamle Danmark, i jammerlig Betydning, jeg har sluttet mig til — det er det unge Danmark i Jægermesterens Hus — hans elskværdige Døttre, mener jeg — dog Datter tør jeg nu kun sige; for den ældste er desværre fortabt: hun tager mod Kammerherrens Hyldest og er gaaet over til hans elendige Anskuelser." Hr. Staal overøste nu Carl med en Fortrolighed, som han forgjeves søgte at blive fri for. Carl var for godmodig til rentud at sige ham hvad han dog nylig havde paa Læben, at det ingenlunde var til Vrængbilleder af Tidens Ideer, han kunde slutte sig, og at skulde Noget i Verden kunne gjøre ham ked og led baade af Friheden og Nordens Oldtid og Eenhed, saa maatte det være slige keitede Efterabere af de Aandens og Ideernes Talsmænd, som Hr. Staal og hans Lige aldrig havde forstaaet. Intet af alt Dette, kunde Carl nu faae over sine Læber; han saae desuden, det var til ingen Nytte at ville omvende denne Ivrer; han søgte kun at befrie sig fra den paatvungne Fostbroder, der vist gjerne vilde blande Blod med ham under opløftet Grønsvær, hvis det ikke var forbundet med endeel Besværligheder og han ikke nu just var inde i at beskrive Frøken Julies Elskværdighed.

„Det er en ægte nordisk Kvinde!" — sagde Hr. Staal — „hende maa du kjende, Carl Jensen! — tillad mig at kalde dig ved dit rette Hædersnavn! — Den Pige, siger jeg,

er en Perle fra vort frie Østersalts Dybder: hun har indrukket Bevægelsernes opløftende Luft, hun har bortkastet alle de forbigangne Tiders Stilladser; hun svæver som en fri Fugl over hine atten Aarhundreders Jammerligheder, som den forældede Menneskeslægts Ruiner endnu klæbe sig fast ved; hun har, ligesom du, min ædle unge Ven! med klart og aabent Blik seet mit System i mit Folkeblad, og med frisk Begeistring grebet det, som den Planke, der nu kun er Redning ved i Verdens store Skibbrud. Jeg vil tilstaae dig det!" — tilføiede han med den inderligste Fortrolighed — „Frøken Julie er den eneste Kvinde i Verden, som kunde friste mig til et Brud paa mit fuldstændige Friheds-System, hvis jeg nogensinde skulde begaae den Daarlighed at underkaste mig den Indskrænkning i min Menneskefrihed, vor slaviske Tid endnu vil hellige, som en guddommelig Indstiftelse."

„De kunde fristes til at gifte Dem med Frøken Julie?" — udbrød nu Carl og studsede. — „De forkaster ellers Ægteskabet, saavidt jeg forstod Dem; De har endog tilegnet Dem det unge Europas Anskuelse af Intetheden i de sidste atten Aarhundreders historiske Menneskeliv."

„Ganske rigtig! — du kjender mit System — vi er kommet skjevt ind i den christelige Tid; vi har tabt Kilden af Sigte og svømme paa et bundløst Hav: — vor Dannelse er Overdannelse og blødagtig Forfinelse; vor Religion er bleven en borgerlig Indretning, en Pligt, en paatvungen Byrde. Vor hele Moral er bleven unaturlig Anstændighed — Skik og Brug uden indre Tilskyndelse. Vi ere ikke Mennesker mere, men afrettede Dukker — vi maae gaae tilbage — vi maae begynde forfra — med Naturstanden i politisk Udvikling og med Asalæren i religiøs og moralsk Udvikling! — har du forstaaet mig?"

„Saa temmelig, troer jeg!" — svarede Carl uden længer at dølge sin Utaalmodighed. — „De vil frelse Verden ved at gjøre os til Hottentotter og oprigtige Hedninger. De mener det igrunden prægtigt: — naar man er kommen bagvendt ind i sine Klæder, maa man tage dem helt af, mener De, for at faae dem rigtig paa, ikke sandt? — det er en plat Lignelse, Hr. Staal! men den passer."

„Aa ja, paa en Maade!" — sagde Hr. Staal — „saa ganske passende finder jeg den dog ikke, naar man taler alvorligt."

„Men det er nu ikke Tilfældet med mig!" — vedblev Carl. „Fostbroderskabet skal jeg ogsaa bede Dem opsætte til jeg er bleven en rigtig Asadyrker. Med Dem er det heller ikke Alvor i det Stykke!" — tilføiede han godmodig. — „Efter hvad De har betroet mig om Deres Hjerteanliggende, kunde De dog fristes til engang at lade Dem vie af en christelig Præst."

„En Svaghed, en Svaghed — min høitagtede Ven! — jeg tilstaaer det — men dertil kunde jeg dog kun fristes i det Tilfælde, at ikke en Byskriver eller Borgemester kunde gjøre det af. Det vilde unegtelig gjøre Brud paa mit System, hvis jeg indlod mig i andet Ægteskab, end det rent borgerlige. Den Idee ligger dog endnu paa Gudernes Knæ, for at tale med de Gamle — men hør, der har vi Jægerne, og det maa snart være Frokosttid!"

De vare nu komne ud af Krattet, som atter gjennemstreifedes af Jægerne. Hr. Staal tog Afsked, for at forene sig med dem. Carl skyndte sig bort i modsat Retning og følte sig lykkelig befriet fra den nye, besværlige „Fostbroder."

Jægerne vare standsede ved nogle Stubbe og en fældet Træstamme midt i Krattet.

„Det var Fanden til Morgendands for en Cavalleer

af mit Omfang!" — sagde Kammerherren og satte sig forpustet paa en Stub. — „Den Kronhjort har fortjent sin Krone. Ingen af os vil gjøre ham den stridig! Vi er jo ogsaa paa en Maade Ungersvende!" — tilføiede han og loe. „Jeg føler idetmindste Ungdommen i min Mave — den skriger som et spædt Barn af Sult. Her vilde nu sikkert vor ærede Hr. Vert lade Frokosten udpakke, hvis han havde min Appetit og Constitution."

„Constitution!" — gjentog Jægermesteren og loe — „det er et Ord, jeg ikke havde ventet fra en Kammerherres Mund."

„Et dumt Ord — deri har De Ret!" — sagde Kronskjold — „Appetit er ikke stort bedre. Vi behøve hverken at hente gale Statsforfatninger eller sultne Maver udenlands fra; men i det Kapitel er og blive vi Narre."

„Mulkt!" — raabte Jægermesteren — „ifølge Jagtlovens § 3 behager Kammerherre Kronskjold at erlægge een Rdlr. i Bøde for politisk Hentydning!"

„Her er min Daler, Hr. Jagt-Kasserer!" — henvendte Kammerherren sig til Gustav. — „Jægermesteren har efter samme § en lignende at erlægge for Overførelsen af min uskyldige legemlige Constitution paa Tidens politiske Hanekampsmødding."

„De har Ret!" — sagde Jægermesteren og betalte sin Mulkt. — „Det er en fortræffelig Lov! — lad os udstrække den til vort hele Omgangsliv! Jeg betaler med Fornøielse en god Sum aarlig for de faa politiske Ord, der kan undslippe mig, naar jeg forøvrigt kan blive det Brøvl kvit."

Medens der nu dækkedes et Frokostbord paa den brede Træstamme, sluttede Hr. Staal sig til Selskabet og blev modtagen med et lystigt Hurra. Man havde hørt hans Skud, og han maatte bekjende hvorledes han havde taget en bota-

niserende theologisk Candidat, en født Frihedens Ven, en Mand af Folket, for en Kronhjort og skudt ham en Kugle gjennem Hatten, uden at kruse et Haar paa hans vistnok fortræffelige Hoved. Gustav studsede alvorlig, men loe snart med de Andre, da han langt borte saae Carl springe rask over en Grøft.

„Istedetfor at lee over et Feilskud i det nittende Aarhundrede, hvori hidtil alle Skud have været Feilskud, vil jeg tillade mig" — sagde Hr. Staal — „medens der sørges for vor legemlige Næring, at opfordre mine nordiske Brødre her til at opløfte Aanden til Valhal og beskue Storheden i de Hedenskabs-Dyder, som man saa uretfærdig har kaldet glimrende Laster. Jeg skal tillade mig i et Foredrag over denne Gjenstand at vise for det Første" — —

„For Himlens Skyld! ingen Taler!" — raabte Kronskjold — „det strider ogsaa mod Jagtlovens § 4."

„I Anledning af den ærede Talers Yttring skal jeg kun bemærke" — sagde Jægermesteren med et bittert Smil — „at ere Hedningernes Dyder kun glimrende Laster — som er en forpidsket Paradox — saa kunde man vel med langt mere Sandhed paastaae, at de Christnes Laster kun ere beskedne Dyder."

„Beviset maae vi udbede os!" — sagde Kronskjold.

„Er det ikke en beskeden Dyd," — vedblev Jægermesteren — „at man erkjender sig for jammerlige Karle, som aldrig ved egen Kraft kan blive Andet, og som aldrig bør hige efter selvøvet Retfærdighed og egen lumpen Dyd?"

„Det ligger udenfor mit Fag!" — sagde Kammerherren. — „Men hvad siger De da om de fortræffelige Gjerninger, hvori vor Tro skal vise sig?"

„Det maa naturligviis ikke være gode Gjerninger, men slette!" — svarede Jægermesteren med en haanlig Latter: —

„Tilgivelse forudsætter jo Brøde, og Den, som skal gjøres retfærdig af Andre, maa ikke selv befatte sig med at være det."

Kronskjold syntes slaaet af Marken eller gad ikke indlade sig videre i disse altfor alvorlige Spidsfindigheder; han vendte sig med et spøgende Spørgsmaal til Staal og lod til at more sig over hans Særheder, medens Gustav med større Deeltagelse optog Traaden i Jægermesterens formastelige Urimeligheder.

„Paa den Maade maae de sletteste Mennesker altid være de bedste Christne!" — sagde Gustav. — „Det er en meget trøstelig og interessant Opdagelse, Hr. Jægermesteren har gjort."

„De lumpneste Karle maatte i alt Fald kunne blive de allerfortræffeligste Christne" — svarede Jægermesteren med mørk Alvor, — „naar de kun havde Mod til at drive det saa vidt i Sletheden, at de maatte troe, de var evig fordømte. Det er jo først Bevidstheden om fuldkommen Fordømmelses-Værdighed, der fremkalder Trang til at smide hele sit gamle Liv Fanden i Vold og blive et splinternyt Menneske."

„Men naar man nu med tilbørlig Slethed har kjøbt sig denne Trang" — sagde Gustav — „antager De det saa fremdeles for christen Pligt at være et nyt slet Menneske, for at blive frelst og benaadet?" —

Jægermesteren tilkastede ham et skarpt Blik, men loe og vedblev i samme Tone: „Paa en Maade, Hr. Holm! spørg kun Deres Hr. Fader! han vil vist i sin Fromhed forlange, at man aldrig maa ophøre at regne sig til de største Forbrydere, for med rigtig Ydmyghed at kunne føle Velsignelsen af den Frelse, han præker om; skal nu denne Følelse af egen Lumpenhed ikke være hyklet, men sand og naturlig, saa

mener jeg, den maa grunde sig paa stedse frisk, bevidst Slethed og vedvarende Nederdrægtighed."

„Men min Fader nøies vist ikke med at fordre, man skal afsky og hade Slethed en; han pleier vist tillige at forlange, man skal unddrage sig den — eller som det hedder forsage Djævelen og hans Gjerninger!" — bemærkede Gustav alvorlig og betragtede nøie det mærkelige Udtryk af Sønderrevethed og indre Opløsning i Jægermesterens skarpe Ansigtstræk.

„Vil De spille Deres Hr. Faders Rolle, saa tillad mig at spille min egen!" — svarede Jægermesteren — „vi har endnu et Par Minuter at samle Appetit til Agerhønsene — tillad mig altsaa, Deres Velærværdighed!" — vedblev han med sit bittre Smil — „netop for at kunne afsky og hade Slethed en, maa man have tilegnet sig den tilgavns og følt dens Afskyelighed grundigt i sit hele Liv; unddrage sig fra den er en Umulighed: det kan jo Ingen, som har Arvesynd i Kjød og Blod og ikke er saa ugudelig at benegte det. — At forsage Djævelen og hans Gjerninger kan vi jo kun tænke paa, naar vi antage hans Tilværelse og levende føle hans diaboliske Natur i vor egen. Har De forstaaet mig?"

„Det er meget forstaaeligt!" — sagde Gustav i sin ironiske Tone. — „Man maa have været yderlig slet, mener De, for at kunne frelses fra sin Slethed, eller rettere med og trods sin Slethed, og man maa nødvendig vedblive at blive værre og forvorpnere, for altid i endnu høiere Grad at kunne føle Frelsens store Velgjerning. — Man maa have og beholde Satan lyslevende i sig, for at kunne kjende ham tilgavns og blot — tænke paa at forsage ham — hvad der dog i Virkeligheden er en Umulighed."

„Meget rigtigt! — hele Livet er en Kamp med det Onde, eller, om De heller vil, med den Onde. Ingen

Kamp er mulig uden en Fjende, der er os saa nær som muligt — derfor har vi ham og beholder ham i os. Derfor har de frommeste Helgener netop ogsaa havt de allerstørste Anfegtelser." —

„Nu vel!" — sagde Gustav — „vi blive dog maaske tilsidst enige. Den dæmoniske Aand i Naturen og i Mennesket skal ved Kampen tvinges til Ydmygelse og Flugt — det kan kun skee ved en stærkere Aand — men derfor er der jo ogsaa sørget — Maalet for al Kamp er Seier og Fred." —

„Aa ja! Seiren er Dødens — Freden Tilintetgjørelsens" — mumlede Jægermesteren og fløitede ad sine Hunde, idet han vendte sig bort.

„Skulde vi ikke tilføie en Paragraf i vor Jagtlov?" — sagde nu Kronskjold — „ingen mørke Luner! ingen dæmonisk Theologie! og ingen Citater af Byron under Jagten!"

„Men kun Citater af Vaudeviller og gamle Kjældermænd ved Frokosten, ikke sandt?" — tilføiede Jægermesteren, idet han førte Kammerherren til Sæde ved Træstammen.

„Nei, nei!" — raabte Hr. Staal — „intet Forbud! ingen Love! Frihed i den frie Natur!"

„Rigtig, Hr. Staal!" — raabte Jægermesteren og fyldte Glassene: — „Frihed og Lighed som blandt vore alleræld ste Forfædre, da de endnu gik nøgne i Skoven og spiste Olden!"

Medens det nu gik flot og lystigt til ved Jægernes Bord, hvor Kronskjold især morede sig selv ved sin Munterhed og store Lethed i at forbreie ethvert alvorligt Ord til noget Pudseerligt, havde Husmændene, der gjorde Tjeneste som Klappere, kastet sig i en tør Grøft, hvor ogsaa Hundene laae i Kobbel og hvilede sig. Brændevinsflasken gik her fra Haand til Haand, medens Enhver fremtog det tarvelige Ost og Brød, han havde bragt med i sin Taske. Gjennem en

Aabning i Buskene kunde Klapperne see de blinkende Madeiraglas, saavelsom de Postejer, Kramsfugle og stegte Agerhøns, hvormed Herskabet gjorde sig tilgode. En af Klapperne kunde ikke tilbageholde det Ønske at kunne bytte Madkurv med de fornemme Herrer.

„Giv Tid!" — sagde en Anden — „den Dag er maaske ikke langt borte, da vi Husmænd kan gjøre Klapjagt paa Herremandens Dyr og lade Gaardmænd og Herremænd klappe Vildtet sammen for os. Derpaa fulgte en længere Tale i samme Tone, der var blandet med nogle besynderlig anvendte Bibelsprog og gamle Ordsprog. Taleren var den saakaldte Avis-Claus eller Claus Væver fra Kroen, der hver Postdag forklarede Aviserne for de stadige Krogjester og tillige var Ordfører i en gudelig Forsamling. Han sluttede sin Tale, efter et Bibelsprog om den christelige Frihed, med Haabet om „et bedt Helvede for de Rige." Brændevinen havde gjort Hovederne hede og givet de mest Forsagte Mod.

„Eia! lad os strax gaae hen og kræve Sul til vort tørre Brød!" — raabte Niels fra Ellehøihuset. — „Vi har bedre fortjent det, end de fornemme Dagdrivere."

Dette Forslag modtoges med et vildt Bifaldsskrig. „Sul! Sul til Brødet!" — raabte Nogle.

„Og Vin — Vin vil vi have!" — skreg Andre. — Larmen forøgedes af Hurraskrig, og man slog Klapbrikkerne sammen, saa det gav Gjenlyd i Skoven.

„Hvad Pokker betyder det?" — raabte Kronskjold og sprang op fra Stubben. — „Revolutionen er udbrudt!"

„Mulkt! Mulkt!" — raabte Jægermesteren og drak sit Glas ud: — „Revolution er det mest politiske af alle Ord; — forresten troer jeg, Kammerherren har Ret."

„Ved Asathor!" — raabte Hr. Staal — „den gamle Kæmpeaand rører sig i Folket" —

„Og raaber paa Sul!" — tilføiede Jægermesteren. — „Hvad er her paafærde?" — spurgte han med rolig Kraft i sin dybe Stemme og traadte frem mod de larmende Klappere. — Nogle af dem taug forbløffede; Andre vedbleve dog at larme og skrige. „Net saa! Børn! nu forstaaer jeg hvad I vil — og det er i sin Orden!" — vedblev han med ironisk Latter — „I vil holde Skridt med Tiden. — Det kan jeg lide! — Frihed og Lighed! Fanden i Vold med den gammeldags Respect! Kom, tag vor Plads! saa vil vi nu tage jeres! Hvorfor skal I drikke Brændevin, mens vi drikke Vin? — det er en stor Ubillighed! Kom! spis og drik saalænge her er Noget!"

Ved Synet af den høie Jægermester og den rolige Overlegenhed i hans Adfærd, syntes de Fleste af dem nu forlegne. „Hr. General-Jægermesteren maa ikke tage det fortrydeligt op!" — sagde En af dem, der var mindst hed i Hovedet. — „Vi har nok faaet en Snaps for meget til Frokost, og Avis-Claus holdt saa grumme pen en Tale for os, ligesom Prokuratoren forleden i Kroen. Vi fik just Øie paa de klare Draaber hist i Glassene og de mange deilige stegte og søde Sager — og saa syntes vi, det var en gal Orden i Verden, at vi skulde æde Ostebrød og drikke Finkel — og saa fik vi nu Lyst til" — —

„Nu ja! I fik Lyst til at drikke min Vin, og spise mine Agerhøns og gjøre Jagt paa Dyrene i mine Skove for en Forandrings Skyld, og I vilde gjerne see mig og Kammerherren som jeres Klappere. Det er meget begribeligt — og det kan Altsammen skee. Jeg bøier mig for Folkevillien og Husmands-Souverainiteten! — I vil være Enevoldskonger Allesammen, mener I — det er jo meget smukt og frisindet tænkt af Jer — derfor skal I nu ogsaa idag leve kongeligt!" Dermed nødte han dem til at tømme Vinfla-

skerne og spise Alt, hvad der var tilbage af den fine Frokost. Da Jagten skulde begynde igjen, maatte Avis-Claus og tre af de andre Husmænd tage Jagtbøsserne, medens Jægermesteren med Kronskjold, Gustav og Hr. Staal tilligemed Skytterne blandede sig blandt Klapperne under Spøg og Latter. Der blev intet Vildt fældet; men det Hele blev en Leg. Aldrig havde Gustav moret sig saa kostelig paa nogen Jagt. Hr. Staal raabte hvert Øieblik paa den store Uller og opfordrede de nye, ubehændige Jægere til at komme deres frie og freidige Forfædre ihu. Flere Dyr bleve ogsaa klappede op; men Hundene hørte ikke de rette Tilraab, og det gik saa ravgalt til som muligt. Jægermesteren klappede saa voldsomt, at Klappebrikkerne sprak. Kronskjold fandt hans Indfald fortræffeligt; han loe, og klappede af alle Kræfter, især naar Avis-Claus skjød forbi — og Dyrene næsten syntes at gjøre Jagt paa Jægerne. „Jeg er dog bange for, det rabler lidt for Jægermesteren!" — hviskede han til Gustav: — „gjør nu ogsaa Raadyrene Revolution, er det hans Skyld."

Ved Jagtselskabets Middagsbord paa Strandgaarden, hvorved ingen af Husets Damer lode sig see, blev der lystigt leet og drukket. Klapperne, der vare lidt slukørede over deres Herrejagt, bleve imidlertid rigelig bevertede i Borgestuen, og snart drak de Jægermesterens Skaal baade i Viin og i Brændeviin med skingrende Hurraraab.

„Dersom vi var rigtig conseqvente," — sagde Jægermesteren — „burde vi sætte Husmændene tilbords her og selv tage tiltakke med Sulevælling og stegt Flesk, eller hvad de nu skrige Hurra over i Borgestuen. Dog der er Maade med Alt. Det er sidste Gang, jeg bruger mine Husmænd til Klappere og gjør dem en Hovdag til en Gjestebudsdag; men det er ogsaa sidste Gang jeg selv klapper Vildt sammen

for de Klodderjaner. Der faldt jo ikke et eneste anstændigt Skud. — Jeg har nu dog givet Hr. Staal et praktisk Beviis for min Paastand!" — vedblev han — „saalænge Modenheden og Dannelsen mangler i den fjerde og femte eller sextende Stand, som der maaske kunde opdages, er Demokratiet en affindig Forudgribelse af hvad der neppe om Aarhundreder kan blive Tanke om her til Lands."

„Ingenlunde!" — raabte Hr. Staal og reiste sig — „jeg paastaaer Ideens Uafhængighed af alle Tilfældigheder og underordnede Omstændigheder i hvilkensomhelst Tid. Jeg paastaaer, at ligesom Himlen blev skabt af den dumme Ymers Pande" —

„Mulkt, Mulkt!" — raabte Kronskjold — „Ingen politiske Taler! — og, for Himlens Skyld! ingen store Ideer, Hr. Staal! begynder De nu paa en ny Verdens-Skabelse — blive vi jo ikke til Mennesker før om sex Dage, hvis De ikke kan skabe hastigere, end Vorherre." Baade Jægermesteren og Hr. Staal maatte betale deres Mulkter for politisk Snak. Glassene fyldtes, og Maaltidet fortsattes lystigt, medens mange splinternye Ordspil og Kjældermænd fløi fra Kammerherrens Læber, og Gustav vidste at fremkalde mange pudseerlige Dæmoner af Jægermesterens oprømte Lune.

Fjerde Kapitel.

Dagen efter Jagten og Theselskabet hos Jægermesterens vaagnede Gustav og Carl temmelig silbigt paa deres fælles Kvistværelse i Præstegaarden. De hørte en sagte Banken paa deres Dør. „Magisteren venter ved Thebordet!“ — lød Frøken Traps Stemme udenfor Døren, og saasnart de havde svaret, at de kom strax, hørte de hvor hastig hun trippede ned ad Trappen. De unge Herrer skyndte sig nu med Paaklædningen.

„Han vilde været et Stykke af en Dr. Faust, denne Jægermester,“ — sagde Gustav — „hvis saa gammel en Udhaler duede dertil!“

„Jeg talte neppe tre Ord med ham“ — sagde Carl — „men det var en herlig Aften.“

„Det troer jeg! Du var eneste unge Hane i Kurven ved Thebordet. Stak Fader dig ogsaa ud, som Forelæser, var det dog nok kun hos den gamle Geheimeraadinde. Jeg hørte nok fra mit Spilleborb hvor livligt de unge Frøkener æsthetiserte og romantiserte med dig.“

„Saa! hørte du det?“ — svarede Carl adspredt. — „Jeg gav ikke Agt paa Kortspillerne iaftes, og det var vel! ellers veed du jo hvorledes et eneste Spilleborb i min Nærhed kan forstemme mig.“

„Derfor lukte jeg Døren imellem os paa Klem; var det ikke ædelt af mig? Du forargedes ikke; men intet af dine fortræffelige Ord faldt til Jorden for os.“

„Hvad der glædede mig mest, har I dog ikke hørt; for det var mere Miner, end Ord."

„Du talte dog meget selv, og hvad du sagde, var yn- perligt."

„Er det dit Alvor, har du været en daarlig Spiller. Hvert Ord, der falder ind i en saadan afsluttet Trolddoms- kreds, er jo som et dødt, afrevet Blad af Aandens Blomster fra levende Menneskers Underholdning."

„Det var dog ikke ganske Tilfældet med mig; Jægerme- steren og Kammerherren loe rigtignok hvergang der løb et Ord i Læsesalen, der klang lidt sentimentalt."

„Det er mig dog de fataleste af alle Speidere, saa- danne Stuelurere, der sidde ved et Spillebord!" — udbrød Carl heftig. — „Hvad der er mindste Følelse i, maa nød- vendig klinge latterligt, hvor det ikke trænger dybere, end til Øret."

„Jeg deler din Antipathie mod Kortspillere, naar jeg ikke selv spiller med" — sagde Gustav — „og jeg havde heller været i dit Sted. De unge Frøkener har smukke Talestemmer, især den yngste. Liv savnede jeg ikke heller i hvad jeg hørte fra dem; men Aanden skal jeg rigtignok ikke dømme grundigt om. Jeg havde fuldtop at iagttage paa mine tre Originaler ved Spilleborbet. Har du Lyst til at beundre min Skarpsindighed i at gjennemsee Folk i en Haandevending, saa giv nu Agt! Jægermesteren har jeg kal- det et Slags forulykket Dr. Faust; maaske han kun er et af Byrons mangfoldige Skyggebilleder — ham havde jeg dog bedst af paa Jagten og ved Middagsbordet; hvormegen Sand- hed der er i hans Fortvivlelse, veed jeg ikke ret endnu; men noget affecteret er han naturligviis, som alle slige Karle. Kammerherren rider sin aristokratiske Kjephest saa let, at man næsten ikke mærker det. Han er en ganske god-

modig Bonvivant med et ret godt Hoved, men naturligviis, som det sømmer sig i vor Tid — uden al mærkelig Dybde. Paa ham passer det maaske bedst, hvad du før skammelig sagde om os Kortspillere tilhobe. Ingen Yttring af Liv og Aand udenfor ham trænger dybere ind i ham, end i Øret; der bliver det gjerne til en let Spøg eller et Ordspil efter hvad der tilfældigviis kommer i Berørelse dermed og vækker en løselig Tankeforbindelse. Han er aandelig opklækket med Vaudevillemælk og Kjældermandssalt. — Jeg troer, han er altfor magelig til at nære noget Had eller nogen Kjærlighed, der koster Anstrengelse. Hr. Staal behøver jeg ikke at skildre dig, siden han er din Fostbroder og selv har viist sig for dig i sin Storhed. Du maa ikke troe, jeg overseer deres Lyssider. Der er vist meget Fortræffeligt i dem alle Tre, og maaske mest, hvor man seer de sorteste Skygger. Jægermesteren holder jeg især paa. Naar han har drukket lidt, kan han sige saa ypperlige Bitterheder over Menneskeslægten, at jeg med Fornøielse giver ham Ret indtilvidere. Hans Foragt for Livet og vor Tid kan næsten være storartet. Hans hule Spot over de sædvanlige Moralsystemer og over Meget, jeg selv respecterer, har virkelig moret mig. Han er et aldeles udhulet Menneske — det er vist nok — spiller han ikke en Skjæbne-Tragødie med sig selv, kunde der stikke en halv Mephistopheles i ham og endnu blive Noget af ham. Men hvad tænker du paa, Carl! du glemmer jo at klæde dig paa — du hører jo ikke et Ord af mine aandrige Bidrag til Menneskets Naturhistorie."

„Saae du hende?" — spurgte Carl, ligesom han vaagnede af en Drøm.

„Hvem mener du? jeg saae dem Allesammen, baade Frøken Emilie og den smukke, livlige Julie og den gamle, vakkre Geheimeraadinde og selv den stakkels stumme Frøken,

som bestandig sad hos din Fader, naar han læste. Hun er ikke saa regelmæssig smuk som de andre — men ypperlige Øine har hun" —

„Hende maa det have været!" — sagde Carl halv sagte og faldt i Tanker.

„Hvad mener du?" — spurgte Gustav; men nu var det ham ikke muligt at bringe et Ord mere ud af Carl om hvad han egenlig meente og hvad Mærkeligt han havde fundet ved den stumme Frøken.

„Det var jo Jægermesteren, du vilde fortælle mig om!" — afbrød Carl sin Vens Spørgsmaal. — „Jeg fik, som sagt, kun Leilighed til at hilse ham. Du fandt ham altsaa ret godmodig og elskværdig, trods Alt, hvad man fortæller om hans Bitterhed og tungsindige Griller — var det ikke saa du meente?" —

„Ikke saa ganske, min gode Ven! Du er ikke rigtig vaagen, mærker jeg nok. Men jeg kommer forsilde til Grævlingejagten idag!" — dermed var han ude af Døren.

Carl sad længe halvpaaklædt og stirrede som drømmende gjennem Kvistvinduet paa den smukke Skyhimmel. Endelig gik han ned til Theborbet, hvor han traf sin Pleiefader alene med en Bog i Haanden. Frøken Trap var hos Høstfolkene i Marken, og Gustav var ilet til Jagten.

„Nu, min kjære Carl!" — sagde Præsten og lagde Bogen fra sig — „sover du saalænge hver Morgen, er jeg dog endnu en flinkere Morgenmand."

„Jeg faldt først i Søvn henad Morgenstunden" — svarede Carl og blev rød — „det behagelige Selskab — og den spændende Fortælling, De læste for os" —

„Ja saa! var den for spændende? har den forstyrret din Nattero? saa vil jeg ikke fortsætte den Læsning iaften."

„Det maa De endelig! Det var jo Aftalen. De lovede Damerne det bestemt" — —

Det varede ikke længe inden den opmærksomme Pleiefader havde bemærket det stærke Indtryk, den stumme Frøkens hele Væsen og Adfærd havde gjort paa Carl, og at han maaske anede, hvad der ingen Tvivl længer var om. Han haabede, der nu ingen Betænkelighed kunde være ved at meddele ham sin Opdagelse om hendes Fødsel og Skjæbne, for derved at bortfjerne den sidste mulige Rest af fantastisk Forestilling om hin Ellepigedrøm af hans Sind. Han fremtog hvad han havde optegnet om den vanvittige Fiskerpige og hendes Barn og Alt, hvad der talte for, at dette ulykkelige, saalænge forsømte Barn var Jægermesterens naturlige Datter, hans nuværende Adoptivbarn — den stakkels stumme Frøken. Han læste hvad han med stor Deeltagelse havde skrevet derom, og det gjorde et dybt Indtryk paa Carl. „Det er faldet mig ind, kjære Carl!" — sluttede Præsten sin Meddelelse — „at det udentvivl har været dette næsten aldeles stumme Barn, der allerede for sex Aar siden næsten var fuldvoxent, og som dengang saa aldeles var overladt til sig selv og til et halvvildt Naturliv — hendes lette, sylfeagtige Skikkelse, hendes hele Væsen og Natur gjør det begribeligt" — —

„Ganske vist!" — sagde Carl med et dybt Suk — „hende maa det have været!" — Han støttede Hovedet paa sin Haand og hensank i mørk Grublen.

„Den Opdagelse kan dog ikke være dig saa sørgelig!" — sagde Præsten.

„Jo! tilvisse sørgelig! stum — stum!" — sagde Carl og faldt atter hen i taus Grublen. Det var nu blevet ham til fuld Visheb, hvad han den hele Nat havde tænkt paa, uden at lukke et Øie. „Ja hende og ingen Anden

har det været!" — udbrød han og reiste sig — „hun er Ellepigen fra min forunderlige Drømmetid. Hende er det, der siden bestandig har staaet for mig som et Væsen fra et ubekjendt Naturrige — som en hemmelighedsfuld Genius, til hvem mit inderste Liv var knyttet — og nu" — tilføiede han vemodig — „nu er den Drøm forbi — nu træder hun frem for mig i Virkeligheden, som en ulykkelig Frugt af uskyldigt Vanvid og forbryderisk Letsind — som en stakkels forladt Skabning, der mangler Hovedbetingelsen for al sand Menneskelighed — Talen, det levende Ord."

„Men har du seet noget renere Udtryk af sand Menneskelighed i noget Øie?" — udbrød Præsten med uvilkaarlig Iver; men han forandrede hastig Tonen til den jævne Rolighed, der var ham sædvanlig. „Hun maa nu vistnok indtage en anden Plads i din Forestilling end tilforn, min kjære Carl! — men det er godt!" — vedblev han og greb kjærlig Pleiesønnens Haand. — „Den stumme Frøken Pauline vil nu for dig, som for mig, være Gjenstand for en ganske anden Følelse, end en sværmerisk Fortabelse i det Overnaturlige eller Noget, der kan ligne Forelskelse. Du vil med mig kunne træde i et smukt faderligt eller — om du vil — et broderligt Forhold til hende. Du skal see hvad hun gjennem Andres levende Ord saavelsom gjennem Tegn og Billed har tilegnet sig, og det vil undre dig." Han viste nu Carl de Tegninger og Arabesker, mellem afbrudte skrevne Ord, han havde fra hendes Haand, og forklarede ham deres Betydning. Carl fordybede sig saaledes deri, at han længe blev siddende over disse Arbeider og ikke kunde løsrive sig fra dem. Præsten tog sin Bog og lod ham sidde uforstyrret. Frøken Trap kom tilbage fra Marken og havde endeel at fortælle om det smukke Veir og hvor glade Høstfolkene vare. Carl gjengjældte hendes Hilsen, men uden selv at

mærke det. Hun gik, som sædvanlig, ud og ind og nyslede under jævn Smaasnakken — hun dækkede Frokostbordet og satte sig til det med Præsten; men Carl var ikke til at udrive fra sine Papirer. Hun rystede paa Hovedet og gik endelig taus bort paa et Vink af Præsten.

„Det er vidunderligt!" — udbrød nu Carl og rev sig løs fra den besynderlige Læsning — „det er som jeg saae ind i en skjøn, men fængslet Sjæl, som gjemmer en formløs Verden i sig og peger paa tusinde Billeder i Naturen, for at give dem Skikkelse. Alt aandeligt Samliv er hun dog afskaaren fra, den Stakkel! — Det maa være et uhyre ensomt og ulykkeligt Liv, hun fører."

„Ulykkelig er hun ingenlunde. Hun hører og modtager med Liv og Lethed. Hun udsiger i Tankerne hvad hun hører mig forelæse, og hun vil engang kunne komme saavidt, at hun kan leve et stille, uforstyrret Liv med alle Tiders største Aander. Griber hun Pennen eller Blyanten, seer hun ret glad og lykkelig ud. For hvad hun tænker og føler, griber hun helst et Billed eller omfattende Tegn. — Ordet, som hun ikke kan udsige, er hende for langsomt og sammensat; — kommer det ogsaa af og til, er det afbrudt og mangler alle smaalige Sammenføininger. Du vil mest finde Hovedord og Gjerningsord, men ingen Bøininger, ingen indholdsløse Sammenlimings-Ord. Det ligner de Vildes Natursprog, naar jeg vil læse det, som jeg seer det; — Ingen, uden hun og jeg, forstaaer det rigtigt; men det har glædet mig usigeligt. Dog deri har du Ret: hun er henviist til et stille, enligt Liv; men derfor kan jeg dog ingenlunde kalde hende ulykkelig."

„Jeg maa kjende hende!" — udbrød Carl og sprang op med en heftig Bevægelse. Pleiefaderen saae urolig og studsende paa ham. „Vær kun rolig for mig!" — vedblev

Carl — „hvad hendes Billede var for mig vil det aldrig blive mere. Jeg er nu helt vaagnet op af den Drøm, der engang har forvirret min Hjerne — og det er godt, det er vist meget godt for mig, som De siger. Jeg vil nu kun overbevise mig om, hvad jeg allerede føler: den stakkels stumme Frøken kan kun blive Gjenstand for min inderligste Medlidenhed og maaske for en høi Grad af psychologisk Interesse — men hun kan aldrig udfylde den Plads i mit Sind og i min Forestilling, som hint Drømmebillede. Tag mig med Dem, naar De læser for hende! lad mig være tilstede, naar De underviser hende! Hun skal aldrig ane min forsvundne Fantasifølelse for hende i hendes Opvext. Nu er jeg hende jo en Fremmed, og det vil jeg bestandig blive. Det er maaske ogsaa bedst, jeg kun seer hende et Par Gange. Men jeg maa see hvorledes De udøver det Mirakel at tale med en Stum. Kan De bringe Liv og Aand til at yttre sig, hvor Tankerne ikke let og hastig kan mødes i levende Ord? Det er mig ubegribeligt!"

„Vel! det skal du see!" — svarede Pleiefaderen afbrydende og reiste sig, for at gaae ud i Haven. — „Imorgen har jeg en Forberedelsestime med hende. Efter min Indberetning, er det bevilget mig at tage hende til Confirmation til Paaske. Hun har været moden dertil for to Aar siden." — De fulgtes nu sammen ud i Haven, hvor Præsten snart bragte Samtalen over paa andre Gjenstande.

Femte Kapitel.

Paa Grævlingejagten vare imidlertid de fire Herrer, som denne Dag vare uden andet Følgeskab, saaledes blevne adskilte, at Kronskjold var bleven ene med Staal, medens Gustav og Jægermesteren med Hidsighed forfulgte en opjaget Grævling.

Kammerherren pustede af Anstrengelse og kastede sig paa en Træstub. „Lad dem rende!" — sagde han til Staal — „det kan Pokker holde ud! man jager for sin Fornøielse, men ikke for at jage Livet af sig selv."

„I den sidste Paastand giver jeg Dem fuldkommen Ret!" — sagde Staal og kastede sin Bøsse fra sig, medens han ligeledes hvilede sig — „hvad Fornøielsen angaaer, maa jeg dog for mit Vedkommende protestere" —

„Hvad Pokker vilde De saa med for, baade igaar og idag?" — spurgte Kronskjold og loe.

„Princip! Idee!" — sagde Staal. — „En fri, nordisk Mand maa handle efter Principer og bestandig have den store Idee for Øie. Jagten maa jeg dog praktisk kjende. Jagten er jo den frie Mands første Syssel i Naturstanden. Jagtlysten er en nordisk Natur værdig. Bjørnejagten især er en mandig og oldnordisk Øvelse. — En ægte Skandinav og Fædrelandsven burde kun skyde Bjørne og spise Bjørneskinker!"

„Men, desværre! Bjørnenes Tid er jo her forbi!" —

afbrød Kronskjold ham — „vi burde egenlig forskrive nogle tusind Bjørne fra Norge — for ikke rent at vanarte.“

„Ikke saa gal en Idee! — En ægte Nordbo bør idetmindste have skudt en Ræv og sigtet paa en Grævling,“ — vedblev Staal, uden at mærke Kammerherrens godmodige Spot — „havde de fordømte Grævlinger kun ikke den Satans Uskik at bide Folk i Benene til det knager. Efter Skyttens Raad har jeg derfor taget hans svære Vandstøvler paa og fyldt dem med Kul, for saa knager det strax, og saa holder Bestet op at bide. Jeg havde dem ogsaa paa igaar; ethvert vildt Dyr kan jo bide — men de er forfærdelige at løbe med.“

Kammerherren loe. „De er en forsigtig Mand!“ — sagde han — „De vil dog ikke riskere deres nette Ben for Principets og Ideens Skyld. Men De falder i Tanker, Hr. Staal! tag Dem iagt! læg ikke Deres Bøssepibe lige mod Deres Mave!“

„De har Ret!“ svarede Staal og vendte Bøssepiben om mod Kammerherren.

„Det var just ikke min Mening!“ — sagde Kronskjold og ændrede Bøssens farlige Stilling.

„Om Forladelse! hvem kan huske paa alle de Smaaligheder? — see! der triller Haglene ud — og Krudtet har jeg nok glemt at komme først i — og Forladning hørte der jo ogsaa til“ —

„Og Knaldperle!“ — tilføiede Kammerherren. — „De troer dog vel ikke, der er Sten paa Laasen.“ —

„Fanden i Vold med de Lapperier!“ — raabte Staal ivrig. — „Jeg har Andet at tænke paa. — Mig gav man jo Skyld for de Optøier igaar med disse brave Mænd af Folket, som havde drukket lidt for Meget. — Det er en stor Misforstaaelse! naar jeg har talt til dem i Kroen, har

det altid været om Tidens store Ideer, om det frie Menneskes Rettigheder — om Ligheden for den Lov, man selv har givet sig, og om vore store, frie Forfædre; men at de skulde tage Frokosten af Munden paa mig — spise Agerhønsene fra os, inden jeg har faaet en Bid — drikke den gode Madeira op lige for min Næse — det har aldrig været min Mening. Forresten maatte det glæde mig at see" — tilføiede han — „at der dog er Noget af det ægte gamle Bersærkerblod og Vikingevæsen tilbage i Folket. Kunde vi kun være saa lykkelige at faae en ordenlig og ret blodig Krig, saa kom nok alt det frem, hvad der boer i de brave Karle — og saa gik det ikke ud over os selv, men over vore Fjender."

„Bravo, Hr. Staal!" — raabte Kammerherren og klappede — „saa kommer den lyksalige Tid! men naar vi saa blive saa ulykkelige at faae Fred igjen" —

„Saa maa der tænkes for Alvor paa Folkets Opdragelse forfra og grundigt — og med Ungdommen, med de spæde Børn maa Reformen begynde! — ABC — Catechismus — Lærebog og alt det Jux smide vi væk og begynde med Runerne og Asalæren!" —

„Radicalt tilgavns, Hr. Staal! men saa blive de stakkels spæde Børn jo Hedninger" —

„Om De vil, paa en Maade, men det kager ikke hjælpe! — Det er den eneste naturlige Udviklingsgang — den eneste Tilbagevei til en Kraftens og Frihedens Tid. Med de høie Aser og deres Dyrkelse forsvandt Kraften og Friheden i Norden — Middelalderen var en usel, sygelig Drømmetid — den hele følgende Tid var en Despotiets og Undertrykkelsens Periode. Det er udraabt med hundrede Røster af vore store Aander. Deres Vink maae vi følge! — Vi, som staae i Spidsen for en ny og større Tid, vi maae

være Folketalere, Handlere, Udbredere og Virkeliggjørere af de store Ideer."

„Men bliver det dog ikke lidt for lang en Omvei?" — spurgte Kammerherren: — „vil det ikke vare altfor længe inden man faaer de nye spæde Afsadyrkere oploftede til vort eget Aarhundredes Standpunkt? for af den ældre Slægt kan man vel Intet vente sig — den maa vel først være uddød og den confirmerede Ungdom udrydbet i Krigen. — Vil der ikke behøves Aarhundreder til at faae den nye Tids Hedninger til Christne igjen og saa til rigtige frie Mennesker, der hverken behøve Konger eller Love, men kan regjere sig selv og alle være lige velhavende, lige begavede, ædle og lykkelige?"

„Ingenlunde! — Udviklingen maa ikke skee krybende og sygeligt, som tilforn gjennem en taaget Middelalder og alle senere Tiders Jammerligheder — men med et Kæmpespring, sundt og kraftigt, som Thors, da han sprang ned til Utgardeloke og løftede Tiden op i sin Haand, som en Kat. Saasnart den unge Kæmpeslægt blandt os kun er kommen saavidt, at den forstaaer hvad det betyder, at Freia deler halvt med Odin paa Valen — saa er ogsaa Frihedens Tid kommen, saa faaer Kjærligheden ogsaa sin Ret, og saa kommer ogsaa den rette store Deling af alle jordiske Goder istand — og med sand Borger-Kjærlighed, med det Gode, uden al Blodsudgydelse." —

Hr. Staal var bleven rørt ved denne Tanke; der stod virkelig Taarer i hans Øine; han maatte tage sine Briller af for at aftørre dem.

„De er en fortræffelig Mand, Hr. Staal!" — udbrød Kammerherren og rystede hans Haand under en hjertelig Latter. — „Jeg skylder Dem en Æreserklæring. Jeg har anseet Dem for en halv Skjelm, der kun vilde mele Deres

egen Rage ved alt det Tøieri, De præker for vore Bønder i Kroerne; men nu seer jeg, De er ligesaa brav og veltænkende en Mand, som den Ridder, jeg sætter høiest Pris paa og har havt mest Glæde af blandt alle Helte og Riddere i Verden, siden jeg har lært Spansk."

De sidste Ord hørte Hr. Staal ikke — han foer op ved et Skud i Skoven. „Mon det var Grævlingen, de skjød?" — udbrød han — „det var Skade! her skal jo kun være den eneste — saa er her jo intet farligt Dyr meer at gaae i Kamp imod."

Kammerherren reiste sig nu ogsaa, og de forlode begge deres Hvilested, for dog ikke at overraskes i Uvirksomhed af de andre to ivrige Jægere.

Paa et eenligt, temmelig vildt Sted i Skoven, ved en dyb Sandgrav mellem nogle omstyrtede Birketræer, stode Jægermesteren og Gustav med deres Bøsser i Haanden og den nedlagte Grævling ved deres Fødder.

„Godt truffet, Hr. Holm!" — sagde Jægermesteren. — „Nu er den Fornøielse da forbi!" — tilføiede han fortrædelig og sparkede til Grævlingen. „Nu ja, Skytten kan skaffe mig et nyt Grævlingetillæg ad Aare!" — Han fløitede ad Hundene, men de adløde ikke; de halsede og forfulgte andet Vildt. „Ret saa!" — mumlede Jægermesteren — „de vil lege Tagfat med en lille uskyldig Hare — de vil ogsaa følge deres Natur. De skal have deres Frihed, de Bester!"

„Frihed og Lighed, ogsaa for Hundene! hør ham, I Umælende!" — raabte Gustav overgiven — „det er større

Frisindethed, end man kan forlange af en Godseier og Jægermester."

„Det er dog mit Livsprincip, Hr. Holm! det troer De maaske neppe. Jeg hylder virkelig de Gamles vivere convenienter naturæ. — Lad mig gribe Leiligheden til at vise Dem min classiske Dannelse! — Til Principet, at følge sin Natur, som jeg selv udstrækker til mine Hunde, føier jeg kun et „Hver=Sit", et klassisk Suum cuique, naar jeg taler om de ophøiede Skabninger, man kalder Mennesker. Kun med den Retfærdighedslov kan Frihed og Lighed bestaae, mener jeg, blandt alle de Brøvlere, man lever imellem og selv meer eller mindre hører til."

De lode nu den skudte Grævling ligge og begave sig dybere ind i Skoven, uden videre at tænke paa Jagten. Gustav havde nu eengang faaet et Slags Deeltagelse for denne sære Mand. Det var ham bekjendt, at han havde ført et vildt Liv i sin Ungdom og nu nærmede sig en fredløs Alderdom, under ustadig Afvexling af lystig Selskabelighed og mørk, eensom Grublen. I hans stolte, trodsige Ansigt, med de kjække, stærke Grundformer, syntes Gustav at see et Udtryk af en slet skjult Fortvivlelse og af en høiere Natur, der var gaaet tilgrunde. Lord Byron var hans Yndlingsdigter; han gik gjerne med et lille Bind af denne Digter i sin Jagttaske, og Gustav havde en stærk Mistanke om, at han følte sig byronsk begavet og genialsk dæmonisk, naar han sagde noget ret Bittert.

De kom til en Stænte i den saakaldte Strandskov. Jægermesteren standsede pludselig og syntes at ville vende om; men han betænkte sig. Han satte sig med en trodsig Mine paa Stænten. „Sæt Dem her hos mig, Hr. Holm!" — sagde han og klemte Tænderne sammen — „her er en smuk Udsigt til Stranden. Her var engang min Yndlings=

plads. Det er nu snart tyve Aar siden jeg var her sidst. De er dog et Menneske, man kan tale med!" — tilføiede han efter et mørkt Ophold: — „hør, hvad jeg tænker! og tilstaa, jeg har Ret!"

Gustav satte sig paa Stænten og tændte en Cigar, med en Ligegyldighed, der skulde skjule hans virkelige Deeltagelse og betage Jægermesteren Lysten til at gjøre sig interessant med sit mørke Lune. Han betragtede Udsigten og kastede kun af og til et Blik paa Jægermesterens skarpe Ansigtstræk, uden at afbryde ham.

„Jeg vil have Lov til at indrette mit Liv efter min Naturs Eiendommelighed, naar jeg derved ikke gjør Indgreb i Andres Frihed!" — begyndte Jægermesteren med filosofisk Mine og stødte Kolben af sin Bøsse haardt mod Jorden. — „Jeg lader Enhver uanfegtet beholde sin Tro, sine Tilbøieligheder, sine Meninger og Særheder, sine Vaner og Sæder, enten jeg anseer dem for sande eller falske, for gode eller onde, for smukke eller hæslige. Det er mig ligegyldigt, om min Nabo er Tyrk eller Christen, Jøde eller Hedning eller ingen af Delene, naar han ikke uleiliger mig dermed. Finder han Fornøielse i at være dydig eller lastefuld, i at være Viismand eller Nar — det kommer ikke mig ved!"

„Paa Menneskelighedens Vegne synes mig dog" — indvendte Gustav med et Smil, men blev afbrudt.

„Jeg forlanger ikke af Rovfuglen, at den skal være Due, eller af Duen, at den skal være Ørn!" — vedblev Jægermesteren og rynkede Panden med mørk Alvor. — „Jeg lader Dyrene æde hverandre eller forliges, som dem lyster, og Menneskene ligeledes; men jeg fordrer samme Frihed for mig selv."

„De antager dog en vis Begrændsning? Hr. Jæger-

mester!“ — faldt Gustav ham her i Talen og pudsede sin Cigar.

„Forstaaer sig! — Enhver Engel — hvis ellers de Godtfolk er til — har en Begrændsning for sin Virksomhed og Frihed, ethvert Menneske og enhver Djævel ligeledes; kun naar Grændsen overstiges, er man berettiget til at tilbagedrive eller protestere mod Overgreb. Men enhver Djævel maa regjere i sin Tid. Enhver Lænkehund maa bide saa langt dens Lænke naaer. Den Magt, der er mig givet, — det være ved Fødsel eller ved Lov, ved Lykke eller ved Flid, ved Dyd eller ved Last! — den benytter jeg som jeg har Lyst til. Hvad et andet Menneske vil overlade mig — for Erstatning eller ved Overtalelse — ih! det modtager jeg uden Skrupler, hvad Navn man saa vil give det, enten det er Løsøre eller fast Eiendom, enten det er Liv, Gods eller Ære.“

Gustav gjendrev halvt spøgende disse Jægermesterens Paradoxer, især deleshed O v e r l a d e l s e n, mod tilstrækkelig Erstatning, af Andres Liv og Ære. Vel meente han, Ingen saa let lod sig overtale til at slaaes ihjel; men Æren sad desværre ikke fast nok allevegne, til at være urokkelig for en velbegavet Overtaler.

„Ære!“ — udbrød Jægermesteren haanlig — „knæler De ogsaa for det Spøgelse, som vor cultiverede Verden har skabt til sin egen Fordømmelse og Plage — eller til Besmykkelse for hvad man ikke paa anden Maade kan forsvare? Hvad der er Ære i eet Menneskes Øine, kan jo være Skam og Skjændsel i en Andens, og omvendt! — Fyrster og hele Folk kan jo kalde det en Æressag for dem, at gjøre Uret og slaae Mennesker ihjel i Tusindviis, for at holde paa deres Overmagt og plyndre en god Nabo. Det maae jo de stakkels Polakker bekjende. Til en saadan Æressag træk-

ker det nu jo ogsaa op for os i de tydske Aviser. Hvad er det, Mændene i vore smaa jammerlige Forhold kalde deres Ære? — dumme Titler og barnagtigt Toiletstads — eller betalte Hurraskrig, Pokaler og drømte Monumenter, som kan rives ned ligesaa hastig som de bygges. Og hvad kalde Kvinderne deres Ære? — at hedde Frue eller Deres Naade — i al Hoviskhed at lade sig vie til et rigt Fæ eller en udlevet Hædersmand; men vil Nogen følge sin Natur og en sand Tilboielighed uden Ceremonie — det er Skam og Skjændsel — det er til at gaae fra Forstanden over og døe for, som et vildt Dyr i Skoven." —

Gustav studsede over det Urolige i hans Blik ved denne sidste Yttring; han bemærkede, at hvor forskjellige Begreber man kunde have om Ret og Sædelighed, om sand eller falsk Ære, om Mening, Vedtægt og Ceremoniel, var det dog altid en kilden Sag at ansees for æreløs, enten det var med Ret eller Uret. „Vilde Nogen angribe Deres Ære, Hr. Jægermester!" — tilføiede han — „maatte De jo enten føre Proces eller duellere" —

„Ingen af Delene!" — svarede Jægermesteren med en kold, stoisk Mine og ladede sin Bøsse. — „Hvad jeg ikke kan raade over, kommer mig ikke ved; dertil hører Andres Dom eller Mening om mig — den være sand eller falsk! Hvad jeg er, det bliver jeg, om saa al Verden ansaae mig for noget ganske Andet. Kalder Nogen mig en Skurk — er det enten Sandhed eller Løgn. Er det Sandhed, maa jeg finde mig deri; er det Løgn, maa jeg glæde mig derover. Hverken i det ene eller det andet Tilfælde kan jeg forandre Sandhed til Løgn eller omvendt. Jeg procederer eller duellerer derfor aldrig for en Æressag — hvor uridderligt det saa kan synes; — men det er hverken Feighed eller Blødhjertethed" — tilføiede han med et næsten

vildt Blik. „For at skaane et lumpent Liv — om det ogsaa var mit eget — vilde jeg aldrig spare paa et Skud Krudt, naar det kom an derpaa."

Gustav kastede sin Cigar og vilde afbryde denne Samtale med en lystig Skjemt; idetsamme nærmede der sig en kvindelig Skikkelse i Skoven. Jægermesteren reiste sig pludselig og forlod Stænten. Han gik dybere ind i Skoven og var bleven paafaldende bleg. Gustav fulgte ham langsomt. Han havde ogsaa bemærket hin Skikkelse: — det var en ung Pige i en bluseagtig Dragt og med lange nedhængende Lokker under et lille grønt Silketørklæde, der var bundet sammen under Hagen. Han troede i hende at have gjenkjendt Jægermesterens Adoptivdatter, den stumme Frøken. Den Ynde og Lethed, hvormed hun bevægede sig, havde forbauset ham. Han saae hende nu hvile sig til Stænten, hvor han nylig selv havde siddet. Han vilde gjerne have dvælet, men skyndte sig nu dog at indhente Jægermesteren.

Den Uro, hvormed denne besynderlige Mand saa pludselig havde forladt sin Plads, var ham paafaldende. Han saae nu Blegheden i hans Ansigt og spurgte deeltagende om han befandt sig ilde.

„Helbred har jeg nok af" — var Svaret — „men Mennesker kan jeg let faae for Meget af — og Engle med, om de ogsaa ere stumme. Saadan en umælende Engel skal hun nu jo være — efter Deres Hr. Faders Opdagelse — dette stumme, evige Barn, jeg engang var saa dum at tage til mig."

„Deres Pleiebarns Elskværdighed kan De dog Intet have imod!" — sagde Gustav — „nu har jeg først opdaget det Nydelige i hendes Gang og Bevægelser. De skulde seet hende hvile sig til Stænten! hun saae ud som jeg tænker mig en befriet Dryade."

„Jeg har aldrig fundet Behag i hendes sære Væsen!" — svarede Jægermesteren og gik stærkere frem — „nu bliver det mig bestandig utaaleligere." Han gik nogle Skridt taus frem; derpaa blev han pludselig staaende. „Kjender De Historien om den romerske Skuespiller, som spottede de Christnes Mysterier?" — sagde han: — „det var til stor Glæde for den hedenske Keiser og hans Hof; men midt i sin Gjøgler-Triumf fik han en Skrue løs: han bildte sig ind, han saae en Genius eller Engel, der uden at mæle et Ord holdt en stor Tavle for hans Øine, hvorpaa alle hans Synder stode opskrevne. Den Gjøgler blev siden en Helgen, troer jeg, og lod sig koge eller stege, som Martyr. Saadan en Nar, synes mig, kunde jeg ogsaa have Anlæg til at blive, og Mirakel-Englen har jeg ved Haanden: — naar man seer denne Pauline i Øinene, er det, som hun havde en saadan Tavle usynlig i Haanden, og kunde hun aabne de stumme Læber, maatte man gaae fra sin Forstand. Det er dumme Fantasterier, Hr. Holm!" — tilføiede han og loe bittert — „det veed jeg nok; men det hører nu til mit Morskab, naar jeg ikke har Andet at gjøre."

„De lider af en bandsat Hypochondrie, Hr. Jægermester!" — tog Gustav nu deeltagende Ordet. — „Jeg er en begyndende Læge, som De veed, og det Slags Sygdomme hører især til mit Studium. Vil De tillade mig at curere Dem — aldeles gratis og uden al Medicin — blot ved at sige Dem rentud, hvad jeg finder for godt, uden at De tager det ilde op paa nogen Maade?"

„Geneer Dem ikke!" — mumlede Jægermesteren — „jeg har jo sagt Dem, at jeg ikke respecterer noget Menneske saaledes, at jeg skulde agte ham værd at fornærmes paa eller tage Notits af hans Mening om mig."

„Nu vel! hvad synes De da om den Recept: recipe

laborem! — eller med andre Ord: hvad om Deres Velbaarenhed tog sig Noget for? — gjorde noget Gavn for Andre, istedetfor at skyde Ræve, dressere Hunde, jage Livet af Heste og plage sig selv med ørkesløse Skrupler og fornemme Lediggænger-Griller, som en rig, blaseret Lord, der kun morer sig med at have Spleen og kunde af Kede over sin Rigdom have Lyst til at hænge sig, med Byron i Lommen?" —

„Bravo!" — udbrød Jægermesteren — „det kan jeg lide! De er en prægtig Fyr, Hr. Holm! og De har fuldkommen Ret! — jeg er doven og jeg vil være det — jeg er blaseret, om De vil; men hvad Djævelen vil De, jeg skulde bestille? — Vilde De gjøre mig til en af de Statens Almisselemmer og Lænkehunde, man kalder Embedsmænd? Nei Tak! den Ydmygelse og det Slaveri har Lykken befriet mig for. Hvorfor arbeide Folk? — hvorfor trælle Usselryggene? for engang at kunne blive frie for Arbeide, som Fuglen i Luften, som Dyrene i Skoven, som alle de Røvere, der ikke blive hængte."

„Men om De, for en Forandrings Skyld, blev dydig, tog Dem af Deres Gods, gjorde virkelig Deres Bønder lykkelige, som man hører saa megen rørende Snak om?"

„Hvad Gavn havde jeg af mit Gods, naar jeg selv skulde bestyre det? saa blev jeg jo selv til den Træl, jeg nu holder i min Godsforvalter; — og mine Bønder, de Slubberter — kunde jeg gjøre dem ligesaa velhavende, som jeg selv er — saa blev de jo med deres Raahed tusinde Gange ulykkeligere, end jeg selv er, med al min forbandede Dannelse."

„Men om De kastede Dem ind i en aandelig Virksomhed — og med lidt Alvor og Grundighed?"

„Videnskabsmand, Konstner skulde jeg agere? — nei

Tak! — af de Godtfolk findes jo ikke Een blandt Tusinde, som virkelig er, hvad han indbilder sig; skulde jeg være en saadan Fugl Phoenix, maatte jeg nok ogsaa have tænkt lidt tidligere derpaa; — men til at forøge Tallet af dem, der kun kalde sig Aandens Arbeidsfolk, dertil føler jeg intet Kald."

„De holder altsaa paa Dagdriveriet, som den eneste naturlige Levemaade, der kommer Fuglenes, Dyrenes og de uhængte Røveres, følgelig Deres Idealer nærmest — lad gaae! men forbandet kedeligt maa det Dagdriverliv dog være, og skulde der saa slaae sig en Smule snaus Samvittighed til, som jo let kunde hændes, maatte det neppe være til at holde ud. I Deres Sted, Hr. Jægermester! gik jeg i Krigen og lod mig skyde ihjel, og blev saa, for godt Kjøb, baade fri for et lumpent, kedeligt Liv, og en udødelig Helt maaske ovenikjøbet."

„Det var den fornuftigste af alle Deres Recepter, Hr. Holm! men paa hvilket politisk Apothek henter jeg en Krig, som det er værd at reise sig op for? Siden Napoleons Tid har vi jo ingen ordenlig europæisk Krig havt. Verden raadner op i lutter jammerlig Fred. Der er ingen Ting, vi hertillands trænge mere til, end Krig, Oprør eller Pest. Der er saamegen Gift i Folkets og alle Partiernes Blod, at det enten maa forraadne eller udtappes."

„Ganske vist!" — udbrød Gustav — „det er fortræffelig bemærket — jeg er ganske af samme Mening! En rigtig Aareladning troer jeg hele Verden kunde have godt af — og De skal see, vi er paa Veien dertil. Naturen hjælper sig gjerne selv — den er altid genialsk: — vi gjør jo Alle vort Bedste til ret at tirre baade Store og Smaa og bringe det giftige Blod i Kog hos hverandre. Det er Umiddelbarheden i Folkets friske Natur, der stræber efter et Ud-

brud af den overflødige Ild og Gift og Galde i vort Blod. Det er mig Altsammen overmaade fornøieligt og giver mig det bedste Haab om en lykkelig Crisis i Tidens Jammerlighed, naar det kun ikke, hvad jeg er bange for — er lutter Løgn, Affectation og Efterabelse, som de allerfleste Galskaber og aandelige Sygdomme hertillands."

Med disse Ord kastede han et forskende Blik paa Jægermesteren. Han fløitede nu en munter Melodie og gik rask frem, for at give Jægermesteren Tid til at skifte Lune.

Sjette Kapitel.

Gustav Holm kunde ikke glemme hvor yndig den stumme Frøken havde seet ud om Morgenen ved Stænten i Strandskoven. Om Aftenen saae han hende ved Læseborbet i Damernes Værelse, hvor hun ligesom forrige Aften sad hos hans Fader, medens han læste. Denne Aften blev der ikke spillet Kort. De af Herrerne, der ikke vilde høre paa Oplæsningen, røg Tobak og politiserede i et andet Værelse, hvor Jægermesteren sad med en Avis i Haanden, omgiven af Jagtbøsser og Hunde. Saalænge Oplæsningen varede og Damerne sade stille med deres Haandarbeide omkring Bordet, syntes Gustav at dele Carls Opmærksomhed for den stumme Frøkens stille Ynde. Siden foretrak han dog at beile med Kammerherren og Hr. Staal om Fortrinet i at underholde de to smukke talende Frøkener, medens Præsten og Carl mest fornøiede sig med at see paa Kobbere med Geheimeraadinden og Pauline.

Gustav nærmede sig til Frøken Emilie, som var en fuldendt brunet Skjønhed, med en Prindsesses Anstand. Hun var høi af Vært og temmelig fyldig; hun havde Faderens smukt krummede Næse og storartede Grundformer, men med den fineste Hud og glimrende Farve. For hende anstrengte Kronskjold sig just med at være behagelig ved let og fin Spøg, tildeels med Anførelser af de nyeste Lystspil og med Henthdninger til alle de Smaahistorier og bekjendte Personligheder, man i de høiere Selskabskredse for Øieblikket

mest underholdt sig med. Samtalen dreiede sig om Hovedstadslivet, som Emilie hver Vinter havde Leilighed til at deeltage i, om Concerterne og de berømte Virtuoser, om Skuepladsen og dens nyeste Heroer; derfra gik man over til den nyeste franske Romanliteratur, som Frøkenen syntes at kjende ret godt, men Kammerherren kun saameget, som behøvedes, for at afsige en let, halv spøgende Dom over dens Farlighed. Her lykkedes det først Gustav, uden Anstød, at blande sig i Samtalen. Han kaldte de franske Tendenspoeter vor Tids endevendte Profeter, som bebudede en ny Tingenes Orden, ligesom Voltaire og Rousseau i deres Tid; vendte de ogsaa Benene lidt sparkende mod Himlen, stak de Næsen des dybere i Jorden, meente han, og maatte kunne lugte Lunten i Fremtidens Mysterier.

„Det er vel den fjerde Stands Revolution, De tænker paa!“ — sagde Kammerherren og loe — „den saae vi allerede Begyndelsen til her igaar — men jeg troer dog, de franske Romaner har været uskyldige deri.“ Han sagde nu en Deel Pudsigheder over de demokratiske Bevægelser, hvoraf Emilie loe med fornem Anstand. Gustav istemmede Spøgen og overtraf Kammerherren i lystigt Lune, men slog om i modsat Retning og fremhævede den komiske Side ved de forældede Rokkoko-Skikkelser, der begyndte at stikke Hovederne op hist og her i de sidste otte Aar, trods den Grundstrøm i Tiden, paa hvis Overflade de svømmede. Frøken Emilie syntes at more sig derover, og Kammerherren ikke mindre; han spottede selv med den ligegyldigste Mine over sit ormstukne Adelsdiplom, som han ikke vidste hvad man havde brugt til i hans Pebersvende-Husholdning. Medens han med øiensynlig Kjærlighed polerede sit adelige Vaaben i sit Signet, forsikkrede han, at han vilde have sin gamle Stamtavle indrettet til at hænge Hatte paa i sin Forstue — „saa veed

jeg dog, at Folk tager Hatten af for den" — tilføiede han, og efter dette Indfald trak han sig tilbage og overlod sin lykkeligere Medbeiler at underholde Frøken Emilie. Gustav troede nu at opdage, at hendes aristokratiske Væsen kun var den Hage, hvorved hun drog Standspersoner til sig, uden at det just var hende nogen Hjertesag. Hun forekom ham at henhøre til de Skjønheder, som igrunden ingen Hjertesag have, men hvis Livsopgave det er, at hente sig Glands først fra dem, der ved Rang og Stand spille Hovedrollen i Selskabslivet, dernæst ogsaa fra dem, der gjælde for lyse Hoveder eller Berømtheder i Videnskab og Konst. Gustav fornam sig tiltrukken af hendes Skjønhed og smigret af det Fortrin, hun gav ham; men han følte sig bestandig kjøligere om Hjertet. Han troede at have gjort sig gjældende hos hende, som et lyst Hoved, og at hun derfor overſaae hans Mangel paa Titel og Berømthed. Hun viste ham aabenbart større Opmærksomhed, end den fine, letbevægelige Podagrist, som hun denne Aften fandt temmelig overfladisk og ubetydelig; men hun vogtede sig dog øiensynlig for at støde denne stadige Beiler fra sig. Hun vidste snart at drage Kammerherren tilbage ved et indtagende Smil og ved at appellere til hans Dom i en Smagssag. Hun forstod nu saaledes at fordele sin Opmærksomhed mellem sin yngre og ældre Beundrer, at Enhver af dem maatte troe, han dog igrunden var den mest Begunstigede.

Uagtet Gustav troede sig temmelig vis paa at kunne holde den lidt aldrende Kammerherre Stangen, saae han dog meget godt, at han her kun var den Beskyttede, og han satte saa liden Priis derpaa, at han opgav Væddekampen og overlod „Prindsessen", som han kaldte hende, til sin Hofmand. Han blandede sig i Hr. Staals Samtale med den unge Frøken Julie, som han nu baade fandt smukkere og

naturligere, end Søsteren, og — efter hvad han vidste om hende — kaldte „den flyvende Borgerinde“. Hun var en lille indtagende Blondine, med et særdeles livligt Ansigt og mørkeblaae spillende Øine, hvori Skjelmeri og et Slags Begeistring syntes at afverle. Frøken Julie havde atter havt en patriotisk Flugt med Hr. Staal og syntes lidt træt af at følge hans Fribedsbegeistring og oldnordiske Opløftelse. Gustav kom nu til og greb Leiligheden til at yttre sin oprigtige Beundring for Høiheden i de oldnordiske Kvinders Natur. Han stillede den høitidelig begeistrede Vola i Spidsen for vor hele Poesie i dens dybe Hovedretning; men han faldt dog snart igjen ind i sin ironiske Tone, naar Hr. Staal vilde stille vore unge, nordiske Kvinder i Spidsen for Tidens politiske Udvikling og med Vold og Magt vilde have dem uddannede til Folketalerinder. Det vilde dog i alt Fald passe bedre for vore ældre Damer — meente Gustav. De meget unge Mænd syntes ham ogsaa toge sig mindre heldigt ud paa Talerstolene, naar de Gamle stode tause nedenfor og fandt den altfor unge Viisdom ubetimelig.

„Væk med Tidens gamle Stangheste!“ — udbrød Hr. Staal i sin Iver: — „de vil helst staae stille; de finde intet Fremskridt betimeligt — nei, Tidens raske Forløbere skal kun leve! — og det er Ungdommen!“ — han udbredte sig vidtløftigt herover og priste den formentlige Skik i Oldtiden, at de Gamle og Affældige frivillig nedstyrtede sig fra Kullen i Havet, for at give den friske Ungdom Plads til at raade og røre sig friere.

„De vil dog ikke, med det unge, elskværdige Danmark i Snie Smalhalses Sultetid, have alle Børn og gamle Folk halshuggede?“ — spurgte nu Gustav og loe. — „Nei, dertil faaer De hverken Dem selv eller Frøken Julie overtalt. Børnene maa De idetmindste holde paa, som vore rette

Viismænd og Tidens raske Forløberfol. Skulde jeg ellers, med Dem, Hr. Staal! og for ramme Alvor, ønske vore Damer forvandlede til Folketalerinder" — tilføiede han alvorlig — „skulde det være, for at der engang, naar behøves, kan fremstaae en ny Moder Gambaruk, iblandt os, der som hin brave danske Kone i Historien om Longobardernes Udvandring, kan tale skrapt til sine lapsede Sønner og vise dem, at naar de ikke have Hjerterum til de Gamle i Fædrelandet, staaer den hele fremmede Verden dem aaben. Skulde her komme en saadan Aandens og Hjertets Hungerstid i vore unge Dage, Hr. Staal! maatte vi dog sømmeligere udvandre til Californien eller Fanden ivold, end trænges om Pladsen med dem, vi skylde Livet."

Gustav var bleven varm, uagtet han søgte at holde sig i den muntre Tone. Frøken Julie udbrød i begeistrede Bifaldsyttringer over hans smukke og ædle Tænkemaade. Hr. Staal syntes ogsaa noget bevæget; men nu skammede Gustav sig over sin Iver; hans egne alvorlige Ord klang affecterte i hans Øren, og han skyndte sig at sige noget ret Hjerteløst, for at raade Bod derpaa. Frøken Julies Begeistring over hans ædle Tænkemaade fandt han ogsaa lidt affectert. Hun havde imidlertid gjort et behageligt Indtryk paa ham, og han fandt det meget naturligt, at de allerfortræffeligste og meest begavede unge Piger bleve lidt unaturlige og fordærvede i Mændenes slette Selskab.

Carl var imidlertid, i Anledning af hvad hans Pleiefader havde forelæst, kommen ind i en livlig Samtale med ham og den gamle Geheimeraadinde om den romantiske Poesie og den skjønne Literatur i den saakaldte æsthetiske Tid. Han var enig med sin Pleiefader i at finde langt mere Alvor, Dybde og Poesie i hin nu miskjendte og ofte forhaanede Tid, end i den nærværende. Hvad Folket den-

gang manglede i politisk Bevidsthed og statsøconomisk Udvikling fandt han rigelig erstattet ved hvad der rørte sig i Tankens og Følelsens Verden. Han fandt en Inderlighed og et Fantasiliv hos den gamle Dame, som han høilig glædede sig ved; men hvad der endnu glædede ham mere, var den øiensynlige Deel, som den stumme Frøken paa sin Maade tog i deres Samtale. Ved Præstens Hjælp, som forstod hendes Miner og Tegn og som gjerne var hendes Tolk, var det snart, som Pauline var den mest veltalende og havde de sindrigste Bemærkninger. Carl gav Agt paa hendes Blik og Minespil og syntes snart, ligesom Pleiefaderen, at gjette hendes Tanker.

Medens de sade saaledes ret fortroligt og hyggeligt sammen og talte om Tiecks Fantasus, traadte Jægermesteren høirøstet ind i Læsesalen med de andre Herrer. „Hvad vædde vi, Kammerherre!“ — raabte han — „det er Væverens frisindede Unger, der har leget med Svovlstikker igjen? Det er Tidens geniale Forløbere, Hr. Staal! de vil nok fremskynde den store Idee, der skal sætte Kronen paa Univers-Værket — ret saa! kunde man saa nemt stikke Verden i Brand, som en jammerlig Landsby — var det nok værd at sadle sin Hest for!“

„Er der Ildebrand?“ — spurgte Geheimeraadinden forskrækket. Præsten og Carl havde reist sig og gjentoge samme Spørgsmaal.

„Ja vel!“ — svarede Jægermesteren — „der brænder et Par Rønner i Strandbyen. Jeg har sendt Sprøiten og nogle Karle derned. — Det er neppe værd at reise sig op for. De gjør maaske dog bedst i at see lidt hjem, Hr. Pastor! Vinden bærer paa Præstegaarden. Skulde den svie af, er her ellers Plads til Dem og alle Deres. — De har længe nok trængt til en ny Studerestue.“

Præsten og begge de unge Mennesker skyndte sig nu bort. Kronskjold og Hr. Staal fulgte efter dem. Damerne stege op i Gaardens andet Stokværk, hvorfra de kunde see ned over Landsbyen. Den laae kun en halv Fjerdingvei fra Strandgaarden. Himlen var ildrød mod den Kant, og det var som hele Landsbyen stod i Brand.

Jægermesterens Stemme lød nu høit i Gaarden. Han udstedte nogle flere Befalinger til Folkene; han lod sin Hest sadle og foer afsted til Brandstedet. Paa den stumme Frøken havde Ordet „Ildebrand", som sædvanlig, gjort et rystende Indtryk. Hun var strax løben ud, og Ingen havde seet hvor hun løb hen.

I Landsbyen var der imidlertid stor Jammer og Elendighed. Ilden var kommen saa pludselig paa og var brudt saa voldsomt frem, at der stod et Hus og to Gaarde i lys Lue, inden Sprøiten var kommen fra Herregaarden og nogen Redning af Betydenhed var mulig. Mennesker og Kreature troede man dog reddede, hvor Ilden havde faaet Overmagt. Nu brændte ogsaa Præstegaardens Udhuse. Der vare Kreaturene dog alt bragte i Sikkerhed, og det Meste af Præstens Gods var flyttet ud paa Marken. Frøken Trap og Tjenestefolkene havde strax ved det første Brandraab begyndt paa Udflytningen og været utrættelige. Kun Præstens Bøger tilligemed Alt, hvad der fandtes i hans Studerekammer og i Havestuen, havde Ingen maattet røre ved. Hvor man ikke maatte komme med en Støvekost, havde Frøken Trap sagt, der maatte endnu mindre komme Brandfolk. Da nu Præstegaardens Udhuse brændte og Vaaningshuset stod i Fare, vilde dog Folkene ogsaa udflytte Præstens Bøger og Arbeidsbord; men Frøken Trap stod nu i Døren til disse Værelser og gjentog sit Forbud. Præstens Bøger og Papirer maatte meget heller brænde, forsikkrede hun, end der

maatte komme mindste Uorden i dem. Det vidste hun af Hr. Magisterens egen Mund. Hun havde udtrykkelig spurgt om hans Villie i det mulige Tilfælde af en Ildebrand. Ligesom hun med megen Iver forklarede Pigen og Gaarskarlen Dette, stod den stumme Frøken Pauline ved hendes Side. Hun var dødbleg af Skræk og rystede som af Feberkulde. Hun var nærved at synke om; men Frøken Trap kom hende tilhjælp og fik bragt hende hen paa Præstens Sofa. Saasnart hun havde samlet sig lidt, foer hun op og pegede paa en sammenbunden Pakke skrevne Sager, der laae paa en Hylde ved Siden af Sofaen. Hun pegede paa Havestuedøren og betegnede ivrigt, at disse Skrifter maatte bringes i Sikkerhed.

„Jeg forstaaer Dem nok, lille Frøken Pauline!" — sagde Frøken Trap — „det er Magisterens Skriverier fra hans Ungdomstid, som han aldrig vil vise til noget Menneske, men som jeg har lovet ham at brænde, hvis jeg overlever ham; — dem tør jeg, saamænd, ikke røre ved — og naar de dog skal brændes engang, kan det jo ligesaagodt skee først som sidst."

Den stumme Pige blev heftigere i sine Tegn og Bevægelser; hun pegede snart paa Papirerne, snart paa sine Øren, saa paa sin Pande og sit Bryst, og vilde derved betegne, at hun havde hørt Præsten læse for hende i disse Papirer, og det havde gjort et dybt Indtryk paa hende. Hun pegede paa et Portrait af Præstens afdøde Kone, der hang over Sofaen, og Frøken Trap maatte tage det ned. Pauline pegede snart paa Papirerne og Portraitet, snart paa Bibelen og Præstens Lænestol, hvori hun satte sig et Øieblik med et glad Ansigt og saae ud paa Skyerne. Saavidt Frøken Trap forstod den stumme Piges Miner og Tegn, laae Alt, hvad der udgjorde Præstens stille Lykke — næst

hans Virksomhed som Guds Ords Tjener — for en stor Deel i de Tanker og Erindringer, der knyttede sig til dette Portrait og vare indesluttede i hans Haandskrifter.

„Ja vist, ja vist!" — sagde Frøken Trap — „han er en gudfrygtig Mand, og han har skrevet meget Godt og Smukt, det vil jeg nok troe. Han sværmer endnu for sin salig Kone, det veed jeg nok ogsaa. Alle de Vers og den hele Bunke Bøger, han har skrevet, dem fik Ingen, uden hun, et Ord at see eller høre af. I de Skriverier lever han ligesom med hende endnu. Naar han lukker sin Dør ilaas, læser han ligesom for hendes Aand eller Gjenfærd. Det har jeg Altsammen seet og hørt gjennem Nøglehullet; men det er Sværmeri — det passer sig ikke for en gammel fornuftig Enkemand. Er det nu Vorherres Villie, at hele Præstegaarden og alle disse Sager skal brænde, saa er det maaske just for at han skal faae de gamle Skriverier og Sværmerier ud af Hovedet. Men kom, Barn! her bliver en fæl Røg. — Det er ikke længer til at holde ud!"

Frøken Trap aabnede nu Døren til de andre Stuer; men der slog saa stærk en Røg hende imøde, at hun hastig lukkede den igjen. „Vi maae ud gjennem Haven!" — sagde hun og vilde lukke Havedøren op; men den var lukket ilaas af Præsten. — „Saa maae vi ud gjennem Vinduet!" — sagde hun, men erindrede nu, at det øverste kun var til at aabne, og det kunde kun naaes med en Trappestige; der var desuden for høit til at komme ned fra med hele Lemmer. Røgen var imidlertid bleven utaalelig. Pauline havde faaet den store Papirspakke ned fra Hylden; hun havde slæbt den midt ud paa Gulvet tilligemed Portraitet. Hun foer nu med begge Hænder mod Havedøren, for at sprænge den — men styrtede tilbage paa Gulvet uden Bevidsthed. Frøken Trap havde slaaet nogle Ruder ud, for at faae Luft; men

ved Trækvinden trængte Røgen stærkere ind. Nu hørte hun Ildens Bragen; der løb et Bulder, som om Loftet faldt ned i Dagligstuen. „Hjælp! Hjælp!“ — skreg hun og slog flere Ruder ud. Hun sønderbrød endeel af Træværket; men det blev sort for hendes Øine, og hun sank om ved Vinduet.

Imidlertid var baade Præsten og begge de unge Mennesker komne til Brandstedet. De vare i fuldt Arbeide med at bringe Ro og Orden i Slukningen og Nedrivningen. Jægermesteren red, som en General, mellem Brandfolkene og uddeelte kloge og kraftige Befalinger. Begge Bøndergaardene og Nabohuset, hvorfra Ilden var kommen, laae allerede i Aske. Alle Kræfter anvendtes nu paa at redde Præstegaardens Vaaningshus. Præsten havde strax spurgt om Frøken Trap og hørt af Folkene, at hun var i Havestuen. „Saa er hun i Sikkerhed! — saa kan hun tye ud i Haven — du svarer mig til hende, Gustav!“ — sagde han noget beroliget.

Den sædvanlige Indgang til Værelserne var spærret af nedrevne Bjælker og Grus. Ilden var ogsaa trængt til Vaaningshuset. Gustav og Carl løb uden om Gaarden, for at komme til Haven og Havestuen. De stode ved Havestuedøren i det Øieblik, Frøken Trap raabte om Hjælp. I næste Øieblik var Døren sprængt. Gustav greb Frøken Trap og bar hende ud. Carl saae med Forbauselse Pauline her og forfærdedes over hendes Tilstand. Han vilde ligeledes bære hende ud i sine Arme; men hun kom halvt til Besindelse ved den indstrømmende friske Luft og strakte Armene bønlig tilbage efter den store Papirspakke og Portraitet, der laae paa Gulvet.

„Det skal Altsammen blive reddet!“ — sagde Carl — „Deres Liv er vigtigst, kjære Pauline!“ Han mere bar end fulgte hende til det murede Lysthus i Haven, hvor Gustav

allerede havde faaet Frøken Trap til Bevidsthed. Til dette temmelig sikkre Sted bar Carl ogsaa den store Pakke Papirer og Portraitet, som Pauline saa omhyggelig tog sig af. Saasnart Dette var skeet, sank den stumme Pige hen paa den Loibænk, der stod, den samme, hvorpaa Carl engang havde ligget syg og hvor hun, som et halvt Barn, havde besøgt ham i hans Sygdom.

„Nu herud med Jer, begge To!" — sagde Frøken Trap, der atter var kommen sig ret godt: — „nu skal jeg nok sørge for at faae spændt op for den stakkels Pauline og faae hende rigtig tillive!" Dermed skjød hun baade Gustav og Carl ud af Døren og lukkede den efter dem.

Syvende Kapitel.

Næste Morgen var den hyggelige Præstegaard forvandlet til en øde, rygende Brandtomt, med en lille tilbagebleven Husløvning; men denne Hytte indesluttede endnu ret lykkelige Mennesker. Ilden var vel hurtig standset, men Udhusene laae i Aske; største Delen af Vaaningshuset var ogsaa brændt eller nedrevet. Kun Enden af denne Hovedfløi, med Havestuen, Præstens Studerestue og Bogkamret, var i fuldkommen Behold. Herover var Præsten dog særdeles glad, især da han havde gjenseet det kjære Portrait tilligemed den store Manuscriptpakke, det hemmelige Indhold af hans hele aandelige Liv, og faaet disse sine vigtigste Klenodier tilbage paa deres gamle Plads.

Gustav og Carl elskede ogsaa Portraitet; men Manuscripterne kjendte de ikke. Den stille Præstemands Sjæl hang mere ved disse, for den øvrige Verden aldeles ligegyldige Ting, end noget Menneske, undtagen Pauline, drømte om. Deres Værd for ham kunde ingen Brandforsikkring i Verden erstatte. Den stumme Piges Omhu for hans stille Lykke havde inderlig rørt ham. Han havde ogsaa takket hende saa hjerteligt derfor, som det var hans Liv, hun havde vovet sit eget for at redde. Han havde havt den Glæde at bringe hende fuldkommen uskadt og i den lykkeligste Stemning tilbage til Strandgaarden. Frøken Trap var ogsaa frisk og freidig tilmode; hun havde kun faaet lidt Hoste af Røgen og var noget anstrengt af den usædvanlige Kraft-

anspændelse. Hun havde allerede faaet Kjøkkenet nogenlunde brugbart, skjøndt der manglede baade Loft og Tag. Et Par Smaakamre til Pigerne og et Karlekammer kunde der ogsaa skaffes istand, og selv havde hun taget det murede Havelysthus i Besiddelse. Hun kom nu, net klædt, med et snehvidt Forklæde, ind i Havestuen, hvor Familien var forsamlet. Hun satte Bakken med Kaffekanden paa Magisterens Arbeidsbord, som hun denne Dag udenvidere havde tørret Støvet af og behandlet som Husets fælles Eiendom.

„Det var da en forfærdelig Historie!" — smaasnakkede hun. — „Veed Ingen hvorfra Ilden er kommen?"

„Jo, fra Claus Vævers Fæstehus" — svarede Gustav — „eller oprindelig fra Hr. Staals forskruede Hjerne, hvis Jægermesteren har Ret" —

„Hvorledes er det at forstaae? min Søn!" — spurgte Præsten.

„Saa urimeligt er det ikke. Avis-Claus holder jo ikke af rige Naboer. Han vil maaske bruge sin Frihed til at bringe Lighed tilveie, og derom har Hr. Staal jo holdt Taler i Kroen. Jægermesteren vil have Væveren sagsøgt for Mordbrand. Avis-Claus er en dum Lurendreier; det er vist nok. — Han er misundelig paa alle Gaardmænd og har nylig faaet Prygl for sin Mund af begge Mændene, hvis Gaarde nu brændte. Rønnen, han selv havde i Fæste, duede kun lidt; men nu skal Jægermesteren bygge ham et nyt Hus. Alt, hvad han eiede, indtil et Par Mælkebøtter, havde han forsigtig og betimelig udflyttet igaar Middags."

„Det gjør ham vistnok i høi Grad mistænkt!" — sagde Præsten — „stor Ærlighed tiltroer jeg ham vel ikke; men saa dum gjælder han dog ikke for. Har han ikke forklaret Grunden til den tidlige Udflytning for Frøken Trap?"

„Det just ikke!" — tog Frøkenen Ordet — „men jeg troer

dog, han er uskyldig og en brav Mand, hvad man saa kan sige om hans Hælden med Hovedet og Praten om Dit og Dat. Havde han ikke været, havde vi hverken faaet reddet Kreature eller Gods. Han havde igaarmorges sagt til Folkene, at her vist blev Oprør, Krig eller Ildebrand med det Allerførste, for han havde drømt om en rød Hane, der fløi hen over Byen, med et draget Sværd i sin Klo og en Vægterpibe i Næbbet, som den galede i. De gjorde derfor bedst i at blive hjemme og passe godt paa Huset og Kreturet. Det gjorde de ogsaa, og saasnart de saae det første Glimt af den saakaldte røde Hane, det vil sige Ilden fra Væverens Hus — trak de Kreaturene ud og lod mig det vide — og saa" —

„Saa maa Væveren endelig være uskyldig og en from Profet til!" — sagde Gustav. — „De maa sandelig med i Brandforhøret, gode Frøken Trap! og De maa lære at holde gribende Taler af Hr. Staal! Deres Vidnesbyrd kan sikkert frelse den brave Avis-Claus for Tugthuset. Men hvad siger du om Jægermesteren, Fader! han, som hverken troer paa Udødelighed eller Menneskelighed?"

„Han handler undertiden bedre, end han tænker!" — svarede Præsten: — „han talte jo som en Nero, der kunde glæde sig ved at see hele Verden i Brand; men da han saa kom i Aande, var han jo en mageløs Brandmajor. For de Brandlidte har han da ogsaa sørget som en sjælden Godseier."

„Det forvirrer min Forestilling om hans Charakteer!" — bemærkede Gustav. — „Enhver Fornegter af alt Godt er rigtignok til Lykke inconseqvent; men kunde det ikke være Lune eller et Slags Affectation?"

„Det troer jeg ikke!" — svarede Faderen. „Os Alle har han nu ogsaa med et Par meget vakkre Ord tilbudt

Husly og Gjestevenskab paa Strandgaarden, til vi kan faae Præstegaarden opbygget. Jeg tager dog ikke derimod; jeg bliver i Levningen af min Rede. Til Marts, vil Gud, skal jeg have de nye Gjesteværelser istand til dig og Carl. — At I nu maae reise ind igjen idag, er vistnok en slem Streg baade i min og i eders Regning."

„Det blev rigtignok et temmelig akavet Besøg" — sagde Gustav — „men rigt paa store Begivenheder! Finalen var især deleshed glimrende, og Romantiken manglede ikke, Carl! — Du fik endog Leilighed til, som en tro Ridder, at rive en fortryllet Prindsesse — om ikke ud af Flammerne eller af en Drages Kløer, saa dog ud af Røgen — og jeg" — tilføiede han, idet han knælede for Frøken Trap — „jeg fik Lov til, uden jomfruelige Indvendinger, at bære denne min Barndoms Dronning i mine Arme her fra Havestuen næsten lige ud til Lysthuset." —

Frøken Trap besvarede denne hans Artighed med et Par Ørefigen, der dog ingenlunde vare haarde, medens hun virkelig betragtede ham som hendes Livs ædelmodige Frelser i det Øieblik, det var blevet sort for hendes Øine og hun troede sig kvalt af den forfærdelige Røg.

Carl havde ikke hørt et Ord af sin overgivne Vens Spøg med hans Forhold til den stumme Frøken. Hendes hele Væsen havde gjort et dybt, men besynderligt Indtryk paa ham. I de faa Øieblikke, da han mere havde baaret end fulgt hende, i hendes halvbevidste Tilstand, ud af den kvælende Røg, var det som hun atter var bleven for ham, hvad hun for længe siden havde været — hans Livs gode, men stille Engel. Han havde bragt hende til det samme Leie i Havehuset, hvor han for sex Aar siden selv havde ligget i vilde Feberdrømme, men var opvaagnet til et nyt og herligt Liv, ved Synet af hendes vidunderlige Øine og

ved det Kys, hun havde henaandet paa hans Pande. Nu havde han staaet, hvor hun dengang stod — han havde heldet sig hen over hendes blege, men deilige Ansigt; hun havde takket ham for hans Bistand med et Blik, han aldrig kunde glemme, medens hendes bævende Læber atter havde udaandet hint første og eneste Ord, han havde hørt fra denne Mund, der syntes skabt til at sige skjønnere Ord, end han havde Tanker til. I det Uheld, der nu foranledigede hans pludselige Bortreise, saae han dog et Vink af en høiere Skjæbnestyrer. Et længere og fortroligere Forhold til dette elskelige, men stumme og forunderlige Væsen, med hvem dog intet aandeligt Samliv var ham tænkeligt, frygtede han nu for vilde forstyrre den Fred og Lykke, de mulig hver for sig kunde finde, uden nogensinde mere at see hinanden.

Da Gustav og Carl et Par Timer derefter kjørte forbi Strandgaarden hen ad Landeveien til Hovedstaden, saae de tre Damer i Vinduet ved Altanen og hilsede dem. Det var Geheimeraadinden med Frøken Emilie og Julie. Carl saae med mest Deeltagelse paa den gamle Dame, der i Tænkemaade og Livsanskuelse havde saameget tilfælles med hans kjærlige Velgjører og Pleiefader. Gustav henvendte især sin Hilsen til Frøken Julie, der ogsaa gjengjældte den med et venligt, lidt skjelmsk Nik, medens hun meget yndigt viftede med sit Lommetørklæde. Frøken Emilie iagttog sin Værdighed, og hendes Gjenhilsen var næsten usynlig.

„Jeg er dog bange," — sagde Gustav — „at jeg ikke faaer den Deilighed ud af Hovedet i en hel Maaned; og nu skulde den nye Ulykke komme til" —

„Hvilken Ulykke?" — spurgte Carl og foer op som af en Drøm — „hun kom jo ingen Skade til" —

„Nei, det var mig, der kom lidt til Skade, ved at see

derop; hun tilvinkede os sit Farvel med et Slør eller hvad det var — ligesom en ridderlig Dame fra Borgaltanen. Det saae altfor nydeligt ud — og det var just Ulykken."

„Det saae jeg ikke. — Hvem mener du?"

„Ih, hvem Anden, end den flyvende Borgerinde — den lille livlige Frøken Julie med de Pokkers skjelmske Øine! Hun gjorde i Grunden Nar baade af mig og Hr. Staal — det var aabenbart — men uden at der var mindste Ondskab deri."

„Ja saa, den yngste Frøken! jeg troede, du meente den ældre" —

„Prindsessen? — nei, hende har det ingen Fare med. Jeg er tillykke hverken Excellence eller et rigtigt Genie med europæisk Berømmelse; — og, saae jeg nu ret, staaer jeg neppe længer under hendes Protection."

De kom gjennem en Deel af Strandskoven. Her saae de Jægermesteren tilhest med en Øxe i Haanden. Han var ledsaget af sin Skovfoged. Han standsede af og til ved nogle store Ege- og Fyrretræer, som han med egen Haand huggede et Stykke ud af Barken paa.

„Han mærker Træer til Gavntømmer!" — bemærkede Gustav. — „Skaan de herlige Dryader! Det er stor Synd for Skoven, Hr. Jægermester!" — raabte han — „det er Synd og Mord!"

„Synd og Mord!" — gjentog Jægermesteren og loe — „destobedre! — Dyden er jeg alt ked af; — men Tag over Hovedet skal det svedne Djævelspak jo have. — Naar kommer De igjen? Hr. Holm!"

„Til Marts, haaber jeg, naar Fiolerne springe ud!"

„Saa maa De bringe en ny og bedre Natur med, end den, vi nu maae trækkes med hertillands!" — svarede Jægermesteren og red ind i Skoven med en mut Hilsen.

„Atter Suurmuler-Affectation!“ — sagde Gustav: — „han vil kun synes at gjøre Vel med Fornøielse, naar det, selv uden Betydning, kaldes Synd og Mord; — og vor smukke danske Natur, som kun ikke altid har Martsfioler i Marts, kan nu kun blive til Noget, naar man kan skabe den om! — Kunde han skabe sig selv lidt om, var det bedre!“

De kom forbi en lille Hytte, hvortil Halvdøren stod aaben, og de saae en gammel Mand, der sad ved en Væv. I Ellekrattet udenfor Huset gik en fattig Kone og samlede Kvas. En ung, bluseklædt Pige kom hende imøde fra Krattet, let som en Fugl, med en Haandfuld Blomster og Siv. Det var Pauline. Da hun saae Vognen med Gustav og Carl, nikkede hun glad, og en let Rødme fløi over hendes Kinder. Vognen kom hende tæt forbi. Gustav hilsede, og Carl strakte uvilkaarlig sin Haand ud imod hende. Hun lod sine Blomster falde i hans fremstrakte Haand, næsten uden at røre den.

Vognen rullede bort, og Carl sad længe i stille Tanker, med Blomsterne i Haanden. Han syntes at have hørt det eneste Ord, hun kunde udsige, det ham velbekjendte „Saa!“ flyve sagte udaandet fra hendes Læber, idet hun rakte ham Blomsterne. Et af de lange Siv, der var imellem dem, kom nu Gustav op i Ansigtet.

„Det var en deilig Urtekost, du der fik!“ — sagde han — „men du maa helst beholde den for din egen Næse! Skade, at den Pige skal være døvstum!“ — tilføiede han. — „Det er dog den yndigste Fuglenatur, jeg har seet hos nogen Pige, og hos hende er der ikke Tanke om Affectation.“

„Det er dog en Lykke for Menneskeslægten,“ — sagde Carl — „at du gjør en Undtagelse i dit psychologiske System! Døvstum er hun forresten ikke; hun hører fortrinligt.

Eet Ord idetmindste siger hun deiligere, end nogen Anden i Verden."

Gustav saae opmærksomt paa sin halv fraværende Ven og troede i Carls mørke, ildfulde Øine at læse en Hemmelighed, som han dog ikke fandt det raadeligt at røre ved. Han afbrød hastig Samtalen og sang en munter Vise, medens Vognen nu rullede rask hen med dem ad den brede Kongevei.

Den stumme Frøken.

Anden Bog.

Første Kapitel.

Efteraaret og endeel af Vinteren var gaaet hen. I Strandby var der bygget ivrigt. Saavel den nye Præstegaard som begge de nye Bøndergaarde stode under Tag inden den første Sneflok var falden. Gustav og Carl havde med største Vedholdenhed kastet sig ind i deres Studeringer ved Universitetet. Gustav havde overrasket baade Carl og sin Fader ved at tage en meget hæderlig chirurgisk-medicinsk Examen. Han boede nu, som Candidat, paa Hospitalet og øvede sig praktisk i sit Fag med stor Dygtighed; men han besøgte daglig Carl, der levede stille paa sit Kammer og delte sin Tid mellem Naturvidenskaberne og Theologien, uden at tage synderlig Deel i Hovedstadslivet og dets Forlystelser. En daglig Spadseretour med Gustav var næsten hans eneste Adspredelse. Uagtet den store Forskjel i de to Venners Charakteer og Tilbøieligheder, kunde de aldrig nogen Dag undvære hinanden. Somoftest kom de rigtignok i heftig Ordstrid; men det endtes gjerne med, at de begge loe eller rakte hinanden Haand. Det var Tidens politiske Spørgsmaal, der nu hyppigt bragte dem i Hede, uagtet

Carl sjelden læste Aviser, og Gustav hundrede Gange havde forsikkret, at han var ked og led af de tre, fire Ideer, hele Verden nu i saa mange Aar havde tygget Drøv paa og gjennemtærsket baade i Literaturen og i Selskabslivet, men som der aldrig kom Andet ud af, end Tidsspilde, Kævleri og fortrædeligt Lune. Ingen af dem var Politiker eller Statsoekonom; men i en Statsideens Gjæringstid, som den, hvori hele deres Studenterliv var faldet, maatte de nødvendig drages ind i den Tankestrøm, der ligesom udfyldte Luften, de indaandede.

Carl var en stille beskuende Natur; han ønskede kun Fred og Frihed til at føre et rigt indre Liv, uden at plages af den urolige Higen efter en større ydre Lykke. Hin fredløse Stræben syntes ham den Djævel, der havde besat hele Verden. Han elskede mere Fortiden end Nutiden — fornemmelig den christelige Fortid, og forsvarede altid Middelalderen, som Aandens skjønneste Blomstertid. Han havde bevaret Folkets gamle Kjærlighed til Kongemagten og Kongehuset, trods al den Spot, han derfor havde maattet høre, som „servil" og aandelig umyndig. Han indsaae Nødvendigheden i den Løsrivelse fra alt det Gamle og den Famlen i de nye Forhold, som Folkets saakaldte Myndighedsalder nu vilde fremtvinge. Han følte sig selv uvilkaarlig meer og meer dragen med af den rivende Tidsstrøm, men med en vemodig Følelse.

Gustav tog sig Alting lettere; han kaldte sig liberal og heldede unegtelig mest til dette Ungdommens naturlige Partie; men naar han i sin Iver undertiden havde stillet sine Fordringer til Tiden paa Spidsen, fandt han dem selv latterlige og kunde med største Fornøielse give sin egen Begeistring til Pris for sit ironiske Lune. Denne Bevægelighed i hans Sind og denne hans Tilbøielighed til at finde al Enthusiasme

latterlig paadrog ham ofte den strengeste Dadel af Carl, der dog ofte selv følte sig veltilfreds, naar en heftig Ordtvist imellem dem oploestes i forsonende Latter. Hvad der oftest gav Anledning til Meningsstrid imellem dem var Gustavs Forkjærlighed i den senere Tid for Vrængbilleder og for den vittige Spot af et mærkeligt Talent over alle de politiske Partier og over Alt, hvad der rørte sig i Folket, enten det var godt eller slet. Den ubekjendte Forfatter var den eneste af alle Nutidens Skribenter, som han kunde have Lyst til at kjende personlig. Naar han besøgte Carl, havde han gjerne et nyt Nummer i Lommen af det Blad, hvori denne Lethedens og Verdensironiens Ordfører skrev. Naar Carl da tidt, i sin Harme over den krænkede Ærbødighed for hvad han ærede eller elskede, kaldte virkelige Vittigheder flaue — forsvarede Gustav dem med stor Iver.

„Idag skal du dog nødes til at lee med mig!" — sagde Gustav en taaget Morgen i Januar, da de gik sammen forbi Amalienborg ud mod Toldboden. „En saa træffende Lighed maatte jeg lee af, om jeg saa laae for Døden." Han loe og fremtog et Vrængbillede, som Carl dog ikke vilde see paa.

„Jeg kunde i dit Sted nu dog ikke lee af nogen Ting paa dette Sted!" — sagde Carl. — „Tænk paa den Landesorg og store Ulykke, der maaskee hænger os over Hovedet! see hvor bekymrede alle Folk er! — see hvor de stimle sammen for at høre Dags-Bulletinen! — Hvad skal der blive af Danmark, hvis han nu døer?" — Han pegede op mod Palaiet, hvor Kongen allerede i otte Dage havde ligget farligt syg.

„Saa vil sagtens vor gamle Fru Mama forandre sig, men neppe til det Værre!" — svarede Gustav i munter Tone. — „Jeg tænker hun vil træde op som en ung Løvinde og lapse sig lidt. Det kan ellers blive Bulder nok,

naar et Uveir bryder løs, som har trukket sammen i en halv Snes Aar; men saa bliver Luften først frisk og Aandedrættet frit."

„Vorherre bevare hans Liv deroppe!" — sagde Carl med et vemodigt Blik til den syge Konges Vinduer. — „Han har viselig holdt sammen paa det Hele — baade paa Stat og Folk, baade paa Kongemagt og Folkefrihed. Han har ikke holdt Friheden, men kun Partierne tilbage, til Alt kunde modnes og ordne sig i Kjærlighed og Fred. Gud velsigne ham derfor! I de sidste Dage har han jo kun tænkt paa Folket og den frie Forfatning — den skal jo iaar sætte Krandsen paa Kongestammens Firehundredaars-Jubelfest. I alle de Aarhundreder har dog ikke saa klogt et Hoved baaret Danmarks Krone. Pas paa, han bliver os en Valdemar Atterdag, hvis han blot lever ti Aar endnu!"

„Jeg vil skaane dine loyale Følelser, min gode, gammeldags Ven! og ikke sige dig et Ord om hvad jeg hørte i vort nye Boldhus igaar Aftes. Der vankede Taler, kan du troe — de var mesterlige. Jeg fik rigtignok Kvalme af dem tilsidst — man kan ogsaa faae for meget af det Gode. Men det er sandt! — jeg har en ypperlig Vittighed i Lommen om Faarenes Bønner for Løvens dyrebare Liv. Den maa du endelig høre!"

„Gustav!" — udbrød Carl heftig med en Stemme, der bævede af tilbagetrængt Følelse — „dersom jeg ikke kjendte dig af mange bedre Øieblikke, kunde jeg idag holde dig for hjerteløs."

„Du er dog ogsaa altfor høitidelig stemt. Man skulde troe, der var udkommet et ellevte Bud, der hed: Du skal hverken sige, læse eller høre nogen Vittighed, naar Kongen er syg, og heller ikke elske de Slyngler, der gjøre det! Nu ja!" — vedblev han godmodig — „det er en nem Konst,

at dreie det Alvorlige over i det Latterlige; det vil jeg indrømme dig. Det undrer mig tidt selv, at det kan more mig. Vi nordiske Athenienser lide af den Orm, Tydsken kalder „Mutterwitz". Det har nu enhver Skoledreng nok af, naar han kun er i tilbørlig Afstand fra Spanskrøret. Man vil nødig lide af for stort et Hjerte. Kan man troe de gamle Sagamænd, skal de smaa Hjerter jo ogsaa være de sundeste og tappreste. Skulde din Atterdag virkelig synge paa det sidste Vers, som Folk jo troe, kunde det forresten see broget nok ud!" — tilføiede han. „Noget maa der være paa Færde — Folkestimlen tager jo til — og hør, hvor man mumler!"

„Det er dog nok sandt!" — sagde en Forbigaaende.

„Det er ganske vist!" — sagde en Anden. — „Statsraadet har været samlet inat. Om en halv Time skal det proclameres!"

Folkestimlen voxede nu til en umaadelig Mængde, og snart var hele Pladsen opfyldt af Mennesker. Gustav loe nu ikke mere. Han var bleven bleg. Han blev staaende taus med Carl paa Pladsen, der snart ikke kunde rumme flere Mennesker. Der hørtes en ængstelig, urolig Mumlen i den store Folkehob. Endelig aabnedes Fløidørene til Altanen. Den ældste Minister traadte frem. Den stærke, men over firsindstyveaarige Olding var synlig bevæget. Hans Blik foer dog roligt henover Folkemassen, medens han med kraftig Røst udraabte de betydningsfulde Ord: „Kong Christian den Ottende er død — længe leve Kong Frederik den Syvende!" Pladsen gjenlød nu af Hyldingsraabet for den nye Konge. Hurraskrigene og Jubelen stod i skærende Modsætning til den Sorg og Forfærdelse, man saae i mange Ansigter.

Gustav og Carl gik tause bort fra Brimlen. Nu hørte

de Kanonskuddene fra Voldene og den næsten bedøvende Ringning af alle Stadens Kirkeklokker. Gustav greb Carls Haand og trykte den fast. „Du havde Ret!" — sagde han. — „Jeg var en Esel før. Vorherre glæde ham med himmelske Concerter og sende saa megen Forstand, der behøves, til alle de brave Vrøvlehoveder i vort kjære Fædreland! Amen!"

Carl fornam kun hans trofaste Haandtryk, men hørte ikke hans halv ironiske Bøn. Det var ham, som den Ligklokkeklang, der nu snart skulde tone over hele Landet, ringede en hel ny Tidsalder frem, i hvis Billede han saae meget Stort og Herligt, men ingen Fred — intet stille indre Liv og intet af den Romantik og den Drømmenes Poesie, hvori han hidtil havde fundet sin Lyksalighed. Hans gamle Ellepigedrøm svævede ham nu ogsaa forbi, men med et Afskedssuk — og det klang ham som et udaandet „Saa!" fra den stumme Frøkens Læber. Gustav bemærkede hans besynderlige drømmende Tilstand og tog ham rask under Armen.

„Kom!" — sagde han — „vi maae hen og see Soldaterne tages i Ed. Vi maae see, om ikke Constitutionen allerede staaer i røde Plakater paa Gadehjørnerne!"

Snart løb Budskabet om Kongens Død over hele Landet. Til Strandby Præstegaard kom det, i et Brev fra Carl, samme Time som det var kommet til Øvrighedens Kundskab. Præsten læste Carls Brev og den nye Konges Proclamation til Folket for Frøken Trap og alle Husfolkene, under Lyden af Landsbykirkens Ligklokkeklang for Landsfaderen. Dette gamle patriarkalske Ord kunde

endnu dog høres med Deeltagelse af den danske Bonde, skjøndt det nu sjelden kom over Nogens Læber. Baade Præsten og den gamle Frøken vare bevægede, og Tjenestefolkene gik alvorlige ud af Stuen. Det var ikke som for otte Aar siden, da Klokkerne lød for Frederik den Sjette. Det var ikke hin stille Vemod, der bevægede Sindet mildt, som ved en virkelig Faders Bortgang fra Verden; — dennegang var Landesorgen blandet med en urolig Bekymring for Landets Fremtid, der hos Mange saae ud som Skræk.

I Præstens Aasyn var der dog en Ro og Tillid til den høieste Styrelse, der ogsaa snart udtalte sig i hans Ord. Han gik stille til sit Arbeidsbord og tænkte paa sin Sørgeprædiken over den afdøde Konge. Han skrev til sine Sønner. — Han gav sit Hjerte Luft i varm Følelse af den bortgangne Konges sjeldne Egenskaber og umiskjendelige Omhu for at forberede den Folkefrihed, der ikke, umoden og egenraadig, skulde sprænge alle Baand og adsplitte Land og Rige i Partiekampe. Han saae i den døende Konges sidste Villie og i Thronarvingens første Ord til Folket den eneste Udvei og den viseste Plan til efterhaanden at løse den store Knude, uden at overhugge den. Han paalagde sine Sønner at vogte sig for enhver ubesindig Indblandelse i politiske Bevægelser, der udgik fra selvgjorte, uberettigede Folkerepræsentanter, og som følgelig, efter hans Anskuelse, vare ulovlige. Alle Hovedstadens hundred Tusinde vare ikke Folket — skrev han — og endnu stod Kongeloven ved Magt. I Brevets Slutning erindrede han dem om deres Løfte: at besøge ham om otte Uger, til hvilken Tid Frøken Trap vilde have de nye Gjesteværelser i den fuldkomneste Orden.

Dette Brev var ganske efter Carls Sind; men Gustav rystede paa Hovedet med et Smil. „Den kjære Fader!" —

sagde han — „det er næsten rørende at see! — han har den ene Fod dog saa fastgroet i sin loyale æsthetiske Tid, at hans Bevægelser med den anden, for at faae Fodfæste i vor Tid, bliver en næsten pudseerlig Famlen i Luften."

Herover opstod nu en ivrig Ordtvist mellem de to Venner om hvorvidt Enhver kunde holde Skridt med Tiden, uden at opgive sit eget aandelige Stade. De bleve kun enige om den Gamles Elskværdighed, enten han stod stille i sin Fortid eller gik frem med Tiden, og de erkjendte hans Ret til at give de fuldvoxne Sønner et faderligt Vink. Med Hensyn paa dem selv og deres Anskuelser af Tidsaanden, beholdt hver, som sædvanlig, sin Mening; men de forsonede sig i gjensidig Fordragelighed af de modsatte Anskuelser og gik paa Accord med hinanden i visse Punkter.

„Jeg skal da ikke forstyrre dit videnskabelige Eremitliv med flere Opfordringer til at høre patriotiske Taler!" — sagde Gustav. — „Du skal være fri for at trækkes med til Hurraskrig og Demonstrationer! — Du skal have Lov til at see alvorlig ud og ingen Forkleinelser at høre om din „Atterdag" saalænge Klokkerne ringe for hans Sjæl over hele Landet! — Du skal være fri for alle Blade og Aviser, om du ogsaa bliver saa fremmed i vor Tid som et Munkespøgelse fra det tolvte Aarhundrede! — Du skal have Privilegium paa at læse Eventyr og Romaner fra den gyldne æsthetiske Tid, naar du er træt af din Geologie og Dogmatik!" —

„Og du skal have Lov til at spilde din Tid, saameget du vil forsvare for dig selv og dine Patienter, for at høre Bysladder baade om Døde og Levende!" — sagde Carl. — „Saalænge du kun hører paa den kjære Ungdoms politiske Taler til du faaer Kvalme og giver dig Luft i Parodier, skal jeg ikke beskylde dig for ubesindig Deelagtighed i ulov-

lige og oprørske Galskaber. Saalænge jeg ikke seer Striber af Politiestokken paa din Ryg, vil jeg holde dig for en tro Undersaat, der, uden Ræveſtreger bag Øret, kun skriger Hurra for Kongen og Fædrelandet af et godt Hjerte" —

„Lad det være nok!" — afbrød Gustav ham. — „Den Tid, haaber jeg, skal ikke have mange Dage tilbage, da en Politiestok skal holde paa Tacten i Folkelivets og Ideernes storartede Concerter! Men kom nu og lad os spadsere! nu er Freden jo sluttet for idag" —

„Eet Punkt staaer kun tilbage!" — sagde Carl og greb sin Hat. — „Inden otte Uger fra denne Time vil jeg have sovet i det nye Gjesteværelse hos Fader og drikke Kaffe med ham og Frøken Trap i den gamle Havestue — og saa skal du være med!" —

„Det er et Ord!" — udbrød Gustav og rakte ham Haanden. — „Vi har Mandag idag, og det er den fire og tyvende Januar; lad mig see din Almanak!" han greb Almanaken og talte otte Uger frem. — „Rigtig! saaledes skal det være! Mandagen den tyvende Marts er det jo Faders Fødselsdag — den er helliget den store St. Gordius — saa skal vi drikke Kaffe sammen hos Fader og Frøken Trap — om saa Verdens gordiske Knude paa den Dag skal løses — om det saa kun bliver til Brøvl, ved min vigtige Persons Fraværelse fra Intelligensens Sæde og de store Ideers Udgangspunkt i dette Nordens Athen! Det være svoret ved St. Gordius og alle Knudepatroner! — og nu helt ud paa Strandveien! jeg trænger til at see de Danskes Vei til Roes og Magt idag." Dermed var han ude af Døren. Carl fulgte ham med stille Tanker om det hyggelige Landliv og de Steder, der vare ham saa kjære fra hans Barndom. Blandt de Billeder, der svævede ham forbi, saae han ogsaa

den stumme Frøkens fuglelette Skikkelse. De Blomster, hun havde rakt ham, da han kjørte hende forbi ved Væverhytten i Strandskoven, laae, som han daglig overbeviste sig om, meget omhyggeligt forvarede i et særskilt Herbarium, hvortil han havde valgt sit græske Testamente, som Ingen fik Lov til at røre ved uden han selv.

Andet Kapitel.

Den stille Tid var forbi mellem Kongens Dødsdag og hans Bisættelse i Roeskilde. To Dage før Christian den Ottendes Lig bragtes til Hvile i sin Grav — var den Konge styrtet fra Thronen, som han maaske af alle Samtidens Fyrster var mest aandelig beslægtet med. Christian den Ottende blev begraven Løverdagen den sex og tyvende Februar. Torsdagen forud, den fire og tyvende, var Louis Philip en landflygtig Mand og den nye franske Republik erklæret.

Paa vor sidste Enevoldskonges Jordefærdsdag havde endnu ikke Rygtet naaet til Danmark om dette nye Blus fra Frankrigs Hovedstad, der skulde sætte alle republikanske Hoveder i Europa i Brand, opløse saa mange Baand, ryste saa mange Throner, fremkalde saamegen Begeistring og saameget Had og koste saamange tusind Menneskers Blod.

Først nogle Dage efter Sørgehøitidelighederne kom denne Brandfugl til Danmark — og hver Postdag bragte nu Tidender om en ny Statsomvæltning. I Fastelavnsdagene og hele Ugen derefter taltes der ikke om Andet i Hovedstaden. Der gik en Ildstrøm hen over Verden. Alle unge Mennesker jublede og henreves af dens aandelige Flammebølger. — Gustav jublede ogsaa. Han tumlede fra Klub til Klub, fra den ene patriotiske Forsamling til den anden. Han havde nu i to Dage ikke spadseret med Carl, der, efter nogle Dages Omtumlen i den livlige By, nu sad stille paa sit Værelse med et nyt dogmatisk Skrift paa sit

Bord og bladede i sit nye Testamente. Han havde søgt Gustav flere Gange paa Hospitalet, men aldrig truffet ham hjemme; han havde hørt allehaande foruroligende Rygter om oprørske Bevægelser i Hertugdømmerne, om Mistillid til Ministeriet og Forberedelser til dets Omstyrtning ved en stor folkelig Demonstration. Uden at fæste Lid til de mange urimelige, sig selv modsigende Rygter, og med inderlig Gru for den mørke, uhyggelige Stemning, der havde grebet saa Mange, medens Øinene tindrede paa de unge, opflammede Mennesker, havde Carl, i Henhold til Aftalen for otte Uger siden, pakket sin Koffert og glædede sig til, næste Morgen med sin bedste Ven at kunne forlade Hovedstaden. Dersom Gustav ikke nu kom til ham inden Sengetid, vilde han gaae ud paa Hospitalet og vente ham der til han kom hjem. For at frigjøre sig for den Uro, disse Dages almindelige Stemning ogsaa havde sat ham i, vilde Carl nu studere de dogmatiske Steder i Johannes' Evangelium. Det var Løverdag Eftermiddag, og da pleiede Gustav altid at være hans Gjest ved Theborlet, hvor Vertinden da gjerne hjalp sin lærde Logerende med at tilberede og skjenke Theen.

Det blev imidlertid Aften; men Gustav kom ikke. Carl havde fordybet sig i sine Bøger og havde ikke bemærket, at Theborlet var dækket og hans Vertinde havde sat Lys ind. Hun kom nu med sin Søn, Skoledrengen, der den Aften havde Frihed og gjerne ogsaa var lidt derinde. Hun tog sig selv en Stol og satte sig ved Maskinen; — hun skjenkede paa Thepotten og klirrede med Kopperne, uden at Carl endnu løftede sine Øine fra Bogen, uagtet det var temmelig mørkt, hvor han sad.

„Men, min Gud!" — sagde nu Vertinden lidt utaalmodig — „hvor De dog er flittig, Hr. Holm! De forderver jo rent Deres rare Øine ved at læse derhenne uden

Lys! — og hvor bliver Deres Ven af — Deres Hr. Broder, Doctoren? — han har jo hverken spadseret med Dem igaar eller idag. — Han er dog aldrig syg? — eller skulde det være sandt, hvad min lille Vilhelm har hørt i Skolen?"

„Om Forladelse, gode Madam Flint!" — sagde nu Carl og lukkede hastig sit Testament sammen — „jeg har jo hverken faaet hilset Dem eller bragt Dem en Stol — og den lille Vilhelm har ikke faaet sin Billedbog; — men jeg syntes, De sagde Noget om Gustav; — hvad meente De egenlig?"

„Jeg meente Ingenting!" — svarede Vertinden — „min Vilhelm har kun hørt paa Skolen idag, at der er arresteret nogle unge Mennesker, som Politiet i et Opløb havde skrevet Kridtstreger paa Ryggen, for siden at kjende dem — og saa var der Nogle, der paastod, at den unge, muntre Doctor Holm var en af dem."

„Gustav arresteret?" — udbrød Carl forskrækket — „det er dog aldrig muligt!" — Han greb hastig sin Hat og vilde bort; men idetsamme sprang Døren op, og Gustav stod for ham.

„Nu! Gud skee Lov! — det var da kun et falskt Rygte, som saa Meget i denne Tid — du har da ikke været arresteret!"

„Om nu saa var," — svarede Gustav — „vilde du og Madam Flint saa maaske holde mig for en Oprører og slet Undersaat?"

„Gud bevare's!" — udbrød Vertinden — „det har jeg, saamænd, aldrig tænkt paa! — men den uskyldige Dreng havde kun hørt" —

„Jeg har ganske rigtig været med ved alle Hurra-Commerserne og skreget nok saa høit som nogen Anden — men hvad der skulde komme ud deraf, vidste jeg ligesaalidt som

alle de Godtfolk, jeg spurgte derom. Der er Liv i Folk, det er hele Sagen — og nu, da vi er blevet et frit Folk, maae vi ogsaa vise det, mener man — see! det er jo muntert og nok værd at raabe Hurra for. — Jeg blev rigtignok arresteret igaarmorges; men det var en Feiltagelse. Politiet kan endnu ikke faae i Hovedet, at vi er et frit Folk og har Lov til at gjøre Commers. Det var min egen Skyld, jeg maatte sidde der saa længe. Jeg havde ikke sovet hele den forrige Nat for lutter Fædrelandskjærlighed — saa faldt jeg isøvn i Arresten. Man kunde nok see, jeg var en god Patriot, og nænnede ikke at forstyrre min Ro. Da jeg vaagnede, var det Nat, og jeg maatte blive der til imorges! men saa var Politiemesteren ikke tilstede. Siden var der saa Mange, der skulde holdes Forhør over, og hele Dagen gik i Løbet. Først for en halv Time siden var jeg saa heldig at faae den brave Mand i Tale."

„Men hvordan gik det saa?"

„Ypperligt! — saasnart jeg forklarede hvad jeg havde meent med mit Hurra, og hvad alle de Andre havde meent, som jeg spurgte derom — saa loe han med mig og meente ogsaa, det var Narrestreger, man vel kunde fristes til at parodiere. Han var overmaade artig, men advarede mig kun for at tage oftere Deel deri."

„Det forbyder sig nu vel selv!" — sagde Carl: — „du har vel pakket din Koffert? — See der staaer min! Jeg har besørget Alting. Vort Tøi bliver afhentet imorgen tidlig."

„Reise?" — udbrød Gustav forbauset — „og imorgen? det er sandt! — det var jo rigtignok Aftalen — men imorgen er det umuligt! — Jeg maa nødvendig være med i Casino og see, om det ogsaa kun er Narrestreger!"

„Nu ja! — saa reiser jeg alene!" — sagde Carl —

„men Fader og Frøken Trap vil blive slemt lange i Ansigterne, naar de see mig komme uden dig. Hos Jægermesterens vil man ogsaa savne dig."

„Ja saa, mener du det? Faders Fødselsdag kan jo heller ikke opsættes — saa faaer jeg vel følge med! — jeg har jo ogsaa svoret det ved St. Gordius; — men bliver det Alvor, hvad der kun faldt mig af Munden som et tomt Ordspil — skulde virkelig den St. Gordius bringe os en gordisk Knude til Løsning imorgen" —

„Saa var din Nærværelse vel høist nødvendig!" — sagde Carl — „har man maaske udseet dig til Minister?"

„Det just ikke — men Sagen begynder dog at see mig lidt alvorlig ud. Jeg forstaaer mig ikke mere derpaa, end den øvrige halve Million Statsmænd, vi nu nok skal udgjøre. Lad dem styre, der forstaae det! Jeg maa dog ud og tale med et Par Kjærnekarle af mit Partie — men du har mit Ord! — min Koffert skal være pakket i rette Tid. — Nu Godnat!"

Dermed var Gustav ude af Døren.

„Maa jeg ikke nok følge med, søde Moder!" — sagde Skolebrengen: — „der er saa grumme morsomt paa Gaden." Inden Moderen fik forbudt ham det, var Drengen nede ad Trappen.

„Det er ikke muligt at holde ham inde i denne Tid!" — sagde Vertinden — „men Vilhelm hytter sig dog nok: han er en forsigtig Dreng, og naar han kommer hjem, har han altid noget Nyt at fortælle. Siden her nu ingen Fremmed er tilstede, kjære Hr. Holm!" — vedblev hun og rykkede sin Stol lidt nærmere hen til Carls — „kunde jeg nok have Lyst til at aabne mit Hjerte for Dem og spørge Dem til Raads i en Velfærdssag."

„Mig?" — spurgte Carl forundret og betragtede hende

med store Øine. — „Er det Pengesager eller Sligt, kjære Madam Flint! saa vil jeg kun sige Dem, at jeg slet ikke forstaaer mig derpaa."

„Nei, bedste Hr. Holm!" — sagde hun med et skjelmsk Blik og lagde sin lille runde Haand paa hans Arm — „det er egenlig en Hjertesag."

„For Himlens Skyld! en Hjertesag? det forstaaer jeg mig endnu mindre paa — hvad mener De, kjære Madam Flint! tænker De paa at gifte Dem igjen?"

„Det vil jeg just ikke sige saa bestemt — men jeg er kun tredive Aar gammel; jeg blev Enke i mit tyvende Aar, da jeg havde født lille Vilhelm til Verden. Jeg har saamænd havt Friere nok siden; men jeg har aldrig kunnet glemme min kjære Peder Frederik, og jeg har læst saa meget Smukt om Troskab i Norden, og at man ikke burde overleve Den, man ret havde kjær, ret længe. Nu er dog de ti Aar gaaet, og jeg er endnu, vil Folk sige, ret ungdommelig. — Hvor gammel er De nu, Hr. Holm?"

„Jeg bliver fire og tyve Aar i næste Maaned" — svarede Carl — „men De kom fra hvad De vilde sagt. Er der nu kommen en Frier, som maaskee kunde bringe Dem paa andre Tanker om Muligheden i et andet Ægteskabs Lykke?"

„Jeg veed ikke ret hvad jeg skal troe derom, bedste Hr. Holm! men somme Folk er saa underlige, især naar de er lærde, at man aldrig ret veed hvad de mener. Hvad mener De, jeg maatte troe om en ung Mand, som altid saae mildt til mig og gjerne laante mig Bøger, med smukke Frierier i, og altid lagde en Blomst i Bogen, hvor saadan en Frier spørger og venter paa Svaret? — maatte jeg saa ikke troe, han var altfor undseelig til at spørge mig ligefrem, om jeg havde Noget tilovers for ham? — og naar det nu var Tilfældet — burde jeg saa ikke paa en eller

anden Maade lade ham mærke, at han gjerne kunde give sit Hjerte Luft og sige mig rentud hvad han meente? Det er sandt!" — tilføiede hun, da Carl taug og syntes i høi Grad forlegen — „siden vi taler om Bøger — nu da De reiser paa Landet, vil De vel have de smukke Romaner tilbage, De sidst var saa god at laane mig?"

„Det har ingen Hast!" — svarede Carl lidt forvirret — „men der falder mig Noget ind. Jeg har en slem Vane: — jeg er Botaniker, veed De — jeg samler paa tørre Planter og gjemmer dem undertiden i mine Bøger, og det skader Bøgerne" —

„Det veed jeg!" — afbrød hun ham — „den Bog, De læste i for, da det næsten var mørkt, har De jo ogsaa proppet fuld af Blomster, og tager jeg ikke feil, er det den Bouquet Markblomster, jeg havde kjøbt af Lyngbykonen og sat i Vand paa Deres Bord, da De i Efteraaret kom hjem fra Landet. Jeg har siden seet Dem hver Aften, naar jeg bringer Dem The, saa fordybet i den Bog — og Blomsterne holder De ogsaa af: — har jeg ikke seet feil, har De endogsaa kysset dem."

„Men, kjære Madam Flint!" — udbrød Carl heftig — „de Blomster, De taler om, havde jeg jo selv bragt hjem med mig fra Landet."

„Nei, forlad mig det, Hr. Holm! de lange, stygge Siv med de vilde Moseblomster, som De den Aften satte i Vand, var jo visnede inden de kom i Vandet, og dem kastede jeg bort allesammen næste Morgen."

„Ja saa!" — sagde Carl og stod hastig op — „Sivene savnede jeg rigtignok og et Par smukke Parnasser; men de andre syntes mig var de samme." — Han greb sit græske Testamente og rystede det, saa alle de tørre Blomster deri faldt paa Gulvet. „De har ogsaa længe været vis-

nede!" — sagde han — „jeg vil aldrig meer fordærve mine Bøger med saadanne Sager!"

„Jeg vil nu ønske Dem en lykkelig Reise, Hr. Holm!" — sagde Vertinden og neiede lidt fjær. — „Jeg seer Dem nok ikke inden De reiser imorgen. Det var da kun min Spøg hvad jeg før sagde om at spørge Dem til Raads. Der er, saamænd, Ingenting, jeg tænker mindre paa, end paa Hjertesager — saaledes som De maaske forstod det — men jeg tænker paa at sælge min Gaard; det er en Velfærdssag, som jeg sagde, og den hænger mit Hjerte ogsaa endeel ved; derfor kaldte jeg det en Hjertesag. — Godnat, Hr. Holm! en lykkelig Reise!"

„Godnat, og lev vel!" — sagde Carl. Han kastede sig i en Stol og faldt hen i alvorlige Tanker. Han betragtede de visne Blomster paa Gulvet. Det var ham som der i Alt, hvad han saae og hørte, laae en spottende Ironie over enhver alvorlig Følelse. Den Maade, hvorpaa Gustav deeltog i Tidens nyeste Bevægelser, syntes ham en letsindig Leg, der robede Tvivl paa Bevægelsens Virkelighed. Den Begeistring for Frihed, Fædreland og Folkelighed, som hist og her traadte smukt og sandt frem, syntes ham dog nu meer Skrig af fanatiske Profeter, som ophidse sig selv, for ikke at tvivle paa Sandheden i deres Sendelse. Folkenes Larm og vilde Raab fjernt og nær syntes ham rasende Menneskers Drømme. Hans egne fredelige Drømmerier syntes ham nu saa taabelige, saa aldeles ude af Tiden og Livet, at selv de uskyldige Blomster maatte spotte dem.

Han reiste sig og fuldendte Indpakningen af sine Bøger, som han omhyggelig rystede ethvert Mærke ud af. For at dog Synet af Madam Flints tørrede Blomster, som havde foranlediget saa mange Vildfarelser, ikke næste Dag skulde rænke hans godmodige Vertinde, feiede han dem sammen

med en Pennefjær og lod dem flyve ud ad Vinduet for alle Vinde.

Da han næste Morgen foer hen ad Jernbanen ved Siden af Gustav, følte han sig frisk og glad tilmode. Det var dem begge som de aandede friere, jo længer de kom bort fra Hovedstaden og dens hundredtusind Menneskers Uro.

Tredie Kapitel.

Den nye Præstegaard i Strandby, der dog endnu ikke var fuldkommen færdig, havde modtaget begge de kjærkomne Gjester. De havde allerede sovet tre Nætter ypperligt i det nye Gjestekammer; men den gamle Deel af Bygningen, som Præsten paa ingen Maade vilde have forandret, var og blev dem dog det hyggeligste Sted i Huset. I den gamle kjære Havestue, med den skjønne Moders Portrait over Sofaen, havde de lykønsket Faderen paa hans Fødselsdag og feiret en glad og stille Fest. Her var Gustav altid i sit lykkeligste Lune. For Carl havde dette Værelse ogsaa en stor Rigdom af Erindringer fra hans første Indtrædelse deri, som Præstens sønlige Lærling, til den Aften, han hjalp den stumme Frøken ud derfra gjennem den kvælende Røg. Ved det Bord, der nu var blevet til Familiens Spisebord, havde han med Gustav modtaget af sin kjærlige Pleiefader den Underviisning, hvorpaa hele hans senere Udvikling var grundet. Naar han mangengang hele Timer havde siddet ene her med sin Lærer, medens den langt forudskredne Gustav løb om i Mark og Skov, havde Magisteren undertiden taget et af de gamle Haandskrifter ned af Hylden og læst sagte deri, medens Carl selv indhentede af Bøgerne, hvad han stod tilbage i, eller havde skriftlige Arbeider for. Naar den videbegjerlige Bondeknøs da undertiden havde henvendt sig med et Spørgsmaal til Præsten, eller naar Haandskriftet var

lagt tilbage paa Hylden og de atter havde sysselsat sig med hinanden, havde Præstens Ansigt ligesom straalet, og der havde været en saadan indre Glæde udbredt over hele hans Væsen, at det havde gjort et ubeskriveligt Indtryk paa Carl. Ethvert Ord, Præsten i saadanne lykkelige Stemninger havde talt, var ogsaa trængt dybt i det unge Menneskes Sjæl og dukkede siden af og til op igjen i hans Erindring, ligesom fra en hemmelig Aandens Kilde i hans inderste Væsens Dybder. Carl havde ofte seet op til hine Haandskrifter, som til en løndomsfuld Helligdom, men aldrig vovet at røre ved dem. Enhver i Huset vidste, at Skrifthylden her var det forbudne Kundskabens Træ paa Godt og Ondt.

Siden Ildebranden blev nu Havestuen benyttet baade til Dagligstue og Spisestue; men den Deel af Værelset, hvor Skrifthylden stod, og hvor der nu var henflyttet et mindre Arbeidsbord ved Siden af det større, var et fredlyst Sted, hvortil Ingen nærmede sig uden Præsten, og som Frøken Trap heller ikke turde berøre med sin Støvekost.

Den tredie Morgen efter de unge Candidaters Hjemkomst var Carl ene i Havestuen med sin Pleiefader, der ofte faldt i Tanker og længtes efter Posten. Carl sad nu paa samme Plads, hvor han saa tidt havde siddet i sin Lærlingstid; han havde sit græske Testamente opslaget for sig. Præsten havde taget et Haandskrift ned fra Hylden og bladret i.

„Vi kan jo vente Aviserne fra Kjøbenhavn idag?" — sagde Carl. — „Gustav skildrede Dem med altfor lyse Farver den Stemning, der var, da vi reiste. Man levede i en bestandig Spænding baade over de indre og ydre Bevægelser. Jeg havde aldrig troet, jeg ogsaa skulde komme til at længes efter Aviser."

„Først til Middag kan vi have Efterretningerne fra den tyvende med Avisen fra igaar. Det er en lang Tid, naar hver Dag bringer en ny Omvæltning!" — svarede Magisteren og lagde Haandskriftet tilbage paa Hylden. — „Den tyvende har sikkerlig været en vigtig Dag!" — vedblev han og faldt i Tanker. — „Hm! blodige Tider vil komme, men — med Guds Hjælp! — saavel til Frelse som til Prøvelse for Folkene." Det var som disse Ord faldt ham uvilkaarligt ud af Munden, medens han med et ubestemt Blik stirrede hen for sig. „Jeg vil ikke lege Spaamand, min gode Carl!" — tilføiede han med sin sædvanlige milde Ro — „det er kun min Gjetning af hvad jeg længe har tænkt paa og nu har sammenholdt med hvad Gustav og du i disse to Dage har sagt mig. Det maa bryde løs baade fraindeu og fraaden. Jeg har havt et Slags Anelse, som sjelden slaaer mig feil — og den er nu to Maaneder gammel."

„Hvorledes?" — spurgte Carl og studsede — „for to Maaneder siden?"

„Ja, det var Natten efter den tyvende Januar — jeg har optegnet det!" — svarede Præsten. — „Vi vidste, Kongen var farligt syg, og man frygtede for hans Liv. Det var henved Midnat, da vaagnede jeg ved, at Nogen bankede stærkt paa Ruden til mit Sovekammer. Det har maaske været en Reisende og god Ven, som havde Hast. — Jeg fik aldrig at vide hvem det var; men jeg havde tydelig hørt en dyb, stærk Stemme, som sagde: „Kongen er død!" — Jeg stod op og aabnede Vinduet. — Der var mørkt og dødsstille udenfor. Der var intet Menneske at see eller høre. Jeg kunde ikke sove den hele Nat. Jeg blev oppe og tændte Lys. Det betydningsfulde Dødsbud havde slaaet mig med Skræk, kunde jeg sige; — Bekymringen over Fædrelandet og dets Fremtid tyngede som en svær Byrde paa

mit Sind. Jeg tog min Tilflugt til Bønnen. Jeg tænkte paa min Prædiken til næste Søndag. Jeg opslog Evangeliet til tredie Søndag efter Hellig Trekongers Dag, om den Spedalske, som Herren helbredede, da han steg ned ad Bjerget, og om Høvedsmanden i Capernaum, hvis syge Tjener blev helbredet paa hans stærke Tro. Jeg faldt hen i en halvbevidst Tilstand, som jeg ikke siden min Ungdom havde kjendt. Dengang kunde jeg selv fremkalde den; men det har jeg siden vogtet mig for. — Det var en saakaldet sygelig, fantastisk og noget sværmerisk Periode i mit Liv, som jeg dog aldrig vilde have undværet." Her faldt Præsten Tanker og syntes at have glemt, hvad han vilde sagt. — Hans Blik faldt paa Skrifthylden. „Jeg skrev dengang Meget!" — vedblev han — „der var Lysglimt deri, som jeg endnu af og til tør oplive og glæde mig ved — men det var Forudgribelser af en høiere Tilværelses Hemmeligheder. For vor Tid vilde det enten være til Spot og Latter, eller til Forvildelse. De Ungdomsskrifter skal følge mig i min Grav — eller brændes, naar jeg har lukket mine Øine." — Han hensank atter i Tanker og taug.

„Men hvad De hin Nat saae eller anede i den halvbevidste Tilstand" — spurgte Carl.

„Det tør jeg vel nu tale til dig om, min kjære Carl!" — svarede Præsten og var atter aandelig tilstede — „du vil ikke misforstaae mig. Jeg saae den Spedalske, jeg havde læst om i Evangeliet; han var endnu ikke helbredet, og han saae gruelig ud. Det forekom mig, at hans Ansigt forvandlede sig — først til den døde Konges — saa til mit eget og siden til alle de Menneskers, jeg havde seet i mit Liv. — Han stod ved en Dam, som bevægedes stærkt af et usynligt Væsens Vinger. Han stirrede ned i den urolige Dam; dens Bølger vare fraadende og gule; — jeg vidste,

det var Galde og Gift. „Herre! om du vil, da kan du vel rense mig!" — hørte jeg nu den Spedalske sige; en Haand berørte hans Skulder — han styrtede ned i den fraadende Dam og forsvandt. Jeg følte en umaadelig Gru derved; — det var som jeg selv og alle de Mennesker, jeg havde kjendt og elsket, nu var gaaet tilgrunde i et Gifthav. Jeg hørte mange Klokker ringe over os — som til Ligfærd; een af dem overdøvede dem alle med sine hule, dybe Slag. Jeg talte Slagene. De største og længsttonende vidste jeg vare Maaneder, og de mindre, der løde hastigere imellem dem, vare Dage. Ved det tyvende mindre Slag, inden det tredie store endnu var udrunget, saae jeg den Spedalskes Hoved opløfte sig af Dammen; det syntes ungt, sundt og kraftigt — der var Liv og Begeistring deri; men nu bleve Dammens gule, fraadende Bølger forvandlede til Blod. — Nu syntes mig først, jeg hørte, hvad jeg dog vidste var sagt for længe siden — det var Herrens Ord til den Spedalske i Evangeliet: jeg vil! vord ren! og nu mærkede jeg, at alle de Billeder, der vare fløine mig forbi, kun havde været et Slags levende Drøm, der ikke kunde have varet længer, end det Øieblik, medens jeg læste det første Punktum i Evangeliet."

Carl fandt en saadan Vision psychologisk forklarlig af Stemning og Tankeforbindelser. „Hvor den bevægede Dam kom fra, kan jeg nok ogsaa begribe," — sagde han — „naar jeg tænker paa en anden Helbredelseshistorie; men jeg begriber ikke, hvorledes De kunde forbinde Forestillingen om hint Helbredelsens Vand, der røres af Englen, med Tanken om Gift og Galde, der siden blev til Blod."

„De stærkeste Gifter indeholde jo ofte Lægedom!" — svarede Præsten. — „Den Samme, som kan forvandle Vand til Vin, kan vel ogsaa forvandle Giften i Menneskenes Li-

denskaber og det urene Blod i en sygelig Slægt til Læge-dom. Dog i slige uklare Forestillinger er der altid nogen Vildfarelse. Jeg har heller ingen stor Vægt lagt derpaa. Lidt overtroisk var det maaske, at jeg saa gjerne vilde have Jer her hjem inden min Fødselsdag, der jo netop var den tyvende i Aarets tredie Maaned. Er det kommet til Uroligheder den Dag, eller til en vigtig Forhandling derom — som Gustav taler om — er jeg nu dog glad ved at vide Jer udenfor det. Enhver saakaldet Demonstration af en Hob egenmægtige Undersaatter har jeg et Navn til, som jeg nødig vil udsige."

„Hvad vilde De gjøre i Regjeringens Sted, min Fader! hvis det blev til Andet, end Snak, med det store Optog?" — spurgte Carl.

„Jeg takker Gud, at det ikke er mit Kald, og at jeg ikke har det Ansvar!" — sagde Præsten med streng Alvor — „med al den Fredelighed og al den Kjærlighed til Folket, jeg tiltroer mig, seer jeg dog ikke anden Udvei, naar de, som skal adlyde, vil regjere, end den Brug af den lovlige Magt, hvorfor nu Kronprindsen i Preussen er saa afskyet og forhadt."

„De kunde lade skyde paa en ubevæbnet Folkehob — selv paa uskyldige Børn og Kvinder?"

„Om jeg kunde det, veed jeg ikke; men var det mit lovlige Kald, burde jeg det, naar baade de Skyldige og Uskyldige først alvorligt vare advarede; ellers kunde jo en Flok ubevæbnede Drenge allersikkrest afvæbne Landets og Thronens Forsvarere — og det talrigste Partie hver Dag omstyrte det Bestaaende."

Carl betragtede sin milde, sagtmodige Pleiefader med Forundring. „En saadan Strenghed havde jeg ikke tiltroet Dem!" — sagde han. — „De fleste unge Mennesker vilde

kalde det Despotie — blodig Uret mod Folkefriheden. Det er grueligt at tænke paa — og dog maa jeg i Principet give Dem Ret. Men er en saadan Voldsomhed nødvendig — maa selv en ubevæbnet, vistnok uberettiget Folkehob, der maaske i den ædleste Hensigt — i et farligt og fortvivlet Øieblik, i Alles Navn vil tilskrige sig Magten eller en afgjørende Indflydelse — maae saadanne Mennesker bløde, hvis de ikke øiebliklig vil adlyde — hvad skal der saa gjøres med dem, der true med det skjulte Sværd, eller aabenbart opløfte det mod deres Herre og Konge?"

„Min kjære Carl!" — svarede Præsten med et dybt Suk — „Vorherre befrie os for at opleve den Time! — men skulde den komme, maatte Dommen vissselig blive en blodig, men retfærdig Gudsdom, og enhver Arm, der kunde bære Sværd, maatte i den retfærdige Guds Navn fuldføre hans Dom over Forbryderne."

„Der er en Ting, jeg har tænkt paa!" — sagde Carl efter nogen Betænkning: — „ved at forlade den Stand, jeg er født i, har jeg dog ligesom unddraget mig fra Krigstjenesten og berøvet Fædrelandet en Arm til dets Forsvar. Skulde vi nu faae Krig eller Oprør, vil jeg gaae til Hæren som Frivillig."

„Det vilde jeg ogsaa i dit Sted!" — svarede Præsten — „kjender jeg Gustav ret, følger han med dig. Dog, vi ville haabe, min Anelse kun har været en ængstelig Drøm, og at Gustav dennegang kan lee mig ud, naar Posten kommer uden slemt Nyt til Middag."

Gustav holdt nu tilhest i Gaarden og sendte Bud ind efter Carl, til hvem der ogsaa stod en Hest sadlet. De red Postbudet imøde. En Time før Middag kom de tilbage i Firspring og sprang jublende af deres Heste, med Aviserne i Hænderne. De indeholdt Efterretningerne om den store

Demonstration den en og tyvende Marts og om Ministerskiftet, saavelsom om den oprørske Deputation fra Holsten og den kraftige Afflærdigelse, den nu kunde vente. Breve fulgte med, som med levende Farver skildrede den opløftede Stemning og den almindelige Begeistring i Hovedstaden. Saavel Carl som Gustav gave deres Deeltagelse for den vigtige Begivenhed Luft i de gladeste Yttringer. Præsten var dog alvorlig og stille. „Gud skee Tak!" — sagde han. — „Jeg frygtede, hvad der var værre. Jeg kan vel ikke juble med Eder over de Statsmænds Bortfjernelse, som jeg i saa høi Grad agter — inden jeg seer de Hoveders Dygtighed, der nu skal raade. Det store fortvivlede Skridt har intet Blod kostet endnu — Konge og Folk har forstaaet hinanden. — Hvad der glæder mig mest — Kongeværdigheden staaer ukrænket: — hvad der maatte ansees for et Folkeønske var opfyldt før det blev yttret. Dog Følgerne staae i Guds Haand." Han gik til sit Studerekammer og var begge de følgende Dage paafaldende alvorlig og stille.

Den tredie Dag tænkte de unge Mennesker allerede paa at reise tilbage til Hovedstaden, hvorfra man atter ventede vigtige Nyheder. Men denne Dags Aften vare de tilligemed Præsten indbudne til Jægermesterens. Den svære Herre havde nylig havt sit mørke Lune igjen, og det var første Gang efter en hel Maaned der modtoges Fremmede paa Strandgaarden. Om Formiddagen var der foranstaltet en stor Jagt, hvortil Gustav var indbuden.

Ved Aftenselskabet var Stemningen ret munter. Gustav vidste iſærdeleshed at sætte Liv baade i Gamle og Unge. Jægermesteren var endog en Times Tid selskabelig. Det glædede ham øiensynlig at see Gustav igjen, hvis ligefremme Maade at behandle ham paa, ret var efter hans Sind; men i det Øieblik, den stumme Frøken traadte ind i Salen, for-

lod han hastig med en mørk Mine baade Gustav og Damerne.

Blandt flere Godseiere fra Omegnen var ogsaa Kammerherre Kronskiold tilstede. Han var igrunden forstemt, saavel over den frie Forfatning og Ministerskiftet, som endnu mere over den nye franske Omvæltning og dens Efterklang over saa stor en Deel af Europa; men han holdt gode Miner; han vidste at ledsage enhver af de unge Menneskers begeistrede Yttringer om den nye store Tid, der var i Opmarsch, med en bifaldende Spøg, hvoraf han selv loe lidt tvungent. Frøken Emilie gjorde dog snart Fordring paa hans hele Opmærksomhed indtil han blev plantet ved et Spillebord.

Selskabet delte sig nu. Præsten opfordredes til at læse Noget. Endeel unge Mennesker, der havde taget Deel i Jagten og nu tilligemed Gustav og Carl fandt Damernes Selskab mest tiltrækkende, havde tilligemed disse taget Plads omkring det store Læsebord i Geheimeraadindens Værelse eller „Tante Christines Fruerbur", som det kaldtes af de unge Piger. Præsten havde taget en lille Bog med, som han foreslog Selskabet at høre Noget af. „Den faldt mig just i Haanden, da jeg gik herhen," — sagde han — „og det faldt mig ind, at maaske Faa eller Ingen af Dem kjendte den, uagtet den nu er fire og tyve Aar gammel i vor poetiske Literatur. Den hører til en Tid, hvis alvorlige Aand vor spøgefulde Tids Ordførere nok gjerne vil ignorere. Det er et Digt, der neppe helt kan forstaaes uden af dem, der med opmærksomt Blik har fulgt den dybe, mærkelige Digteraand, som deri selv har betegnet sin hele Gang."

Man blev nysgjerrig og spurgte om Forfatterens Navn.

„Lad mig først see" — svarede Præsten — „om han uden Navn kan gribe ligesaa levende ind i Deres Stemning,

som han i disse Dage har grebet ind i min og styrket mit Haab om en ny herlig Tid i Danmark!"

„En politisk Digter?" — spurgte Gustav — „ham maae vi unge fødte Statsmænd da vel allerbedst kjende, saameget meer, naar han har sjunget ved vor Vugge."

„Ja vel, min Søn! det har han, og det har Flere, hvis Ord man nu maaske skal sande!" — svarede Præsten. — „Hør hvad han siger til sine aandelige Frænder:

„„— Hører mig, Brødre
I Skjoldungeland,
Hvis Ammer og Mødre
Var Døttre af Dan,
Hvis Hamre har hødet
Og tonet med Klang,
Hvis Kinder har gløbet
Som mine engang,
Hvis Sange maae gjemmes
Om end de forglemmes
En Time i Skyggernes Land!

Lad Verden kun tænke,
Vi Intet betød,
Og Bøgerne bænke
I Glemselens Skjød!
Lad synes som Mørke
Blev Stagernes Løn!
Lad synes som Mørke
Blev Lysningens Søn!
Som om efterhaanden
Ved Lyset — for Aanden
Man blindere, døvere, blev!

Det er dog kun Skyer,
Som skygge en Stund
Til Morgenen gryer
Fra Lys-Havets Grund!
Naar Hanen da galer,
Mens Vingerne slaae,
Naar Dag-Moder taler
Med Bølgerne blaae,
Da springer af Vuggen
Hvad Lyset og Duggen
Har underlig virket i Løn.""*)

„Den Digter, som har sagt Dette, er en virkelig Seer, vil jeg haabe!" — vedblev Præsten. — „Han har begeistret seet ud over hele vor nuværende Ungdoms Vugger og seet en større Fremtid, end maaske Nogen af mine unge Venner endnu har Öie for — og dog uden at tænke paa Constitutioner eller blodige Stats-Omvæltninger."

En ung, stærk Forstcandidat af Hr. Staals Skole havde stillet sig ligeoverfor Præsten med opspilede Öine. „Med Tilladelse, Hr. Pastor!" — raabte han — „den store Fremtidsidee, Deres noget forældede Forfatter seer hen imod, er dog neppe den nulevende skandinaviske Ungdoms: Nordens Gjenfødelse i Kraft og Frihed!"

„Jo, netop aldeles den samme!" — svarede Præsten.

„Prægtigt!" — brummede den unge Kæmpe.

„Men ikke ved at skrue Tiden tilbage og lade Oldtiden og Hedenskabet gaae igjen som Spøgelser eller Maskeradeskikkelser i vor Tids Mennesker!" — vedblev Præsten. —

*) Nyaars-Morgen, et Rim af Nic. Fred. Sev. Grundtvig. Kjøbenhavn 1824.

„det virkelig store Maal, han opstiller for sine og sine aandelige Frænders Bestræbelser, er Oplivelse af Nordens Helteaand til christelige Bedrifter paa en Bane, der passer med Tidens Tarv og Vilkaar — det er hans egne Ord i Fortalen til det Digt, jeg taler om, og som jeg skal forelæse Dem nogle flere Stropher af." Han læste nu blandt Andet ogsaa følgende kraftige Strophe:

„Jeg drømte, at Helte
Opstege af Jord
Med Klinger i Belte
Som Kæmper i Nord;
Og Harpen slog Brage
Med Fingre af Guld,
Saa aldrig der Mage
Var hørt over Muld,
Og herlig med Klangen
Valkyrie-Sangen
Henstrømmed i dundrende Chor." *)

„Bravo! Bravo!" — raabte den stærke Forstcandidat og trampede i Gulvet med sine Jernhæle, saa det dundrede — „det er jo netop saaledes jeg og Staal vil have det! De gamle Kæmper og Guder maae komme tilbage! — Brage maa slaae Guldharpen og Valkyrierne synge for os i Tordenskyen!"

„Kun rigtigt forstaaet!" — sagde Præsten — „aandelig seet og i Sandhedens Lys! — saaledes seer ogsaa vor Digter det. Vi kan meget godt tilegne os hvad der hos vore Fædre var Stort og Herligt uden at lege Hedningkæmper.

*) Nyaars-Morgen, af Grundtvig.

Hvad den alvorlige og dybe Digteraand ærer og elsker i den store oldnordiske Billedverden er kun hvad der speiler sig deri af den evige Sandhed og en forud anet Christendoms Lys. — Hvad Aanden i dette Digt siger til Digteren, kan Digterens Aand igjen sige til dem, der vil følge ham i Tidens Bevægelser:

„Lad Øiet kun stirre
Paa Tidernes Tegn,
Men ei sig forvirre
I Mythernes Egn!
Frygt aldrig for Fjenden!
Men vogt dig for Vinden,
For Skinnet af hvad jeg har sagt!" *)

Den unge Oldtids-Kæmpe gik hastig ud i den anden Stue, og Præsten fortsatte Læsningen af sit Yndlingsdigt. Han ledsagede hvad han læste med nogle oplysende Vink og fremhævede det store Haab om en lys og herlig Morgen i Norden, efter Søvnen og de forvirrende Drømme i de kolde Tiders Nat; men han paapegede med streng Alvor dette Haabs Betingelse i Sandhed, Kjærlighed og levende Tro. „Nu kommer maaske den nye Kamptid, her er peget paa" — sagde han — „men skal Kampen ikke føre til en vild Verdensopløsning, maa den ikke udkæmpes af en gudforladt Slægt, der kun stoler paa egen Kløgt og Styrke — dens Maal maa være Fred og den evige Freds- og Frihedsfyrstes Forherligelse." — Og han læste med en Kraft og Begeistring, som greb de Fleste:

---

*) Nyaars-Morgen, af Grundtvig.

„Udraab kun, at Striden
Med Raad og med Daad,
Udraab kun, at Tiden,
Med Staal og med Graad,
Skal Kronen forgylde
Til Kongen, saa from,
Som hid i dens Fylde
Med Fredlyset kom —
Som mildelig bier,
Til Orgelet tier,
Med Seglen og Dommens Basun!" *)

Her afbrødes Forelæseren af Jægermesteren, som kom farende ind med en Bunke Aviser i Haanden. — „Herligt Nyt!" — raabte han og kastede Aviserne paa Bordet — „nu kan det gamle raadne Blod blive udtappet! — nu slaaer der et ordenligt Lyn ned iblandt os og vækker selv de Døde og Fordømte!"

„Hvad er der paa Færde? kjære Broder!" — spurgte Geheimeraadinden, forskrækket, og greb et af Bladene.

„Ikke Andet, end hvad vi længe har kunnet forudsee, hvad Aarhundreders Dumhed har forberedt. Det vil koste nogle tusind Menneskeliv — det er det Hele! — det er godt Kjøb for den Aareladning, vi trænge til. Nu er det ikke længer Tid til at skyde Ræve og Grævlinger, mine unge Herrer! nu bliver der Andet at gjøre, end at holde Bordtaler og Krotaler. Nu kan vi ogsaa for en Tid lukke de smukke Versbøger og Drømmebøger i, min kjære Søster! og tænke paa Andet, end det Skjønne og Romantiske. Den Mand, der nu ikke har fyldt de Treds og vil sidde hjemme

*) Nyaars-Morgen, af Grundtvig.

hos Damerne og plukke Scharpie, maa enten være Præst eller Krøbling!" — Dermed var han ude af Døren.

De Andre saae nu af Aviserne, hvad der var skeet; de læste Svaret til den oprørske Deputation fra Holsteen, tilligemed Beretningen om Oprørets Udbrud med Overrumplingen af Rendsborg, om Rustningerne i Kjøbenhavn, den almindelige Begeistring og Kongens Opfordring til at gribe til Vaaben.

Selskabet foer op i stor Bevægelse. Præsten var den Eneste, der blev siddende stille.

„Den blodige Tid maa dog nu komme!" — sagde han betænkelig — „den fordærveligste af alle Krige, Borgerkrigen, er udbrudt! — dog ogsaa her er det rette, det eneste sande Løsen lagt paa Kongens Læber til hans Folk. Har I seet det, mine Sønner?"

„Ja, ja!" — raabte Carl — „og vi vil følge det!" Baade han og Gustav jublede; men det var ikke Kjærlighedens Jubel — det var en næsten vild Glæde over at kunne gaae i Kamp mod de troløse Oprørere. Lumpenheden ved Rendsborgs Overrumpling — den Løgn, hvormed Soldaterne vare forlokkede til Meened, havde især delesheb oprørt dem. Olshausens frække Forhaanelse af den danske Folkecharakteer fremkaldte Ildsluer i deres Øine. De knugede hinanden i Haanden og ilede bort, medens deres Fader beroligede Damerne og blev en hel Time længer paa Strandgaarden.

Gustav loe og spøgede ikke længer i den første halve Time. Han gav saavel sin Begeistring som sin Forbittrelse Luft; men saasnart den usædvanlige Opbrusning havde sat sig, kom der gjerne en Blanding af Lune i Bitterheden. Olshausen, meente han, havde gjort sig høilig fortjent af det Folk, han forhaanede: „kjender jeg mine kjære Landsmænd ret."

— sagde han — „vil hine Ord i deres Øren være den mest opflammende Krigssang og koste flere Slesvigholstenere Livet, end om Hr. Olshausen havde foræret os ligesaa mange flyvende Batterier."

Carl var ogsaa snart rolig; men han spøgede ikke. Han, der hidtil havde været for blødhjertet til at skyde Ræve, gik ikke denne Aften i Seng før han havde faaet en gammel rusten Riffel brugbar og støbt Kugler til den af alt det Bly, der var at finde i Præstegaarden, indtil hans Pleiefaders gamle forkastede Røgtobaksdaase. Han betragtede hver Kugle med saa alvorligt et Blik, som den var en sikker Dødsbringer og allerede hemmelig bar det Forrædernavn paa sig, som den skulde udslette af de Levendes Tal. Uagtet Carl havde Modbydelighed for Jagten, havde han dog ofte skudt til Maals med Gustav og forfeilede sjelden det sorte Midtpunkt i Skiven.

Under den almindelige Bevægelse paa Strandgaarden, havde næsten Ingen lagt Mærke til den stumme Frøken, undtagen Præsten. Han havde seet hende lytte til hvert Ord, der blev sagt eller læst af Bladene. Det gjorde et overordenligt Indtryk paa hende. Der kom en Glød i hendes Kinder og en Ild i hendes sorte Øine, som han aldrig før havde seet; — hendes jomfruelige Barm bevægede sig. Hun havde selv grebet Kongens Opraab til Folket og læst det Løsen, hvormed det sluttede: „Med Gud for Kongen og Fædrelandet!" Der fløi en Klarhed over hendes Ansigt, og der kom et Udtryk i hendes Blik, som om Tanken paa den Almægtige havde givet hendes Sjæl Vinger; — hendes Læber bevægede sig, og Præsten hørte med Forbauselse, hvorledes de to Ord: „med Gud!" ligesom med Sangtoner løsreve sig fra hendes bundne Tunge og havde udkæmpet sig fra hendes dybt bevægede Inderste. Hun var i det Oie-

blik usigelig skjøn. Det var som denne Anstrengelse havde angrebet hende; hun sank tilbage paa Stolen og var bleg. Det varede dog kun nogle Øieblikke, og hun var næsten som sædvanlig: — hendes Læber vare lukkede som tilforn; men et Efterskin af hin Klarhed i Aasyn og Blik var tilbage. Hun foldede sine Hænder; Præsten lagde sin Haand paa hendes Hoved og lod hende være ene med den rige, velgjørende Tanke, der saa mægtigt og næsten vidunderligt havde grebet hende.

Ingen havde hørt hine Ord uden Præsten. Han tænkte meget derover, men talte ikke derom til Nogen. Da han kom tilbage til Præstegaarden, traf han Carl og Gustav i Kjøkkenet, hvor Frøken Trap med største Iver var dem behjælpelig med at smelte Bly og støbe Kugler. Krigen syntes ganske at have opfyldt de unge Menneskers Sind. Gustav havde vel, under Aftenunderholdningen hos Jægermesterens, nærmet sig betydeligt til Frøken Julie og fundet hende uimodstaaelig, idetmindste for den Aften; nu tænkte han kun paa det nye lystige Feltliv. Carl havde strengelig vogtet sig for at lade sine Drømmerier om den stumme Frøken faae Magt i hans Sind eller røbe sig med noget Ord i de faa Øieblikke, han havde nærmet sig hende. Nu lod han sig udelukkende henrive af de nye vigtige Begivenheders Strøm og søgte, saavidt muligt, at tilbagetrænge hint skjønne, tause Billede til Erindringerne om en Periode i hans Liv, der var afsluttet.

Fjerde Kapitel.

Næste Dag havde Alt faaet et ganske andet Udseende baade i Præstegaarden og paa Herregaarden. De sædvanlige Sysler vare ophørte. Alt, hvad der foretoges, havde Hensyn til Krigen. Damerne pillede Scharpie. Herrerne fegtede og skjød til Maals. Kun Præsten forblev stille i sin Studerestue. Saaledes gik det i flere Dage. Gustav og Carl havde meldt sig, som Frivillige. De vilde slutte sig til de ridende Herregaardsskytter, som udrustedes rundt om i Landet. Jægermesteren vilde, som gammel øvet Skytte, ledsage dem. Han forsynede dem med Heste og hvad de manglede af brugbare Vaaben. De ventede alle Tre kun paa Ordre fra Krigsministeriet, for at bryde op og støde til Hæren. Imidlertid øvede de sig fra Morgen til Aften i Skiveskydning, den spredte Jægerfegtning og Bajonetfegtning. Flere unge Mennesker fra Omegnen sluttede sig til dem; blandt dem adskillige raske Bønderkarle, som havde trukket Frilodder ved sidste Session. Jægermesteren var deres Vaabenmester. Hans mørke Stemning var for Øieblikket tilbagetrængt af den nye Spænding og Iver, han deelte med de unge Mennesker. Selv Kammerherren var bleven krigersk stemt. Han deeltog endog nogle Gange i Øvelserne; men hans Fyldighed gjorde ham uskikket dertil og udsatte ham for de unge Menneskers Latter. Han loe selv med, men trak sig med Finhed tilbage; — han tilbød imidlertid, paa

alle mulige Maader at bidrage til Krigsfornødenhederne og vilde, ligesom Jægermesteren, udruste nogle ridende Jægere paa sit Gods. Han paatog sig ogsaa, med lidt Skjelmeri bag Øret, at sørge for Hr. Staals Udrustning, naar han kun vidste hvorledes denne begeistrede unge Mands sjeldne Gaver nu bedst kunde anvendes.

Staal havde været allevegne, hvor der var Bevægelse eller holdtes Taler; nu var han atter kommen til Egnen med store krigerske Planer i sit Hoved. Han kom nu ogsaa daglig til Strandgaarden, for at holde Taler til de Frivillige, der samledes. Det var Kammerherrens største Morskab at lede den godmodige Enthusiast paa glat Is. Hr. Staal var meer, end nogensinde, Fyr og Flamme; han holdt lynende Taler for Bønderne i Kroen om Aukathor, som skulde knuse de tydske stenhaarde Jettepander med sin Hammer. Det fandt Bønderne ganske bravt; de meente, det var en fransk General, der skulde herind og anføre Krigsfolket. De vare sikkre nok paa, at vore Karle skulde gaae paa og slaae løs, naar de kun havde dygtige „Commanderere“ foran dem.

Commando var dog et Ord, Hr. Staal slet ikke kunde udstaae; al personlig Lydstren stred mod hans Frihedsidee. Alt det Mekaniske ved Exercitsen kaldte han Hundeafrettelse og Marionetleg. Uniformer vare ham forhadte, forbi de udslettede Personligheden og gjorde Mennesker til nummererte Brikker og Fabrikvarer. Krudt, Kugler og Geværer brød han sig ikke om. Man skulde kun følge Naturen — paastod han — og slaae fra sig med hvad man havde nærmest ved Haanden, helst dygtige Jernkøller og Hamre fra Smedierne. Enhver skulde klæde sig som han fandt for godt og gaae frem i hvad Orden han vilde. — Skulde der endelig behøves nogen Slagorden, skulde man stille sig i Svinetrynefylken eller den kiledannede Slagorden, som var gammel

og prøvet i Norden; den havde Odin selv lært Harald Hyldetand, og det var den eneste rette Maade at kile paa med, naar man havde en stor Hær imod sig. Man saae paa hans Miner og hørte paa hans kraftige Røst, at det var hans fulde Alvor, naar han forsikkrede, at han vilde selv gaae ene i Spidsen paa Kilen; men sin Frihed vilde han beholde: — han vilde ikke „dandse efter Piber og Trommer.“ Der skulde ingen anden Commando være, end det gode gamle: „fram, fram, Bondemænd!“ og saa skulde det nok gaae!

En Dag havde Hr. Staal holdt en saadan ivrig Tale i Kroen og strax paa egen Haand villet danne en Landstorm; men Bønderne havde dog ikke ret villet gaae ind derpaa: — de kløede sig bag Øret og meente dog nok, Krigsministeren bedre maatte forstaae hvad der skulde gjøres; enhver af dem skulde ellers nok møde, naar de fik rigtig Ordre. Hvad det især gik galt med, var Hr. Staals Hentydninger til Mythologien og hyppige Brug af de oldnordiske Gudenavne, som Bønderne altid troede var nogle fremmede Generaler eller Konger, der skulde hjælpe os i Krigen.

Noget slukøret, kom Hr. Staal den Dag til Strandgaarden og beklagede sig for Kammerherren og Jægermesteren over, at Folket dog endnu ikke rigtig var vaagnet. „Dog, det gaaer nok!“ — tilføiede han trøstig. — „Det er kun Oplysning, Folket trænger til. — Landsbyskolerne har været skammelig forsømte; hvad der skulde være begyndt med, veed gamle Karle ikke et Ord om — de kjende ikke engang vore egne store Guder! — men Exemplet maa gjøre det. Vi, som ere foruden i Cultur, vi maae løfte Folket op til vort Stade!“

„Rigtig!“ — sagde Kammerherren — „vi maae løfte de svære Bønderknolde op til os og vore Guder! — de har

ingen Tro, de Krabater — det er Ulykken — ikke engang Helte troe de mere paa — alle vore Heltebedrifter er rigtignok ogsaa forbandet gamle."

„De brave, jævne Folk maae see før de kan troe, det fortænker jeg dem ikke i!" — vedblev Hr. Staal — „de har levet i Trældom og Vankundighed saa længe, at de har glemt Friheden og den gamle store Kæmpetid. Er her intet gammelt Rustkammer paa Gaarden, Hr. Jægermester! fra den rette Kraft- og Kjærnetid?"

„Det just ikke" — svarede Jægermesteren mut — „men jeg troer, der ligger nogle Stumper af et gammelt Harnisk oppe i den salig Riddersal, jeg bruger til Kornloft — det Skramleri er til Deres Tjeneste, Hr. Staal! — kan det hjælpe Dem til at bringe Holger Danske paa Benene, skal det være mig kjært!"

„Prægtigt!" — raabte Hr. Staal og skyndte sig op paa den til Kornloft misbrugte Riddersal.

„Han bliver nok gal, Kammerherre!" — brummede Jægermesteren — „og saa er det maaske Deres Skyld. De gaaer jo saa smaat og puster til Ilden i hans betændte Hjerne."

„Han er en sjelden Fugl i vor Tid!" — svarede Kammerherren — „jeg troer, der stikker en virkelig Helt i ham. — Lad os kun hjælpe ham i Sadlen! og vi har en Masse af første Skuffe i vor Folkekomedie."

„Fanden ivold med vor dumme Grinebider-Tid! den er forbi, haaber jeg. Igaar var De jo ogsaa engang alvorlig; — men De vil helst have os ind i Farcen igjen. Nu, da her dog endelig er kommen en alvorlig Gnist i vore Kjødklumper, skulde De ikke slaae Vand derpaa strax, med at pirre op i denne ganske honette Mands Galskaber og faae ham til at spille Komedie med sin egen og Folkets Tapper-

hed, inden vi har seet om det er Andet, end Vind og gamle Eventyr!"

„Lidt Munterhed maa der altid til!" — svarede Kammerherren: — „den høitidelige Heroisme klæder os ilde; den blive vi ogsaa snart kede af. De skal see, bliver det til noget Ordenligt med vore Landsoldater, skeer det hverken ved begeistrede Taler eller høipoetiske Krigssange, men med lystig Snak og Borgestue-Sange, som enhver Bondekarl selv kan lave dem. Kunde vi faae en rigtig dansk Julebuk med i Felten, vilde han maaskee bedre holde vore Folk i Aande, end nogen rigtbegavet Feltpræst eller Poet."

„Kan nok være!" — mumlede Jægermesteren. — „De har vel Ret! — Hverken Død eller Liv, hverken Folket eller dets Aand er bedre værd, end at grine af. Poeter har vi havt nok af til ingen Nytte, og Præster kan man faae tidsnok med, naar man skal til Skafottet!"

Jægermesteren gik til de alvorlige Vaabenøvelser. Kammerherren saae kort efter Hr. Staal komme ned fra Kornloft-Salen, beklædt fra Isse til Fod med rustne Harniskstykker, der vare sammenbundne med Seilgarn.

„Bravo!" — raabte Kronskjold og klappede — „det klæder Dem fortræffeligt! — De seer ud som en rigtig opstanden Helt fra de store Forfædres Grave. Nu er De først Dem selv — en rigtig Hr. S t a a l fra Top til Taa!" — vedblev han med Fornøielse over dette Ordspil — „men til Infanterist er De for svær; falder De omkuld med det Læs Jern, kan De umuligt reise Dem. — De rider dog vel godt?"

„Det vil jeg just ikke paastaae" — svarede Hr. Staal og vaklede i den svære Rustning — „men hvad kan man ikke, naar det gjælder Fædrelandet? Jægermesteren har til-

ladt mig at øve mig paa den ægte danske Hest, der trækker Tærskemaskinen."

„Den er lidt stiv og næsten blind" — bemærkede Kammerherren — „men Racen er ægte, og den har et ægte dansk Sind."

„Jeg vil dog prøve den!" — sagde Hr. Staal og gik nogle Skridt frem med faste Trin, saa Jernrustningen klirrede. „Ha, ved Asathor!" — udbrød han — „jeg føler mig uovervindelig i denne Brynie."

„Dersom ikke de fordømte Spidskugler gaae igjennem den, kan den ikke være saa gal. Men naar De vil bande ved Thor, Hr. Staal! maa De for Costumets Skyld bære en Rustning, der bærer Præg af vor classiske Oldtid. Et Skjold af Flint eller af Egetræ med Oxehudsbeklædning skulde De have — en opreven Eg kunde være et meget passende Vaaben."

„Ingen Spotterier skal standse mig i min Gang!" — sagde Hr. Staal med rolig Alvor og Fasthed: — „er nu ikke Tiden kommen til at lade den store Idee træde ud i Livet, saa kommer den aldrig! Friheden har vi jo næsten erobret, og uden at den har kostet os en Blodsdraabe. Lad nu Kæmpekraften komme til Bevidsthed — hvormeget Blod det saa skal koste! — og det skal gaae med Ligheden i en Haandevending!"

„Meget godt!" — sagde Kammerherren — „men det var jo Tærskemaskinehesten, De vilde prøve! Rustningen passer Dem fortræffeligt. Er den ikke fra den rette Kæmpetid, saa er den dog temmelig solid; — kan man ikke have det Bedste, maa man nøies med det Bedre. Til at løbe Storm med i Kilespidsen for Harald Hyldetands Svinefylke bliver den vist for tung — men naar De kommer tilhest, vil De

ikke mærke Tyngden: saa er det jo Hesten, der maa bære hele Byrden."

„Den Regning holder dog neppe Stik!" — sagde Hr. Staal og følte sig noget besværet. — „Naar man sidder tilhest med en Tønde Rug paa Ryggen, har man dog nok alligevel Noget at bære paa; — men lad gaae! jeg maa forsøge den Ganger!"

Det var en lille Opmuntring for alle Husets Folk, kort efter at see Hr. Staals Forsøg paa, med sit tunge Harnisk, at komme i Sadlen paa den gamle Tærskemaskinehest. Det mislykkedes flere Gange. Da han endelig ved Gaardskarlens Hjælp sad fast og havde Bidslet i Haanden, kunde han ikke med al sin Ridekonst hindre Hesten i at gaae rundt i Gaarden i samme Skridt, som den var vant til for Tærskemaskinen, medens den svært betyngede Rytter maatte anvende alle sine Kræfter paa at holde sig opreist i Sadlen.

Gustav havde just underholdt de unge Damer og hjulpet dem med at plukke Scharpie til de hæderlige Brystflænger, han selv haabede at hente med Seier og Lykke; han var nu ved Larmen i Gaarden kommen ud med dem, for at see paa „den nye Ridder af den bedrøvelige Skikkelse", som man allerede lidt uskaansomt kaldte ham. Carl og Jægermesteren vare saa ivrige i deres Fegteøvelser, at de intet Andet bemærkede. Tante Christine sad i sit Fruerbur og læste høit for Pauline; de mærkede heller Intet dertil. Men en Deel af de unge Mennesker, der havde deeltaget i Vaabenøvelserne, vare lystige Tilskuere ved Hr. Staals uheldige Forestilling. Gustav opmuntrede ham og forsikkrede, at han tog sig prægtigt ud; men den almindelige Latter overbeviste ham snart om, at man drev Spøg med ham. Hr. Staal standsede nu Hesten. Han saae med rolig Foragt ned paa

dem, der udloe ham. Med en Bedrøvelse, der kom ham fra Hjertet og var langt stærkere, end hans Harme, sagde han høit og kraftigt: „Det er en jammerlig Tid, jeg blev fordømt til at leve i. Der er ingen Alvor meer i Norden. Kom ogsaa den gamle Stærkodder tilbage med en Kulsæk paa Nakken, som et Kirketaarn, skulde han dog ikke dermed kunne hærde Tidens Sløvhed. Hjælp mig af Bestet, Gaardskarl!" — raabte han ærgerlig — „jeg opgiver dette Forsøg!" Han lod til at have hørt nogle af de muntre Ytringer om ham. — „Vilde jeg ride i Spidsen for Landstormen paa saadant et Best og med dette Helvedes Jernharnisk" — vedblev han — „var man istand til at kalde mig en Don Quixote. Her har Ingen den Forstand at gjøre Forskjel paa en Nar af en fremmed Folkestamme — en gal og tilmed opdigtet Nar, der vilde gjenindføre Riddertiden med Middelalderens Barbari — og paa en ægte nordisk Mand, der vil føre sit Folk tilbage til sit store Udspring, til Kraftens og Frihedens Tid. Hjælp mig rigtig af, Gaardskarl! du tager jo ikke begge Benene med — see! der har vi det!" — Dermed tumlede han saa ubehændigt af Sadlen, at han kom til at ligge udstrakt paa Møddingehalmen, uden at kunne reise sig. Gustav forbarmede sig nu over ham og befriede ham fra de svære Pandserplader ved at overskære Seilgarnet, hvormed de vare sammenbundne.

„De har Ret, Hr. Staal!" — sagde han og hjalp ham op — „Tiden er ikke moden til en rigtig Omskabelse i gammelgothisk Stil. I Deres Sted vilde jeg ikke kaste Perler for Svin eller tale til Bønder om Thor og Tyr. Bravallakæmpernes Tid er forbi! — vi maae nu see at slaae os igjennem som simple tappre Landsoldater. Hør, der synge de igjen den nye Soldatervise. Nu kommer her vist Indqvartering."

Gustav havde Ret. Snart var Gaarden fuld af lystige syngende Soldater, og man glemte det lille Donquixote-Optrin for det nye friske Liv og de raske Landsoldaters Munterhed.

Faa Dage derefter var der stille baade i Præstegaarden og paa Strandgaarden. Jægermesteren og begge de unge Herrer vare dragne bort med de ridende Jægere. Kammerherren var reist til sit Gods. Hr. Staal var gaaet til Hæren, som fri Tourist og Heltemodsvækker efter Lyst og Leilighed, uden andre Vaaben, end en svær Knippel, der lignede en Kolle, og et stort Kohorn, som havde tjent til at tude Kvæget sammen med i Landsbyen. Det Horn vilde han bruge til Raaber. Hans sidste Ord til Bønderne i Kroen havde været en Tordentale mod alt det pedantisk afrettede Soldatervæsen, som aldeles unyttigt saavel til Forsvar som til Angreb. De, der saae ham gaae bort med de korte muskelknudrede Ben og den lille Hjelmhue paa Snur, vare overbeviste om, at han hverken vilde spare Kræfter eller Liv; men de tvivlede dog paa, at han vilde formaae Nogen til at gaae i Krigen med ham paa egen Haand og paa de gamle Bærsærkers Maade.

Femte Kapitel.

Præsten sad nu stille i sin Havestue og saae ofte ud gjennem Glasdøren paa de flyvende Foraarsskyer, medens han ingen ret Ro havde til sine gamle fredelige Sysler. Det forekom ham som der var faret en Storm hen over Verden og havde bortveiret alle de stille drømmende Trylleblomster fra hans Ungdomstid. Saaledes sad han der en kold Morgen i April og tænkte paa sin Prædiken til Palme-Søndag. Han gjennemlæste Evangeliet om Herrens Seiers-Indtog i Jerusalem faa Dage før hans store Lidelses-Dag, som dog ogsaa skulde være Forbud paa hans Forherligelse. Tankerne droges vel idelig tilbage til Tidens Uro og Spænding, men det var dog ligesom Aandens Lysglimt fra Evangeliebogen bragte Ro og Klarhed ogsaa i de endelige Forholds fredløse Dunkelhed. Han havde ofte seet en Afspeiling i Menneskelivet af det vidunderlig Guddommelige i Evangelierne. Nu følte han sig atter i en af hine Stemninger, hvori han fristedes til at tage Varsler af, hvad der syntes Tilfældigt og overføre paa enkelte Tider, Folk eller Mennesker, hvad der kun havde sin sande symbolske Gyldighed, naar Aandens Blik foer hen over alle Tider og den hele store Menneskeslægts Liv. Det forekom ham som en kort Seiersjubel, lig Disciplenes paa Palme-Søndag, nu ogsaa, til Sandhedens Ære, skulde tone over det jordiske Fædreland, men at denne Jubel kun var Forbud paa en

stor Lidelsesdag, hvis Smerte dog skulde sammensmelte med Tonerne om Opstandelsen og et større, herligere Liv.

Som han sad i disse Tanker, traadte den stumme Frøken ind til ham for at modtage den særskilte Confirmations-Forberedelse, der nu næsten var fuldendt.

Hvad Præsten denne Morgen begyndte med, udsprang saa ganske af den Stemning, hvori Pauline havde truffet ham, at en lignende Stemning ogsaa fremkaldtes hos hende. Det var som hendes Tanker ogsaa fløi ustadige mellem Himmel og Jord og først fandt Beroligelse ved at overføre Billederne af Frelserens Liv paa de forgængelige Rørelser i Tiden og selv paa disse Dages urolige Forventninger. Præsten førte hende dog snart ind paa hvad der denne Dag nærmest skulde være Gjenstand for hans Underviisning: Betydningen af den Daabspagt, hun nu skulde fornye i hele Menighedens Paahør. Han fandt det nu tillige rigtigt at vise hende Vidnesbyrdet om hendes christelige Daab i Kirkebogen og aabenbare hende saa Meget, som han troede kunde være gavnligt, om hendes Fødsel og sande Forhold til Verden.

Om hendes egen tidligste Barndomshistorie havde hun kun dunkle Erindringer. Hendes klare Bevidsthed syntes først at begynde med hendes Bortfjernelse fra et lille fattigt Hus, hvor hun led Sult og Kulde, til Jægermesterens Skovhus ved Ellekrattet, hvor hun fra sit femte Aar blev opdragen med Emilie og Julie af en underlig, nu afdød Dame, der for en stor Deel havde overladt hende til sig selv og ladet hende springe om i Skoven og ved Stranden, som hun lystede. Man havde hidtil aldeles forduIgt hende, hvad de Fleste troede at vide om hendes Fødsel og sande Forhold til den Mand, der kaldtes hendes Onkel, men som altid saae mørk til hende og aldrig havde sagt hende noget ven-

ligt Ord. Den Sandhed, Præsten nu ansaae det for nødvendigt at meddele hende, søgte han dog at give en Skikkelse, der kastede saa lidet Mørke, som muligt, ind i hendes Sind og udover de Forhold, han kun varsomt kunde antyde. Hendes ulykkelige Moders Skjæbne kunde og vilde han ikke ganske fordølge hende; men han sagde hende kun saa Lidet derom, som muligt. Hvad han fornemmelig dvælede ved, var den store Omhu og Kjærlighed, hendes stakkels syge Moder havde viist hende lige til sin Død, i Paulines spæde Barndom. Ingen af hendes Forældre var fri for Brøde, — sagde han tilsidst — Moderen havde lidt meget, men var nu vist salig hos Gud og bad vist kjærlig baade for hende og hendes tungsindige Fader, som hun ogsaa maatte bede for.

Pauline blev dybt bevæget og rystet derved; men det lykkedes ham at bringe Fred og Klarhed i hendes Sind og forsone hende med hendes egen, som med al Verdens Skjæbne, ved at henpege paa den eneste dybe Kilde til al sand og evig Fred.

De sade længe sammen i disse Tanker og gjensidige Meddelelser. Hvad Paulines udtryksfulde Miner dog ikke altid kunde betegne, tilkjendegav hun, som sædvanlig, ved enkelte Ord og Billeder paa en Tavle. Ordene Fader og Moder havde hun saaledes nedskrevet; men Billederne, hvormed hun havde omridset disse Navne, vare høist forskjellige. Ordet Fader havde hun omsnoet med en Ring, der lignede en Snog med et Dødninghoved — Modernavnet med en Krands af vilde Roser og Siv. Hun havde skrevet flere Ord ligesom i Skyer; deriblandt forekom et tre Gange gjentaget „Farvel"! og det var omkrandset af de Sangfuglebilleder, hvormed hun pleiede at betegne sine gladeste Følelser; blandt disse Fuglebilleder var der ogsaa en Svale, hvormed hun undertiden havde betegnet sin Forestil-

ling om Carls Charakteer, ligesom hun havde valgt en Sommerfugl til sin Forestilling om Gustav. Hun bøiede nu sit Hoved over Tavlen og udslettede det Altsammen med en Strøm af Taarer.

Præsten saae betænkelig paa hende; da aabnedes Døren hastig, og Frøken Trap kom straalende ind med en Avis og et Brev i Haanden. „Glæd Dem, Hr. Magister! vær ikke bedrøvet, lille Frøken!“ — raabte hun — „her er gode Tidender! — Vi har vundet Seier, og hele Krigen er forbi! — see! see! — og et Brev fra Gustavmand med et stort rødt Segl — og see! uden om Seglet staaer der: Alle hele!“

Man læste nu de glade Tidender om Slaget ved Bau og Flensborg, om Oprørshærens Adsplittelse og den danske Hærs seierrige Fremgang til Dannevirke. Brevet fra Gustav var skrevet i muntert Lune, men bar Præg af den Foragt for Oprørets Hovedmænd, som han deelte med hele det danske Folk. Han gjorde sig især lystig over „Meenedergeneralen,“ som det hed, eller „Marskalken af Bau,“ „den gjennemsigtige Jokai,“ som han meente havde faaet en Pokal af sin Broder „Reinike“ for det udmærkede Væddeløbsridt paa deres allerbedste Fuldblodshingst. Dermed kunde Oprørshistorien være ude, meente han; men kom den tydske Mikkel med, som han gjorde Mine til, vilde Krigen nu først begynde. Hidtil havde det kun været en Rævejagt i mindre Stil.

Ved det glade Seiersbud og den i Brevet gjentagne Forsikkring, at Alle vare uskadte og ved lystigt Mod, var den stumme Frøken pludselig faret op af sin nedbøiede Stilling; hun havde trykket Hænderne mod sit Bryst med et begeistret Blik og var faret ud af Havedøren. De saae hende svinge sig hen over Engen mod Skov og Strand,

med den hende eiendommelige Gang, der lignede Svalens lette Flugt under Regnskyen.

„See! see!" — sagde Frøken Trap — „hun flyver, sandt for Herren! — som en vild Fugl og lader Tørklædet falde sig af Halsen — og da jeg kom, sad hun og græd her, som en hellig Nonne. — Rigtig i Hovedet er hun dog ikke, Hr. Magister! — De maa sige hvad De vil. Men er det ikke herligt med den store Seier — og at Krigen saaledes med eet rask Slag er forbi?"

„De hørte jo, hvad Gustav meente: nu vil den først rigtig begynde!" — svarede Præsten — „desværre! det mener jeg med."

„Aa! det var jo kun hans Spøg! — Han talte jo kun om den tydske Mikkel — og vi skal da vel ikke føre Krig med en enkelt Ræv, veed jeg."

„Det er jo Tydskernes Spøgenavn til deres eget hele Folk" — svarede Præsten — „men i den Spøg er der ligesaalidt Sandhed som Kløgt. — Det skulde smerte mig dybt, hvis saa storsindet og ædelt et Folk i den Grad kunde forblindes af underfundige Hjernespind" — —

„Jeg troer, saa sandelig, Hr. Pastor! De holder ligesaameget af de tydske Storpralere, som af Deres egne brave Landsmænd!" — sagde Frøken Trap ærgerlig. — „De var vist istand til at sørge over de ædle Voldsmænd, hvis vi kunde slaae dem ihjel tilhobe eller splitte dem ad, som disse Oprørere." —

Præsten maatte nu forsvare sin gamle Kjærlighed til det tydske Folk og de tydske Bøger, som hængte saa nøie sammen med hele Aandsretningen i hans Ungdom. Frøken Trap, der ikke forstod Tydsk, havde ofte tilforn angrebet ham for denne Partiskhed for Tydskeriet, som hun kaldte det. Alt hvad hun troede der var galt eller sværmerisk i Præstens

Meninger om Aander, om vort Forhold til Afdøde og alt Sligt, meente hun var Noget, han havde læst sig til af tydske Bøger. Det Portrait af hans afdøde Kone, som hun havde hørt ham holde hele Samtaler med, naar han troede sig ubemærket, var malet af en tydsk Heremester, paastod hun. Saa Meget troede hun ogsaa at være kommen under Veir med, at de mange skrevne Bøger, hun ikke engang maatte feie Støvet af, maatte være Tydskeri tilhobe, om ikke i Sprog, saa dog i Aand og Tanke. Deri havde hun heller ikke ganske Uret. Det var fornemmelig den tydske Romantik og Mystik, der havde indvirket paa Magisteren i hin fantastiske Periode af hans Liv, hvortil disse, af ham selv tildeels forkastede Ungdomsarbeider henhørte.

Naar Frøken Trap undertiden havde ledt om en Morskabsbog i Magisterens Bogstue, havde hun nogle Gange faaet fat paa oversatte tydske Bøger om Aandeseeri, Magnetisme eller slige Ting, som var hende en Pest. Deri meente hun den gode Magister engang havde fordybet sig altfor meget. Om han ogsaa nogenlunde paa sine gamle Dage var kommen ud over alt det Sværmeri, hang han dog endnu lidt derved, paastod hun. Carl havde under hans Veiledning vist faaet en Rem af Huden, og hvis den stumme Frøken ikke af Naturen var lidt forstyrret i Hovedet, maatte hun vist blive det, hvis han vilde læse mere for hende i de forhexede Skrifter — eller endog bringe hende i Graad over Balles stikkelige Lærebog, som Frøken Trap aldrig havde fundet saa rørende.

Alt Dette og meget Meer maatte Præsten nu høre og forsvare sig imod, og det gjorde han med den største Mildhed og Sagtmodighed. Han indrømmede, hvad han selv fandt der var sandt i hendes Bebreidelser; men det gjaldt

ikke de sidste tyve Aar af hans Liv, og det maatte være Noget, hun havde hørt af Andre.

Uden at tænke paa, om hun forstod ham eller ei, udbredte han sig nu derover og udtalte den Selvbetragtning, han især i den sidste Tid var kommen til. Hvad der var Sandt og Skjønt i de uklare Forestillinger og de poetiske Drømmerier fra hans Ungdom, kunde han ikke bryde Staven over paa et klarere Standpunkt. At han med glad Bevidsthed var istand til at bevare et aandeligt Samliv i Fantasi og levende Tanke med enhver Sjæl, han havde kjendt og elsket, kaldte han en Gave fra den poetiske Aand i hans Ungdomstid, som han ikke vilde undvære for al Verdens Rigdom. At han ofte saae paa et Portrait for at anskueliggjøre sig sin afdøde Kone, naar han, saa at sige, tænkte i hendes Sjæl og lod hendes Tanker svare paa hans — det var meget uskyldigt, meente han. At en god tydsk Maler havde malt hende saa sandt og levende, var der jo heller intet Ondt i — tilføiede han halvt spøgende. At han med al sin Kjærlighed til Aanden i den rige tydske Literatur, dog følte sig inderligst tiltalt af vor egen og dens dybe nordiske Kilder, kunde han lettelig godtgjøre ved største Delen af hvad han i de sidste tyve Aar havde skrevet, og som skulde være den bedste Arv, han efterlod til sin Søn, eller maaske snarere til Carl.

„Men har De ikke bedet mig brænde alle de Skriverier, hvis jeg overlever Dem?" — afbrød Frøken Trap ham.

„Det var i et mismodigt Øieblik, kjære Frøken!" — svarede Præsten. — „Min Bestemmelse derom vil findes i min Pult. Jeg har glemt at sige Dem det."

„Da var det, sandt for Herren! en Guds Lykke, jeg fik det at vide!" — udbrød den gamle Frøken næsten forskrækket: — „havde Vorherre kaldet Hr. Magisteren inat —

Gud naade os! — havde jeg vist brændt alle de velsignede Skriverier i denne Morgen, inden Nogen havde aabnet Deres Pult."

„Siden De har saamegen Lyst til at brænde Alt, hvad jeg har skrevet, uagtet De ikke har seet en Tøddel deraf" — sagde nu Præsten med et godmodigt Smil — „skal jeg dog bringe et lille Brændoffer til min vrede, men fortræffelige Penat og strax udleverer Dem, hvad jeg selv dømmer værdigt til Baal og Brand!" Med disse Ord gik han hen til sin Skrifthylde og fremtog den meest støvede Pakke. — „See her!" — sagde han — „det er hvad jeg alt længe har brudt Staven over, som fuldkomment overlevet baade af Tiden og mig selv — og som man kun har Skade af at stirre tilbage paa. Lad det kun bruges til at varme Bagerovnen med imorgen! saa gjør det dog Gavn endnu og der kommer godt, sundt, dansk Brød udaf dets halvtydske Emner."

„Gudskelov! er det alle Tydskerierne fra Deres Ungdom? — Gud forbarme sig! ligger der ikke tyve Aars Støv paa dem! Det var dog kjønt af Dem, Hr. Magister! at De vilde udlevere mig det farlige Krammeri. Jeg har rigtignok — som De siger — aldrig seet en Tøddel deraf; men inden De flyttede ind her i Præstegaarden, havde jeg hørt, at De var den fortræffeligste Mand af Verden, naar De kun vilde brænde Alt, hvad De havde skrevet i Deres Ungdom, og aldrig tænke meer derpaa. Det var en nøie og god Ven af Dem, som sagde mig det. — Han havde rigtignok heller ikke læst en Tøddel deraf — sagde han — men han havde kjendt Dem i den Tid, da De nok vilde gjøre Mirakler, eller indføre den katholske Religion her i Landet og skrev hele tykke Bøger derom, ligesom de tydske Poeter og en gal tydsk Jakob Skomager, han talte om; — og saa var der nok ogsaa en gal Svensker, som havde for-

ført Dem og lokket Dem til at mane Aander og leve med de Døde — han hed Sveden- eller Svidenberg — sagde han — og Meget af hvad De dengang havde skrevet var sikkerlig ikke Andet end tydske Luftkasteller og svidenbergske Drømmerier — det var han vis paa."

„Kan nok være!" — svarede Præsten med et Smil. — „Min gode Ven havde for en Deel Ret — brænd kun denne Pakke! — det er kun Avnerne af, hvad jeg dengang sankede i Lade. — Kjærnen har jeg bevaret i en uforbrændelig Lade. — Jeg hører til en Tid, som er udløben" — vedblev han halvt for sig selv — „det er sandt. Jeg har nu hørt en ny Tid ringes ind i Danmark med Gravklokkerne over vor sidste Enevoldskonge. Jeg har hørt den nye Tid skydes ind med danske Kanoner og synges ind af vore muntre Bønderknøse; jeg vil følge med Tiden saa godt jeg kan, men først og fremmest med det evige Ord, som nu næsten er det halvnittende Aarhundrede gammelt i Verden. Den verdslige Bog, jeg endnu helst vil læse, hvor dansk jeg er, skal i denne Stridens og Habets Tid ogsaa minde mig om, at den tydske Aand aldrig i Sandhed vil fortjene vort Had eller vor Foragt!" — Derpaa gik han ud i Haven, med et Bind af Schillers Digte i Haanden, og lod Frøken Trap besørge den støvede Papirspakke til Bagerset.

„Han er en underlig Mand!" — sagde Frøkenen og rystede paa Hovedet: — „vil han nu hente sig en Snue ved at gaae og læse Tydsk i Haven i April Maaned? Katholsk er han rigtignok ikke meer — og hvad hans Tydskerier angaaer, saa skal han nu faae varme danske Tvebakker for det Kram imorgen!"

Sjette Kapitel.

Præstens anelsesfulde Formodning var gaaet i Opfyldelse. Glæden over Oprørshærens Adsplittelse ved Bau og Flensborg den niende April blev til Takkebøn paa Folkets Læber Palme-Søndag og faldt da sammen med den Kirkefest, der minder om den evige Sandheds øiebliklige Seier i en Verden, som dog myrder det Helligste. Næste Søndag derefter, første Paaskedag, skete det blodige Mord paa Sandhed, Retfærdighed og Folkeret, som skulde gjøre Opstandelsens store Fest til en Dødsdag for saa Mange og til en Sorgens Dag for Fædrelandet. Det blev en stille, alvorsfuld Paasketid for Danmark efter det store otte Timers Slag ved Slesvig mod Preussens og det halve Tydsklands forenede Hærskarer. Hin første Paaskedag, den tre og tyvende April 1848, staaer med uudslettelig Blodskrift i Europas Historie, til liden Ære for de Magter, der styrtede sig ud over et lille fredeligt Folk, for at understøtte et æreløst Oprør; men Blodskriften staaer ogsaa til Vidnesbyrd om, at Dansken endnu ikke viger et Skridt tilbage for Overmagten, før det er betegnet med Blod. Med mangfoldige Menneskers Liv havde vor Fjende kjøbt den Ros, at han selv for en slet Sag kunde fegte tappert; — med Strømme af Blod havde Danmark selv i Ulykken hævdet sin Ære. Stemningen var langtfra at være nedslaaet; man følte sig opløftet i Sorgen.

Alle Danske kunde med dyb og sand Følelse gjentage, hvad en Digter kort efter fandt et smukt forsonende Udtryk for:

„Aabent Bryst var Landeværn,
Mod var Danskens Skjold;
Tydsken maatte bygge
Af egne Lig sin Vold.

Over Thyras brustne Led
Blod i Strømme randt;
Tydsken maatte kjøbe
Hel dyrt hvert Fjed, han vandt.

Vegen er for Overmagt
Liden Flok tilsidst;
Men af Danmarks Ære
Den haver Intet mist'.
Slutter Kreds og staaer fast, alle danske Mænd!
Gud han raader, naar vi fange Seir igjen!" *).

Et Par korte, indholdsrige Linier fra Carl havde beroliget dem, der i Præstegaarden eller paa Strandgaarden vare bekymrede for de Fraværende. Han yttrede deri det Haab, at de snart maaske, inden noget nyt Slag kunde ventes, vilde faae Leilighed til i nogle Timer at meddele mundtlig hvad Øieblikkets Travlhed ikke levnede Tid til.

Det var den ottende Dag efter Slaget ved Slesvig. Den for Privatlivet saa glad-høitidelige Confirmations-Søndag

*) Slaget ved Slesvig af Poul Rytter (Ploug).

var kommen. Sognekirken i Strandby var helt opfyldt af den talrige Menighed. Det offentlige Livs Bekymringer og alle jordiske Sorger vare for nogle Timer bortviste for Aandens høiere Fordringer til Menneskehjertet. I den fra en ældre Tid saakaldte Herskabsstol i den lille Landsbykirke sad Geheimeraadinden med sine to hæderlig fødte og velorganiserede Broderdøttre og den stumme Frøken, den vanvittige Fiskerpiges Datter, som nu kjendte sit Forhold til Verden og i sit Hjerte havde sagt Farvel til enhver Lykke paa Jorden, der ikke udspringer af den evige Saligheds Kilde. Pauline var klædt som Confirmandinde og havde førstegang aflagt den halv barnlige Bluse. I de glindsende Fletninger bar hun en Moskrands med smaa nysudsprungne Markbellis, og til Livbaandet, der omsnoede den fine Sylfeskikkelse og samlede Folderne i den sorte Silkekjole, var der heftet et Par Maanedsroser fra Tante Christines Fruerbur.

Den stille Ynde i den stumme Piges Aasyn havde nu et Udtryk af Aandsklarhed, Inderlighed og Sjælsopløftelse, som det undertiden fremtræder i det Øieblik en skjøn befriet Sjæl vil gaae over i en høiere Tilværelse og ligesom først vil udpræge Billedet af sit sande inderste Væsen i en Skikkelse, fuld af Renhed, Kjærlighed og himmelsk Fred.

Hun var bleg, men usigelig deilig. Hun havde været dybt bevæget ved Præstens første Tale. Da hun nu traadte ud paa Kirkegulvet, og Alles Øine vare henvendte paa hende, syntes hun Intet at bemærke omkring sig uden den Udsending fra det evige Livs Fyrste, der skulde modtage hendes Troskabsløfte — og selv ham saae hun ikke: hendes Blik dvælede kun paa hans Øine, og det var som hun gjennem dem saae ind i det aabne Paradis. Men hun lyttede opmærksom til ethvert af hans Ord, og da han nærmede sig

og henvendte et Spørgsmaal til hende, pegede hun opad og nikkede bekræftende, lagde derpaa begge Hænder forsviis over sit Bryst og bøiede sit Hoved. Han forstod dette hendes Svar, og da han paa hendes Vegne udtalte det i skjønne levende Ord for Menigheden, straalede hendes Ansigt af Glæde, og hun bekræftede det med et Udtryk, som henrev Enhver, der saae det. Endelig skred Præsten til den sidste og høitideligste Handling. Efterat have modtaget Løftet og den fornyede Bekjendelse af Mange, nærmede han sig ogsaa den stumme Pige. Han fremsagde Daabspagtens Ord for hende, med Opfordring til at bekræfte ved et Tegn, hvad der var hende negtet at vidne med det levende Ord.

Hun havde længe staaet stille med foldede Hænder; men nu var det som der foregik en mægtig Bevægelse i hendes Indre. — Hun saae ud som en virkelig Døende, der med fuld Bevidsthed og salig Glæde giver sin Sjæl i Guds Haand og lader den befriede Aand udfare til sin Skaber. Hun opløftede Haanden og bevægede Hovedet for at give det bekræftende Tegn; men til Alles Forbauselse brød nu det levende Ord ud fra hendes Læber, og med den klareste Stemme, der dog mere lignede Sang end Tale, sagde hun: „Ja, jeg troer!"

Det var anden Gang, Præsten havde erfaret denne Virkning af en stærk og dyb Bevægelse i hendes Indre, og han forbauseles mindre derved, end nogen Anden. Han hørte det med inderlig Glæde og lovpriste den Almægtige, der selv fra de stumme Læber maatte give sin Bekjendelse Lyd og bevidne sin guddommelige Nærværelse i Ordet. For Menigheden var det som et Mirakel. Der gik en Surren gjennem Kirken af uvilkaarlige Forundrings-Udbrud. „Hun taler!" — „den Stumme taler!" — hviskede den Ene til den

Anden. Der tyssedes og blev dødsstille igjen af Opmærksomhed; men flere Ord kom der ikke over hendes Læber.

Den kirkelige Handling fuldførtes med et Indtryk paa enhver Tilstedeværende, som var uforglemmeligt. Da Confirmandinden traadte ind igjen i Herskabsstolen, var den naturlige Farve kommen tilbage paa hendes Kinder; men hun var endnu stærkt bevæget. Hun modtog sine Pleiesøstres og den kjære Tante Christines Omfavnelser med Inderlighed, medens hun syntes opløst i den Taarestrøm, hvormed hendes overvældende Følelse gav sig Luft.

Kirken var saa opfyldt af Mennesker, at kun Faa havde bemærket, hvad der dog vakte nogen Opsigt ved Kirkedøren. Medens de Flestes Opmærksomhed havde været henvendt paa den høitidelige Handling, netop kort før den stumme Confirmandinde lydelig havde bekræftet sin Daabspagt — var der traadt tre Jægere ind af Kirkedøren og havde taget Plads paa det saakaldte Pulpitur. De bare Herregaardsskytternes grønne Frakker og havde de rundpullede graae Hatte med de brede Skygger og de smaa Fjærbuske i Hænderne. Det var to unge og en høi, graahaaret Mand. En af de Unge havde paa den ene Skulder nogle stjerneformede Knapper, der betegnede den militaire Læge. Det var Gustav; de to Andre vare Carl og Jægermesteren. Nu vare de vel sete og kjendte af Mange; men de droge sig tilbage paa Pulpituret, for ikke at forstyrre Menigheden.

Paa Jægermesteren og Carl havde den indtrufne Begivenhed gjort det stærkeste Indtryk. Jægermesteren var bleven bleg og havde helbet sit Hoved ned over begge sine Hænder paa Pulpitur-Rækværket. Carls Øine havde tindret med en ubeskrivelig Glæde; men han havde hastig vendt sig bort fra Gustav, der sad tilsyneladende rolig med et opmærksomt forskende Blik. Ogsaa han havde været bevæget; men

han havde seet en Taare blinke i Carls Øine og skammet sig over, at det Samme nok var Tilfældet med ham selv. Han betvang den ham saa forhadte Blødhed. Han saae nu ogsaa mere ud som Jagttager af et mærkeligt naturvidenskabeligt Phænomen, end som En, der var greben af nogen dybere Følelse derved. Hverken Præsten eller Geheimeraadinden og de tre unge Piger havde bemærket Jægernes Nærværelse i Kirken. Selv Frøken Trap, der dog nøiagtig havde seet hvorledes enhver Confirmandinde var paaklædt, havde ikke vendt sine ærbare Øine til Mændene paa Pulpituret. Først da de Alle vare forsamlede i Herregaardens store Sal for at gaae til Bords, overraskedes de ved de uventede Gjester.

Medens Carl og Gustav omfavnede Faderen og tildels ogsaa Frøken Trap og bleve modtagne med stor Artighed af Husets Damer, nærmede Jægermesteren sig taus og med synlig Selvovervindelse til sin Adoptivdatter, der siden hint begeistrede Øieblik i Kirken fremdeles var stum. Da hun saae og kjendte den Mand, hvis sande Forhold til hende og hendes ulykkelige Moder ikke længer var hende skjult, foer hun uvilkaarligt et Skridt tilbage. Han vendte sit gjennemfurede Ansigt imod hende, med et mørkt uhyggeligt Blik. Hun syntes at see Glimtet deri af en Ild, der baade lignede Hadets og et Slags kvalt Faderkjærligheds Blus. Hun skjælvede, men bøiede sit Hoved dybt og berørte hans kolde Haand med sine Læber.

„Til Lykke!" — sagde han med klangløs Stemme og syntes at ville føiet et Ord dertil, men kunde ikke bringe det over sine Læber. Han vendte sig hastig fra hende, kastede et kostbart Smykke, han vilde rakt hende, paa et Bord og henvendte sig med nogle ligegyldige Ord om Veir

og Vink til sine to andre Døttre og til Søsteren, der ilede til for at hilse ham.

Carl og Gustav nærmede sig nu ogsaa den stumme Confirmandinde, der et Øieblik havde holdt Haanden for sin Pande, som det svimlede for hende, men nu atter stod, mild og stille, som et hengivet Offer for en gaadefuld Nødvendighed. Hun rakte dem begge Haand og saae inderlig deeltagende paa dem. Hendes Blik dvælede længst paa Carls skjønne, begeistrede Ansigt, medens hun lyttede nøie til hvert Ord, han med bevæget Stemme sagde til hende om denne Dags store Betydning for hende. Hvad Gustav sagde, syntes hun kun halvt at lægge Mærke til. Han lod til omhyggelig at undgaae den rørende Tone, og hans Opmærksomhed syntes snarere at gjælde Muskelspillet om hendes Mund, end hendes egenlige Væsen.

Jægermesteren tog imidlertid sin Søster under Armen og førte hende til Bordet i Spisesalen. Gustav skyndte sig at tilbyde Julie sin Arm, da hans Fader var gaaet foran med Confirmandinden, og Carl noget forvirret havde faaet Emilie under Armen. Frøken Trap stod alene tilbage, lidt forlegen og fattig, beredt til at gaae bag efter dem Alle uden Bordcavalleer; men Gustav fik hende hastig under den venstre Arm, og hun satte sig nu sjæleglad ved sin Yndlings Side.

Stemningen ved Bordet var i Førstningen som ved en Begravelse. Gustav var den Første, som afbrød denne Høitideligheed og bragte en livlig Samtale i Gang. Man fik nu at vide, at de tre Krigsmænd kun kunde blive et Par Timer. De skulde være ved deres Corps til bestemt Tid og kunde snart vente at komme i Kast med Fjenden igjen. Der var Meget at fortælle om Slaget ved Slesvig, som de alle Tre med stor Iver havde bivaanet — Gustav

dog mest som Saarlæge ved Ambulancen. Den pludselige Afbrydelse i Soldaternes Gudstjeneste hin Paaskemorgen skildrede han med lystigt Lune og meddeelte de muntre Indfald, han midt under Kugleregnen havde hørt om de tydske Paaskeæg, vi nu skulde overraskes med, til Tak for de varme danske Fastelavnsboller ved Bau. At der kunde udvikle sig saa langvarigt et staaende Slag efter et Anfald, der saa meget lignede en Overrumpling, var Noget af det Fornøieligste, han havde seet. Der var gaaet endeel tydsk Krudt tilspilde, meente han — selv havde han ikke faaet Leilighed til at spilde mange Skud Krudt paa de broderlige Paaskegjester, medens han snart fik fuldt op at gjøre med de Saarede. At man fik saa god Tid til at bringe dem i Sikkerhed, og at vi nu havde en ildprøvet Hær, der med dobbel Selvtillid kunde fortsætte Krigen, derfor priste han den jævne udholdende Seighed i vor Folkenatur og den rolige Munterhed, hvormed vore Folk kan taale Varme. Det var en Egenskab, vore lidt glubske nordsjællandske Kulsviere nu især vilde komme i Ry for, meente han. At Carl og Jægermesteren ogsaa forstode den Kulsvierkonst saa godt, og at de kunde komme ligesaa hele udaf Ilden, som et Par Jernstænger af en Smedie, var ham en meget interessant Opdagelse.

Efter hvad man havde hørt om Fjendens Stilling og Planer og vor egen Stillings Uholdbarhed, ansaae de Alle dette Slag, trods dets uheldige Udfald, for en langt større Lykke, end Ulykke. „Enhver Dansk, der var med," — sagde Carl — „kan betragte hin Paaskedag som en Indvielsesfest til vort Krigerlivs Opstandelse og som den største og herligste Dag, han har oplevet."

Talen om de vigtige fædrelandske Anliggender borttog næsten udelukkende det Par Timer, de hastende Jægere kunde

dvæle. Gustav forsømte dog ikke Leiligheden til at sige Julie nogle smukke Ting. En kort, livlig Samtale, med endeel Skjemt og Drilleri, forefaldt imellem dem; men Frøken Trap blandede sig hvert Øieblik deri. Hun vilde dog ikke for Ingenting være sin kjære „Gustavmands“ Bordbame ved Hjertesiden.

Uden at nogen fortrolig Meddelelse havde fundet Sted om hvad der alvorligt, men vel uklart, bevægede sig i deres Sind, stege alle tre Jægere tilhest ved Solens Nedgang og ilede mod Færgestedet. I Carls Knaphul sad der en Maanedsrose, som han ofte saae paa og beskyttede med stor Omhu. Den Blomst havde den stumme Frøken baaret paa Kirkegulvet. Da han tog Afsked med hende, var hans Blik faldet paa den fine, yndige Blomst, og hun havde rakt ham den.

Jægermesteren red taus og hastig forud. Carl og Gustav gave sig af og til lidt Pusterum og vexlede nogle Ord. „Du bringer dog en smuk Blomst med fra den Gallop-Reise!“ — sagde Gustav — „jeg drev det kun til et Kys af Frøken Trap — og det holdt haardt nok. Forresten fortryder jeg ikke den lille Afstikkerfart. Miraklet i Kirken var dig og Menigheden til megen Opbyggelse; for mig var det et videnskabeligt Lykketræf at være Vidne dertil. Skaf den unge Pige kun et Par saadanne Confirmationsdage til — eller et Par dygtige indre Rystelser! og du skal see, hun faaer nok Munden paa Gang. Hos hende gjælder det paa en egen Maade, at kun hvad Hjertet er rigtig fuldt af løber Munden over af.“

„Er det muligt! troer du virkelig“ — udbrød Carl og greb ham heftig om Skulderen —

„Nu, nu, min gode Ven! derfor behøver du ikke at rive mig af Sadlen!“ — sagde Gustav og loe. — „Havde

Frøken Julie kun givet mig en af de smukke Fioler, hun legede med, medens hun roste Hr. Staal, var jeg maaske ogsaa bleven lidt overstadig i mine Venskabsytringer. Dog det var vist min Lykke! Jeg føler mig meget friere i Sindet, end da jeg red derhen."

„Efter Bordet talte du jo mest med Frøken Emilie" — sagde Carl adspredt.

„Ja vel! for at hevne mig lidt paa min høire Bordsdame og heller ikke støde Prindsessen for Hovedet. Hun spiller nu patriotisk-sentimental, men sværmer dog endnu ligesaameget for Kammerherrenøglen, som for Fædrelandet. Det Par tusind Daler, Kronskjold har givet til de Saarede, var hun meget rørt over. Ved at tale om de Saarede, fik hun ordenlig et Par smukke Taarer i Øinene, og det gjorde hun meget naturligt, medens hun knækkede en Krakmandel. Hun fandt det meget ædlere at curere Folk, end at slaae dem ihjel, og lod til at ville protegere mig, ved at kalde mig Professor. Hun har dog aldrig været farlig for mig" — vedblev han — „men den skjelmske, livlige Julie havde mig næsten i Garnet. Du veed jo nok, det var kommet saa vidt, at jeg formelig drømte om hende. Nu begynder det dog godt at gaae over. Tænk dig min Ærgrelse! Hun vilde ikke tale om Andet, end denne Hr. Staal. Han, troede jeg dog, var falden saa grundigt af Hesten paa Mødingehalmen, som Ridder af den bedrøvelige Skikkelse, at han ikke længer skulde stikke mig ud. Jeg fortalte hende hvad jeg havde hørt om hans ildsprudende Landstormstaler, mens vi Andre kun sprudede Ild med vore Bøsser; jeg levnede ham — sandt at sige — ikke Ære for en halv Skilling."

„Saa har du bestemt gjort ham Uret!" — sagde Carl — „han mener det fortræffeligt; lad ham blot faae Øinene op

for hvad der virkelig hører til Tiden og Folket! og du skal see, han er ikke saa gal!"

„Jeg vil hjertensgjerne troe, det ogsaa er Affectation baade med hans Hedenskab og hans Communisme!" — sagde Gustav — „der kan stikke en brav Mand under enhver Narrekappe. — Men hvor blev vor Tragediehelt af?"

De rede nu stærkere til, for at naae Jægermesteren. At forklare sig hvad der foregik i denne Mands mørke Indre, var blevet en psychologisk Opgave for Gustav, der med alle sine Spotterier over ham, dog med vedvarende Deeltagelse sluttede sig til ham. De unge Mennesker havde seet den koldblodige Ro, hvormed Jægermesteren tog Sigte paa sin Fjende og aldrig forfeilede hans Bryst, medens han gjerne stillede sig paa de mest udsatte Punkter og syntes at foragte hver Fordeel, den spredte Jægerfegtning tilbyder mellem Gjærder, Diger og Grofter. „Det smigrer ham sagtens at beundres for sin Forvovenhed" — meente Gustav — „men han er meget for stolt til selv at troe, han kan smigres. At vise Fjenden Trods — og Døden som Livet Foragt, er ham dog en Smule Fornøielse, ligesom en tilfredsstillet Hevnlyst."

„Der er ingen Tvivl om, han søger Døden," — sagde Carl. — „Og helst paa en Maade, der kan forbause!" — tilføiede Gustav. — „Til Gjengjæld synes Døden jo at spotte og undvige ham. Kuglerne har jo mange Gange slikket hans Klæder, men ikke en eneste saaret ham. Naar han lægger Mærke dertil, leer han bittert og anfører gjerne et ret slaaende Sted af Byron."

I Slaget ved Slesvig havde Carl og Gustav udrevet Jægermesteren af et Hængedynd, der paa tre Sider var omringet af Fjender. Han havde takket derfor med en Ed, men siden efter dog trykket dem begge ret trofast i Haanden.

Fra den Time havde Gustav især havt temmelig Indflydelse paa ham. Gustav havde selv faaet en pludselig Lyst til at see den smukke Frøken Julie blot en Timestid. Denne korte Hjemreise paa to Nætter og een Dag havde han formaaet Jægermesteren til, ved at beklage Umuligheden deri og vække hans Trods mod Anstrengelsen tilligemed en Gnist af Medynk med den stumme Skabning, som ingen Forældre paa den Dag skulde ønske Lykke og Velsignelse.

Gustav var sig lidt Hykleri bevidst i denne Opfordring og bebreidede sig den, som sentimental. Han fortrød nu næsten „at have vakt en god Tanke, hvor den ved sin Halvhed dog havde forhutlet en pjaltet Sjæl endnu mere." Han havde bemærket, hvorledes Ordet „Velsignelse" dog ikke var kommet over Jægermesterens Læber. Det var snarere som Hadets unaturlige Dæmon i ham var bleven stærkere. Ved det halve Mirakel i Kirken havde Gustav bemærket det Blik, hvormed denne besynderlige Fader havde betragtet den talende Stumme. Det var som et tredobbelt Lyn havde ramt ham i de tre korte Lyd fra hendes Læber — han var et Øieblik sjunken sammen, næsten som en Bevende; men da han opløftede sit Hoved og gik ud af Kirken, var der en Trods i hans Miner og en Ild i hans vilde Øine, der vakte en uhyggelig Anelse hos den skarpe Jagttager.

Carl og Gustav havde under Samtalen herom næsten indhentet Jægermesteren; men han sporede sin raske Jagthest og var snart langt forud igjen.

„See! nu farer han tilbage til Krigstumlen med større Iver, end noget saaret Dyr søger at undløbe sine Forfølgere!" — sagde Gustav og standsede sin Hest.

„Han gjør os næsten til Skamme med sine graae Haar!" — bemærkede Carl. — „Saadan en Udholdenhed i hans Alder er dog mærkelig. Jeg havde aldrig troet, man

saaledes kunde fare Døden imøde, naar man holdt den for Tilintetgjorelse."

„Just derfor!" — svarede Gustav: — „et Liv med saa jammerlig en Udsigt maa man jo helst være kvit. Jeg haaber dog, der stikker en Deel Affectation deri!" — tilføiede han. — „Han spiller, som sagt, en Skjæbne-Tragedie med sig selv, dog med halv Alvor. Det smigrer ham at være rigtig sønderreven. — Han er paa en Maade kun en temmelig triviel Byronianer. Stikker der et Stykke af en Djævel i ham, som jeg dog næsten nu troer — vil jeg kun ønske, den maa være original. Forresten har jeg en Deel tilovers for ham med al hans Jammerlighed."

„Du bliver dog altid den Samme!" — sagde Carl — „seer du nu ogsaa Affectation i hans Samvittighedsnag? — for Andet er det dog ikke — deri seer jeg netop Haabet om, at den høiere og bedre Natur i ham skal bryde igjennem."

„Maaske — hvis den er sand; men det er Ulykken med os Alle! — hvor er der rigtig Sandhed? Jeg gjør ingen Undtagelse med mig selv. Min Forelskelse i denne nydelige Coquette var ogsaa kun frivilligt Selvbedrag. Jeg havde Lyst til at opleve et lille romantisk Eventyr. Jeg vidste meget godt, det var grundet paa gjensidig Løgn og Forstillelse."

„Du er streng mod dig selv" — afbrød Carl ham — „men det er vel for Principets Skyld — til Ære for dit smukke System. Mig finder du sagtens ogsaa gruelig affecteret, og selv den stakkels stumme Frøken. Det var vel ogsaa kun Affectation, at hun lod Aandens og Troens Magt i hendes Indre løsne Bekræftelsens „Ja" fra hendes Tunge? — det var vel kun for at gjøre Opsigt — for at coquettere med Menigheden — eller med sig selv — eller endogsaa — trods Frivoliteten i den Tanke — med Vorherre?"

„Nu bliver du jo ondskabsfuld af lutter Kjærlighed eller Venskab, kjære Ven!" — sagde Gustav og loe. — „Med dig og den stumme Frøken vil jeg indtilvidere gjøre en Undtagelse. Jeg haaber imidlertid, til mit Systems og min Skarpsindigheds Ære, at I ikke bestandig vil gjøre mig Knuder. Engle er I, min Sjæl, dog ikke, og om ikke Engle selv kan være lidt affecterte, vil jeg ikke bande paa. I alt Fald!" — tilføiede han — „hun græd mig for meget i Kirken. Du var nok heller ikke langt fra det — der var Sandhed nok deri, og det var jo meget vakkert — men I er mig dog begge To lidt sentimentale. — Det er Fader med — og det kunde jeg maaske ogsaa blive, hvis jeg ikke skammede mig derover som en Hund." Han gav nu sin Hest Tøilen, og de indhentede endelig Jægermesteren.

Den stumme Frøken.

Tredie Bog.

Første Kapitel.

Det første Brev, der, efter hin mærkelige Confirmations-Søndag, kom til Præstegaarden i Strandby, var fra Carl. Han laae let saaret paa Feltlazarettet i Augustenborg, efter en lille hæderlig Forpostfegtning i det Sundevedske; men et værre Budskab medfulgte. Jægermesteren havde ikke villet trække sig tilbage, da Fegtningens Hensigt var opnaaet og der blæstes til langsomt Tilbagetog; han havde styrtet sig saa blindt ind blandt Fjenderne, at han, efter en rasende Modstand og svært saaret, var falden i Fjendehaand og bortslæbt som Fange. Carl og Gustav havde dennegang forgjeves søgt at drage ham ud af Ilden, da Hornet kaldte — de bleve begge saarede, og Gustav maatte følge Jægermesteren i Fangenskabet. En lille Seddel til Carl fra den unge, muntre Fange, skreven nogle Dage senere fra et Lazaret i Slesvig, var til Beroligelse vedlagt. Gustav skrev, at han saagodtsom Ingenting feilede; han havde kun mistet lidt af det onde Blod. — Han havde det saa ypperligt som muligt blandt gale Mennesker. Jægermesterens Liv var nu vel uden Fare, men det saae sortere ud i hans Sind, end i en lukket

Snustobaksdaase. Blandt deres frivillige Sygepleiersker nævnede han en ung Frøken Irvisch, som han kaldte en „fortryllende, djævlebesat Engel."

Præsten drog et stille Suk og lagde Brevet med den lille Seddel paa Bordet. Pauline og Frøken Trap stode i hans Stue og havde med spændt Opmærksomhed stirret paa Udtrykket i hans Ansigt medens han læste. Taarerne stode Pauline i Oinene. Hun syntes at kunne see paa Præstens Ansigt hvad han tænkte. Hun havde kjendt Carls Haand paa Brevets Udskrift og vidste altsaa, han var ilive.

„Men saa tal dog! Deres Velærværdighed! og lad os høre Ulykken ligesaagodt først som sidst!" — udbrød Frøken Trap utaalmodig — „den kjære Gustav er dog hverken død eller lemlæstet?"

„Nei, Gud skee Tak!" — svarede Præsten — „hans Ulykke er ikke større, end at han selv kan spøge med den paa hans gamle letsindige Maade. Med Carl er det heller ikke farligt; men læs selv!" — han rakte hende Brevet og den vedlagte Seddel. Hun læste begge Dele høit for Pauline og var utrøstelig over Gustavs Fangenskab. Pauline tog selv Carls Brev og syntes at lede om Noget deri. — Der var intet Spørgsmaal til Hjemmet — ingen Hilsen til noget Menneske. Hun lagde det fra sig med et dybt Suk.

„Saar og Fangenskab ere vistnok Ulykker," — sagde Præsten med stille Alvor — „Krig er et stort Onde — Meened og Oprør er Forbandelse. Vee dem, det kommer fra! — meget Blod er flydt, og mere vil flyde — dog de Ulykker, Vorherre sender os, trænge vi til. Den, der ikke bliver bedre af en Ulykke, gaaer en strengere Prøvelse imøde."

„Ih, du min Gud, Hr. Magister! De vil dog vel ikke have Landet i endnu større Ulykke?" — udbrød Frøken

Trap. — „Det er altid Deres Trøst, naar det gaaer os ilde, at det vil gaae os meget værre, hvis vi ikke bedre os, blive alvorlige og holde os til Vorherre — og hvad veed jeg Alt, hvad De forlanger! — Og det siger De nu endogsaa, naar De har faaet Budskab om, at Deres eget Kjød og Blod ligger saaret og pines ynkelig i Fjendevold — og det endog blandt gale Mennesker — det er jo forskrækkeligt! — Man har lagt ham ind blandt de Afsindige der i Slesvig — og det sørger De ikke over? — De er en haard Fader, Hr. Magister! De skjønner ikke paa hvad Vorherre har givet Dem for et dyrebart liggen — — — for en dyrebar Skat, mener jeg, i den kjære, velsignede Gustav."

„De havde nær i Deres Iver og Kjærlighed kaldet ham et liggende Fæ!" — sagde Præsten og smilede — „det havde rigtignok været Uret i Ordets profane Betydning. Men hvorledes har De læst hans Seddel? gode Frøken! han pines jo slet ikke; han feiler jo saagodtsom Ingenting, skriver han, og de gale Mennesker, han taler om, er jo kun Oprørerne."

„Ja saa! det er en anden Sag; men dem kan det være galt nok at leve midt iblandt. Jeg for min Deel vilde meget heller være i en virkelig Daarekiste, naar Vorherre kun havde bevaret min egen Forstand, end mellem de vilde, rasende Udyr."

„Nu, nu, gode Frøken Trap! hvor vilde og rasende de kan være, Menneskeædere er de dog ikke blevne endnu, saavidt jeg veed. Selv blandt de værste Røvere holdes der dog over et Slags Tro og Love. Fanger maae de dog behandle menneskeligt, om det ogsaa kun skeer af Klogskab og Frygt for blodig Gjengjæld. Faae vi Oprørerne tugtede eller Fred med deres Hjælpere, skal alle Fanger jo udløses. Hvad jeg meente med de Revselser, vi Alle kan trænge til,"

— vedblev han — „saa gjælder det ikke enkelte Mennesker alene, men hele Folkefærd og næsten alle Folk i Verden i denne Opløsningernes Tid. Hvad see og høre vi nu Andet, end Vold og Uret — Selvraadighed og vildt Overmod? Alle vil herske og raade — men Ingen vil adlyde. Alle vil rive til sig — Ingen vil give og opoffre." —

„Kjæreste Hr. Pastor! hvor kan De sige det?" — udbrød Frøken Trap og slog Hænderne sammen: — „strømmer her ikke Gaver ind fra hele Landet, baade til Krigen og Freden, havde jeg nær sagt — baade til de Saarede og Døde — til deres Efterladte, mener jeg — og det baade fra Store og Smaa, baade fra Rige og Fattige? Har De ikke selv indsendt Halvdelen af deres Sølvtøi — mine sex stakkels Theskeer og mit Sølvfingerbøl, som jeg fik af Tante Lene til min Confirmation, vil jeg slet ikke tale om — men gives der et Folk i Verden som er saa opoffrende og udholdende og ædelmodigt og saa ægte danskſindet" —

„Som de Danske?" — fuldendte Præsten hendes Tale med et godmodigt Smil — „nei, saa danskſindet er rigtignok intet andet Folk, det maa jeg indrømme; hvad ellers de Fortræffeligheder angaaer, som man udelukkende og i allerhøieste Grad vil tillægge noget enkelt Folk eller Menneske, maa jeg altid protestere. Jeg takker Gud for den Kraft og Dygtighed, den Enighed i Nødens Tid, den Kjærlighed og det Heltemod, disse faa Maaneder paany har lært os at kjende hos vore brave Landsmænd; — blandt alle gamle danske Dyder savner jeg endnu dog een."

„Hvilken da? — hvilken? — Det gad jeg nok vidst!" — afbrød den gamle, ivrige Frøken ham med et stolt, næsten hovmodigt Blik i de af Fædrelandskjærlighed tindrende Øine. —

„Den allervigtigste, kjære, gode Frøken! Ydmyghed for

Gud baade i Lykke og Ulykke, og pas paa! kommer den Dyb ikke med det Allerførste tilbage, ikke alene hos dem, der har givet Gods og Guld — Theskeer eller Spiseskeer, Fingerbøller eller Sølvserviser — men ogsaa til dem, der med herlig Begeistring vil give Liv og Blod for Fædrelandet — saa vil og maae Prøvelserne endnu blive langt haardere." —

„Med ham er der intet Udkomme!" — mumlede Frøken Trap og løb ud i Kjøkkenet, hvor hun hørte Lyden af en Potte, der kogte over.

Præsten satte sig nu til den ved Brevet afbrudte Læsning med Pauline, der dog denne Dag var adspredt og bekymret, som det lod til, ogsaa over hvad hun havde hørt om Jægermesterens mørke Sindsstemning; hun pegede oftere paa det Sted i Gustavs lille Brev, hvor han var omtalt.

Den hemmelige Gru, hun næsten altid havde havt for den mørke Pleiefader, var vel ikke aftagen, men syntes nu blandet med en stærk Følelse af, at han var hendes virkelige Fader. Denne Følelse havde Præsten villet fremkalde ved hvad han inden Confirmationsdagen havde betroet hende om hendes sande Forhold til ham. Kun Dette og at hendes Moder var en fattig Fiskers Datter, som var død i Paulines spæde Barndom, var næsten Alt hvad hun vidste om sine Familieforhold. Hun syntes selv at antage, at Moderen havde været hemmelig gift med hendes Fader. Denne Formodning havde Præsten ikke modsagt; men han havde, saavidt muligt, undgaaet at yttre sig derom. Det Mørke, der var udbredt over Jægermesterens Sind, og hans paafaldende Uvillie mod det Barn, han ikke vilde kalde sit eget, men dog havde givet fuld Barneret, havde bragt hende paa den Tanke, at der maatte være en stor Uret, han var sig bevidst mod hendes Moder; hun syntes at ane, at det var Noget, han aldrig kunde tilgive sig selv, men som det pinte ham at

mindes om ved at see hende. Denne Haardhed i hans Sind, der dog maaske udsprang af en god Følelse, havde hun besluttet at overvinde ved Sagtmodighed, og naar hun ikke saae ham, tænkte hun ofte paa ham med dyb Vemod. Dette var især Tilfældet nu, da hun vidste, han laae farlig saaret i sit Fangenskab og led af det nagende Tungsind. Hun skrev ogsaa dennegang Navnet Fader paa Tavlen, men græd og tilføiede intet Tegn paa Gru eller Frygt. Hvad der foregik i hendes bevægede Indre, kunde Præsten snart udtyde af hendes hele Adfærd og af de Tegn og Billeder, hun havde skrevet paa Tavlen. Siden Confirmationsdagen havde Pauline ikke udtalt noget Ord uden det gamle naive „Saa!" der dog nu ogsaa kom sjeldnere. Haabet om, at hendes Taleorganer vare i en virkelig Udviklingstilstand, syntes skuffet. De tvende Gange, der vare komne betydende Ord fra hendes Læber, havde kun været ved heftige og dybt gribende Sindsbevægelser. De Ord, hun eengang havde udtalt, kunde hun vel sige igjen, naar hun vilde; men det var kun skeet en enkelt Gang paa Præstens Opfordring — og naar det ikke kom af sig selv, ligesom ved en uimodstaaelig Naturtvang, havde disse Ord i hendes Mund hverken Liv eller Klang. Hun læste og skrev imidlertid med stedse større Lethed og fortsatte sine Arabesktegninger, som hun stedse gav større Skjønhed og Betydning. Det var især Fugle, hun tegnede, mellem Blomster og Blade i bølgeformige Kredse og i de mangfoldigste forskjellige Stillinger til hverandre. I den sidste Tid vare disse Stillinger som oftest fjendtlige; man saae, det var Krigen, der opfyldte hendes Sind og Fantasi. De smaa Sangfugle forfulgtes nu gjerne af Rovfugle, men forsvarede sig med Vinger og Næb. I deres Midte eller i Spidsen for de smaa tappre Fugle var der som oftest en Svale, ledsaget af en større sort Fugl, der meget lignede en Ravn.

En lille Genius eller Barneengel med Sommerfuglvinger kom gjerne tilsyne imellem dem med en lille Fane i Haanden, som var en Blomsterstilk med et eneste Blad, hvorpaa der var indridset: „med Gud!"

Paulines Sind kunde ofte være dybt og inderligt bevæget; men naar man saae hende i Mark og Skov eller ved Havet, var det som den barnlige Fuglenatur i hende fik Overhaand, og Frøken Trap slog ofte Hænderne forbauset sammen og kaldte hende en vild Fugl, der, med al sin Fromhed og Elskværdighed, dog aldrig blev tam. Hun kom nu næsten daglig i Præstegaarden. Frøken Trap holdt bestandig mere af hende og kunde nu ret godt forstaae hendes Minesprog. At hun aldrig blev modsagt af sin unge, stumme Veninde, var maaske ogsaa en af Grundene til at hun fandt hende saa from og elskværdig. Pauline hørte ogsaa altid med den største Taalmodighed paa den snaksomme Frøkens længste Fortællinger og opmuntrede hende baade til at fortælle og til at synge. Slige Opfordringer vare maaske dog undertiden en lille uskyldig List af Pauline. Den gamle Frøken havde sjunget smukt i sin Ungdom; hendes Syngestemme var endnu ikke ganske tabt, og der var et vist Udtryk deri, som gik til Hjertet. Hun havde engang havt en Kjærlighedshistorie, som dog aldrig var kommen til Udvikling. For al ulykkelig Kjærlighed havde hun den største Deeltagelse; hun kjendte mange smukke Sange derom fra Peder Syvs Visesamling, og der var ingen Ting, hun heller talte om. Uagtet den Taushed, Frøken Trap havde lovet baade Præsten og sig selv, angaaende Alt, hvad hun vidste om Paulines Moder og tidligste Barndom, kom hun dog ofte til at yttre langt Mere derom, end hun selv mærkede. Pauline kom saaledes efterhaanden til Kundskab om, hvad Præsten havde fordulgt hende om Moderens Vanvid og

ulykkelige Endeligt, som et vildt, forladt Dyr i Skoven. Thi at den saakaldte Ellefrue, Frøken Trap fortalte om, var den vanvittige Fiskerpige og hendes Moder, kunde hun ikke tvivle paa. Stæntevisen fik hun ogsaa at høre; snart kunde hun huske hvert Ord og skrev den op. Carls Sygdomshistorie fik hun ligeledes mere Sammenhæng i. De manglende Hovedled i hvad hun hørte, kunde hun selv udfylde af sine Erindringer og af hvad Præsten havde sagt hende. Da Pauline paa denne Maade havde faaet temmelig Klarhed i sit eget forvirrede Levnetsløb, betroede hun en Dag ved Skrift og Tegn Alt, hvad hun vidste, til Præsten og bad ham paa det Inderligste, at aabenbare hende Alt, hvad han vidste om hendes ulykkelige Moder og om den Fader, der dog altid havde afskyet hende. Præsten var betænkelig ved at opfylde dette hendes ivrige Ønske, men fandt det dog tilsidst rettest at lade den Sandhed træde helt frem, som hun allerede anede.

Fra den Dag af søgte Pauline ofte Eensomhed, og da nu Sommeren var kommen med Pintsefesten, sad hun ofte med sin Sykurv og en Bog hele Dage i Strandskoven eller ved Fiskerhytten, hvor hendes Moder havde boet, og hvor nu den fattige Væverfamilie boede. De tre Stænter i Strandskoven og en gammel mosbegroet Træstub ved en lille klar Bæk, hvor hendes Moder saa ofte havde siddet, var nu ogsaa hendes Yndlingspladser. Naar hun her var ene, anstrengte hun sig nu ofte for at frembringe nogle Sangtoner. Det lykkedes hende efterhaanden. Det var hendes ulykkelige Moders Stæntevise, hun vilde synge. Ingen forstyrrede hende i disse Øvelser eller i hendes eensomme Vandringer. Kun Faa lagde Mærke til den stumme Frøken paa Strandgaarden — Fædrelandets farefulde Stilling holdt Alle i Spænding.

Det var en pinlig Vaar og Sommer 1848, især for dem, der sad hjemme og ikke personlig kunde tage Deel i hvad der fra Morgen til Aften opfyldte Alles Sind. Baade Gamle og Unge i Hjemmet havde kun een Længsel, det var efter Posten og Aviserne. Man hørte tusinde Rygter og lyttede spændt til dem alle, uagtet man ingen af dem troede. Det ene falske Rygte opslugte det andet, og naar Posten bragte Aviserne, vare de fulde af Oprørernes og deres Hjælperes Storpralerier, Bagvaskelser og Usandheder. Det var som Løgnens og Urettens Rige havde udbredt sig fra Eideren og Elben til det halve Europa; det var som der udstrømmede et Ædderhav af Løgnord, under vilde Hærskarers Skrig, mod det eneſtaaende, blødende Danmark. Jylands Oversvømmelse af de overmodige Fjendeskarer var en haard Prøvelse. Krigen maatte føres uden tilstrækkelig Vaabenmagt, under idelige Blodtab i de smaa hæderlige Fegtninger i Sundeved, medens Jylland aldeles blottedes og man idelig skuffede sig med falske Forhaabninger om fremmed Hjælp. Dog rørte Livet sig mægtigt allevegne. Tilliden til den retfærdige Sag gjorde Modet og Udholdenheden jernfast. Der hørtes ingen Klager og Jamren fra de trofaste Jyder, som saae sig værgeløst plyndrede, men ventede rolig paa Befrielsens Time.

Der kom ofte Breve til Præsten fra Carl; i dem alle herskede der et friskt Sind og en freidig Stemning. Endelig hørte man, at et hemmeligt Vink, formodentlig gjennem en Stormagts Pennestrøg, pludselig jog de fremmede Hære ud af Jylland. Næsten samtidig kom Beretningerne om Seiersdagene den otte og tyvende Mai og femte Juni. Disse glade Budskaber om en heldig Vending i vor Stilling og om de danske Vaabens Hæder vakte et nyt friskt Haab. I Præstegaarden var Carls Brev den bedste Avis. Han havde været med i

begge disse blodige Træfninger; han kunde som Øienvidne beskrive med 'gløbende Ord, hvad man tildeels havde læst i Bladene. Han havde begge Gange været i stærk Ild, uden dog at træffes af nogen Kugle — han havde seet de pyntede Generalers Ryg, efterat de overmodigt vare fremrykkede i al deres Pomp, for at feire deres Fyrstes Fødselsdag med en sikker Seier over de Danske. Carl var ikke ubillig mod Fjenden; han beklagede de mange tappre Krigsmænd, der her maatte bløde for en æreløs Sag; han agtede Soldaten, der var sin Landsherre og sin Fane tro i enhver Krig; han foragtede kun Troløsheden og hadede kun Oprørets Hovedmænd og deres Hjælperes falske Statskløgt; men han havde aldrig før vidst — skrev han — at hans Landsmænd kunde være saa elskværdige og saa lystige selv i deres Vrede. Strax efter disse Seierstidender kom Budskabet om Vaabenstilstanden i Malmø — og den korte Glæde var forbi. I Slaget den otte og tyvende Mai havde den forbittrede danske Soldat betalt Besøget i Jylland og den store bebudede Plyndring med Bly og Blod; men denne Seier havde mishaget baade Venner og Fjender; — den var vunden før den kunde blive forbudt. — Den blev betragtet som en uklog Hevn — og havde gjort vore Venner lunkne. Den Vaabenhvile, der nu skulde indtræde, var i de Flestes Øine værre selv, end den blodigste Krig. Herregaardsskytterne hjemsendtes, og den Dag nærmede sig, da Carl ventedes tilbage tilligemed Gustav og den i Fangenskabet helbredede Jægermester.

Frøken Trap var nu sjæleglad. Præsten var alvorlig og stille. Den stumme Frøken var paafaldende urolig. Hendes Blik opklaredes vel hvergang Carls Navn nævnedes; men naar hun hørte tale om Jægermesteren, foer der en Sittren gjennem hendes fine Lemmer, og hun syntes kun at

finde Fred og Tryghed i Strandskoven og hos de gamle Væverfolk i Fiskerhytten.

Der kom nu daglig hjembragende Skarer forbi af kraftige unge Landsoldater, som næsten Alle havde gjennemgaaet Ildprøven. De sang og spøgede; de nikkede til Pigerne paa Veien; de glædede sig til Hjemmet og deres Familier; men de længtes dog efter at føres mod Fjenden paany: man saae det i deres Blik; man hørte det i deres jævne, ukonstlede Ord og freidige Sange. Enkelte af dem bare med lidt Selvfølelse Chaco'er, som vare gjennemborede af Kugler; Nogle havde smaa Seierstegn i en Pikelhue eller et erobret Vaaben; Mange havde Skrammer efter lykkelig lægte Saar; men de talte ikke derom, naar de ikke bleve spurgte, og der var ingen Stortalenhed i hvad de fortalte. Derimod vare de rige paa snurrige Smaahistorier og fortalte helst Løier fra Krigen.

Endelig kom ogsaa den Vogn, som bragte Gustav og Carl til Præstegaarden — og Jægermesteren til hans Familie paa Strandgaarden. Carls Hest, som med nogen Stivhed var i Behold, var bunden til Vognen.

Andet Kapitel.

I Præstegaarden var Modtagelsen hjertelig. Præsten omfavnede begge de kjære Sønner, som om de vare opstandne til ham fra de Døde. Frøken Trap kyssede dem uden al Betænkelighed paa de brune, skæggede Kinder. Ingen af dem havde taget Ragekniv med paa dette Felttog, og de saae temmelig vildmandsagtige ud.

„Lad os nu faae de Bukkeskæg af os!" — sagde Gustav, da han kom til at see sig i Dagligstue-Speilet. — „Vi see jo næsten ligesaa cannibalske ud som disse vildtydske Bramarbasser af Friskarelømler. En mere satanisk Affectation har jeg dog aldrig stødt paa i denne Skindyderness fortræffelige Vrængbilledverden."

„Du spørger nu dog ikke med Pilatus: hvad er Sandhed?" — spurgte Faderen. — „Du skærer vel heller ikke alle vore Fjender over een Kam? i en misledt og falsk Begeistring maae vi dog altid erkjende Noget, der i forblindede Øine ligner Sandhed og Ret."

„O ja!" — svarede Gustav — „som i enhver Daarekiste; — for ethvert ærligt Daarekistelem har jeg en vis Respect. — De allerfleste Gale veed dog meget godt, at det igrunden er Løgn, hvad de rase for. De syntes kun, Raseriet klæder dem saa fortrinligt. Det er allerbedrøveligst med de kjære, unge Damer derovre!" — tilføiede han livligt — „Vorherre har skabt dem til at erobre baade danske og

tydske Hjerter; men som de nu skabe sig selv om, bliver der snart ikke for en halv Skilling sand elskværdig Natur i dem tilbage."

„Men den unge Dame, der var saa god og elskværdig imod dig i dit Fangenskab," — bemærkede Carl — „med hende gjør du vel en Undtagelse?"

„Hun er igrunden vist en Lysets og Deilighedens Engel, min Bro'er!" — svarede Gustav — „men det store, enige Fædrelands Kobold har ogsaa gjort hende til en af de Engle, der fulgte Lucifer nedenom hjem, og som jeg ikke skal fristes til at gjøre Følgeskab."

„Men Præsten, du skrev om," — spurgte hans Fader — „han, hvis Ligtale over vore faldne Landsmænd du fandt saa gribende?"

„Den Fugl Phønix opsøgte jeg strax!" — svarede Gustav med et bittert Smil. — „Jeg glædede mig til dog engang at træffe en fri og uhildet Christen-Sjæl blandt alle de forskruede Vrængbilleder af Ulvefrihed og Rævepatriotisme; men Mage til Komediantspil med det Hellige kan vist hele Jesuitismens Historie ikke opvise. Ved Graven havde han udelukkende talt som Christen — sagde han — der bortfaldt alle endelige Hensyn; men i Verden maatte han for Gud og Mennesker tale som Patriot, om han ogsaa skulde besegle sin Overbeviisning med sit Blod. Denne rigtbegavede og veltalende Præst havde saaledes løiet sig ind i den Martyr-Rolle, han spiller for sig selv — han havde saa mesterlig taget sin Samvittighed ved Næsen, at jeg næsten troer, han kunde lade sig stege som en Aal for den uimodsigelige Sandhed, at Løgn, Meened, Hykleri og Landsforræderi under visse Omstændigheder ere de høieste christelige Dyder. — Og saadanne Præster har man nu derovre i hundredviis."

„Men de to smukke Herrer, som har saa megen Skyld i alle de Ulykker, og som vi jo ogsaa har revet Ordenstegnene af Brystet, hvor kan det være, at Ingen har faaet Sigte paa dem?" — spurgte Frøken Trap.

„Det hyttede de sig nok for!" — svarede Gustav. — „En af dem vovede sig dog ind blandt de danske Krøblinger paa Lazarettet." —

„Ei, ei, ham saae du da, Gustav! Han saae vel ud som den onde Samvittighed selv?"

„Det maatte han ønske — saa kunde han dog faae lidt Sandhed at see, naar han bandt sit Halsbind, og maaske selv ønske, det var en Hampesnor. Jeg saae ham forresten ikke. Jeg havde nok af at høre den hule Løgn i hans Generalstemme. Han talte meget prægtige Ord om Friheden og det store Fædreland til nogle stakkels lemlæstede Slesvigere, der skar Tænder og forbandede ham med samt hans Broder og de Kielske Professorer. Jeg lukkede mine Øine og skammede mig ved Tanken om, at den Karl kunde faae det frække Indfald at tale sit Modersmaal og kalde mig Landsmand. Jeg fik mig ellers en dygtig Latter, saasnart han var ude af Døren" — tilføiede Gustav noget mindre bitter: — „det kom mig akkurat for, som jeg havde hørt en maadelig indstuderet Replik af en Parodie paa Vilhelm Tell."

„De samvittighedsløse Herrer skal jeg ikke forsvare" — tog nu hans Fader alvorlig Ordet — „men det forekommer mig, min kjære Gustav! at du ikke, som du skrev, har faaet det onde Blod rigtigt tappet ud, men at du tværtimod bringer en Deel galdeagtigt Blod med fra Fangenskabet. Det store Bud om Kjærlighed selv til vore Fjender" —

„Det falder lidt svært, Fader! førend man har slaaet dem ihjel eller sluttet Fred med dem for Alvor" — svarede Gustav — „men ingen af Delene er der vel Udsigt til i

vor Levetid. Du har ellers Ret! — Galden vil rigtignok undertiden løbe over hos mig, naar jeg tænker paa, hvad jeg har maattet høre derovre af det store Prokurator- og Professor-Galskabs Echo — om deres retfærdige og hellige Sag, om deres krænkede Rettigheder, som de hente fra Maanen — om deres fulde Berettigelse til hvad de kalde deres „Erhebung" — eller paa Dansk til at være Slyngler og Meenedere. De ere umaadelig stolte af deres Fasthed og Sammenhold i Sletheden og over alt det Medhold, de kan faae, saalænge der er liderlige Slagsbrødre og tappre Menneskeslagtere tilfals i Tydskland — og det har der aldrig været Mangel paa i det Land. Men lad det være nok om det Folkefærd! — jeg veed nok, du har en gammel Kjærlighed til dem, Fader! Alt Had til Nationer er igrunden ogsaa dumt. Det er jo den puur abstracte Løgn og Slethed, man skal hade; det er filosofisk, veed jeg nok — Mennesket skal man ære og elske, medens man kun pligtmæssig slaaer de Mennesker ihjel, der kalde vor Sandhed Løgn og deres egen Løgn Sandhed. En ærlig Fjende tænker naturligviis ligeledes, hvormegen Uret han kan have. Hvor Blindheden kun er sand og naturlig, maa alt Had unegtelig falde bort; man dræber hinanden i al Gemytlighed og istemmer paa begge Sider Valgsproget: med Gud for Sandhed og Ret! — saaledes gaaer det meget opbyggeligt — saadan skal man tage det — og det kan jeg ogsaa!"

Han fortalte nu en Deel lystige Historier, blandt Andet ogsaa om Hr. Staal og en opflammende Tale, han havde holdt til Soldaterne kort før en rask lille Fegtning i Sundeved. Han havde kaldet denne Oprørstid vort Ragnarok — og Tydskerne Muspels Sønner, der nu vare komne med Loke paa det Skib Naglfare, der var bygget af døde Mænds Negle. — Bønderkarlene troede, det var en Jernbane, han

meente, eller et nyt Skib i den tydske Flaade, som han vilde gjøre Nar af. — Han talte om Kampen, der nu skulde staae paa Bifrost, og hvorledes den store Bro mellem Jord og Himmel skulde briste baade med Guder og Jetter. Karlene meente, det var Flydebroen over Alssund, men troede nok, den holdt — og Brohovederne vare stærke. Da de kort efter rykkede mod Fjenden, vare de dobbelt lystige — og det gik fortræffeligt. Talen havde virkelig sat Liv i dem, skjøndt de ikke havde forstaaet et Ord deraf; men de saae, det var Mandens fulde Alvor, og at hans Mening var, de skulde kun gaae rask paa — det gjorde de ogsaa: det var som den gamle Thor var faren lys levende i dem og enhver Kolbe var bleven til en Mjølner" —

„Skulde vi ikke gaae til Thebordet?" — afbrød Frøken Trap nu den livlige Underholdning om den Fegtning, Talen var om; men Ingen hørte hende.

„Det saae du selv den Morgen, Carl!" — sagde Gustav — „og det tager jeg til Indtægt for mit System: — naar Galskabet kun er naturligt, men ikke paataget, kan det næsten være ligesaa virksomt som Fornuften og Sandheden selv. Saaledes forklarer jeg mig ogsaa Virkningerne af de begeistrede Taler til det tydske Folk, der har sat Ild i deres Hjerner og ført dem over Elben mod de danske Jetter, der vil opæde Tydskheden i Slesvig — medens det dog er Tydskheden der vil sluge hele Danmark."

Carl meente, at hvad der skulde gjøre noget virkeligt Indtryk, maatte hænge sammen med en Forestillingskreds, man med Sandhed kunde tilegne sig. Han fortalte en Ytring af en sjællandsk Landsoldat, der havde kjøbt en ny Krigssang, hvori der stod, at Aukathor skulde lyne fra Trudheim og hjælpe de Danske, naar Nøden var størst. „Det maa vel sagtens være Vorherre" — havde Karlen sagt —

„for det skulde vel aldrig være Holger Danske? men han kunde dog ikke lyve."

„Det eneste mythiske Heltenavn, vor Almue kjender," — vedblev Carl, der nu var kommen i Aande — „det er ingen af alle Hedenskabets Afguder eller Kæmper, men min kjære, udødelige Holger Danske — og han kan takke Christendommen for sin Udødelighed i Folkelivet: — hans Billede hænger sammen med Traditionen og Folkesangene fra en christelig Tid — hans Navn og Betydning har Rod i Folketroen. Vilde Hr. Staal træde frem, som Folket tænker sig gamle Holger, og havde han Aand og Kraft til at tilegne sig hans Væsen, saa vilde vore Folk følge ham med Jubel, istedetfor de nu dog kun lee ham ud — og det er han, med alle sine Særheder, for god til."

„Du kunde nok selv have Lyst til at være Holgers Gjenfærd, naar det ikke var et Spøgelse!" — udbrød Gustav og loe. — „Jeg har seet adskillige Spring af dig, som har viist, du er af Slægten. En saadan Skikkelse kunde Hr. Staal gjerne paatage sig, naar han først kunde faae sig indbildt, han virkelig var, hvad han gav sig ud for. Men vi behøve, Gud skee Lov, ingen Maskeradehelte til at gaae i Spidsen for os!" — tilføiede Gustav med Varme. — „Den rette gamle Holger baade i symbolsk Betydning, og som virkelig Sagnhelt, er ogsaa min gode Ven, hvad man saa vil kritisere ham til i Studerekamrene. Jeg mener, han har lyslevende været med os i reglementerede danske Uniformer, og har, som en brav Skandinav, baade havt svenske og norske Kammerater ved sin Side."

„Maa jeg nu bede Dem komme til Thebordet!" — sagde Frøken Trap høiere, men blev endnu ikke hørt.

„Hvem sætter du høiest paa Listen blandt vore tappre

Faldne?" — spurgte Præsten og saae glad paa sin Søn, medens han fremtog en skreven Navneliste af sin Pult.

„Nu overtræder du selv dit gamle Princip, Fader!" — svarede Sønnen. — „Alle Superlativer ere ligesaa usande, som fornærmelige — har du jo gjerne sagt, naar Nogen udelukkende pristes som den bedste eller største blandt de Udmærkede. Deri holder jeg med dig. Mellem Heroer gjælder ingen Rangforordning, til hvilken Bedrift i Verden de saa høre. Skulde vi engang faae Raad og Sind til at reise Mindestøtter for Nordens nye Helterække, vilde jeg foreslaae at ordne dem efter Dagen og Timen, de faldt paa; — saa kom en Menig, ved Navn Seier, tilligemed vor kjække Hegermann-Lindencrone i Spidsen, uden Fornærmelse for den tappre Leyonhufvud, den dristige Løvenskjold, vor gamle, heltemodige Morgenstjerne og hele Rækken af de skandinaviske Fordandsere i denne Hæders-Polka. Ad Aare vil de nok faae Medbeilere til fuldt saa mange Æreøtter, og ingen tapper Menigs Navn burde glemmes."

Præsten nikkede og viste ham den Liste, han havde fremtaget: den indeholdt Navnene paa enhver tro falden Krigsmand i dette Felttog, saavidt man kjendte dem. De, som særdeles havde udmærket sig, stode i første Række. „Den Liste vil jeg bevare i vor lille Landsbykirke" — sagde han — „og enhver Bonde, som seer den, skal takke Gud for de troe Landets Sønner og bede ham glæde deres Sjæle evindelig!" — Carl og Gustav trykkede hans Hænder med Varme.

„Baade Nutidens og Fremtidens Bissener og Jerichauer vil faae nok at bestille" — sagde Carl — „og Digterne med, naar der er Liv og Taknemmelighed i dem. Jeg har Forslag til hundrede Æmner for vore Malere i mit Tornyster."

„En prægtig Tid, Fader! ikke sandt?“ — udbrød Gustav — „hvem skulde troet, vi skulde oplevet saadan en ny Heltealder, efter al den Jammerlighed, vi har maattet døie med det nye Kandestøber-Filisteri i den sidste Tid?“

„Men det holdt du jo dog selv paa før Krigen!“ — bemærkede Carl. — „Har du glemt, det var mig, men ikke dig, der kaldte vore nye politiske Kandestøberier modernt Filisteri?“

„Jeg var hjertelig ked deraf, kjære Ven! men holdt kun Skridt med Tiden saa godt jeg kunde — nu synes det mig forbandet smaaligt, og jeg er glad ved, vi har faaet noget Andet og Større at tænke paa.“

„Men nu begynder det jo først for Alvor, naar vi faae Fred!“ — sagde Carl — „saa skal vi jo til at støbe Staten helt om og lodde Stumperne sammen.“

„Ingen Stumper, Carl! helt og holdent maae vi have det gamle kjære Fædreland! før vil vi ikke hænge Riflen paa Væggen — og faae vi Plads paa Faders Liste, er vi jo ovenpaa! Vrøvleriet er det forbi med!“ — tilføiede Gustav lystig. „Nu er vi jo alle Demokrater — og det er godt! Den gamle Maskine var dog forklubbret. — Baade du og Fader maae nu finde Jer i at være ligesaa dygtige Generalprocureurer, som vi nu Allesammen skal være, fra Kong Salomon til Jørgen Hattemager. — Nu er Livet en Jernbane og Statsmaskinen et Locomotiv — ruts, rats! maa det gaae, enten man piber eller synger!“

Præsten yttrede sig med stille Haab om en lykkelig Opløsning paa den store Knude baade her i Norden og det øvrige Europa, naar kun den Aand bliver levende, der hverken stoler paa Afguder eller egen Styrke.

Den politiske Samtale begyndte igjen; men nu havde Frøken Trap tabt Taalmodigheden. „Det er da kedeligt!“

— sagde hun — „neppe har vi begge de kjære Mennesker her levende igjen, før de skal dræbe mig og hinanden indbyrdes med politisk Snak! Jeg har allerede to Gange sagt dem, at Theen staaer paa Bordet.“ Det hjalp, og man tog Plads i Havestuen om det fortrolige og sirligt dækkede Thebord, hvor den gamle, kjære Frøken havde Forsædet og ledede Forhandlingerne.

Gustav spurgte nu med livlig Deeltagelse til Damerne paa Gaarden, og Frøken Trap fortalte, at Emilie saagodtsom var forlovet med Kammerherre Kronskjold.

„Men Julie?“ — spurgte Gustav — „sværmer hun endnu for denne vor nye Don Quixote, der selv ikke tabte hendes Hjerte, da han faldt af Tærskemaskinehesten?“

„Ham har hun vist aldrig gjort saa meget af for Alvor!“ — svarede Frøken Trap og var nu ret i sit Es, medens hun med en temmelig selvtilfreds Mine holdt en Forsvarstale for Frøken Julie. — „Hun er slet ikke saa flanevorn, som man har sagt hende paa!“ — vedblev hun — „hvad kan hun for, at de unge Herrer sværme om hende? Smuk er hun jo — det kan Ingen negte — og en prægtig Forstand har hun. Hun har baade Talenter og fin Dannelse; hun veed ogsaa at gjøre Forskjel paa Folk og vælge sit Selskab. Hun har i Sommer faaet en Deel Fortrolighed til mig. Hun har, blandt Andet ogsaa betroet mig, at hun kun viste Hr. Staal saa megen Opmærksomhed fordi hun ikke kunde lide, man vilde opholde sig over ham — og ved Paaskëtiden havde hun kun rost ham saameget, for at drille en vis ung Herre, der gjerne vilde slaae sig til Ridder paa ham.“

„Ja saa! et lille Kneb maaske!“ — sagde Gustav — „hun vilde vel see, om jeg ikke blev skinsyg“ —

„Hun har altid spurgt til dig og med megen Artig-

hed" — vedblev Frøkenen — „men nu kommer der jævnlig en anden ung Herre med Kammerherren, og ham gjør hun rigtignok meget af. Det er et stort Genie, sige de deroppe. Magisteren roser ogsaa hans Hoved, og jeg skal ikke negte, han taler ganske ypperligt for sig" —

„Hvem er det? — hvad hedder han? — hvorledes seer han ud?" — spurgte Gustav hastig og syntes endnu at røbe mere Deeltagelse for Frøken Julies Hjerteanliggender, end han vilde give sig Mine af.

„Han er høi af Væxt og har prægtige Øine, men Briller er han sagtens født med, som alle de unge Herrer, der skal see lærde ud i vor Tid. Det kan jeg lide af dig og Carl, at I ikke deri har abet efter: det gjør Øinene saa dumme, naar Brillerne komme af."

„Det hører jo med til Affectationens Tid!" — sagde Gustav — „derfor vil jeg heller see slet, uden Briller; men er han kjøn forresten?"

„Det seer jeg aldrig efter!" — svarede Frøkenen — „men han gaaer net klædt: — han bærer Haaret ganske til den ene Side, ligesom denne Prume og alle de nye store Virtuoser, man seer i Kobbere. — Han har en meget fin, men rigtignok lidt spodsk Næse og et Smil om Munden, ligesom der bestandig laae et vittigt Indfald paa Lur, og det gjør der nok ogsaa. Han holder sig overordenlig rank og er nærved at helde lidt bag over; men det klæder ham prægtigt, siger Frøken Julie. Naar han bevæger sig, er det næsten, som han var lidt stivknæet — med Respect at sige! — men det giver ham just en egen Værdighed, siger Frøken Julie, og det betegner hans aandelige Overlegenhed, siger hun" —

„Men hvad hedder han? — hvad er han?"

„Endnu er han sin egen Herre, troer jeg; men han

kan nok ellers tænke paa at blive Minister eller saadant Noget, siger Frøken Julie — hans Navn kan jeg aldrig huske — det ligner næsten en Bogfinke" —

„Dog aldrig den Vittigshedsfugl Finkenbok? — ham der skrev „„den unge Momus!"" og nu skriver „„Tidens Forløber — ""

„Ham er det!" — sagde Præsten — „det er unegtelig et ganske overordenligt Talent. Han kommer her temmelig ofte."

„Og du kan virkelig samstemme med ham? Fader!"

„Det behøves ikke for at erkjende hans Gaver. Han forstaaer med den største Finhed at nedrive Alt, hvad jeg og min gamle Veninde deroppe glæder os ved; men han gjør det saa fortræffeligt, at jeg maa beundre ham, hvorvel jeg naturligviis aldrig bliver enig med ham. Han erkjender igrunden ingen positiv Religion, skjøndt han kan sige de sindrigste Ting om den religiøse Trang i Menneskenaturen, som han kalder en smuk, men uhelbredelig Sygdom. — Hvad jeg kalder Dybde i Følelsen indrømmer han kun en ringe Grad af æsthetisk Interesse; men det er ham igrunden en Blødagtighed, som han kun har Medlidenhed med. Hele Perioder i vor Literatur og netop den, jeg skylder min hele Retning, bryder han Staven over. Hin romantiske Længsels- og Forventningstid her i Landet, da Noden lærte os at vende Blikket indad til Aandens dybe Verden, den staaer for ham som en ussel, kraftløs Hængehovedtid; — dens Følelse kalder han Føleri, og Alt, hvad der hænger sammen hermed, er ham forkasteligt. Den naive Friskhed og Kraft i vor hedenske Oldtid har han Øie for; hin Tids classiske Skikkelser i vor Konstpoesie lader han vederfares Ret; men vor hele poetiske Middelalder med dens rige Indhold er ham en tom, sygelig Skyggetid, en taaget Drømmelund med en

eneste fattig Sangfugl. Alt hvad der udspringer herfra og har grebet ind i vort Liv og Sind ignorerer eller fordømmer han. Nutidens Liv og Bevægelser er han derimod helt og fortræffeligt inde i; men hans Verden er dog en stor Fremtid, hvor en ny, rigtignok politisk Messias skal fremtræde, som den fuldendte Socialismes Begrunder. Denne Messias vilde han maaske helst være selv; men han har ædel Resignation nok, til at nøies med at være hans Forgænger."

Gustav havde halvt adspredt fulgt Faderens udførlige Skildring af denne nye Beiler til Frøken Julies Gunst. „Et mærkeligt Talent — ja vel! — et fint Hoved!" — sagde han i noget forstemt Tone. — „Hvo veed, om han ikke holder Hovedet tilbage, for desmeer at overraske Verden, ved engang at bukke det. Maaske holder han Knæene stive, kun for ikke at bøie dem, før det er Tid til den Tilbedelse, han selv føler Trang til igrunden." — Gustav var kommen ud af sit muntre Lune og faldt i Tanker et Øieblik.

„Men Pauline — den stakkels stumme Frøken!" — udbrød nu Carl, der længe syntes at have siddet urolig med dette Spørgsmaal paa Læben. „De skrev aldrig noget Ord om hende" —

„Du spurgte jo heller aldrig til hende!" — svarede Faderen. — „Hendes Tilstand er ikke ulykkelig; men jeg har opgivet Haabet om, at hendes indre Liv skulde befrie hendes Tanker og sprænge de Baand, der binde Ordene paa hendes Tunge. Paa de enkelte Ord nær, hun eengang har udsagt, er og bliver hun den stakkels stumme Frøken."

Carl sad med en fyldt Thekop i Haanden og stirrede paa den, medens Gustav nu med en Physiologs hele Nøi=

agtighed udspurgte sin Fader om den stumme Frøkens Sysler og Sindsstemning i de sidste Maaneder.

„Feiler Theen noget? kjæreste Carl!" — sagde Frøken Trap — „er der Fløde nok i? — har du faaet Sukker? er den ikke for tynd? — vil du maaske have den lidt stærkere? — eller har jeg gjort den for stærk? — vil du have lidt Vand i? — eller er den bleven kold? — skal jeg skjenke dig en anden?"

„Den er fortræffelig, allerbedste Frøken!" — sagde Carl og tømte hele Koppen og to Kopper til, som den omhyggelige gamle Frøken tillavede ham, medens han opmærksom fulgte Præstens Samtale med Gustav om en „total" eller „partiel" Stumheds mulige Sammenhæng med Menneskets indre Natur, dens mulige Forhold til en forsømt Barndomspleie — dens Afhængighed af ydre og indre Tilfældigheder og Taleredskabernes medfødte eller senere indtraadte Mangler. Herom talte Gustav med Kundskab til mange videnskabelige Undersøgelser og tidligere Erfaringer.

„Men, kjære Gustav! hvorledes hænger det egenlig sammen med vor Jægermester?" — afbrød Frøken Trap denne Samtale, da den blev hende altfor lærd og kedelig. — „Han er dog aldrig fra Forstanden? Af dine sidste Breve kunde man jo næsten frygte derfor."

„Gal er han ikke" — svarede Gustav — „men han gjør sig al Umage for at blive det. Han er den trodsigste Melancolicus, jeg har kjendt. Med slige Folk er der ingen Udvei. Det smigrer dem at være ret ulykkelige. De spille saalænge fortvivlede og ægge sig til Oprør mod sig selv og Verdensregjeringen, til det engang for Alvor snapler over for dem og de har affecteret sig midt ind i Galskabet. Carl og jeg har taget os den Frihed at redde hans Liv et Par Gange, og det kan han nu paa ingen Maade tilgive os.

Mig taler han dog med; men til Carl vil han neppe see. Den Eneste, han kan lide, er hans grimme røde Hund, og den er dog tydsk og sagtens en Forræder: det er en Overløber fra Rendsborg. — Menneskeforagt og Dyreforgabelse følges gjerne ad."

Gustav og Carl agtede om nogle faa Dage at reise til Hovedstaden, for der at fortsætte deres Studeringer til de kunde deeltage i det nye Felttog, man sikkert ventede. Efter Jægermesterens sidste Ord til dem, fandt Ingen af dem Opfordring til at aflægge noget Besøg paa Herregaarden, hvis Herren i Huset ikke fik et omgængeligere Lune.

„Damerne burde vi sagtens hilse paa!" — bemærkede Gustav. — „Mig kaster Jægermesteren vel ikke paa Døren; men hvad skal jeg der? Efter hvad jeg hører, er der nu jo Ingen meer, man kan forelske sig i, for det Par Dage, vi blive her, uden det skulde være den gamle Geheimeraadinde."

Carl taug. Præsten beklagede, at hverken Krigen eller Fangenskabet havde bragt nogen rigtig Alvor i hans kjære Søns flagrende Sommerfuglsjæl.

„Tillad mig, Fader! jeg staaer netop i Fare for at blive altfor alvorlig!" — sagde Gustav, og der fløi et Udtryk over hans Ansigt som af en bortjagen bitter Følelse. — „Sommerfuglen har baade faaet Kløer og Skæg i Skorpionreden. Jeg har mangengang frygtet for, at de Psychevinger, du før har været saa god at prydе mig med, skulde blive til Flaggermusvinger, som paa en rigtig Dæmon. Blive Sønnerne af de frommeste Fædre her i Danmark nu ikke til glubende Djævle, er det ikke vore germaniske Brødres Skyld: de har gjort hvad de kan til at fordjævle sig selv og hele Verden. Desuagtet vilde jeg ikke for Meget have undværet de sidste fem Maaneders Liv!" — tilføiede

han i munter Tone — „med alt det Djævleri, Verden er fuld af, er den dog uendelig morsom at tumle sig i." Han fortalte nu mange lystige Historier fra Felttoget og hans Fangenskab. Snart vare Alle i den hyggeligste Stemning, og Frøken Trap havde sørget for at give Aftenen et festligt Udseende.

Tredie Kapitel.

Næste Morgen tidlig havde Carl allerede sin Botaniseerkasse paa Ryggen, og Gustav havde grebet sin Jagtbøsse. Det var Løverdag, og Præsten skulde have Ro til at studere paa sin Prædiken. Veiret var smukt. De to broderlige Venner fulgtes sammen over Præstegaards-Marken, hvor de snart skiltes ad, hver i sine egne Tanker og med visse halvbevidste hemmelige Planer. Gustav tænkte ligesaalidt paa at bruge sin Bøsse, som Carl paa at samle Planter. Hvorlidet den unge Læge lod til at bekymre sig om Frøken Julie og hvem der nu stod høiest i hendes Gunst, havde hendes Billede dog endnu en Tillokkelse for ham, som han ikke vilde tilstaae sig selv. Søge hende — vilde han nu paa ingen Maade. Det var han bleven enig med sig selv om. Skulde han hændelseviis faae et Glimt af hende at see, det var en anden Sag — det var Skjæbne — og det vilde han Intet have imod. Den unge, adspredte Jæger huskede ikke paa, at det ikke var den rette Tid paa Aaret til at skyde Harer. Han bildte sig nu ind at opdage et Harespor, der førte op mod Jernporten til Herregaardshaven, og han fulgte Sporet, der dog savnede det sikkreste Kjendemærke, begge de fremstrakte „Forløbs" eller Forbens Stilling foran hverandre. Det var upaatvivleligt et ærligt Kattespor; men han vedblev dog ivrigt at følge det. „Skal Haren da just altid hoppe paa den ene tossede Maade?" —

sagde han og loe over den Selvforstillelse, han greb sig i. Pludselig standsede han nu ved Synet af en ung, velvoxen Herre, der kom ud fra Herregaardshaven og stilede lige imod ham. Efter Frøken Traps Beskrivelse, maatte det være denne hans Flyvebladshelt, som han saa ofte tilforn havde ønsket at kjende personlig, men som han nu følte et hemmeligt Nag til. Derover skammede han sig dog i sit Hjerte. Han besluttede at overvinde den skinsyge Fornemmelse, han blev sig bevidst, og gribe Leiligheden til saa interessant et Bekjendtskab. Han vilde nu ret vise sig forekommende mod sin rigtbegavede Medbeiler, og det lykkedes ham. Han hilsede ham, som en Mand, han længe havde ønsket at mødes med. Han kunde uden Hykleri sige ham, hvorledes han i flere Aar havde følt en vis Befrielse fra Tidens Kedsommelighed, ved at lee med ham over Jammerligheden baade hos Store og Smaa og over alle de Tidens Bevægelser, der mere tydede paa en Overgang til Forraadnelse, end paa noget nyt virkeligt Liv. Han fremhævede hvorledes han heri havde fundet Medhold hos Enhver, der satte Pris paa det lette Vid og ikke forargedes over dets frie Henflagren over alle Hensyn. Han kaldte denne Latterens Periode et sundt Foryngelsesbad for det hele Folk. Den ungdommelige Kraft og Friskhed, der nu syntes at fremtræde i vort Folkeliv, udledte han endogsaa fornemmelig af denne Kilde. Medens han i sin Iver herover kom til at sige meget Meer, end han virkelig meente — greb han sig selv i denne Overdrivelse og besluttede pludselig at befrie sin Samvittighed, ved at blive grov. Inden han dog fik nogen Leilighed dertil, havde den i saa høi Grad hyldede Flyvebladsskribent med et ganske roligt Smil modtaget hans Forekommenhed, uden paa mindste Maade at synes smigret derved.

„De taler om et temmelig lavt Udviklingsstadium i mit Forfatterliv, som jeg haaber at være aldeles ude over!“ — sagde han i beskeden Tone, men med en Mine af Selvfølelse, der forekom Gustav uforskammet: — „jeg seer nu tilbage dertil som til en lykkelig overstaaet Crisis.“

„Ja saa! er det muligt?“

„Det Samme mener jeg er Tilfældet med Folket, som De har været saa artig at troe, jeg har paavirket. Det var igrunden en høist farlig Selvopløsningens Tid. Dog den er forbi. Ethvert Menneske og ethvert Folk har sin Lapsetid. Indtræffer den, hvor et nyt betydende Liv trænger til Ild og Begeistring, kan Lapseriet let blive til et aandeligt Selvmord. Det er altid fristende for det unge Talent, der vil prøve sine Vinger, at lade sig bære af Stemningens store Luftstrøm. Den samme Hob, der bærer en begyndende Virtuos, som kun fløiter i dens Pibe, kan let hilse ham, som en Høvding og en Magt. — Det er dog kun en Skuffelse, der kan smigre Den, der aldrig faaer Stort at betyde. I gamle Dage“ — vedblev han — „holdt Fyrsterne Narre, for at hjælpe dem til at lee, naar de selv vare i Begreb med at fortvivle; — i den nyere Tid holde Folkene slige Narre i deres lystige Bladskrivere. — En saadan Folkenar har jeg været“ —

„Deri har De fuldkommen Ret!“ — afbrød Gustav ham — „det var det rette Ord! — Det kunde Ingen finde paa uden De selv. — Der har De atter talt lige ud af mit Inderste!“

Den unge Publicist forblev fuldkommen rolig. Hans Øine bleve kun lidt større; der spillede et humant Smil om hans fine Mund; med et Blik, der næsten gjorde Gustav forlegen, syntes han at have opdaget Grunden til det pludselige Omslag i hans nye Beundrers Adfærd.

„De kom strax for Skade med at være lidt for høflig imod mig" — sagde han — „og jeg fortænker Dem ikke i, at De, i Følelse af Deres Frihed, nu vil raade Bod derpaa. De vil nu ikke være saa galant at modsige mig. De finder ikke den Beskedenhed for overdreven, jeg paa min Side kom for Skade at hykle. Derpaa kjender jeg, at De er en sand Frihedens Mand. Galanterier og tomme Beskedenheds-Floskler vil vi nu gjensidig lade fare! Bevidsthed, veed De, er Løsnet i vor Tid," — tilføiede han med et gjentaget Smil. — „Det umiddelbare Genie sætter ingen Mand af Hoved meer Priis paa. Jeg er mig meget vel bevidst baade hvad jeg vil og hvad jeg kan og hvad jeg har præsteret. — Jeg føler ikke mindste Trang til noget Rygstød i den Henseende af Andres smigrende Meninger om mig. Jeg er Dem ellers meget forbunden!" Dermed hilsede han høflig og gik videre.

„Atter et Bidrag til Affectationens evige Historie!" — sagde Gustav ved sig selv og loe lidt tvungent. — „Med al sin indbildte Overlegenhed, var han dog stødt; — men jeg skulde dog aldrig troe, han har gjort mig flou?" Han fløitede og gik rask frem.

Gjennem Gitterporten til Herregaardshaven saae han nu Frøken Julie spadsere med Kammerherre Kronskjold og Frøken Emilie. Han følte sig stærkt tiltrukken af den unge Piges Skikkelse og sprang ind i Haven over Stænten. Begge Søstrene bode ham velkommen tilbage fra det hæderlige Felttog. Julie afrev en smuk Aster og satte ham den i Knaphullet, som et Ordenstegn. De takkede ham begge med velvalgte og sirlige Ord for det Heltemod, hvormed de vidste, han havde sat sit Liv ivove for deres Faders.

Julie syntes især deleshed høitidelig begeistret; hun takkede ham med et opløftet Blik i Statens og Fædrelan-

dets Navn; men det klang ham som det kom ud af en Bog og ikke af en levende Sjæl. — Han blev blussende rød derover, ligesom han selv havde sagt noget meget Upassende, og han skyndte sig at afbryde det høitidelige Optrin.

„Jeg beder Dem, gjør mig ikke til et Offer paa Fædrelandets Alter!“ — sagde han. — „Jeg er aldeles hel og holden, som De seer, og — sandt at sige — paa Statsbegrebet og det borgerlige Samfund har jeg ligesaalidt tænkt under den spredte Fegtning, som paa hvad Deres Hr. Faders Liv var værd. — Det var os Jægere ligesom et nyt Slags Jagt, der kun var i lidt større Stil, end Ræve- og Grævlingejagten“ —

„Hvor kan De tale saa prosaisk?“ — afbrød Julie ham: — „det gjaldt jo Menneskers dyre Liv, som vor Ewald siger.“

„Det bryder man sig ikke saa farligt om i vore Tider!“ — svarede han: — „Livet er stærkt faldet i Prisen. Deres Fader har heller aldrig regnet det til Fortjeneste, at Nogen vilde redde hans dyre Liv. Der er Ingenting i Verden, han sætter mindre Pris paa.“ Gustav spurgte nu i dagligdags Høflighedsform til Jægermesterens Befindende og om han var tilstede.

Ingen af Frøkenerne havde seet ham endnu. Han var strax gaaet til Ho efter Reisen og var tidlig gaaet paa Jagt med sin Hund. Kammerherren og Emilie faldt nu ind i den ligegyldige Underholdningstone; men Julie lod sig ikke bringe ud af den høitidelige Stemning. Hun spurgte Gustav om han ikke havde mødt den udmærkede Aand, der nylig havde forladt dem, og Gustav forsikkrede, at han havde talt med denne Aand, ligesom med et andet Menneske. Hun agtede ham høit, forsikkrede hun, men havde nylig havt en alvorlig Strid med ham. Han havde, paa den

vittigste, men dog artigste Maade af Verden, forkastet hendes Begeistring for de hjemkomne Krigere. Han betragtede Krigen i det Hele som en unaturlig og barbarisk Latterlighed i vor Tid, og han fandt Mændenes Deeltagelse i den og Kvindernes Deeltagelse for den lige ubegribelig.

„Han er Verdensborger, Humanist og socialistisk Demokrat til det Alleryderste!“ — bemærkede Kronskjold. — „Han finder enhver Statsdeel berettiget til at løsrive sig og danne en lille Fristat. Han kalder det et grusomt Barbarie at tvinge Nogen til Lydighed. Al Vaabenmagt er ham forkastelig, enten det er til Forsvar eller Angreb. Den rene Fornuft og Frihed skal kun tale saalænge, til den seirer ved sin egen Magt. Jeg har intet Andet mod hans ophøiede Ideer, end at de forudsætte en ganske anden Verden, end den, vi har den Ære at leve i. Jeg finder ham overmaade underholdende, men kappes aldrig med ham i Disputerekonsten, og vi ere Perlevenner. Det var ellers fornøieligt at see hvorledes Frøken Julie slog denne uovervindelige Pennehelt af Marken med begeistrede Ord og med et uforligneligt Heltindeblik.“

„Jeg beundrer Deres Mod, Frøken Julie!“ — udbrød Gustav. — „De skal see, han skriver et Heltindedigt til Deres Ære i næste Blad. Jeg saae det paa hans genialske Blik. Om nogle Dage vil Deres Navn flyve over hele Landet med Berømmelse.“

„Han skulde dog aldrig have fundet Stof til nogen vittig Satire i min indskrænkede fædrelandske Følelse?“ — udbrød Julie ganske forskrækket. — „Man har i sin Barndom læst saa meget Smukt om det gammeldags Helteliv, at man rent har overseet det Vilde, Barbariske og Unaturlige deri for den Tid, vi gaae imøde. Det skulde smerte mig dybt at blive miskjendt af en Aand, som staaer saa høit

over sin Samtid, og som jeg seer op til med saa ubetinget Beundring."

Gustav fik nu Hastværk. Han anbefalede sig med de høfligste Yttringer. Den sidste Rest af hans Forelskelse var forbi. Han nynnede paa en munter Vise og sprang ud over Stænten ved Haveporten. Astren i hans Knaphul havde brukket Halsen ved hans Spring. Han saae den falde til Jorden, uden at bukke sig efter den. Snart var han ved Indgangen til Skoven.

Paa samme Tid gik Jægermesteren i den mørkeste Deel af Strandskoven alene med sin Bøsse og Overløberen fra Rendsborg, den store røde Hund, som han med stor Strenghed øvede i Lydigbed. „Hm! det Best forstaaer mig dog bedre, end de dumme Mennesker!" — mumlede han og gav den Brød af sin Jagttaske. Den gjorde villig endeel Konststykker. Den forlod, hvad den selv havde Lyst til, og kom springende, naar han fløitede — den krøb ydmyg til hans Fod, naar han havde straffet den. Han stillede sig med Ryggen mod et Træ, med Armen paa sin Bøssepibe, og betragtede Hunden med en mørk Mine. „Hm!" — mumlede han — „jeg er jo dens Gud — Hundesjælen vil nok lære mig Gudsfrygt!" — Han kastede atter et Stykke Brød til den; men den vragede det. Han vilde true den til at tage det op; — men den adløb nu ikke. Den taalte flere Fodspark, men vilde ikke lystre. Tilsidst blev den arrig og gramsede ham over Støvlen.

„Ja saa!" — mumlede Jægermesteren og undersøgte Fængkrudtet paa sin Bøsse — „er det din Opløftelse? føler du dit Slægtskab med din store Nation? du Hvalp af en Ræv og en Køter!" Han lagde Bøssen til Kinden og sigtede paa Hunden, men betænkte sig. „Hm! nei!" — sagde han — „den har dog en Villie — men hvad har jeg?" Det var

ligesom Hunden havde seet det Uhyggelige i hans Blik; den havde forladt ham. Jægermesteren gik dybere ind i Skoven og talte høit med sig selv.

Imidlertid var Carl kommen til et af de yndigste Steder i Strandskoven, hvor der gjennem et Ellekrat aabnede sig en fri og herlig Udsigt til Havet. Her rislede der en Bæk hen mellem Trærødder og deilige Skovblomster. Han gik dybere ind i Krattet og bukkede sig af og til efter en Blomst. Ved at bøie nogle Grene tilside, opdagede han det Syn, som stod i den nøieste Forbindelse med hvad han den hele Morgen havde tænkt paa og hvad der inderligst hængte sammen med hans kjæreste Forestillinger. Det var som han atter saae hin deilige Ellepige, hvis Overnaturlighed han nu dog vidste var en Skuffelse af hans egen og den Folkets Fantasi, han som Barn havde levet i. Det var den stumme Frøken Pauline, han saae. — Hun var ham nu vel kun det forladte Barn af en vanvittig Fiskerpige — Jægermesterens naturlige Datter. Han vidste nu ogsaa, at hun var den uskyldige Gjenstand for en næsten dæmonisk Afsky i den haarde Faders Sind, der vilde bortvise Selvanklagelsen og ligesom kun saae et fjendtligt Væsen i det stumme Vidne om hans Brøde. Carl havde troet, at det kun var Medynk, han selv følte for dette tause Billede fra hans første Kjærlighedsdrøm. Han havde fast besluttet at løsrive sig fra enhver anden Forestilling om hende, end om et yndigt, men ham fremmed Væsen. Alt, hvad han vidste om hendes mærkelige Udvikling, trods hendes Stumhed, havde ikke kunnet give hende fuldstændig Menneskelighed i hans Øine. Siden den Time, da han saae hende som Confirmandinde paa Kirkegulvet og hørte hint Udbrud af hendes dybt grebne Følelse, der blev til Ord paa hendes ellers stumme Læber — siden hint Øieblik havde hun dog i sin virkelige Skikkelse — selv som Slegfredbarnet og den vanærede Piges Datter — staaet

saa skjøn og elskelig for hans Øine, at hun bestandig under hele Felttoget havde været i hans Sind og Tanke. Naar Døden omhvislede ham i den stærkeste Kugleregn, havde han rask styrtet sig frem, givet sin Sjæl Gud i Vold og tænkt paa hende. Det havde da mangengang været ham, som om hun var ham nær, som en Oldtidens Fylgie eller en stille Skyts-engel, der ligesaalidt kunde sees som høres, men dog stod i et hemmelighedsfuldt, ligesom magnetisk Forhold til hans hele indre Natur. Han havde aldrig spurgt til hende i sine Breve, af Frygt for at drage hende ind i et Drømmeri, som han selv forkastede og som kunde forstyrre hendes Fred. Nu saae han hende igjen virkelig, ligesaa skjøn og barnlig, som da han førstegang saae hende i Ellepigekrattet og trykte de yndige Fingerspidser til sine Læber; — men hun var intet Barn længer. Den deilige, allerede fuldvoxne Confirmandinde stod atter her for ham, med det samme fromme Blik, med det samme himmelske Aasyn; men hun var den Stumme, som før og efter hint Opløftelsens Øieblik. Hun sad paa den gamle Træstub ved Bækken og saae ned i dens rislende Smaabølger. Hendes Ansigt var vendt halvt mod Carl. Han saae en mild Bevægelse deri, og det forekom ham, at hun rørte Læberne. Han lyttede, og hans Forbauselse blev grændseløs: — der kom Lyd fra hendes Læber. Det var de deiligste Sangtoner. Først bleve de sagte udnynnede og uden Ord — men de voxede til fulde klare Toner, og i Tonerne hørte han tydeligt Ord. — Hun sang virkelig — det var hendes Moders Stævnevise:

„Ved Bækken jeg sidder den milde Sommerdag —
Jeg hører Fuglekvidder alt under Bøgetag —
Men Jægeren gaaer ei gjennem Skoven."

Carl stod endnu som fasttryllet til Jorden ved dette nye ubegribelige Vidunder — da et forfærdeligt Syn pludselig udrev ham af hans Fortryllelse. Han saae et Par vilde Øine

lue frem af Busken, ligeoverfor Pauline, og en Bøssepibe blinkede i en opløftet Haand. — Et helt Ansigt kom tilsyne. — Han kjendte Jægermesteren; men det mørke, tungsindige Ansigt havde nu det fuldstændige Udtryk af fortvivlet Vanvid. „Gjenfærd! Hex! synger du endnu den Vise?“ — mumlede den forfærdelige Skytte og lagde Bøssen til Kinden.

I samme Øieblik havde Pauline seet ham. — Forfærdelsen løsrev atter ligesom et Baand fra hendes Tunge. „Gud! frels!“ — raabte hun og segnede bevidstløs tilbage. I næste Øieblik gik Skuddet af; men hendes Bøn var opfyldt før den var udraabt. Carl holdt hende i sine Arme og modtog den Deel af Skuddet, der vilde have ramt hende. Største Delen af Haglene slog mod en Træstamme; de øvrige vare farede ind i Carls Skulder; men næsten uden at mærke det, bar han den dødblege Pige bort i sine Arme, medens han hørte Jægermesteren udstøde et vildt Hyl og styrte bort gjennem Krattet.

Fjerde Kapitel.

Carl gik saa hastig, han kunde, bort med den afmægtige Pige. Han bar hende til den gamle Fiskerhytte ved Stranden, hvor de skikkelige Væverfolk modtoge hende med stor Deeltagelse og Omhu. Her lagde han hende paa et Hynde. Konen hentede Vand. Manden løb til Herregaarden, for at skaffe en Vogn og faae hentet en Læge. Carl knælede ved den blege Piges Leie. Han troede hende død, og Taarerne styrtede ud af hans Øine; han bøiede sit Hoved mod hendes yndige Ansigt; hans Læber berørte hendes — og Blodet kom tilbage i hendes Kinder; hun aabnede de store, sorthaarede Øienlaag, og det Blik, hun fæstede paa ham, var fuldt af uendelig Kjærlighed. Hun reiste sig halvt op; hendes Arme udbredte sig — hun følte sig trykket til hans Bryst — hun hørte Udbruddet af hans Kjærlighed og Glæde — og nu var det som alle Sluser brast for den overvældende Følelses Strøm i hendes Inderste. Hun græd og heldede sit Hoved til hans Bryst — hun reiste sig og stod for ham, som en herlig Opstanden — hendes Aasyn straalte af Henrykkelse — hun aabnede de hidtil lukkede Læber, og der fløi Ord fra dem, som hun aldrig før havde udtalt; de kom afbrudt og uden Sammenføininger, men med en Røst, der havde Sangstemmens Klang, med den inderligste Fylde og Klarhed.

Den gamle Væverkone havde længe staaet med Vand i

en Lerskaal og betragtet dette Optrin, uden at de Lykkelige bemærkede hendes Nærværelse. Hun satte Skaalen paa Bordet og foldede sine Hænder.

„Gud kan Alt, hvad han vil!" — udbrød hun — „nu har mine Øine ogsaa seet hans Vidundere!"

Carl og Pauline omfavnede den gamle Kone i deres Glæde. Ordene fløde stedse rigere og mere sammensmeltede fra Paulines befriede Læber. Sangtonen i de sammenflydende Ord fik meer og meer Lighed med Talestemmen, men beholdt dog den yndigste Klang. Det var som hun ikke vidste, hvad der nys var skeet, eller som den Forfærdelse, der saa pludselig havde overvældet hende, i dette Øieblik var trængt tilbage for en langt mægtigere Følelse. — Hun havde saa uendelig Meget at sige Carl om hvad hun havde tænkt om ham, fra deres første til deres sidste Møde, og om den Glæde, hun nu følte ved at kunne sige ham det; men hun taug dog ofte, for at høre de Tilstaaelser og Kjærlighedsord, der fløi fra hans Læber, medens han ligeledes havde glemt alt Andet og kun lidet agtede den tiltagende Smerte af Haglene i hans Skulder. Hun hørte nu, hvorledes hans Forestilling om hende saa længe havde lignet et Eventyr. „Husker du den anden Gang, vi saae hinanden?" — spurgte han.

„Gjennem Glas — gjennem Rude — i lille Skovhus!" — svarede hun glad og klappede barnlig i Hænderne — „fortæl! fortæl!"

„Det Skovhus var mig et Feeslot!" — sagde Carl. — „Jeg var nylig kommen til Præstens, som Kjørebreng; jeg havde kjørt for ham til en stor Fest paa Strandgaarden; Haven og Lunden var oplyst om Aftenen. Jeg var ogsaa ude og saae derpaa. Jeg gik og tænkte paa mit første drømmeagtige Syn af dig i Ellekrattet. Jeg kom til det samme hemmelighedsfulde Krat — da stod jeg pludselig for

en lille tempelagtig Bygning, som jeg aldrig før havde seet. De lange lavtnedgaaende Vinduer vare oplyste. Jeg tittede ind gjennem de skinnende Ruder, og hvad jeg saae var mig Trylleri. Jeg stod ligesom fastnaglet til Stedet. Jeg saae min Ellepige igjen; — men hun var smykket som en lille Dronning, i en Pragt og Glands som i et Fee-Eventyr — hun var omringet af en Flok nydelige Børn, der mere lignede Alfer eller Engle, end Menneskebørn. De klyngede sig med stormende Kjærlighed om dig, for at modtage dine Kjærtegn. Du vendte Ryggen til Vinduet; jeg kunde ikke see dit Ansigt; du omfavnede og kyssede de smaa paatrængende Børn, men ligesom bortstødte Den, du sidst havde kjærtegnet, for at omfavne en Anden, og nu hørte jeg tydelig ved denne Bevægelse det samme „Saa!" — det eneste Ord, du kunde sige, gjenklinge fra dine Læber. Du vendte dig mod Vinduet med et tindrende Blik, der syntes at dvæle paa mit Ansigt; og med et Smil, der var mig uforklarligt, gjentog du det samme Ord, som jeg saalænge havde grublet paa, medens du nikkede skalkagtig og atter vendte dig til de jublende Børn. Mere saae og hørte jeg ikke. Jeg tumlede som beruset bort fra Vinduet. Da jeg atter kom til Sands og Samling, stod jeg i det bælgmørke Krat og troede, det Hele havde været en Drøm. Saa var det, jeg blev syg og Alting blev Febersyner. Siden blev jeg holdt borte fra det farlige Sted. Skovhuset saae jeg aldrig siden; sidste Efteraar søgte jeg det igjen; — men det var forsvundet."

„Men de sagde, du laae død i Præstens Havehus!" — sagde Pauline. — „Jeg var saa bedrøvet. Jeg løb en Nat til Præstens Havehus. Du saae mig og blev levende. Husker du? — fortæl! fortæl!"

„Det glemmer jeg aldrig!" — svarede Carl og greb

hendes Haand. — „Jeg var nok nærved at døe den Nat. Vaagekonen troede, det var forbi, og var gaaet bort, for at hente Præsten. Jeg vidste Intet af mig selv, før jeg følte en Haand paa mit Hoved — og det var denne! — Jeg opslog mine Øine — jeg saae en Skikkelse ved mit Leie, som kjærlig og medlidende bøiede sig ud over mig. Jeg gjenkjendte med usigelig Henrykkelse det Billede, der var sammensmeltet med alle mine Tanker og hvormed min Sjæl nylig syntes at ville bortflyve fra Verden. Det var dig! — Du henaandede et Kys paa min Pande og forsvandt. Da Vaagekonen kom tilbage med Præsten og Frøken Trap, fandt de mig opreist paa Leiet med foldede Hænder. Jeg havde takket Gud for det nye Liv, jeg følte i mig. Fra den Time var jeg helbredet og blev som et forvandlet Væsen. Der var ligesom faldet en Taage fra min Sjæls Øine — jeg kunde forstaae Alt, hvad jeg læste i Præstens Bøger. Saa var det, han gav mig Underviisning med Gustav. En hel ny Kundskabens Verden aabnede sig for mig; men de Billeder af mit Naturliv, hvori du havde været tilstede, udslettedes aldrig af min Sjæl."

Pauline var saa lykkelig ved at høre alt Dette og ved selv at kunne udsige hvad hun tænkte, at hun ikke bemærkede Noget udenfor dem, førend der holdt en Vogn for den lille Fiskerhytte. Den gamle Geheimeraadinde steg med stor Bekymring ud af den, ledsaget af Frøken Julie. Den gamle Væver aabnede Døren for dem. Pauline fløi nu sjæleglad i den kjærlige Tante Christines Arme og udsagde klart og tydeligt dette hendes daglige Navn i Familien; ogsaa Julie hilsede hun ved Navn — og deres Forbauselse var stor. Den kjærlige Tante græd af Glæde og sluttede hende med stor Inderlighed til sit Bryst. Hun hørte nu af Carl, hvorledes en pludselig Forskrækkelse havde bevirket denne næ-

sten fuldkomne Frigjørelse af Paulines Tale-Evne. At der var kommet en glædeligere Omstændighed til, for at fuldføre dette Vidunder, omtalte han ikke. Han berørte saa skaansomt som muligt Jægermesterens Raseri, som en øieblikkelig Aands-fraværelse, et pludseligt Anfald af en Feberfantasi, hvori hendes Broder havde troet at see et farligt vildt Dyr i Skoven, og havde afskudt sin Bøsse mod Pauline, dog uden at ramme.

Carl følte imidlertid nu, at de Streifhagl, han havde faaet i Skulderen, begyndte at smerte ham stærkt. Uden at forurolige Nogen dermed, sørgede han kun for at faae Pauline og begge de andre Damer op i Vognen. Han takkede de fattige Væverfolk og paanødte dem hvad han havde i sin Pung. Derpaa satte han sig selv hos Kudsken, og medens de kjørte ned ad Strandveien til Gaarden, søgte han at berolige Geheimeraadinden over det besynderlige Tilfælde med hendes tungsindige Broders Feberanfald og farlige Fantaseren.

Imidlertid havde Gustav truffet den rasende Jægermester i Skoven og forsaavidt bragt ham til Besindelse, at han var kommen til Erkjendelse af sin Tilstand. Han var selv bleven forfærdet over dette Udbrud af et halvt bevidst, men længe næret Nag til hans Adoptivdatter, det stumme anklagende Billede af hin ulykkelige Fiskerpige, for hvis Morder han paa en Maade ansaae sig. Han gav sig nu Luft ved et Slags Skriftemaal for Gustav, hvori der dog var mere Bitterhed, end virkelig Anger. De gik sammen til Stubben ved Bækken, hvor det ulykkelige Skud var faldet; de troede at see hele Skuddet i den hvide Birkestamme bag ved Stubben, og Gustav kunde beroliget høre paa Jægermesterens Forklaring af hvad der var hændet. Han havde følt sig dragen til dette Sted af en uimodstaaelig indre Magt. Paa

denne Stub ved Bækken var det, han engang havde svoret at ægte Paulines fattige Moder, uden nogensinde at have tænkt at holde „saa taabelig en Ed". Da han nu saae Pauline paa dette usalige Sted, havde hendes paafaldende Lighed med Moderen strax forvirret hans Tanker; men hvad han før engang havde tænkt sig som det Rædselfuldeste, der kunde hændes — det var skeet: — den Stumme havde faaet Mæle — han havde hørt hende synge og med den døde Moders Stemme — og alle Tanker i hans Hjerne vare løbne rundt. Pauline var bleven ham til et Gjenfærd af den Døde og dog sig selv. Hun blev ham en Besat. Det var som den Døde sang med sit stumme Barns Læber, for at anklage ham for Mened og Mord. „Det var et dumt Fantasteri!" — tilføiede han — „det vidste jeg nok; men det rev mig med sig. Jeg vilde — jeg maatte befrie mig for den Dæmon, der forfølger mig i dette Væsen — og jeg skjød — men min Haand rystede — jeg skjød slet — der seer De hele Skudbet!"

Han følte sig nu slap og ydmyget, og han taalte alle de Haardheder, Gustav uden Barmhjertighed overvældede ham med.

„Jeg har sagt Dem det for længe siden!" — sagde Gustav med et gjennemtrængende Blik, som han undveg. — „De har leget saalænge med Galskabet, til det næsten er blevet Alvor. Deres Tungsind, Deres Fortvivlelse, Deres Menneskeforagt, Deres Trods mod Deres egen bedre Natur er lutter tragiske Dukker, De har lappet sammen af forkvaklede Livsforhold og Deres allerjammerligste Stemninger. De har pyntet disse Kjælebægger med Klude af Byrons poetiske Nattrøie og med Theatergarderobe-Lapper af Doctor Faust's Kappe. De har kjælet saalænge for Dukkerne, til de Pjalter har faaet et Slags Skinliv og er' blevne til virkelige Dæmoner, der har slaaet Kløer i Deres Hjerne.

De har længe nok udhulet Dem med Cainsfantasier — De har længe nok trampet med tragiske Cothurner og sparket mod Himlen i velbehagelig Sønderrivelse, for nu at kunne blive til en virkelig Cain mod Deres eget Kjød og Blod — en fordømmelig Barnemorder i fantastisk Umenneskelighed og Daarekistegalskab!"

„Ret saa!" — mumlede Jægermesteren — „nu synes De nok, De ret er en hel Karl, og stikker dog selv til Halsen i den Affectation, De bringer med allevegne."

„Afgrundens Magter skal Ingen ustraffet mane ind i sig, for at bilde sig ind, man er aandrig og interessant i sin Huulhed og Gudforladthed!" — vedblev Gustav med streng Alvor, uden at lade sig bringe ud af sin Iver ved nogen Selvbetragtning. — „Vil De være sund og menneskelig, saa sig til! og jeg skal endnu vise Dem en Mulighed. —"

Men nu var Jægermesterens Taalmodighed forbi. „Nei!" — raabte han og trampede — „jeg vil hverken være sund eller menneskelig efter Deres Hoved! — Gaa Fanden ivold med Deres Mulighed! Jeg vil have min Frihed! — jeg vil have Lov til at hade og foragte, hvad jeg ikke kan elske og agte!"

„Saa had og foragt Dem selv allerførst!" — sagde Gustav rolig. — „De er jo dog Egoist af Princip — De bør ikke gaae Dem selv forbi!"

„Hvem siger, jeg ikke hader og foragter denne Ruin af et Menneske?" — her knugede Jægermesteren Haanden mod sin gjennemfurede Pande. — „Jeg kunde knuse mig selv med hele den fordømte, indholdsløse Verden!"

„Nu vel, saa knus Dem da selv, og lad det beroe med Verden til der kommer en stærkere Ødelægger! Vil De skyde Dem en Kugle for Panden, — vær saa god! —

geneer Dem ikke! min Riffel er ladt med Kugle. De betænker Dem, troer jeg."

„Selvmord er Feighed!" — mumlede Jægermesteren med et mørkt Blik: — „den Bagport til Intetheden behøver Ingen at lukke mig op! den staaer paa vid Gab for enhver Usling, der ei engang har Mod til at trodse Livet. Det Mod har jeg. Den Vei, jeg vil gaae til den store Aadselgrube, finder jeg vel! Gjør Dem ingen Uleilighed med at curere mig eller omvende mig! Jeg skal snart befrie mig for alle kedsommelige Plagere! Der maa dog gives eet Sted, hvor jeg ikke behøver at see noget Menneske! Der gives vel ogsaa en Gjerning i Verden for Den, der føler sig ene og vil være ene!"

„Aa, ja!" — sagde Gustav i ligegyldig Tone — „dertil veed jeg tre Udveie; een af dem har jeg tænkt at vælge selv, naar jeg ret bliver ueens med Verden."

„Ja saa! — det gad jeg dog høre!"

„Man kan være Natvægter og være en nyttig Borger i Staten, saagodtsom uden at see noget Menneske. Om Dagen sover man, naar de kedsommelige Mennesker drive omkring og vrøvle mellem hverandre, og om Natten, naar man har Fred for det Pak, gaaer man, som en god Christen, og vaager over dem, seer paa Stjernerne og synger gudelige Sange; — eller man kan være Fyrinspecteur og staae ophøiet paa et Taarn eller en Klint i stormende Nætter og passe sit Blus eller sit Blinkfyr — see ud over Havet og tænke paa Vorherre — eller, om man heller vil, paa Alt og Intet, paa Universet og den meget yndede Tilintetgjørelse. Jeg har endelig den tredie og sidste Udvei, at reise til Sprogø, bosætte mig der og studere Filosofi. Men vel at mærke, det maatte være om Sommeren, for naar Isbaadene er' i Gang, er der nu altfor meget Selskab."

„Meget godt!" — sagde Jægermesteren med en hul Latter. — „Jeg skal overveie Deres fortræffelige Raad! de er' vist ligesaa uskyldige, som Deres Jagtriffel. Jeg seer, den mangler Laas og er sagtens ikke ladt." Dermed vendte han Gustav Ryggen. Han gik hjem og indesluttede sig paa sit Værelse. Næste Morgen tidlig var han reist bort. Ingen vidste hvorhen.

Femte Kapitel.

Gustav havde lykkelig faaet de fleste Hagl udpillede af Carls Skulder. Et Par uskadelige maatte han beholde til Erindring om den Begivenhed, han kaldte den glædeligste i sit Liv. Faa Dage derefter forlode begge de broderlige Venner Præstegaarden; men Frøken Pauline flyttede derind. Efter hvad der var skeet, fandt hverken Præsten eller Geheimeraadinden det rigtigt, at hun blev i sine forrige Omgivelser. Kom hendes ulykkelige Fader tilbage, vilde Synet af hende være ham en bebreidende Erindring om hint farlige Fantasteri, der laae saa nær ved Vanvid og den forfærdeligste Misgjerning.

I Præstens Hus befandt Pauline sig som hos den kjærligste Fader, og nu løsnedes der daglig flere Ord fra hendes Læber. Hendes besynderlig deilige Sangstemme udviklede sig ogsaa paafaldende — og Frøken Trap var, med stor Selvtilfredshed, hendes Lærerinde, især i Kæmpevisesangen. Pauline levede et nyt lyksaligt Liv i Tonernes og det levende Ords Verden og i den unge, nu fuldtbevidste Kjærligheds Paradis. Hun skrev daglig paa Breve til Carl, hvori Bogstavskriften efterhaanden ganske fortrængte Billedskriften, og næsten hver Postdag modtog hun herlige lange Breve fra ham.

Hvor Jægermesteren var reist hen, havde man forgjeves søgt at efterspore. Det faldt Ingen ind — hvad dog var

Tilfældet — at han virkelig paa en Maade havde fulgt det sidste Raad, Gustav havde givet ham. Han var vel ikke reist til Sprogø, men til en lille navnløs Holm i store Bælt, hvor der kun findes en eneste Bondegaard. Her vilde han, saavidt muligt, være Eremit. Han følte sig træt og ked af Alt. For det Første vilde han lægge sig hen og sove, til han opdagede Noget at leve eller døe for, som det var Umagen værd at reise sig op og klæde sig paa for. Omtrent saaledes skrev han i den Dagbog, han besluttede at holde i sit Eremitliv. Han følte et Slags stolt Glæde ved nu ligesom at kunne hevne sig paa den tomme, aandløse Verden, ved at vende den Ryggen. Der var ham noget Storartet i den Tanke, at leve paa en næsten øde Ø, ligesom Napoleon paa St. Helena. Havde han endog intet rigt og stort Bedriftliv at see tilbage paa, saa havde han dog den stolte Tanke, at Lykken og Omstændighederne ligesaa nemt kunde hævet ham til en saadan Høide — for at styrte ham ned deraf, hvis det havde været den blinde, vanvittige Skjæbnes Lune.

Den lille Ø, som intet andet Navn har paa Landjorden, end „Holmen“, har det tilfælles med Sprogø, at der ikke findes et eneste Træ. Det er aldeles bar, men ret frugtbar Engjord og Pløieland, der udgjør den lille Bondegaards Drift. Bonden er Selveier og eneste Hersker paa Holmen; han kaldes derfor gjerne „Holmbonden“ eller for Spøg „Holmkongen“. Holmbonden havde i sin Ungdom været Avlskarl hos Jægermesterens Fader. Han var nu en gammel døv Enkemand paa henved firsindstyve Aar og uden Børn. Hans hele menneskelige Omgivelse, der ligeledes benævnedes efter Holmen, var, foruden en Karl og en Dreng, en stærk, fyrretyveaarig Tjenestepige, Holm-Ane, der baade var Kokkepige, Malkepige, Bryggerspige og Sverske; hun besørgede

alle disse Forretninger med stor Dygtighed. Tjenestekarlen, Holm-Christoffer, var en lille firskaaren Sjællænder fra Kulsvieregnen. Han havde udtjent som Fæstningsslave for et Slagsmaalsdrab. Han var en sortsmudset, kæmpestærk, dertil meget behændig Karl og kunde arbeide for To. Hans Ansigtstræk vare raae, men ganske godmodige, naar han, som sædvanlig, var ædru. Drengen, Holm-Hans, var hans Søskendebarn og en ganske livlig Knøs med rødgule Haar og muntre graae Øine. Hverken den døve Husbonde eller de to ældre Tjenestefolk talte ret meget den hele Dag. I Almindelighed hørtes der kun de allernødvendigste Ord.

Hvad der foregik i hele den øvrige Verden, fik man her kun eengang hver Maaned en tarvelig Underretning eller et løst Rygte om, naar Holm-Christoffer, der baade var Avlskarl, Hjulmand og Smed paa Holmen, roede over det 3/4 Mil brede Vand til Sjælland og hentede Tjære, Lys, Søm, Kul, Jern eller andre Fornødenheder i Kjøbstaden. Hvad han da fik at høre i Skjenkestuen hos Kjøbmanden, medens han drak sig et Par Snapse, udgjorde al den Verdenskundskab og Politik, man erholdt paa Holmen. Den Ligegyldighed for alle Verdens Bevægelser, som her havde været almindelig i mange Aar, var kun i sidste Sommer bleven afbrudt ved Rygter om Krigen. Siden der var blevet Vaabenstilstand, var dog den sædvanlige Ro og Ligegyldighed for den øvrige Verden igjen indtraadt.

Neppe kunde den verdenslede Eneboer fundet et mere uforstyrret Opholdssted. Holmbonden var det eneste Menneske i Verden, han nu gad seet. I hans tarvelige Bondegaard havde Jægermesteren leiet sig ind, som et Slags Indsidder. Han havde faaet det lille saakaldte Kammers, nærmest ved Stadsestuen, til sin Raadighed. Her var kun Plads til en Seng, et Bord og en Stol. Her tilbragte han de

første otte Dage i fuldkommen Enlighed; men siden foretrak han Ensomheden i fri Luft ved Stranden eller paa den øverste, noget stenede Markryg, hvorfra han havde den videste Udsigt over Bæltet. Der hengik en hel Maaned inden han vilde tale med Nogen eller tage Deel i nogensomhelst Syssel med Øens fire Beboere. Tilsidst følte han dog Trang til nogen Forandring, og han fik isinde at hjælpe Holm-Christoffer med at rydde Stene, sætte Gjærder, eller andet Markarbeide. Dette skete dog i Førstningen, uden at der verledes noget Ord. Holm-Christoffer talte sjeldent, naar han ikke blev spurgt, og havde let ved at opfylde sin Husbonds Befaling til alle de tre Husfolk: at lade den fremmede Herre skjøtte sig selv.

Markarbeidet fik efterhaanden et Slags Tillokkelse for den mørke, ledige Grubler, og han drev det med næsten voldsom Iver. En Morgen, da han med Christoffer havde flyttet en svær Sten og sat den i Gjærdet, nikkede han første Gang til Christoffer. Karlen nikkede igjen, og derved blev det. Efterhaanden kom det dog til et kort „God Dag!" eller „Farvel!" imellem dem, men lige mut og ligegyldigt fra begge Sider, til Jægermesteren en Dag spurgte Christoffer, om han fortrød det Drab, han havde været dømt og straffet for.

„Det har Vorherre glemt, og jeg med!" — sagde Christoffer. Paa flere Spørgsmaal kom han til at fortælle de nærmere Omstændigheder derved og blev saa blød om Hjertet, at man nok saae, han ikke havde glemt, hvad han dog vist troede var ham tilgivet. Første Gang i mange Aar glemte Jægermesteren sine egne Nag for at see ind i et andet Menneskes Sjæl, men kun for et Øieblik. „Det var nu d i n Skjæbne!" — mumlede han. — „Hver har sin. Hvad der skeer, maa skee. Hvad kan vi for, at den

Skjæbne, der raader for Verden og vor Villie, hverken er bedre eller klogere, end vi?"

Christoffer saae paa ham med store Øine. „Herren har nok glemt baade den første og anden Artikel!" — sagde han. — „Var Han ikke saa fornem en Mand, kunde Han maaske dog, som jeg, endnu havt Troen i Lommen. Det er altid godt at vide, hvor man kan finde den, naar det kniber." — Dermed trak han et tilsmudsket, næsten ulæseligt Exemplar af Luthers lille Catechismus op af sin Lomme og rakte Jægermesteren det. „Læs dog efter!" — tilføiede han — „men Bogen vil jeg have igjen. Jeg lovede min Moder, da hun døde, at jeg aldrig skulde skille mig ved den Lommetro."

Jægermesteren loe haanligt, men stak den lille Bog i sin Lomme.

Aftenerne havde allerede begyndt at blive lange. Af og til kom nu Eremiten ud af sin Hule og satte sit Lys paa Bordet, hvor Tranlampen brændte for hele Øens Befolkning. Holmbonden snoede Toug af Fæhaar og læste lidt før Sengetid et Kapitel i sin Bibel. Naar Christoffer havde spist sin Øllegrød, slikket sin Hornske og hængt den paa Firtommesømmet over sit Hoved, strakte han sig gjerne paa Gaasebænken og sov. Den, der da var den eneste Talende, var Holm-Ane, som ved Karten eller Spinderokken fortalte Drengen Historierne om Griselbis, Melusina og den skjønne Magelone, saavelsom om Finkeridderen og Robertus Agerkaal, som hun kunde huske fra sin Barndom. Drengen var meget opmærksom, naar det var lykkedes ham at faae Ane til at fortælle disse Historier, som han rigtignok havde hørt mange Gange. Selv kunde Hans fortælle Noget af Uglspils Pudserier og Markolfus' Historie. Paa Bondens Hylde havde han fundet nogle Stumper af Hvitfeldts Krønike og

Vedels Saxo, saavelsom de gamle Kroniker om Carolus Magnus og Holger Danske, som han undertiden læste høit i for Ane. Siden Christoffer sidste Sommer havde bragt Nyhederne om Krigen og Rygterne om vore tappre Landsoldater, var Holger Danskes Kronike bleven Hans den allerkjæreste. Den kom nu gjerne frem igjen hver Aften. Hvor slet og smagløs Jægermesteren end fandt denne Læsning, tog han dog tiltakke med at høre derpaa, for at fordrive Tiden. Han og Ane vare de eneste Tilhørere; thi Christoffer forstyrrede dem kun med sin Snorken, og Husbonden, der intet Ord kunde høre af hvad der læstes, holdt sig gjerne til sin Bibel, til hans Øine bleve trætte og han lagde sine Glarøine til Kjende i Bogen.

Den Gamle talte aldrig uopfordret til Jægermesteren, men saae ofte paa ham med en besynderlig Hengivenhed i det matte Oldingsblik. Han havde holdt saa meget af den lille Junker, som han kaldte ham i alle de Aar, han var Avlskarl hos hans Fader. Nu kunde han ikke see hans graanende fredløse Hoved uden stille Bekymring. Istedetfor, som sædvanlig, at sætte sin Bibel op paa Hylden, naar han gik til Sengs, havde Holmbonden nogle Gange ligesom tankeløst skubbet den hen paa Bordet, hvor Jægermesteren støttede sin Albue og hvilede sit Hoved paa Haanden. Naar den mørke Herre mærkede det, havde han kun leet bittert; men en Aften tog han dog Bondens Bibel ind med sig paa sit Kammer, da Tranlampen var slukket og hele Øens Befolkning sov. Jægermesteren selv sov sjelden før henad Morgenstunden. Natten var hans værste Tid. Han lod gjerne sit Lys brænde, satte det i et Lerfad og stirrede paa det til han endelig faldt i Søvn. Paa Christoffers Opfordring havde han ladet sin længe foragtede Børnelærdom fornye sig i hans Erindring; men intet Ord deri var trængt til hans

Inderste. Til en Forandring bladrede han nu i den Gamles Bibel. Uagtet den Ligegyldighed og næsten Modbydelighed, hvormed han greb til denne Læsning, udøvede den dog sin vidunderlige Magt ogsaa over dette udhulede og næsten helt opløste Menneske. Han saae flere Mærker ved understregne Steder, der besynderlig passede paa hans aandelige Tilstand og greb med Magt og Fylde ind i hans tomme og gudforladte Sind. Der var ingen Tvivl om, at hans Faders gamle Avlskarl, der ikke selv tiltroede sig Evne eller Myndighed til at tale til ham med nogen Virkning, her i sin eenfoldige Tro pegede paa de Ord, der baade havde Liv og Aand, baade Magt og Myndighed. Hvert understreget Ord, han læste, flog ned som Lyn i hans Sind og smeltede Stenskorpen om hans Hjerte. De trykte Ord fik ligesom Lyd for ham, og han erindrede nu, hvor dybt et Indtryk mange af de samme Ord havde gjort paa ham den Dag, han stod til Confirmation og hans troe Ven, Avlskarlen, med allerstørst Deeltagelse saae paa ham. Han lukte intet Øie den hele Nat. Det var ham som en stor begravet Verden dukkede op i hans Inderste. Saasnart det grydede og han mærkede, den gamle Holmbonde var oppe, foer han ind til ham og omfavnede ham. Den Gamle nikkede sjæleglad. „Jeg vidste det nok, kjære lille Junker!" — sagde han og glemte, at det var fem og tredive Aar siden han saaledes pleiede at benævne ham — „jeg vidste det nok, naar Vorherre bare kunde faae Ham rigtig i Tale, vilde det nok have Klem og blive godt."

Fra den Dag af udeblev Indsidderen sjelden fra Davrebordet og tog næsten altid Deel i det daglige Arbeide. Om Aftenen læste han selv undertiden høit i de gamle Krøniker og nikkede til Holm-Aanes Kæmpeviser. Nogle Gange fortalte han endog Et og Andet om hvad han havde seet i

fremmede Lande og om den Deel, han havde taget i det sidste Felttog. Nu sov ikke Christoffer længer; han var lutter Øre.

„Du er lykkelig, Hans!" — sagde han til sin Søsterson: — „du kan blive til en ærlig Soldat. Du har ingen Skavank, som jeg, hverken paa Kroppen eller andensteds." — Han taug og var nogle Dage yderst nedslaaet. „Nu trænger jeg stærkt til min Lommetro igjen!" — sagde han, da Jægermesteren en Dag spurgte om, hvad der fattedes ham. Christoffer fik sin gamle Trøster igjen i Lommen og var snart ved jævnt og trøstigt Mod som sædvanlig.

Drengen havde med stor Hengivenhed sluttet sig til Jægermesteren og var uudtømmelig i Spørgsmaal om Alt, hvad der angik Krigen. Han tænkte Nat og Dag kun paa at blive Soldat; han vilde strax med, naar der blev rigtig Krig igjen. Til han blev stor og gammel nok, vilde han gjerne være Trommeslager eller Oppasser. Jægermesteren fik nu sin Bøsse frem af Krogen; han maatte lære Drengen at lade og skyde. Af og til fik han vel et Anfald igjen af sit mørke Lune og holdt sig inde i sit Kammer et Par Dage; men saa gik gjerne den gamle Holmbonde ind til ham, og, uden at sige et Ord, lagde han kun sin Bibel paa hans Bord og nikkede. Naar da Jægermesteren lukte den op, fandt han gjerne, hvor Brillerne laae, et af de Steder, hvormed den Gamle i sit stille Sind mente at Vorherre nok skulde faae ham i Tale med Klem. Heri tog den Gamle sjelden aldeles feil. Den Skjæbnetro der havde været Hovedhjulet i Jægermesterens døde Verdensmaskine saa mange øde Aar, maatte nu vige for Ordets Aand og det mægtige Liv, ved hvis Kilde han her ligesom var strandet. Bitterheden og Hovmodet trængtes tilbage. Det Fortvivlelsens og Selvfordømmelsens Nag, han, med al tragisk Legen med sin Sønderrevethed, dog virkelig havde baaret paa, opløstes af

de mægtige Befrielsens Ord, han læste. Efter enhver saadan aandelig Bestyrkelse, traadte han gjerne freidig ud i den snevre Menneskekreds, han her havde sluttet sig til. Hvad der foregik i hans Inderste, talte han intet Ord om. Al saakaldet opbyggelig Tale i det daglige Liv var ham forhadt, som Hykleri og Hængehovedvæsen. Holmbonden vogtede sig ogsaa vel for at berøre, hvad han mente kun Vorherre havde Ord for. Han spurgte kun, om hans kjære Indsidder nu ikke længtes efter Strandgaarden; men Tanken om at vende tilbage til sin Familie og vise sig blandt andre Mennesker, var den endnu bestandig kjære Indsidder ydmygende. Den hele Vinter levede han paa denne afsides Holm, som død for den hele øvrige Verden, og lod intet Menneske udenfor Holmen høre fra sig.

Hans Søster og hans Døttre troede ham virkelig død, men ventede dog endnu bestandig paa Efterretninger om ham. Først da Vaabenstilstanden var opsagt og Krigen var udbrudt paany, fik Geheimeraadinden en Dag et Brev fra sin forsvundne Broder. Det var skrevet fra Forpostleiren ved Nørrejyllands Grændse. Det indeholdt hans Testamente, som han lovformelig havde ladet opsætte for det mulige Tilfælde, at han ikke kom tilbage fra dette Felttog. Godset var bestemt til Emilie; men betydelige Legater vare fastsatte, saavel for hans Søster, som for Julie og Pauline. Foruden andre mindre Legater, var der bestemt Pensioner for Livstid saavel til den gamle Bonde paa Holmen, som til Holmbondens tre Hustyende, hvis fuldstændige Navne og Opholdssted vare anførte. Drengen Hans havde Jægermesteren taget med paa Felttoget som et Slags Oppasser eller Vaabensvend. Han skrev fremdeles, at han nu havde sluttet sig til den tappre Ryes Corps, hvor han havde Carl og Gustav Holm til Sidemænd og troe Venner. De ventede

hver Dag at komme i alvorlig Kast med Fjenden. Han sendte kjærlige Hilsener til Alle og bad sig erindret med Skaansel og Tilgivelse. Han bad Søsteren sige til Præsten, at han nu var bleven enig med ham i det Allervigtigste. Han fandt nu ogsaa, at det eneste Løsen, der kunde føre til Seier i enhver Kamp, var det alvorlige: med Gud!

Tante Christine havde strax kjendt sin Broders Haandskrift; men den Aand og Stemning, Brevet udtalte, vidnede om et næsten helt forvandlet Menneske. Hun følte sig dybt greben derved; hun ilede med Brevet til sin gamle Ven i Præstegaarden — og der var Glæde som i Himlen, naar en Sjæl er frelst paa Jorden.

Sjette Kapitel.

Første Paaskedag 1849, Aarsdagen efter Slaget ved Slesvig, ringede Klokkerne i Strandby-Kirke til Høimesse. Frøken Trap sad allerede i Kirkestolen og glædede sig over at see den lille Landsbykirke saa opfyldt af Mennesker. Heri saae hun et nyt Beviis for, at der slet ingen Mangel var paa Gudsfrygt i Landet, og det vilde hun siden benytte til en lille Seier over Præsten, som hun paastod aldrig kunde faae Folk gudfrygtige nok og altid mente, vi kunde trænge til nogle flere Ulykker, for at blive rigtige Christne. Mod Sædvane var Præsten ikke kommen strax efter at der var ringet sammen, og da han kom, var han paafaldende bleg. Frøken Trap blev urolig for ham og frygtede, han var syg. Da han besteg Prædikestolen syntes han dog ligesaa sund og kraftig som nogensinde; men der var ikke den Rolighed over ham, som sædvanlig. Det var heller ingen rigtig glædelig Paaskeprædiken, han holdt; det forekom hende snarere som en streng alvorlig Bodsprædiken. Hvad han talte, syntes ogsaa mere at udstrømme af hans øiebliklige Stemning, end være forud betænkt. Han havde haabet ret at kunne glæde sig med Menigheden paa denne Dag over det evige Liv og Opstandelsens Herlighed — sagde han — men i Timeligheden var hans Glæde bleven blandet med en lønlig Gru for, at alle vore Festdage nu skulde blive til Sørgedage og at vi dog savnede den Tro og Ydmyghed for Gud, der skulde indvie vore Sjæle til det evige Liv og Opstandelsens Glæde. Han erindrede om den store Blodbag,

hvortil vor sidste Paaskefest blev forvandlet — og han formanede til ydmyg at bøie sig for Guds tugtende Haand, hvor haardt den saa ramte os. Hans Prædiken var usædvanlig kort. Da han til Slutning bad for Kongen og Fædrelandet, var han heftig bevæget. Der var nu ogsaa kommet en besynderlig Uro over Menigheden. Mange forlode Kirken førend Gudstjenesten var endt, og der mumledes høit: „er det sandt?“ — „er det muligt?“ — „Gud forbarme sig!“

Umiddelbart før Præsten gik til Kirken var Budskabet kommet om Ulykken i Eckernförde Fjord med Orlogsskibet Christian den Ottendes Sprængning og Fregatten Gefions Tab. Rygtet derom havde midt under Gudstjenesten indsneget sig som en Dæmon i Kirken. Det fløi over Danmark denne Dag som et utroligt og næsten uudholdeligt Ulykkesbud.

At Tabet af to Krigsskibe kunde virke saa rystende paa et helt Folk, vil maaske for en følgende Slægt synes besynderligt; men at dette vistnok blodige og betydelige Tab for Danmark, som kun skyldtes Vind og Strøm og en Haandfuld oprørske Artillerister i vort eget Land, kunde betragtes som et hæderligt vundet Søslag og feires med Jubel og Illuminationer over det halve Tydskland, vil synes ubegribeligt.

Denne Begivenhed gjennemrystede hver Dansk som et ødelæggende Jordskjælv fra det Havdyb, der altid tilforn var „Danskens Vei til Ros og Magt.“ Heller ikke dennegang havde Modet svigtet eller Æren lidt; men det stolte Dannebroge var dog strøget og for nogle usle Kanoner fra et Par Oprørsskandser. Folkets Stolthed var krænket. Forbittrelsen mod den æreløse Fjende var grændseløs. Der var neppe saa gammel en Mand eller saa ung en Skoledreng i Danmark, som jo fornam hvad der uhyggeligt gjennemlynede Folkets Nerver. Det var hverken Frygt eller Bæven — det var vel Gru over det store, blodige Menneskeoffer, uden begribelig Hensigt; men

det var langt mere bitter Harme over Slethedens øiebliklige dæmoniske Lykke, end Sorg over Tabet og det spildte Blod. Af Menneskemagt følte man sig ikke her ydmyget. Meenedernes Skadefryd, Landsforræedernes og deres Hjælperes Jubelskrig kunde man foragte: knuset var Modet ligesaalidt, som den gamle Søkrigerhæder var plettet; men der var ligesom udfalden en Ædelsten af Danmarks Palladium. Her var intet tabt Slag mod en hæderlig Fjende at sørge over. Det var en Flok Forbrydere, der i Pagt med de blinde, troløse Elementer havde saaret den hildede Kæmpe.

Saaledes var Folkets Stemning.

Da Præsten kom hjem fra Kirken, betragtede Frøken Trap ham med et bebreidende Blik. Hun havde læst Avisen og seet Beskrivelsen over den store Ulykke. „Nu kan vi vel snart være straffede nok for al vor Ugudelighed!" — sagde hun med tilbagetrængt Smerte. „Men nu vil De sagtens have, vi skal glæde os over, at vort Overmod kan blive knækket. Jeg husker nok hvad De har sagt hver Gang jeg i al Uskyldighed har fornøiet mig over lidt Løier i Bladene med den tydske Flaade."

„Desværre! gode Frøken!" — svarede Præsten — „en streng, høiere Mindelse seer jeg rigtignok i denne Ulykke, om jeg end ikke vil paastaae, der læses Aviser i Himlen eller lægges Vægt paa enhver ubetydelig Yttring af vor lystige Ungdom. Vor Hoveren over vor Sømagt, vor evige Tyggen Drøv paa vor Søkrigerhæder, vor haanlige Ringeagt for Fjendens Vaabenløshed til Søes har altid fyldt mig med en uhyggelig Anelse. Jeg har tidt tænkt paa de gamle Sagn om overmodige Helte, som en fortørnet Guddom har dømt til at falde for den foragteligste Haand. Nu har han, der raader for hvert Vindpust, udsendt den Storm, der skulde nøde vore brave Søhelte til at stryge Flag for en oprørsk Constabel og en Flok Mennesker,

der har forbrudt Liv og Ære!" — han knugede sin Haand heftig mod sin Pande. „Hovmod gaaer for Fald!" — vedblev han roligere — „det er vist nok. Med alle vore danske Fortræffeligheder stikker der dog endnu langt meer Hovmod og blind Trodsen paa egen Kraft, end ydmyg Tillid til Guds Bistand i vor raske Ungdoms Mod. See her, hvad min egen kjære Søn, Deres letsindige Gustavmand, skriver. Han veed endnu ikke Noget om den sidste Ulykke. Tapperhed har vi nok af — siger han — og retfærdig Sag har vi til Overflod. Naar vi kun har Krudt, Kugler og Soldater nok, har det ingen Nød med Seiren. Lykke, Krigskonst og Genie tager han vel tiltakke med, naar vi har det — men en høiere Magt og Villie spørger han ikke om."

„De misforstaaer ham!" — tog den gamle Frøken ivrig Ordet, og hun blev smukt rødkindet derved. — „Vorherres Hjælp og Villie ligger naturligviis paa Bunden i ethvert christen Menneskes Tanker, uden at vi just derfor sige: med Guds Hjælp! eller: om Gud vil! ved enhver Simule Gjerning, vi har for." Hun forsvarede nu, som en Heltinde, saavel sin kjære Gustavmands som alle Danskes Ydmyghed, dybe Følelse og gudelige Sindelag igrunden, selv om Vorherres Navn aldrig kom paa deres Læber. Det kom i vore Tider, mente hun, netop af Ærbødighed for det Hellige og Frygt for at synes skinhellig og affecteret. Derfor alene var det, at Gustav og de fleste unge Mennesker nu mangengang talte, som der hverken var Gudsfrygt eller menneskelig Følelse i dem — det var rigtignok en meget dum Mode, indrømmede hun, men der var dog igrunden ikke det mindste Ondt deri.

Præsten rystede paa Hovedet. — „Det var dog sært, skulde vor kjære Gustav selv engang hævde sin egen og vor friske Ungdoms dybere Natur, ved den Erkjendelse, at man dog kan blive allermest affecteret af lutter Frygt for at synes det!"

„Vorherre vil nok give Sandhed og Ret Seier og Ære!" — sagde nu den gamle Frøken og saae atter i Avisen — „det var ellers en forfærdelig Paaskketidende. Mener De dog ikke nok, Hr. Magister! vi nu kunde taale en Smule Lykke, og at der vil blive tilmaalt disse Landsforrædere ret en ordenlig Gjengjældelse i en knuget og stuvet Maade — som det hedder?"

„Derom skal vi vel ikke bede saa ivrigt, at vi glemme den almindelige Syndighed" — svarede Præsten — „men som der saaes vil der visselig høstes. Tidens store Dommedage udeblive aldrig."

Det varede ikke længe inden denne Paaskketids Ild- og Blod-Mærke i det danske Folks Sind maatte give Plads for nye, stærke Indtryk. Hver Dag fløi de smaa Skillingsblade gjennem Hovedstaden og Landet rundt, med Beretninger om Fjendens voxende Styrke og Fremskridt. Efter en blodig Kamp maatte det ubefæstede Kolding, for ikke at opbrændes, falde i Oprørernes Hænder. Med deres fremmede Førere i Spidsen og med den store fremmede Hær i Ryggen, kunde de her nemt beholde den blodige Kampplads og med overmodig Pral kalde denne Mordbrandsbedrift en glimrende Seier over deres Landsherre. Nu skulde deres formelige Beleiring af Fredericia sætte Kronen paa Værket og skaffe dem et ærligt Soldaternavn, medens de Hjælpere, der selv foragtede dem, holdt Landsherrens lovlige Dommersværd fra deres Hoveder.

Denne Gang var Jylland ikke blottet for alt Forsvar. Den tappre Olaf Rye stod der med sit Corps; men det var kun lille. Preussernes og de tydske Rigstroppers Overlegenhed var stor. Et Hovedslag maatte derfor undgaaes til Fjendens Styrke var spredt. Saalænge maatte man kun lade ham

kjøbe hvert Fremskridt saa dyrt som muligt; man maatte idelig trætte og forurolige de store fremtrængende Masser og kun sikkre det lille Forsvarscorps for at omgaaes. Denne Plan blev, som bekjendt, mesterlig udført af vor udødelige General Rye og hans tappre Corps. Det hele Foraar og Juni Maaned 1849 var dog en pinlig Tid. Et Opsving, en Opreisning var nødvendig, hvis nu ikke Folkets Frimodighed skulde slappes. Fred eller Vaabenhvile efter Ulykken i Eckernförde Fjord og det spildte Blodbad i Kolding, som Oprørerne tilegnede sig Æren for, vilde have dæmpet Ilden i vore tappre Krigeres Bryst og nedtrykt hele Folket. — Hint Opsving — hin Opreisning kom endelig ogsaa, stor og blodig, ved Seiersbudskabet fra Frederits. Den sjette Juli blev til en streng Dommedag over Oprørerne og skulde ramme dem alene. Hvor det store Seiersbudskab foer frem, saae man nu vel Glæden paa ethvert dansk Ansigt; men den var som oftest stille og blandet med dyb Vemod over alt det Blod, denne glimrende Seier havde kostet. Den tappre Olaf Ryes Fald dæmpede især Folkets Seiersglæde; den blev ikke hovmodig.

I Strandby Præstegaard var Glæden ogsaa blandet. Man var flere Dage i stor Uro. Der var intet Brev kommet fra Carl eller Gustav. Man vidste, at de begge tilligemed Jægermesteren vare komne til Fyen med General Rye og en Deel af hans Corps; man maatte antage, at de havde deeltaget i Slaget.

Endelig kom der et Brev, forseglet med en hvid Oblat. Man kjendte paa Udskriften Gustavs Haand; men der stod Intet uden paa Brevet om et glædeligt Indhold. Pauline var tilstede, da Brevet kom. Hun og Frøken Trap stode spændte og saae Præsten aabne det. Han blegnede.

„Gud forbarme sig!" — udbrød Frøken Trap — „er han død? — er han død — den kjære Gustav?" —

„Nei, nei! — saa skrev han ikke!" — svarede Præsten og havde fattet sig — „han feiler Ingenting, men baade Carl og Jægermesteren ere farligt saarede." Han læste nu Brevet for dem begge. Carls venstre Arm var gjennemboret. Det var uvist, om han beholdt den. — Jægermesteren laae mellem Liv og Død. En Kugle var gaaet ham gjennem Kinden og havde bortrevet en Deel af hans Tunge. Levede han, vilde han dog aldrig meer kunne mæle. Hans Stemning var rolig og i høi Grad elskværdig.

Denne Efterretning gjorde især et dybt Indtryk paa Pauline. Hun, som selv saalænge havde savnet det menneskelige Mæle, kunde nu meer, end Nogen, sætte Priis paa at kunne give Tanken Lyd i levende Ord; hun fandt nu saadan en Ulykke allergrueligst.

„Retfærdige Gud!" — udbrød Præsten, da han lagde Brevet fra sig. — Han vilde dog ikke udsige, hvorledes han netop heri saae en mægtig Gjengjældelse over den unaturlige Fader, der havde baaret dødeligt Nag til sit stumme Barn og kunde have bortskudt den Tunge, der baade var lammet og fik Mæle ved hans Forbrydelse. Han fandt det ogsaa høist mærkeligt, at nu den Tunge selv skulde lammes, der fast saalænge den kunde tale, havde fornegtet den levende Gud og Menneskesjælens Udødelighed. Meget mildere blev Præsten dog stemt og han følte inderlig Medynk med den ulykkelige Jægermester, da han erindrede og nu atter læste hans sidste Brev til Søsteren og den Hilsen, han deri havde sendt ham.

Præstens Deeltagelse for Paulines Fader blev til en Kjærlighed, han aldrig havde troet mulig, da han nogle Dage senere fik et Brev fra sin Pleiesøn. Selv havde Carl nu Haab om at beholde sin Arm; men stiv vilde den blive hans Livstid. „Jægermesteren" — skrev han — „har paa hele dette Felttog været et forunderligt, ligesom helt om-

skabt Menneske, hvori der har reist sig en dyb og kraftig Natur af sine Ruiner. Han har kæmpet ligesaa modigt som forrige Sommer, men ikke meer med Vildhed og blindt Raseri. Han har ved sin Aandsnærværelse reddet mit Liv; han har baaret mig bort gjennem den stærkeste Ild fra den Skandse, vi stormede sammen, da jeg laae med min knæ-stede Arm mellem Ligene. Derpaa styrtede han atter frem til han selv ramtes og blev bortslæbt af Gustav og en rask Dreng, der altid fulgte ham. Han bærer med en mageløs Taalmodighed sin Ulykke. Han veed, at han aldrig meer kommer til at udtale noget Ord, og han finder sig deri med stille Kraft. Han ønsker nu kun at leve saalænge, til han kan see Pauline og modtage hendes Tilgivelse. Han ønsker inderlig inden sin Død at kunne lægge hendes og min Haand sammen."

Et Par Ord fra Gustav gav Haab om, at dette Ønske kunde opfyldes og at man om nogle Uger kunde tænke paa at flytte begge de kjære Syge fra Lazarettet. I en Efter-skrift var tilføiet: „Blandt de faldne Stormløbere, vi be-grove igaar og som vi kalde Berserkerne, var ogsaa Hr. Staal. Det var de rasende Kæmpekarle, som, trods al Com-mando, først angrebe Skandserne forfra, istedetfor at give sig Tid til at omgaae dem, hvorved meget Blod kunde være sparet. Staal havde først kun været med, som Tilskuer og Taler — efter hvad jeg har hørt; men da han saae, her ingen Tale behøvedes, og at det af sig selv gik frem paa rigtig ældgammel Berserkerviis — skal han have truffet en falden Soldats Trøie paa, grebet hans Gevær og viist sig som den raskeste Stormløber, til han faldt. Han blev be-graven under den Soldats Navn, hvis Nummer og Trøie han bar."

Syvende Kapitel.

Vaabenstilstanden i Juli 1849 var sluttet. En stor Deel af Hæren blev nogle Uger derefter sendt hjem. Allevegne i Byerne og paa Landet hørtes der nu Velkomsthilsener og Hædersange for de hjemvendende Soldater. Deres Tog gjennem hver By var som et Seiersoptog.

Blandt de mange Fremmede fra Landet, der en smuk Dag i September i en af Sjællands mindre Kjøbstæder saae og hilsede de troe, hjemvendende Krigsmænd, var ogsaa Præsten fra Strandby med Pauline og Frøken Trap; de vare i Selskab med Geheimeraadinden og Frøkenerne fra Strandgaarden. Ogsaa her bleve Soldaterne modtagne med Blomster og Krandse af de glade unge Piger, som kappedes om at uddele Frugter og andre Forfriskninger iblandt dem. Der blev sjunget en Velkomstsang, og en deilig kvindelig Stemme vakte Opmærksomhed ved sin Styrke og Inderlighed. Det var Pauline, der sang. Paa Enhver, der hørte og saae hende, gjorde hendes hele Væsen et uudsletteligt Indtryk. Det var ikke alene hendes usædvanlige Skjønhed, der henrev, men meget meer den Ynde, der ledsagede enhver af hendes Bevægelser, og det rene Udtryk af Sandhed og Hjertelighed i hendes Aasyn, Blik og Stemme.

Præsten og Geheimeraadinden talte med Mange af de Menige og havde stor Glæde deraf. Medens Emilie og Julie uddeelte Blomster og Krandse, mest til Officererne og

sagde dem Artigheder paa Fædrelandets Vegne med fine Vendinger og smukt valgte Ord, talte Pauline især længe med en halvvoxen Knos, der stod ved en Tromme. Han var ganske nylig bleven Tambour — sagde han — og havde før været Oppasser hos „den gamle Skarpskytte." Navne syntes han slet ikke at bruge, men havde gjerne saadant et betegnende Udtryk for enhver Person, han omtalte. Hans graae, livlige Øine tindrede, men der kom tillige et vemodigt Træk om hans Mund, naar han talte om sin forrige Herre, som nu laae paa Lazarettet. Knøsen havde været med ham i Fredericsslaget, og derover var han lidt kry. Han havde Meget at fortælle om hvad han selv havde seet i Slaget, naar han løb efter sin Herre med Bøssen, og det var da mest om „den gamle Skarpskytte" selv og to unge Mennesker, som han kaldte „den stille Jæger" og „Spøgedoctoren." At det var Carl og Gustav, han mente, og at hans Herre var Jægermesteren, kunde Pauline ikke vide, men hun hørte med spændt Opmærksomhed paa ham. Han havde taget Kasketten af sit rødgule Hoved og sat sig i en magelig Stilling ved sin Tromme, som Pauline havde sat en Kurv med Frugt paa. Knøsen spiste det ene Æble efter det andet, medens han med stort Velbehag saae paa den smukke Pige og glædede sig over hendes Opmærksomhed for de mangfoldige Ting, han havde at fortælle. Han havde især beundret en ung Officeer, hvis Navn han heller ikke vidste, men som han kaldte „Skiven", fordi han gjerne havde stillet sig til Skive for Fjenderne og leet dem ud, naar de skjød forbi. „Det saae jeg selv ved den slemme Skandse, vi tre Gange maatte ilav med!" — sagde han — „ved den var det, den stille Jæger og siden min gamle Skarpskytte fik deres Skavanker. Den Gang det gik løs tredie Gang, sprang den Pokkers lille Karl, han, vi kaldte Skiven, alene op paa

Brystværnet og svingede sin Hue med et rigtigt rask: Hurra! Nu herop, Kammerater! nu sigte de Alle paa mig — raabte han. Det skete ganske rigtig — han fik Kugler i hundredviis og maatte falde, men Soldaterne stormede Skandsen. — Enden paa den Leg fik dog hverken jeg eller min gamle Skarpskytte at see."

Han fortalte flere storartede Træk, som Andre siden ogsaa har fortalt og som fortjente at være opbevarede i Rapporterne; men der var skeet saa Meget, at slige Enkeltheder forsvandt i Massen af de store Begivenheder. Den eneste Person, Knøsen nævnte ved Navn, var Rye, som han dog oftest kaldte Generalen. Naar han talte om ham, beholdt han aldrig sin Hue paa.

„Naar vi saae Generalen, raabte vi altid Hurra" — sagde han — „og det var ligesom han kunde været Fader til os Allesammen. Han red altid forud og raabte: Følg med, Børn! — rask! see, saa! det var brav! — Han kunde rigtignok ogsaa blive vred, og saa var han skrap; men det var gjerne kun naar han troede, nogen Soldat havde libt Uret."

Om en anden General fortalte Tambourdrengen en Anekdot, som især gjorde Indtryk paa Pauline og bragte hende til at tænke paa det Naturforhold mellem Forældre og Børn, der i hendes eget Liv havde været saa forstyrret. „Den General havde sin Søn med og holdt meget af ham," — sagde Knøsen — „Sønnen var hans Adjutant. Midt under Slaget holdt Faderen alene paa en Høi, der blev slemt bestrøget af et tydsk Batteri. Officererne kjendte ham nok: — hvad han vilde, det vilde han — og Kuglerne brød han sig kun libt om. — Ingen turde heller vende sig om, naar de peb. — Vilde Nogen advare ham, fik de en Næse. Saa fik de Sønnen til at ride op paa Høien til ham, for

at faae ham til at ride ned. Men Generalen saae barsk til sin Søn: „„Er du bange?““ — spurgte han. Men Lieutenanten var snild — han taug og red kun hen mellem sin Fader og Batteriet. Faderen vendte sin Hest og red ned ad Høien.“

„Men hvad hed han — din gamle Herre?“ — spurgte Pauline — „han, du kalder den gamle Skarpskytte?“

„Vor Stuemand kaldte vi ham kun hjemme“ — svarede Knøsen — „og der var han længe sur og mut; men mig kunde han siden dog godt lide. Han lærte mig baade at lade Bøssen og trække den af; men ramme kunde Ingen, som han. Kun en eneste Gang i tyve Aar havde han skudt feil — sagde han selv, men derfor takkede han Vorherre“ —

Pauline blev endnu mere opmærksom og vilde vide Meer om ham.

„Christoffer troede, han var en Friskytte“ — vedblev Drengen — „men det var Synd og Skam at troe.“

„Hvad vil det sige?“ — spurgte Pauline.

„Ei, veed Jomfruen ikke det?“ — vedblev Knøsen — „det er saadan en vild Krabat, som har givet sig Fanden i Vold og engang skudt mod en Kirkemur med Vorherres eget Legeme, som han ikke har sjunket, naar han var til Alters. Saadan en forsvoren Karl rammer, hvor han sigter; men saa annammer ogsaa den Onde hans Sjæl, naar han døer. Jeg troer nok, der er saadanne Friskytter til!“ — vedblev han. — „Jeg har selv seet det Hul i Karise-Kirkemur, som engang er skudt ind der af en rigtig forsvoren Friskytte. Det Hul er altid rødt og fugtigt — det er Vorherres Blod, der altid flyder. Friskytter er der rigtignok til; men det vil jeg bande paa, og det skal jeg sige Holm-Christoffer, saasnart jeg seer ham — vor gamle Stuemand har aldrig været Friskytte paa den Maade. Han var ogsaa

god mod de Syge. Penge deelte han ud hver Dag, og naar Generalen nikkede til ham, saae han kjøn ud; han sparte sig, min Tro, heller ikke, og han lod enhver rask Karl drikke af sin Flaske. Der var skeet et Mirakel med ham, hørte jeg engang Spøgedoctoren sige til den stille Jæger; men hvad det var for et Mirakel fik jeg aldrig at vide. Naar vi Andre loe og var lystige, nikkede han til os. Selv loe han aldrig; men Ingenting kunde forknytte ham. Selv da Kuglen var gaaet ham gjennem Kjæven, vilde han skudt den Riffel af, jeg havde rakt ham; men det lod han dog være; jeg troer ellers, han nikkede til den Slyngel, der havde skudt paa ham — men det maa jeg dog nok have seet feil i" —

„Men hvem var din Herre? — hvad hed han?" — spurgte Pauline yderst spændt — „og hvad hedder du selv?"

„Holm-Hans!" — svarede Knøsen og sprang op. Der var givet Befaling til Opbrud. Han fik neppe Tid til at sige Farvel til Pauline, men skyndte sig til sin Plads blandt Soldaterne, medens han rask slog sine Signalslag paa Trommen.

Pauline blev nu dragen bort af Trængselen. Hun fulgte med Præsten og sit øvrige Selskab ind i Byens mærkværdige Kirke, som man havde aabnet for Soldaterne og hvor man vilde høre det smukke Orgel.

I sin fædrelandske Stemning faldt det Organisten ind at spille „Kong Christian" og „Danmark deiligst Vang og Vænge", hvis alvorsfulde Høitidelighed ret godt svarede til Stedets Værdighed. Præsten rynkede dog Panden over de verdslige Toner. Efter Nogles Ønske spilledes derpaa Melodien til „den tappre Landsoldat." Neppe hørte Soldaterne disse Toner, hvormed de saa ofte havde muntret sig i de hedeste Dyster, før Nogle begyndte at synge, og snart gjen-

lød Kirken af det dundrende Omkvæd: „Og derfor vil jeg slaaes — som tapper Landsoldat!“ — med det tilhørende tredobbelte Hurra!

„Er det ikke som jeg siger!“ — bemærkede Magister Holm temmelig høit til Geheimeraadinden og Frøken Trap — „al vor Tids Begeistring er dog verdslig. Selv i Guds Hus tænker man kun paa Krigens Lystighed og Vildhed.“ Han vilde talt høit mod denne Kirkesang; men dertil kunde han ikke faae Ørenlyd. Han gik da op paa Orgelet og bad Organisten spille Psalmen: „Vor Gud han er saa fast en Borg.“ Det skete. Da han nu gik ned igjen i Kirken, maatte han tilstaae, at der ikke manglede Alvor i den muntre Soldat. De fleste unge Karle kjendte den gamle Kirkepsalme. Begyndelsen af det tredie Vers:

„Og stormede end Mørkets Hær
Vor Undergang at volde,
Vi frygte ei — vor Helt er nær,
Vi Seieren beholde!“

rungede i Særdeleshed med Vælde gjennem Kirken. De sang den hele Psalme med dyb Bevægelse og gik Alle ud af Kirken i en Stemning, som var opløftende.

„Den gode gamle Psalme har dog en Tydsker lært os!“ — sagde Præsten til nogle Soldater: — „det var gamle Morten Luther, som vi maae takke for vor sunde Børnelærdom og for at Guds Ord endnu kan have ren Klang i vore Kirker. Vi vil nu ikke have hans Landsmænd, om de endog ere vore Fjender!“

„Nei!“ — sagde en rask Kulsvier — „have dem vil vi ikke videre, men kun slaae dem ihjel, naar vi ikke kan have Fred for dem — og dertil vil Vorherre nok give os Magt!“

„Kan De forlange Meer? Deres Velærværdighed!“ — spurgte Frøken Trap og nikkede veltilfreds.

„Nei!“ — svarede Præsten — „De har Ret! Jeg har dog nok gjort de brave Karle Uret.“

Fem Uger efter Soldaternes Hjemkomst holdt der en lukket Reisevogn udenfor Præstegaardshaven i Strandby. Præsten gik i Buegangen med Pauline. Vognen aabnedes og Gustav traadte ud. Han var frisk og sund, men saae besynderlig alvorlig ud. Efter ham steg Carl langsomt ud af Vognen, med den venstre Arm i et Klæde og meget bleg. Han saae Pauline med Præsten ile dem imøde; han lukkede hastig Vognen og traadte hen imod dem med et skjønt Udtryk af den inderligste Kjærlighed i det vemodige Ansigt.

De modtoges begge med Glædesudbrud, der dog dæmpedes af Bekymring over Carls blege Udseende og den usædvanlige Stilhed hos dem begge.

„Hvordan har I det? kjære Børn!“ — spurgte Præsten. „I kommer alene — er der hændet noget Sørgeligt? Efter hvad vi veed, kunde Gud dog ikke føie det bedre for den Ulykkelige.“

„Fader? Fader?“ — spurgte Pauline, og hendes Øine fyldtes med Taarer.

„Kjæreste Pauline!“ — sagde Carl — „din ulykkelige Fader fik ikke sit sidste og høieste Ønske opfyldt — han vilde saa gjerne seet dig og velsignet dig og hørt sin Tilgivelse af dine befriede Læber“ —

„Død!“ — afbrød hun ham — „Gud være hans Sjæl naadig og tilgive ham Alt, som jeg har tilgivet, og min stakkels Moder nu vist ogsaa har tilgivet ham i sin Himmel! — Ak! den stakkels Fader! — naar skete det?“

„For en Time siden — og i Vognen der mellem Gustav og mig. Han vilde herhid. — Det var umuligt at holde ham tilbage — men vi skulde kun bringe dig hans afsjælede Legeme."

Pauline stod, dybt rystet, og stirrede paa den lukkede Reisevogn, som hun nu vidste var Faderens Ligvogn. Præsten havde grebet hendes ene Haand, og Carl trykte den anden til sine Læber. Frøken Trap var kommen til; hendes Forskrækkelse var allerstørst, da hun hørte, de kjære Mennesker vare komne med et Lig. Pauline havde nu nærmet sig Vognen, ledet af de to kjærlige Hænder.

„Han er smuk i Døden!" — sagde Gustav og aabnede Vognen. — „Han sidder derinde, som en gammel Helt i sin Gravhøi. Sæt dig ind, Carl! med Pauline og med Fader! Jeg gaaer forud og bereder dem paa Strandgaarden paa hans Ankomst. Kom kun langsomt bagefter! — Lad Pauline kun udgræde sig i Ro!" — hviskede han til Carl: — „hvor der er Sandhed deri, som her, er det godt."

Pauline havde kastet sig paa Knæ ned i Vognen foran Faderens Lig, som sad opreist i sin Jægerdragt og var fastbundet til Sædet. Præsten satte sig ved Siden af Liget — og Carl ligeoverfor ham paa Bagsædet. De lode Pauline uforstyrret i den Stilling, hun uvilkaarlig havde valgt. Vognen bevægede sig langsomt frem. Gustav var ilet forud. Frøken Trap saae med stor Deeltagelse efter Ligvognen og bad Vorherre tilgive den døde Jægermester Alt, hvad galt der havde været i hans Liv.

Der blev kun talt faa Ord i Vognen, men de kom fra Præstens Læber og virkede mildt beroligende paa begge de unge Mennesker. Carl holdt Paulines Haand i sin og understøttede hende i den Stilling, hun ikke vilde forlade. Hun græd stille og kyssede Faderens kolde Haand.

En Time derefter laae den høie Krigsmands Lig i den store Sal paa Strandgaarden, omringet af hele den sørgende Familie. Præsten talte opløftende Ord til dem Alle. Tilsidst bleve Pauline og Carl alene tilbage hos den Døde.

Ved Stillingen i Vognen havde Ligets Arme hængt ned og vare blevne stive. Da Liget blev udstrakt paa Bordet, havde man, som sædvanlig, lagt Armene med foldede Hænder over Brystet. Den høire Haand var dog et Par Gange falden tilbage. Da dette skete tredie Gang, laae Pauline just knælende ved Ligets Side, og den Dødes Haand faldt paa hendes Hoved. Det var som han ikke havde Fred i sin Død, før han havde velsignet hende. Hun kyssede endnu engang den kolde Haand og lagde den atter foldet i den anden over hans Bryst. Det var som hans sidste Ønske dog nu paa en Maade var opfyldt. Carl og Pauline forlode stille, men dybt bevægede, den Døde.

Reisen og denne sidste Begivenhed havde stærkt angrebet Carl, der noget fortidlig havde vovet sig ud med sin halvhelbredede Arm, som han vel ved Gustavs Konst og Omhu beholdt, men som den broderlige Læge dog erklærede mere vilde blive ham „til Stads, end til Gavn."

Ved Jægermesterens Begravelse var Carl igjen saa frisk, at han kunde ledsage det Forgængelige af Paulines Fader til den sidste Hvile.

Da en Vinters Sne var smeltet og de første Foraarsblomster vare udsprungne paa Jægermesterens Grav, ikke langt fra Hylden, der skyggede over den saakaldte Ellefrues simple Gravsted, gik der en Dag en høi Mand i Præstekjole forbi disse Grave med en deilig brudeklædt Pige ved sin Side, ledsagede af en hel festlig Skare. I Brudeskaren

saae man Kammerherre Kronskjold, der selv nylig havde holdt Bryllup med Frøken Emilie, og den forrige Flyvebladsskribent, der var forlovet med Frøken Julie, og som nu bar en smuk Uniform med diplomatiske Knapper. Den præstelige Brudgoms venstre Arm var stiv. Det var Magister Holms Pleiesøn, den „elleskudte Carl“, der var bleven Landsbypræst og nu holdt Bryllup med „Ellefruens Datter“, eller „den stumme Frøken paa Gaarden“, som Pauline kaldtes endnu selv af dem, der havde hørt hende tale.

Nærmest ved det lykkelige Brudepar gik den gamle Magister Holm og hans Søn, den unge Læge.

„See! min Søn!“ — udbrød Præsten med et stille vemodigt Blik ud over den skjønne Egn — „er det ikke som Fredens og Kjærlighedens Engle nu atter gik hen med Vaaren over det velsignede Fædreland? — og dog“ —

„Dog lurer endnu Krigens, Hadets og Oprørets Dæmoner bag dette vort allerkjæreste Paradis!“ — greb Gustav Ordet med et humoristisk Smil. — „Nu ja, det har vi jo bedst af Allesammen; saa falder man ikke strax i Søvn i sin Lykke. Har vi kun Fred og Kjærlighed til Husbehov inden Døre — som Carl og Pauline — maae vi jo prise os lykkelige! Andre smukke Sindbilled-Engle skal her jo heller ingen Mangel være paa: Frihed og Lighed, Kraft og Sundhed, frisk Mod og lystigt Sind — hist og her vel ogsaa den Ydmyghed og Gudsfrygt, du først og fremmest vil have Øie paa, Fader! det er velsignede, forstandspoetiske Engle allesammen — naar jeg bare var fuldkommen vis paa, at ikke den hele himmelske Hærskare af Engledyder eller dydige Allegori-Engle, med alle deres Herligheder, dog i Grunden, som vi see dem i denne Verden, er temmelig affecteret!“

„Lad os derfor allerførst bede Vorherre sende os og hele Verden Sandhedens Aand!“ — svarede Præsten. —

„Den er hverken Hjernespind eller Drømmebilled, men Liv og Væsen; — den Aand trænger Verden nu allermest til: først med den kommer virkelig al den Fred og Frihed og Lyksalighed, man nu forgjeves famler efter og bløder for."

Da Gustav kort efter i Brudehuset saae den inderlige Lyksalighed, der udtindrede af Carls og Paulines Øine, trykkede han hjertelig deres Hænder og sagde: „Jeg slaaer fra idag af en stor Streg over mit hele dumme Affectations-System. I har lært mig at troe paa Sandhed i Følelsen. Faae vi Fred engang — og farer Løgndjævelen ud af min Engel i Slesvig, saa kan jeg maaske blive ligesaa lyksalig som I."

„Saa" — udbrød Pauline sjæleglad med de første Ord, der havde faaet Klang paa hendes Læber — „saa, med Gud! — ja, jeg troer det vist — saa kommer den lykkeligste Tid for os Alle!"

„Ja vel, min Datter! for os Alle!" — tilføiede den gamle Præst og lagde sin Haand paa hendes Hoved. — „Den Fred og Velsignelse, jeg nedbeder over dig og vor kjære Carl, vil vi nedbede over alle Menneskesjæle! Lad os, med al vor Kjærlighed til vort eget Folk og vort dyrebare jordiske Fædreland, aldrig sætte nogen Endelighedens Aand over Guds Aand! men lad os i Krig som i Fred bede af Hjertet med alle christne Folkefærd: til os komme dit Rige!"

Rettelser.

Side 37 Linie 3: lykkes læs: kan lykkes

— 116 sidste Linie: rænke læs: frænke

— 121 Linie 11: i er udfaldet.

— 151 — 8: udlever læs: udlevere

— 203 — 3: Døde nom læs: Døden om